

Uradni list Ljudske republike Slovenije

Zbirka

gospodarskih predpisov

I. del

Druga izpopolnjena izdaja

Ljubljana 1948

Uradni list Ljudske republike Slovenije

Zbirka
gospodarskih predpisov

I. del

Ljubljana 1948

Approved For Release 2009/07/07 : CIA-RDP83-00415R008000010003-1

Tisk Blasnikove tiskarne (obrat 1) v Ljubljani

Approved For Release 2009/07/07 : CIA-RDP83-00415R008000010003-1

Predgovor

»Zbirka gospodarskih predpisov« (I. del), ki smo jo izdali aprila 1947, je že zdavnaj razprodana. Povpraševanje po njej nas je napotilo, da smo, držeč se v glavnem istega stvarnega in časovnega merila, pripravili novo, preurejeno ter s popravki in z novimi ustreznimi pravnimi predpisi dopolnjeno izdajo I. dela »Zbirke gospodarskih predpisov«. V poštev pa nismo vzeli tistih novih pravnih predpisov, ki so medtem že izšli v II. delu »Zbirke gospodarskih predpisov«, čeprav bi po vsebini spadali v I. del.

Pravne predpise iz prve izdaje, ki stvarno prav za prav ne spadajo v načrtani okvir ali ki so zaradi nove pravne ureditve te snovi prenehali veljati, smo pri sestavi nove izdaje izpustili.

Izpuščeni so tile pravni predpisi:

1. Zakon o reševanju premoženjskih sporov z državnim razsodništvom (Uradni list FLRJ št. 103/1946). Ustrezni novi predpis: zakon o državni arbitraži (Uradni list FLRJ št. 107/1947) je v II. delu zbirke na 9. strani.

2. Odločba o ustanovitvi republiškega razsodišča LRS (Uradni list LRS št. 8/1947).

3. Uredba o standardizaciji (Ur. list FLRJ št. 78/1946).

4. Odločba o odpravi določb o dohodkih sklada za pogozdovanje (Uradni list FLRJ št. 106/1946).

5. Odločba o višini dela dobička, s katerim smeta podjetje in uprava prosto razpolagati (Uradni list LRS št. 6/1947).

Ustrezni novi predpis: odločba o višini dela dobička, s katerim sme podjetje oziroma glavna direkcija prosto razpolagati (Uradni list LRS št. 48/1947) je v II. delu na 481. strani.

6. Uredba o stroških trgovine na debelo in na drobno (Uradni list FLRJ št. 106/1946) in drugi na temelju te uredbe izdani predpisi, in sicer:

a) odločba o odstotku za racionalizacijo poslovanja in za povzdigo ravni kulturnega trgovanja (Ur. list FLRJ št. 9/1947);
 b) navodilo za izvajanje uredbe o stroških trgovine na debelo in na drobno (Uradni list FLRJ št. 11/1947) s prilogo;
 c) uredba o postopku za določanje stroškov državnih trgovskih podjetij republiškega in lokalnega pomena (Uradni list LRS št. 6/1947);

d) navodilo za izvajanje uredbe o postopku za določanje stroškov državnih trgovskih podjetij republiškega in lokalnega pomena (Uradni list LRS št. 11/1947);

e) uredba o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih trgovskih podjetij na debelo in na drobno (Uradni list FLRJ št. 106/1946) in

f) odločba o maksimalnem prispevku v sklad vodstva državnih trgovskih podjetij na debelo in na drobno in o odstotku dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva (Uradni list FLRJ št. 3/1947).

Ustrezni novi pravni predpisi, kolikor so dozdaj izšli, so sprejeti v novo izdajo I. dela in naštetih v tem predgovoru med pravnimi predpisi, s katerimi smo izpopolnili prvotno zbirko.

7. Odredba o razvrstitvi državnih gostinskih podjetij republiškega in lokalnega pomena (Ur. list LRS št. 6/1947) in odredba o kategorizaciji združenih in zasebnih gostinskih podjetij (Uradni list LRS št. 9/1947).

Ustrezni novi predpis: odredba o kategorizaciji gostišč v LRS (Ur. list LRS št. 14/1948) je v II. delu na 515. strani.

8. Odredba o podaljšanju rokov za bančne kredite (Uradni list FLRJ št. 106/1946).

9. Odredba o obrestnih merah za obratna sredstva pri aktivnih poslih državnih kreditnih podjetij (Uradni list FLRJ št. 106/1946).

Ustrezni novi predpis: odredba o obrestnih merah pri aktivnih poslih državnih kreditnih podjetij (Uradni list FLRJ št. 45/1947) je v II. delu na 243. strani.

10. Odredba o oživetvorenju uredb o dobičku, razdelitvi dobička, o stroških in o skladih vodstva gospodarskih podjetij, ki so bile izdane pred letom 1947 (Ur. list FLRJ št. 106/1946).

11. Uredba o ustanovitvi generalnih in glavnih ravnateljev ministrstva za industrijo FLRJ (Ur. list FLRJ št. 8/1947).

V prilogah so izpuščeni kontni načrti za proizvodnja in trgovska podjetja, ker so bili medtem iz-

dani novi razporedi kontov, omenjeni v II. delu zbirke.

Nova izdaja je stvarno izpopolnjena s temale pravnimi predpisi:

1. Uredba o stroških državnih trgovskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 45/1948) in drugi na temelju te uredbe do zdaj izdani predpisi, in sicer:

a) odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za amortizacijo osnovnih sredstev (inventarja, naprav in prevoznih sredstev) državnih trgovskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 62/1948);

b) odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za vzgojo kadrov v državnih trgovskih podjetjih (Uradni list FLRJ št. 62/1948);

c) odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka v sklad za racionalizacijo poslovanja in povzdigo ravni kulturnega trgovanja državnih trgovskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 62/1948);

d) odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za sklad vodstva državnih trgovskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 62/1948);

e) odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za najemnine poslovnih prostorov državnih trgovskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 62/1948);

f) odločba o razdelitvi določenih celotnih rabatov za proizvode oziroma skupine proizvodov, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah (Ur. list FLRJ št. 62/1948).

g) odločba o rabatih in maržah za proizvode oziroma skupine proizvodov, za katere so predpisane enotne cene, veljavne za vso FLRJ (Uradni list FLRJ št. 62/1948) in

h) odločba o trgovskih maržah za kmetijske pridelke, ki se kupujejo od pridelovalcev po določenih državnih (vezanih) cenah, ter o načinu izračunavanja prodajnih cen za take pridelke (Uradni list FLRJ št. 62/1948).

Glede poslovanja s proizvodi, za katere niso določene enotne cene, izdajo vlade ljudskih republik na podlagi 23. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij posebne predpise o stroških državnih trgovskih podjetij.

2. Navodilo za izvajanje uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 45/1948).

3. Uredba o organizaciji uprav za pospeševanje proizvodnje (Uradni list FLRJ št. 43/1948).

4. Navodilo za izpolnjevanje obveznosti gospodarskih podjetij, da morajo odpreti račune pri javnopravnih denarnih zavodih (Uradni list DFJ št. 61/1945) s spremembama z dne 31. XII. 1946 (Uradni list FLRJ št. 6/1947) in z dne 5. VII. 1948 (Uradni list FLRJ št. 61/1948). Ker sta obe spremembi upoštevani v novi izdaji že v besedilu prvotnega navodila, smo izpustili navodilo na 531. strani prve izdaje.

5. Uredba o arondaciji državnih kmetijskih posestev splošnega državnega pomena (Uradni list FLRJ št. 99/1946).

Popravki, spremembe in dopolnitve k predpisom iz prve izdaje, ki so v novi izdaji uvrščeni v samo besedilo prvotnega predpisa, so tile:

1. zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 35/1948);

2. odredba o spremembi in dopolnitvi odredbe o normiranih upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena (Uradni list FLRJ št. 77/1947);

3. popravek navodila za izvajanje uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena, uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega pomena ter uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih (Uradni list FLRJ št. 21/1947);

4. uredba o spremembi uredbe o sklepanju pogodb v gospodarstvu (Uradni list FLRJ št. 58/1947) in

5. pravilnik o spremembi 18. člena pravilnika o registraciji državnih gospodarskih podjetij (Ur. list FLRJ št. 19/1948).

Da bi se olajšala praktična uporaba nove izdaje, je bila podobno kot v II. delu snov urejena kar najbolj sistematično in pregledno. V ta namen je dodano tudi posebno stvarno kazalo.

Drugo predelano izdajo I. dela »Zbirke gospodarskih predpisov« s stvarnim kazalom je pripravil Tone Klemenčič, ki je priredil tudi prvo izdajo.

Ljubljana dne 21. julija 1948.

Uredništvo »Uradnega lista LRS«

**Gospodarski načrt
in organi za načrtovanje
Uprava za pospeševanje
proizvodnje**

Ukaz

Po 6. točki 74. člena ustave razglasa Prezidij Ljudske skupščine FLRJ zakon o splošnem državnem gospodarskem načrtu in državnih organih za načrtovanje, ki sta ga sprejela Zvezni svet in Svet narodov Ljudske skupščine FLRJ, ki se glasi:

Zakon

**o splošnem državnem gospodarskem načrtu
in državnih organih za načrtovanje***

Splošne določbe

1. člen

S splošnim državnim gospodarskim načrtom odreja država smer razvoja vsega narodnega gospodarstva ali posameznih njegovih panog zaradi varovanja življenjskih koristi ljudstva, dviganja ljudske blaginje, pravilnega izkoriščanja in razvijanja vseh gospodarskih možnosti in sil v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Splošni državni gospodarski načrt se izda za daljšo dobo — perspektivni, dolgoročni načrt — ali za leto dni oziroma za krajšo dobo — tekoči načrt.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 45—302/46.

2. člen

Splošni državni gospodarski načrt obsega splošne gospodarske načrte vseh panog državne uprave, podjetij in ustanov, ki so pod neposredno upravo zveznih organov, a poleg tega obsega v glavnih postavkah gospodarske načrte ljudskih republik, avtonomnih pokrajin, avtonomnih oblasti in teritorialnih upravnih enot.

3. člen

Dolgoročni in tekoči splošni državni gospodarski načrti imajo moč zakona in so obvezni v vsem območju Federativne ljudske republike Jugoslavije za vse državne organe, državna in združna gospodarska podjetja in ustanove ostalih javnopravnih teles.

Na podlagi splošnega državnega načrta izdajajo državni organi gospodarske ukrepe in nadzorujejo zasebni gospodarski sektor.

Državni organi za pripravo in izdelavo splošnega državnega gospodarskega načrta

4. člen

Najvišji državni organ za pripravo in izdelavo splošnega gospodarskega načrta je zvezna načrtna komisija.

Zvezna načrtna komisija je sestavljena iz predsednika, enega ali več podpredsednikov in potrebnega števila članov.

Predsednik zvezne načrtna komisije je član vlade FLRJ.

Podpredsednika in člane komisije imenuje vlada FLRJ na predlog predsednika komisije.

5. člen

V pristojnost zvezne načrtna komisije spada:

1. pripravljanje, izdelovanje in predlaganje dolgoročnih in tekočih splošnih državnih gospodarskih načrtov zvezni vladi;

2. proučevanje osnutkov dolgoročnih in tekočih gospodarskih načrtov ljudskih republik in njih uravnavanje po splošnem državnem načrtu;

3. skrb, da se z državnimi gospodarskimi načrti zagotovi pravilno razmerje v razvoju posameznih gospodarskih panog in pravilna razporeditev proizvodjalnih sil v državi;

4. proučevanje proizvodjalnih programov in načrtnih osnutkov ministrstev in komitejev zvezne vlade, drugih zveznih ustanov in podjetij;

5. medsebojno uravnavanje celotne načrtovalne službe v območju Federativne ljudske republike Jugoslavije;

6. nadzorstvo, ali se izvajajo vsi gospodarski načrti, in predlaganje ukrepov pristojnim organom za njihovo pravilno izvajanje;

7. vodstvo statistične službe zaradi zbiranja in obdelave podatkov, ki so potrebni tako za splošen razvid kot za sestavo in preizkus načrtov;

8. proučevanje in obdelovanje gospodarskih problemov države in predlaganje potrebnih ukrepov vladi FLRJ;

9. organizacija raziskovalne delavnosti in pospeševanje gospodarskega in tehničnega znanja in izkušenj;

10. razširjanje načel in načinov načrtovanja med širokimi ljudskimi množicami in njih pritegovanje k aktivni udeležbi pri sestavljanju in izvajanju načrta;

11. pripravljanje strokovnih kadrov, potrebnih za načrtovanje in statistiko.

6. člen

Predsednik zvezne načrtna komisije izdaja na podlagi zveznih zakonov, uredb, navodil in odredb zvezne vlade in za njihovo izvajanje, pravilnike, odredbe in odločbe.

Odloke zvezne načrtna komisije podpisuje predsednik.

7. člen

Zvezna načrtna komisija ima lahko za izvedbo svojih nalog oddelke, odseke kakor tudi posebne ustanove in zavode.

Natančnejše določbe o organizaciji zvezne načrtna komisije izda vlada FLRJ.

8. člen

Državni statistični urad je organ zvezne načrtna komisije, ki po njenih predpisih in navodilih vodi vsa statistična opravila in statistični razvid v državi.

9. člen

Ministrstva in komiteji vlade FLRJ predlagajo zvezni načrtni komisiji osnutke gospodarskih načrtov za tisto panogo uprave, ki jo vodijo.

10. člen

Vsi državni organi in ustanove kakor tudi vsa državna, zadružna in zasebna podjetja so dolžni dati zvezni načrtni komisiji vse podatke in obvestila, ki so v zvezi z izdelavo in uresničanjem državnih gospodarskih načrtov.

11. člen

Državni organi za pripravo in izdelavo gospodarskih načrtov ljudskih republik, avtonomnih pokrajin, avtonomnih oblasti, teritorialnih upravnih enot so načrtne komisije pri vladah ljudskih republik, izvršilnih odborih avtonomnih pokrajin, avtonomnih oblasti, okrožij in okrajev oziroma mest.

12. člen

Gospodarska ministrstva vlade FLRJ in ljudskih republik ter druge gospodarske ustanove in podjetja, za katere je splošni državni gospodarski načrt obvezen, imajo svoje organe za načrtovanje, ki delajo po navodilih pristojnih načrtnih komisij.

Natančnejše določbe o dolžnostih in nalogah posameznih organov državne uprave glede priprave, izdelave, uresničenja in kontrole nad izvajanjem splošnih državnih gospodarskih načrtov bodo predpisane z uredbo vlade FLRJ.

13. člen

Predsednik načrtne komisije ljudske republike je član vlade ljudske republike, predsednik načrtne komisije avtonomne pokrajine je član glavnega izvršilnega odbora, predsednik načrtne komisije avtonomne oblasti je član oblastnega izvršilnega odbora, predsedniki komisij v teritorialnih upravnih enotah so pa člani ustreznih izvršilnih odborov.

14. člen

Načrtne komisije ljudskih republik, avtonomnih pokrajin, avtonomnih oblasti in teritorialnih upravnih enot opravljajo poleg poslov načrtovanja iz pristojnosti ljudskih republik, avtonomnih pokrajin,

avtonomnih oblasti in teritorialnih upravnih enot na podlagi pravilnikov, navodil, odredb, odločb in naročil zvezne načrtna komisije tudi posle iz zvezne pristojnosti v zvezi s splošnim državnim gospodarskim načrtom.

15. člen

Načrtna komisije ljudskih republik, avtonomnih pokrajin, avtonomnih oblasti in teritorialnih upravnih enot so dolžne osnutke gospodarskih načrtov za svoje območje predložiti v poprejšnjo potrditev višji načrtni komisiji.

Poleg tega, da delajo načrtna komisije mestnih, okrajnih in okrožnih ljudskih odborov, avtonomnih oblasti in avtonomnih pokrajin po navodilih svojih izvršilnih odborov, so odgovorne višji načrtni komisiji glede izvajanja gospodarskih načrtov, ki jih je izdal višji državni organ.

16. člen

Zvezna načrtna komisija ima pravico predlagati zvezni vladi, da razveljavi ali odpravi akte in gospodarske ukrepe članov vlade FLRJ oziroma članov vlade republike ali da zadrži akte in gospodarske ukrepe vlad republik, če nasprotujejo splošnemu državnemu gospodarskemu načrtu.

17. člen

V neodložljivih primerih sme zvezna načrtna komisija ali načrtna komisija ljudske republike do odločbe pristojnega zveznega ministrstva oziroma ministrstva republike zadržati akte in gospodarske ukrepe glavnega izvršilnega odbora avtonomne pokrajine, oblastnega izvršilnega odbora avtonomne oblasti in izvršilnih odborov teritorialnih upravnih

enot kakor tudi gospodarske ukrepe državnih, združnih in drugih javnopravnih in zasebnih podjetij, če nasprotujejo splošnemu državnemu gospodarskemu načrtu oziroma gospodarskemu načrtu ljudske republike.

18. člen

Zvezna načrtna komisija ima lahko svoje delegate pri vseh načrtnih komisijah in načrtovalnih organih ustanov in podjetij.

Delegati zvezne načrtna komisije so upravičeni, da pomagajo pri sestavljanju načrtov, da zbirajo podatke in raziskujejo pogoje za pripravljanje in izvajanje načrta.

19. člen

Smernice, navodila in odločbe zvezne načrtna komisije oziroma njenega predsednika so glede enotnosti, oblike in načina načrtovanja obvezne za vse načrtna komisije in načrtovalne organe.

Izdaja splošnega državnega gospodarskega načrta

20. člen

Splošni državni dolgoročni načrt izda Ljudska skupščina FLRJ na predlog vlade FLRJ.

Vlada FLRJ izdaja s svojimi uredbami splošne državne tekoče gospodarske načrte tako na podlagi in v okviru splošnega državnega dolgoročnega gospodarskega načrta kakor tudi med njegovim izvajanjem.

Vlada FLRJ izdaja lahko tekoče gospodarske načrte tudi pred izdajo dolgoročnega gospodarskega načrta.

21. člen

Na podlagi splošnega državnega gospodarskega načrta in za njegovo izvajanje predpisujejo pristojna ministrstva vlade FLRJ kakor tudi ustanove in podjetja splošnega državnega pomena svoje podrobne (delne) gospodarske načrte.

22. člen

Ljudske skupščine republik izdajo v okviru splošnega državnega dolgoročnega gospodarskega načrta dolgoročne gospodarske načrte ljudskih republik.

Ljudska skupščina avtonomne pokrajine oziroma ljudski odbor avtonomne oblasti izdaja dolgoročni gospodarski načrt za svoje območje na podlagi in v okviru dolgoročnega gospodarskega načrta ljudske republike.

Ljudski odbori izdajo dolgoročne gospodarske načrte za svoja območja na podlagi in v okviru dolgoročnih gospodarskih načrtov ljudskih republik, avtonomnih pokrajin oziroma avtonomnih oblasti.

23. člen

Vlade ljudskih republik izdajajo tekoče gospodarske načrte ljudskih republik v okviru tekočih gospodarskih načrtov Federativne ljudske republike Jugoslavije in dolgoročnih gospodarskih načrtov ljudskih republik.

Glavni izvršilni odbor avtonomne pokrajine in izvršilni odbor avtonomne oblasti izdajata tekoče gospodarske načrte za svoje območje v okviru tekočih gospodarskih načrtov ljudske republike in dolgoročnih gospodarskih načrtov avtonomne pokrajine oziroma avtonomne oblasti.

Izvršilni odbori teritorialnih upravnih enot izdajajo tekoče gospodarske načrte na podlagi in v okviru tekočih gospodarskih načrtov ljudske republike, avtonomnih pokrajin oziroma oblasti in dolgoročnih gospodarskih načrtov teh teritorialnih upravnih enot.

24. člen

Ta zakon dobi veljavo osmi dan po objavi v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

U št. 294

Beograd dne 25. maja 1946.

**Prezidij Ljudske skupščine
Federativne ljudske republike Jugoslavije**

Sekretar:

Mile Peruničič l. r.

Predsednik:

dr. Ivan Ribar l. r.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastitvi vlade FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva izdaja vlada FLRJ po predlogu predsednika zvezne planske komisije

uredbo

o organizaciji uprav za pospeševanje proizvodnje*

1. člen

Za izboljšanje kakovosti proizvodov, izpopolnitev proizvodnih sredstev, racionalno izrabo surovin in energije, zagotovitev raznovrstnega izbora proizvodov ter za izvajanje kontrole nad kakovostjo proizvodov se ustanovi pri zvezni planski komisiji zvezna uprava za pospeševanje proizvodnje, pri republiških planskih komisijah republiške uprave za pospeševanje proizvodnje, pri ministrstvu (komiteju) in pri direkcijah pa uradi za pospeševanje proizvodnje.

2. člen

Uprave za pospeševanje proizvodnje imajo naloge, proučevati in iskati ukrepe za pospeševanje proizvodnje, in sicer:

1. proučevati elemente (kemične, fizične, tehnološke in druge), ki so odločilni za določitev kakovosti proizvodov, razvrščati proizvode po kakovosti ter proučevati postopke pri proizvodnji industrij-

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 43—318/48.

skih in drugih proizvodov in iskati ukrepe za izboljšanje njihove kakovosti;

2. predpisovati osnovne kakovostne elemente, po potrebi pa tudi posamezne kakovostne specifikacije za skupine proizvodov ali za posamezne proizvode;

3. proučevati in iskati ukrepe za zamenjavo dragih in deficitnih vrst surovin s cenejšimi vrstami, ki jih je zadosti, pri tem pa ohraniti in izboljšati kakovost;

4. proučevati in iskati metode za čim racionalnejšo in popolnejšo izrabo energije ter za zamenjavo dragih in deficitnih virov energije s cenejšimi in nedeficitnimi;

5. proučevati in se truditi za zagotovitev čim bolj raznovrstnega potrebnega izbora surovin, polizdelkov in izdelkov;

6. proučevati uporabo obstoječih proizvodnih sredstev ter voditi o njih potrebni razvid;

7. predlagati pristojnemu organu ukrepe za pospeševanje proizvodnje v posameznih podjetjih oziroma v posameznih gospodarskih panogah in se truditi, da se izsledki proučevanja in laboratorijskih poskusov uporabijo v industrijski proizvodnji.

3. člen

Poleg nalog iz prednjega člena ima zvezna uprava za pospeševanje proizvodnje še te naloge:

1. organizirati kontrolo o spoštovanju predpisov glede kakovosti proizvodov, spremljati delo drugih organov, pristojnih za kontrolo nad kakovostjo proizvodov, in po potrebi sama opravljati kontrolo;

2*

2. dajati obvezna navodila za delo republiških uprav za pospeševanje proizvodnje in uravnavati njihovo delo;

3. uravnavati delo v laboratorijih, zavodih in institutih v zvezi z nalogami, ki jim jih da iz svojega področja;

4. registrirati iznajdbe (patente).

4. člen

Republiške uprave za pospeševanje proizvodnje imajo enake naloge kakor zvezna uprava za pospeševanje proizvodnje, izvzemši naloge iz 2. in 4. točke 3. člena te uredbe.

Poleg teh nalog imajo republiške uprave še te naloge:

1. organizirati kontrolo nad kakovostjo vseh tistih proizvodov, za katere je predpisana kontrola in ki se proizvajajo v zadevni ljudski republiki, ne glede na pomen podjetja, ter tudi same opravljati to kontrolo;

2. voditi po pooblastilu in navodilu zvezne uprave za pospeševanje proizvodnje postopek v zvezi s preizkušanjem iznajdb (patentov), tehničnih izpopolnitev in novih delovnih metod.

Republiške uprave za pospeševanje proizvodnje so za svoje delo odgovorne tudi zvezni upravi za pospeševanje proizvodnje.

Zvezna uprava za pospeševanje proizvodnje lahko daje republiškim upravam za pospeševanje proizvodnje posebne naloge v okviru nalog, navedenih v 2. in 3. členu te uredbe.

5. člen

Zvezni oziroma republiški upravi za pospeševanje proizvodnje načeluje direktor, ki ga imenuje predsednik planske komisije v sporazumu s predsednikom vlade.

6. člen

Zvezna oziroma republiška uprava za pospeševanje proizvodnje določi oziroma ustanovi v posameznih industrijskih rajonih centre za kontrolo nad kakovostjo proizvodov.

Ti centri imajo nalogo, neposredno organizirati oziroma opravljati kontrolo nad kakovostjo proizvodov določenih podjetij ter opravljati druge naloge, ki jim jih naloži zvezna oziroma republiška uprava za pospeševanje proizvodnje.

7. člen

Uradi za pospeševanje proizvodnje opravljajo naloge v zvezi s proučevanjem in iskanjem ukrepov za pospeševanje proizvodnje v gospodarski panogi ministrstva (komiteja, direkcije), pri kateri je urad.

Uradi za pospeševanje proizvodnje delajo po navodilih zvezne oziroma republiške uprave za pospeševanje proizvodnje.

Natančnejše predpise o delu in organizaciji uradov za pospeševanje proizvodnje predpiše pristojni minister (predsednik komiteja) v sporazumu s predsednikom planske komisije.

8. člen

Zvezne in republiške uprave za pospeševanje proizvodnje lažko zaradi izpolnitve posameznih svojih nalog kličejo k sodelovanju znanstvene delavce in vidne strokovnjake ter z njimi sodelujejo na ta

način, da jim dajejo naloge, jih kličejo na konference, v komisije itd. Posameznim posebno vidnim znanstvenim delavcem in strokovnjakom dajejo uprave za pospeševanje proizvodnje posebne naloge kot svojim stalnim zunanjim sodelavcem. Stalne zunanje sodelavce imenuje predsednik planske komisije v sporazumu s predsednikom vlade.

Zvezna uprava in republiške uprave za pospeševanje proizvodnje sodelujejo pri izpolnjevanju svojih nalog z vsemi znanstvenimi ustanovami in instituti kakor tudi z drugimi uradi in ustanovami in jim lahko prepuščajo izvedbo posameznih nalog.

9. člen

Zvezna uprava oziroma republiške uprave za pospeševanje proizvodnje imajo poseben predračun dohodkov in izdatkov v sestavi predračuna dohodkov in izdatkov pristojne planske komisije.

Poleg tega se pri upravnih za pospeševanje proizvodnje ustanovijo stalni skladi za pospeševanje proizvodnje. Natančnejše predpise o ustanovitvi teh skladov in o uporabi njihovih sredstev izda predsednik zvezne planske komisije v sporazumu z ministrom za finance FLRJ.

10. člen

Natančnejše določbe o organizaciji in nalogah zvezne uprave za pospeševanje proizvodnje predpiše predsednik zvezne planske komisije v sporazumu s predsednikom vlade FLRJ, natančnejše predpise o organizaciji in nalogah republiških uprav za pospeševanje proizvodnje pa predsednik republiške planske komisije v sporazumu s predsednikom vlade ljudske republike.

11. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

Beograd dne 17. maja 1948.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik zvezne planske komisije
in predsednik Gospodarskega sveta
pri vladi FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Approved For Release 2009/07/07 : CIA-RDP83-00415R008000010003-1

**Predpisi
o akumulaciji in cenah**

Approved For Release 2009/07/07 : CIA-RDP83-00415R008000010003-1

1. V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vlade FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva predpisuje vlada FLRJ po predlogu predsednika Gospodarskega sveta

uredbo

o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena*

1. člen

V polno lastno ceno kakega predmeta se vračunajo upravni stroški kot normirani upravni stroški, in sicer bodisi kot ugotovljeni znesek za enoto proizvoda bodisi kot odstotek od povprečnih proizvodnih stroškov.

Isto velja tudi za prodajne stroške.

2. člen

Podjetja, ki imajo upravne stroške višje od normiranih upravnih stroškov, smejo v svojo individualno polno lastno ceno vračunati samo normirane upravne stroške.

Razlika med individualnimi in normiranimi upravnimi stroški gre v breme dobička podjetja, kar je treba izkazati tako v kalkulacijah knjigovodstva kakor tudi na bančnem računu podjetja.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 99—694/46.

Če taka podjetja nimajo dobička ali če izkazujejo po načrtu predvideno izgubo, se vračuna presežek upravnih stroškov v njihovo izgubo.

Če podjetja zmanjšajo upravne stroške pod normirane upravne stroške, knjižijo take prihranke kot nadnačrten dobiček tako v svojih izkazih knjigovodstva kakor tudi na bančnem računu.

Predpisi prednjih odstavkov veljajo tudi za prodajne stroške.

3. člen

Normirane upravne in prodajne stroške podjetja določijo po predlogu upravne proizvodne ministrstva v soglasju s pristojno načrtno komisijo.

4. člen

Natančnejše določbe za izvajanje te uredbe predpiše Gospodarski svet vlade FLRJ.

5. člen

Ta uredba začne veljati 1. januarja 1947.
PO št. 1458

Beograd dne 4. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 4. člena uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena izdaja Gospodarski svet vlade FLRJ

odredbo

o normiranih upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena*

1. Po 1., 2. in 3. členu uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena spadajo k normiranim upravnim in prodajnim stroškom podjetja:

a) normirani upravni in prodajni stroški podjetja, določeni v odstotku povprečnih proizvodnih stroškov za posamezne skupine proizvodov;

b) prispevek za operativnega upravnega voditelja podjetja (za generalno ali glavno ravnateljstvo oziroma za glavno in zvezno upravo);

ta prispevek znaša za industrijske proizvode 1 %, za rudarske proizvode 0,50 % od povprečnih proizvodnih stroškov pri državnih rudarskih in industrijskih podjetjih splošnega državnega pomena;

prispevek podjetja republiškega pomena za federalne uprave določijo vlade ljudskih republik;

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 13—109/47.

c) normirani znesek stroškov, namenjen za štípendije, znanstvena raziskovanja, tečaje, šole in strokovno izobrazbo kadrov.

Ti normirani zneski stroškov za kadre znašajo za posamezne skupine izdelkov v odstotku povprečnih proizvodnih stroškov:

za proizvode živilske industrije	0,30%
za usnjeno in gumijasto obutev, za gumi in gumijaste izdelke	0,70%
za predelane kože	0,70%
za tekstilne izdelke	0,50%
za les in lesne izdelke	1,30%
za gradbeni material	1%
za izdelke predelovalne kovinske in- dustrije	1,25%
za izdelke električne industrije	1,5%
za izdelke kemične industrije	1%
za rudarske izdelke	1,20%

Za skupine proizvodov, ki niso našteje v gornji nomenklaturi, ki pa jih pristojni organi ljudskih republik načrtno porazdeljujejo in jim določajo cene, predpisujejo navedeni odstotek vlade ljudskih republik.

Gornji odstotek se deli na tri dele: 25% gre podjetju, vsaj 50% operativnemu upravnemu voditelju podjetja (generalnemu ali glavnemu ravnateljstvu oziroma glavni ali zvezni upravi), do 25% pa pristojnemu* proizvodnemu ministrstvu.

Če morajo posamezna podjetja po načrtu uporabiti manj ali več, kot je mogoče po zgoraj navedenih zneskih, obračunajo to razliko s svojim

* Popravljen po odredbi v Ur. listu FLRJ št. 77—47.

operativnim upravnim voditeljem (z generalnim ali glavnim ravnateljstvom oziroma z glavno ali zvezno upravo).

Pristojno proizvodno ministrstvo sme po potrebi virirati prispevke za kadre med podjetji, ravnateljstvi in ministrstvom.*

2. Poleg sestavin iz prve točke te uredbe spadajo k normiranim upravnim in prodajnim stroškom podjetja tudi povprečni prevozni stroški podjetja po posebnem navodilu.

3. Ta odredba velja od dneva objave.

S št. 3104

Beograd dne 8. februarja 1947.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

* Popravljen po odredbi v Ur. listu FLRJ št. 77—47.

Na podlagi 3. člena uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena izdaja ministrstvo za industrijo FLRJ v soglasju z zvezno načrtno komisijo

odločbo

o normiranju upravnih in prodajnih stroškov v industrijskih podjetjih za skupine proizvodov, katerim se odrejajo enotne cene za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo*

1. Za navedene skupine proizvodov se določajo naslednji odstotki normiranih upravnih in prodajnih stroškov podjetja:

Skupina proizvodov

	Upravni in prodajni stroški (v odstotkih od povprečnih proizvod. stroškov)
sladkor, škrob, škrobni sladkor, škrobni sirup, dekstrin, čevljarski klej	6%
špirit, kvas	8%
jedilna olja, mastne kisline	4%
sveže meso, mast in mesni izdelki	5%
keksi, testenine	6,5%
pivo	9%
bonboni	4%
čokolada	2%

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 43—112/47.

	Upravni in prodajni stroški (v odstotkih od povprečnih proizvod. stroškov)
sadni mark	2%
vkuhan paradižnik, konservirano sadje, zelenjava v pločevinastih škatlah	5,5%
posušeno sadje in zelenjava	3,5%
mleta paprika	4,5%
likerji in alkoholne pijače	6%
serum zoper svinjsko kugo	3,5%
rajonska ravnateljstva za odkup tobaka	1%
tobačni izdelki	3%
alkoholni kis	6%
kavni nadomestki	9%
drugi proizvodi živilske industrije	6%
mlinska industrija	8%
obutev	2,5%
gumi in gumijasti izdelki	4%
čisto svilen predivo (filatura)	3%
konopljene in lanene tkanine	2,5%
mikana konoplja	2%
predelane kože	4%
mikani lan	2%
bombažni sektor	3%
volneni sektor	2,5%
taninski in celulozni les	6%
okrogli les za furnir	3%
okrogli trdi les	5%
okrogli mehki les	6%
tesan trdi les	4,5%
tesan mehki les	5%
klani les	4%
žagan trdi les	3,5%
žagan mehki les	4,5%

	Upravni in prodajni stroški (v odstotkih od povprečnih proizvod. stroškov)
vezane in panelne plošče	6%
furnirji	5,5%
parketi	6%
skorja šiške in rujevo listje	3,5%
vžigalice	7%
embalaža	5%
pohištvo	5%
cement	3,5%
šamota, mavec, štukatura	9%
strešna lepenka	4,5%
barit, kamenite kocke in granitni bloki ter robniki	7%
žica in žični izdelki	6%
železne podkve, železno gradbeno okovje	8%
vijaki, zakovice	7%
železne litine, odlitki	10%
kovinske litine, kovinsko gradbeno okovje in odlitki	4%
orodje	7%
priprave	6%
stroji	4%
črno pločevinasto blago, štedilniki in peči	6%
posoda	5%
drugi izdelki proizvodne kovinske industrije	6%
električni prevodniki, izolacijske cevi	2,5%
električni instalacijski material	8%
žarnice	10%
baterije in akumulatorji	7%
električni stroji in aparati	4%
kovinsko valjano in vlečeno blago	3%

	Upravni in prodajni stroški (v odstotkih od povprečnih proizvod. stroškov)
drugi izdelki električne industrije	4%
superfosfat	3%
mila in glicerini	4%
sredstva za varstvo rastlin	5%
soda	8%
žveplena in solna kislina	6,5%
oljnate barve in laki	4%
olja in maziva	6,5%
kemična predelava živalskih odpadkov	5%
suha destilacija	7,5%
tanin	5%
pihano steklo	9%
plosko steklo	5,5%
elektro-kemična industrija	4,5%
celuloza, lesovina	4%
lepenka in papir	3%
medicinski in veterinarski proizvodi in zdravila (izvzemši serum zoper svinjsko kugo)	
medicinski instrumenti	6%
parfumerijski in kozmetični izdelki	4,5%
prstene (suhe) barve	5%

2. Odstotki upravnih in prodajnih stroškov podjetij iz 1. točke te odločbe se računajo od povprečnih proizvodnih stroškov in pomenijo element iz 1. točke, pod a) odredbe o normiranih upravnih in prodajnih stroških v državnih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena.

3. Ta odločba velja od dneva objave.

Beograd dne 10. februarja 1947.

Minister za industrijo:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 3. člena uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena izdaja ministristvo za rudarstvo FLRJ v soglasju z zvezno načrtno komisijo

odločbo

o normiranju upravnih in prodajnih stroškov v rudarskih podjetjih za skupine proizvodov, katerim se odrejajo enotne cene za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo*

1. Za navedene skupine proizvodov se določajo naslednji odstotki normiranih upravnih in prodajnih stroškov podjetja:

Skupina proizvodov

	Upravni in prodajni stroški (v odstotkih od povprečnih proizvod. stroškov)
črni premog	4%
rjavi premog	4,5%
lignit	5%
železna in manganova ruda, pirit	8,5%
plavžarski proizvodi	4%
proizvodi valjalnic in jeklarn	2,5%
antimon	6%
cink	2,75%
baker	1,3%

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 13—113/47.

	Upravni in prodajni stroški (v odstotkih od povprečnih proizvod. stroškov)
boksit	8,5%
krom	3,80%
aluminij	4,15%
svinec	5,5%
svinčev koncentrat	6,30%
nafta	10%
magnezit	6%
azbest	10%
gline	5%
sinter magnezit	3%
kaolin	8%
marmor	10%
sol	10%
lojevec	9%
kremov sok	4,5%

2. Odstotki upravnih in prodajnih stroškov podjetij iz 1. točke te odločbe se računajo od povprečnih proizvodnih stroškov in pomenijo element iz 1. točke pod a) odredbe o normiranih upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena.

3. Ta odločba velja od dneva objave.

Št. 238

Beograd dne 10. februarja 1947.

Minister za rudarstvo:

Bane Andrejev l. r.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastitvi vlade FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva predpisuje vlada FLRJ po predlogu predsednika Gospodarskega sveta

uredbo

o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih*

1. člen

Določbe te uredbe veljajo za rudarska in industrijska podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ki dobijo načrt za svojo proizvodnjo od ministrstev za rudarstvo in industrijo oziroma od njihovih uprav (glavnih, zveznih in federalnih).

2. člen

Dobiček, ki ga rudarska in industrijska podjetja dosežejo s svojimi proizvodi, sestoji iz načrtnega, t. j. po načrtu določenega, in iz nadnačrtnega, t. j. po načrtu nepričakovanega dobička.

Načrtni dobiček je sestavni del z načrtom določene proizvodne cene. Načrtni dobiček sestoji iz rednega dobička, ki se doseže s storitvijo dobička na proizvodne stroške posameznega podjetja, in z načrtom določenega presežka dobička (ekstra dobička), ki nastane v racionalnejših podjetjih kot razlika med povprečnimi proizvodnimi stroški, ki so po

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 99—696/46.

načrtu določeni za tisto proizvodno panogo, ter z načrtom predpisanimi proizvodnimi stroški tistega podjetja.

Nadnačrtni dobiček je tisti dobiček, ki ga doseže podjetje s tem, da zniža svojo polno lastno ceno, kakor mu je predpisana z načrtom, s tem, da poveča produktivnost dela in preko načrta prihrani na materialu.

3. člen

Redni dobiček rudarskih in industrijskih podjetij se določi na podlagi splošne stopnje dobička za rudarsko in industrijsko proizvodnjo in na podlagi ustreznih povprečnih stopenj dobička za posamezne proizvodne panoge.

Splošno stopnjo dobička za rudarsko in industrijsko proizvodnjo predpiše vlada FLRJ na predlog Gospodarskega sveta.

Povprečna stopnja dobička za zadevno panogo rudarske in industrijske proizvodnje temelji na splošni stopnji dobička za rudarsko in industrijsko proizvodnjo in je odvisna od hitrosti obračanja sredstev v zadevni proizvodni panogi. Povprečna stopnja dobička se izračuna po temle obrazcu:

$$Dp = \frac{S \cdot Do}{Pc}$$

pri čemer pomeni:

Dp povprečno stopnjo dobička zadevne proizvodne panoge;

S vsoto osnovnih in obratnih sredstev zadevne proizvodne panoge;

Do splošno stopnjo dobička;

Ps polno lastno ceno celotne proizvodnje zadevne proizvodne panoge v enem letu.

Povprečne stopnje dobička v posameznih proizvodnih panogah izračuna in objavi zvezna načrtna komisija.

4. člen

Vsa podjetja, katerih proizvodni stroški, predpisani z načrtom, so nižji od povprečnih z načrtom določenih proizvodnih stroškov zadevne proizvodne panoge, imajo pravico do tistega absolutnega zneska rednega dobička, ki se dobi, če se povprečna stopnja dobička zadevne proizvodne panoge uporabi za povprečne proizvodne stroške, ki so potrebni za proizvodnjo enake količine proizvodov.

Nobeno podjetje ne sme doseči tolikšnega absolutnega zneska rednega dobička, da bi bil višji od tistega zneska, ki se dobi, če se povprečna stopnja dobička zadevne proizvodne panoge uporabi za povprečne proizvodne stroške za enako količino proizvodov.

Podjetja, ki imajo proizvodne stroške višje, kakor so povprečni z načrtom določeni proizvodni stroški v zadevni proizvodni panogi, smejo imeti samo tolikšen absolutni znesek rednega dobička, da ustreza razliki med povprečnim dobičkom, določenim z načrtom v zadevni panogi, in med presežkom njihovih individualnih proizvodnih stroškov nad povprečnimi proizvodnimi stroški te panoge.

Če so z načrtom določeni individualni proizvodni stroški podjetja višji od vsote povprečnega zneska dobička in povprečnih proizvodnih stroškov v zadevni proizvodni panogi, ima tako podjetje z načrtom določeno izgubo.

5. člen

Glede na določbe prejšnjega člena se individualna stopnja rednega dobička oziroma z načrtom

določene izgube za posamezna podjetja izračuna po tehle obrazcih:

a) za podjetja, katerih proizvodni stroški so nižji od povprečnih proizvodnih stroškov:

$$D_i = \frac{T_p \cdot D_p}{T_i}$$

b) za podjetja, katerih proizvodni stroški so višji od povprečnih in delajo z dobičkom:

$$D_i = \frac{[(T_p + M_p) - T_i] \cdot 100}{T_i}$$

c) za podjetja, ki delajo z izgubo, določeno po načrtu:

$$G_i = \frac{[T_i - (T_p + M_p)] \cdot 100}{T_i}$$

pri čemer pomenijo:

D_i individualno stopnjo rednega dobička;

T_p povprečne proizvodne stroške za določeno količino osnovnih predmetov zadevne proizvodne panoge;

D_p povprečno stopnjo dobička;

T_i individualne proizvodne stroške za enako količino predmetov zadevnega podjetja;

$M_p = \frac{D_p \cdot T_p}{100}$ absolutni znesek povprečnega dobička zadevne proizvodne panoge;

G_i stopnjo z načrtom določene izgube.

Natančnejša navodila za računanje individualne stopnje dobička predpiše Gospodarski svet vlade FLRJ.

Individualno stopnjo rednega dobička za posamezna podjetja izračunajo glavne, zvezne oziroma

federalne uprave, potrdi in sporoči jih pa podjetju pristojno proizvodno ministrstvo v sporazumu s pristojnim finančnim ministrstvom.

6. člen

Z načrtom predvideni presežek dobička (ekstra dobiček) se sme kot vzpodbuda za racionalna podjetja odobriti v višini do 50% na bančnem računu podjetja, ki ga je doseglo. Ostanek se vknjiži na bančni račun pristojne (glavne, zvezne oziroma federalne) uprave.

Odstotek z načrtom predvidenega presežka, ki se sme odobriti računu podjetja, določi na predlog pristojnega proizvodnega ministrstva pristojno finančno ministrstvo.

Podjetje obračuna ob koncu vsakega trimesečja presežek dobička s pristojno upravo in o tem poroča pristojnemu proizvodnemu ministrstvu in pristojnemu finančnemu ministrstvu.

7. člen

Ob koncu vsakega trimesečja izračuna podjetje tudi nadnačrtni dobiček iz tretjega odstavka 2. člena te uredbe in o tem poroča svoji pristojni upravi, in sicer najpozneje v šestih tednih po preteku tega trimesečja. Uprave dajo to poročilo po pristojnem proizvodnem ministrstvu pristojnemu finančnemu ministrstvu in pristojni načrtni komisiji.

8. člen

Gospodarski svet vlade FLRJ lahko v izjemnih primerih določi tudi drugačen način določanja stopnje rednega dobička.

9. člen

Podjetja, ki so po odločbah urada za cene morala razliko med svojo proizvodno ceno in povprečno proizvodno ceno (»proizvajalno-prodajno ceno«, »enotno proizvodno ceno« in pod.) vplačevati na »zbiralni račun« ali na druge izravnalne račune, prenehajo s 1. januarjem 1947 vplačevati na te račune.

Začeni s 1. januarjem 1947 ravnajo podjetja s temi razlikami kakor tudi s presežki dobička povsem v smislu določb te uredbe.

10. člen

Obvezna pojasnila te uredbe daje Gospodarski svet vlade FLRJ.

11. člen

Ta uredba začne veljati 1. januarja 1947.

Po št. 1459

Beograd dne 4. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:

Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

Po 3. členu uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih predpisuje vlada FLRJ po predlogu Gospodarskega sveta vlade FLRJ

odločbo
o splošni stopnji dobička za rudarsko in industrijsko proizvodnjo*

1. člen

Splošna stopnja dobička za rudarsko in industrijsko proizvodnjo se v smislu 3. člena uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih določi na sedem odstotkov.

2. člen

Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajati pa se začne 1. januarja 1947.

Beograd dne 31. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 106—775/46.

Na podlagi 3. člena uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih izdaja predsednik zvezne načrtna komisije pri vladi FLRJ

odločbo

o povprečnih stopnjah dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih*

1. člen

Povprečna stopnja dobička za podjetja posameznih gospodarskih panog rudarstva je:

a) za premogovnike	6,0%
b) za črno metalurgijo	7,1%
c) za rudnike in barvno metalurgijo	12,0%
č) za rudnike nekovin in za podjetja, ki jih predelujejo	8,7%
d) za podjetja, ki pridobivajo in predelujejo nafto in zemeljski plin	14,3%

2. člen

Povprečna stopnja dobička za podjetja posameznih gospodarskih panog industrije je:

a) za industrijo železniških prometnih strojev in orodja	4,5%
b) za industrijo kmetijskih priprav, strojev in orodja	5,3%
c) za industrijo avtomobilov in precizne mehanike	9,0%
č) za vso drugo kovinsko industrijo	8,1%

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 5—43/47.

d) za industrijo sladkorja, špirita in kvasa	6,9%
e) za industrijo rastlinskih olj	7,2%
f) za industrijo in promet z vinom, žganjem in močnimi pijačami	4,1%
g) za tobakno industrijo	4,1%
h) za vso drugo živilsko industrijo	6,5%
i) za elektrokemično industrijo	7,7%
j) za veliko kemično industrijo	10,0%
k) za industrijo stekla	5,4%
l) za industrijo celuloze, lesovine in papirja	6,2%
m) za industrijo medicinskih proizvodov in zdravil	5,2%
n) za vso drugo kemično industrijo	3,2%
o) za tekstilno industrijo	3,3%
p) za industrijo svile	7,3%
r) za industrijo gumija	4,3%
s) za industrijo usnja in obutve	3,8%
š) za električno industrijo	4,1%
t) za industrijo kemične predelave lesa	8,1%
u) za lesno industrijo	3,9%
v) za industrijo cementa	7,0%
z) za grafično industrijo	6,9%
ž) za drugo gradbeno industrijo	6,2%

3. člen

Povprečna stopnja dobička za električno gospodarstvo se bo računala na način, ki ga bo predpisal Gospodarski svet pri vladi FLRJ po 8. členu uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih.

4. člen

Povprečne stopnje dobička iz 1. in 2. člena te odločbe so podlaga za računanje individualne stopnje dobička za posamezna podjetja v sami gospodarski panogi.

5. člen

Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 502

Beograd dne 14. januarja 1947.

Predsednik zvezne načrtne komisije:

A. Hebrang l. r.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vlade FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva in v zvezi s 50. členom splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih izdaja vlada FLRJ po predlogu predsednika Gospodarskega sveta

uredbo

o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij*

1. člen

Dobiček, ki se knjiži na bančni račun podjetja v smislu predpisa uredbe o ugotavljanju dobička rudarskih in industrijskih podjetij, je finančna podlaga za izdelavo predloga načrta o uporabi lastnih sredstev podjetja.

Dobiček, ki se knjiži na bančni račun glavnih, zveznih oziroma federalnih uprav po predpisu 6. člena uredbe o ugotavljanju dobička rudarskih in industrijskih podjetij, je finančna podlaga za izdelavo predloga načrta o investicijah za racionalizacijo in obnovo predvsem manj racionalnih podjetij oziroma uprav.

2. člen

Če so po predpisanem načrtu predvideni v kakem podjetju ali upravi manjši zneski, kakor znaša vknjiženi dobiček tega podjetja oziroma uprave,

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 99—697/46.

vplača podjetje oziroma uprava ostanek dobička v proračun tistega organa, ki je podjetje ustanovil.

3. člen

Iz celotnega zneska dobička plačujejo podjetja v sklad vodstva podjetja, in sicer po posebnih predpisih.

4. člen

Da bi se podjetjem in upravam omogočilo, da del svojega dobička, vknjiženega na njihovih bančnih računih, uporabijo za manjše investicije, ki jih ne obsega načrt, razpolaga podjetje oziroma uprava z enim delom svojega skupnega dobička prosto izven predpisanega načrta in ga uporabi samo v te namene:

- a) za manjše potrebe racionalizacije,
- b) za tehnična in tehnološka raziskovanja,
- c) za izboljšanje varnostnih naprav in higienskih pogojev za delo.

Del dobička, s katerim lahko prosto razpolaga podjetje ali uprava, sme znašati največ 20% vsega dobička. Višino tega dela dobička določi pristojno finančno ministrstvo na predlog pristojnega proizvodnega ministrstva.

5. člen

Zaradi pravilnega razvida in nadzorstva nad razdelitvijo in uporabo dobička mora biti ves dobiček podjetja vknjižen na posebnem bančnem računu podjetja oziroma uprave.

Vsa izplačila, ki jih predpisuje ta uredba, je treba opraviti z upoštevanjem tega računa.

6. člen

Natančnejše določbe za izvajanje te uredbe izda ministrstvo za finance FLRJ v soglasju z Gospodarskim svetom.

7. člen

Ta uredba začne veljati 1. januarja 1947.

PO št. 1462

Beograd dne 4. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 6. člena uredbe o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij predpisujem

navodilo

za izvajanje uredbe o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij*

I. Dobiček (redni, presežek dobička in nadnačrti) državnih rudarskih in industrijskih podjetij je namenjen za naslednje:

1. za prispevek v sklad vodstva podjetja (3. člen uredbe);

2. za kritje manjših potreb racionalizacije, za tehnična in tehnološka raziskovanja, za izboljšanje varnostnih naprav in higienskih pogojev za delo. S tem delom dobička razpolagajo podjetja za omenjene potrebe prosto izven predpisanega načrta (4. člen uredbe);

3. za vknjiženje presežka dobička (ekstra dobička), ki ne ostane podjetju, na bančni račun pristojnega operativnega upravnega voditelja, to je uprave (6. člen uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih);

4. za načrtno uporabo lastnih sredstev podjetja, in sicer:

a) za povečanje lastnih obratnih sredstev podjetja;

b) za povečanje osnovnih sredstev podjetja;

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 5—41/47.

c) za pokritje operativnih izdatkov: za vzgojo kadrov, novatorstvo, šolanje in raziskovanje;

5. ostanek dobička gre v proračun.

Podjetja, ki poslujejo sezonsko ali pri katerih proizvodnja ne teče enako v vseh trimesečjih, smejo v posameznih trimesečjih imeti po načrtu predvideno izgubo. Ta izguba se krije iz načrtnega dobička, ki ga podjetje doseže v naslednjem trimesečju. Zato mora tako podjetje v finančnem načrtu za zadevno trimesečje predvideti kritje te izgube iz dobička.

Nepredvidena izguba, ki nastane v kakem trimesečju, se krije predvsem iz nadnačrtnega dobička, ki ga je mogoče doseči v naslednjem trimesečju. V takem primeru se sme prispevek v sklad vodstva obračunati samo od ostanka nadnačrtnega dobička.

Praviloma se v finančnih načrtih predvideva načrtni dobiček. Vendar morajo podjetja, katerim je naloženo znižanje polne lastne cene, predvideti v finančnih načrtih v absolutnih zneskih kot dohodek tudi nadnačrtni dobiček.

II. Višina prispevka v sklad vodstva podjetja se določi po predpisih uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih rudarskih in industrijskih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena ter po odločbi Gospodarskega sveta FLRJ št. 275 z dne 9. januarja 1947 o splošnem odstotku načrtnega dobička; o odstotkih nadnačrtnega dobička in o odstotku dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva.

Višino dela dobička, s katerim podjetje prosto razpolaga za kritje namenov, naštetih v točki I/2 tega navodila, odredi pristojno finančno ministrstvo.

(zvezno oziroma republiško) po predlogu pristojnega proizvodnega ministrstva (zveznega oziroma republiškega). Ta del dobička sme znašati največ 20% skupnega zneska dobička (rednega, presežka dobička in nadnačrtnega dobička). Podjetje ima pravico, prosto razpolagati z delom dobička, ki se v določenem odstotku izračuna: iz rednega dobička, zmanjšanega za znesek prispevka v sklad vodstva, iz presežka dobička, zmanjšanega za znesek prispevka v sklad vodstva, in za znesek, ki se knjiži na bančni račun dobička uprave, ter iz nadnačrtnega dobička, zmanjšanega za znesek prispevka v sklad vodstva. Uprava ima pravico, prosto razpolagati z delom presežka dobička, ki se v določenem odstotku izračuna od tega presežka, zmanjšanega za znesek prispevka v sklad vodstva.

Višino tistega dela dobička, s katerim podjetje in uprava lahko prosto razpolagata, je treba določiti za vsako leto ob izdaji navodil za sestavo predlogov finančnih načrtov za naslednje leto. Ko proizvodna ministrstva dajo predlog za določitev odstotka, morajo gledati na stanje posameznih podjetij, to je, ali so podjetja dovolj racionalna, higien-sko urejena itd. Pri tem je treba predvideti približno višino izdatkov v te namene in znesek dobička, ki je predviden v tem letu, da bi se mogla izdati pravilna odločba.

Po predpisu 6. člena uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih se sme del presežka dobička (ekstra dobiček) prepustiti podjetju, medtem ko se drugi del presežka dobička (ekstra dobiček) vknjiži na bančni račun dobička uprave. Kolik odstotek presežka dobička (ekstra dobička) se prepusti podjetju, kolik pa se vknjiži,

na bančni račun dobička uprave, odloči pristojno finančno ministrstvo (zvezno oziroma republiško) po predlogu pristojnega proizvodnega ministrstva. Ta dobiček se ima uporabiti predvsem za racionalizacijo in rekonstrukcijo manj racionalnih podjetij pod vodstvom zadevne uprave. Zato morajo uprave, ko dajo predlog za določitev tega odstotka, navesti potrebe same uprave po sredstvih, označiti pa tudi stanje podjetja, ki je doseglo presežek dobička.

III. Dobček (redni, presežek dobička in nadnačrti), dosežen v določenem trimesečju, se razporedi po temle redu:

1. najprej se krije nepredvidena izguba, in sicer predvsem iz nadnačrtnega dobička;

2. če je podjetje doseglo nadnačrti dobiček in ni bilo nepredvidene izgube, se iz dobička najprej oddeli prispevek za sklad vodstva v odstotku, ki je določen v 2. členu odločbe Gospodarskega sveta FLRJ št. 275 z dne 9. januarja 1947;

3. s preostalim dobičkom (rednim, presežkom dobička in nadnačrtnim) se krije po načrtu predvidena izguba, ki je nastala v prejšnjem trimesečju, če gre za podjetje, ki v določenih sezonskih obdobjih dela z izgubo, predvideno po načrtu;

4. od preostalega zneska rednega dobička in ekstra dobička se oddeli prispevek v sklad vodstva;

5. nato se iz presežka dobička (ekstra dobička), zmanjšane za prispevek v sklad vodstva, oddeli znesek, ki se vknjiži na bančni račun uprave;

6. od preostalega zneska dobička (rednega, presežka dobička in nadnačrtnega), zmanjšane za znesek prispevka v sklad vodstva in za znesek presežka dobička, vknjiženega na bančni račun dobička uprave, se oddeli znesek, s katerim podjetje prosto

razpolaga v odstotku, ki ga je določilo pristojno finančno ministrstvo.

7. s preostalim dobičkom (rednim, presežkom dobička in nadnačrtnim) se krijejo potrebe podjetja, predvidene v načrtu in v njegovih mejah. Pri tem sme podjetje glede na doseženi nadnačrtni dobiček iz tega dela dobička kriti tudi tiste izdatke, ki bi se po načrtu morali kriti iz proračuna.

Podjetje sme iz dobička kriti svoje potrebe do višine zneskov, ki so predvideni v načrtu. Če se doseže večji dobiček (redni, presežek dobička in nadnačrtni), gre v korist proračuna, in sicer zveznega oziroma republiškega, glede na to, kakšnega pomena je podjetje (2. člen uredbe).

Primeri: Podjetje A je v določenem trimesečju doseglo 120.000 dinarjev dobička, ki sestoji iz:

rednega dobička	60.000
presežka dobička (ekstra dobička)	40.000
nadnačrtnega dobička	20.000
skupaj	120.000

V prejšnjih trimesečjih podjetje ni imelo izgub. Doseženi nadnačrtni dobiček predstavlja znižanje polne lastne cene za 5%, kar pomeni, da gre v sklad vodstva 25% v smislu odločbe Gospodarskega sveta. Za to podjetje je po predpisih uredbe o skladu vodstva določen prispevek v sklad vodstva iz načrtnega dobička v višini 3%. Na podlagi odločbe pristojnega finančnega ministrstva sme to podjetje prosto razpolagati z 12% skupnega dobička, vknjiženega na njegovem bančnem računu dobička. Po odločbi pristojnega finančnega ministrstva je podjetju prepuščeno 25% presežka dobička, medtem ko se 75% tega presežka knjiži na bančni račun dobička

uprave. Z ostankom dobička se krijejo po načrtu predvidene potrebe podjetja.

Na podlagi teh podatkov se dobiček razdeli takole:

1. za sklad vodstva:

a) od nadnačrtnega dobička 25%	
$20.000 \times 25 : 100 =$	5.000
b) od rednega dobička 3%	
$60.000 \times 3 : 100 =$	1.800
c) od presežka dobička 3%	
$40.000 \times 3 : 100 =$	1.200
skupaj	8.000

2. na bančni račun dobička uprave je treba dati 75% presežka dobička, zmanjšanega za znesek prispevka v sklad vodstva, t. j.

$$40.000 - 1.200 = 38.000 \times 75 : 100 = 29.100$$

3. podjetje sme prosto razpolagati z 12% skupnega dobička, zmanjšanega za znesek prispevka v sklad vodstva in za del, ki gre na bančni račun dobička uprave, t. j.

$$120.000 - (8.000 + 29.100) = 82.900 \times 12 : 100 = 9.948$$

4. s preostalim dobičkom se krijejo po načrtu predvidene potrebe podjetja, t. j.

$$120.000 - (8.000 + 29.100 + 9.948) = 72.952$$

Ta del dobička razdeli podjetje na način, ki je določen v finančnem načrtu. Pri tem se smejo posamezne potrebe kriti samo do zneska, ki je določen v načrtu, ostanek pa gre v korist ustreznega proračuna.

Vzemimo še en primer. Podjetje B je v določenem trimesečju doseglo dobiček 250.000 dinarjev, ki sestoji:

iz rednega dobička	240.000
iz nadnačrtnega dobička	10.000
skupaj	250.000

V prejšnjem trimesečju je podjetje imelo izgubo 120.000 dinarjev. Doseženi nadnačrtni dobiček pomeni znižanje polne lastne cene za 12%; zato gre v sklad vodstva 30%. Prispevek v sklad vodstva iz načrtnega dobička znaša 4%. Podjetje sme prosto razpolagati s 15% skupnega dobička.

Razdelitev dobička bo tale:

1. ker je bila izguba v prejšnjih trimesečjih po načrtu predvidena, se pokrije iz načrtnega dobička, t. j. iz rednega dobička. Zato se od rednega dobička odbije načrtna izguba in ostane za razdelitev 120.000 dinarjev (240.000 — 120.000);

2. v sklad vodstva:

a) iz nadnačrtnega dobička 30%
 $10.000 \times 30 : 100 = 3.000$
 b) iz rednega dobička 4%
 $120.000 \times 4 : 100 = 4.800$

skupaj 7.800

3. podjetje sme prosto razpolagati s 15% skupnega dobička (rednega in nadnačrtnega), zmanjšane za znesek prispevka v sklad vodstva, t. j.
 $(120.000 + 10.000) - 7.800 = 122.200 \times 15 : 100 = 18.330$

4. s preostalim dobičkom se krijejo druge po načrtu določene potrebe podjetja, t. j.
 $(120.000 + 10.000) - 7.800 + 18.330 = 103.670$

Ta del dobička se razdeli na način, določen v finančnem načrtu.

IV. Glavne, zvezne oziroma federalne uprave sestavijo v svojih predračunih dohodkov in izdatkov

poleg načrta o izdatkih, ki gredo v breme prispevka, ki ga podjetja dajejo upravam, tudi načrt o uporabi presežka dobička (ekstra dobička). Znesek presežka dobička, ki se knjiži na bančnem računu dobička uprave, se uporabi za prosto razpolaganje uprave v odstotku, ki ga odredi pristojno finančno ministrstvo na predlog pristojnega proizvodnega ministrstva, ter za racionalizacijo in rekonstrukcijo predvsem manj racionalnih podjetij pod vodstvom zadevne uprave. Sredstva, ki presežejo po načrtu predvidene izdatke v predračunih dohodkov in izdatkov uprav, gredo v korist proračuna organa, pod katerega pristojnost spada zadevna uprava, t. j. iz predračunov glavnih in zveznih uprav v korist zveznega proračuna, iz predračunov federalnih uprav pa v korist republiškega proračuna pristojne ljudske republike.

V. To navodilo velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajalo pa se bo od 1. januarja 1947.

II. št. 80

Beograd dne 10. januarja 1947.

Zastopa ministra za finance
minister za industrijo:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 62. člena splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih predpisuje vlada FLRJ na predlog predsednika Gospodarskega sveta

uredbo

**o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in
o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu)
državnih rudarskih in industrijskih podjetij
zveznega in republiškega pomena***

1. člen

Sklad vodstva pri državnih rudarskih in industrijskih podjetjih ter osrednji sklad pri glavnih, zveznih in federalnih upravah se ustanovi in uporablja po določbah te uredbe.

2. člen

Sredstva sklada vodstva se uporabijo:

- a) za posebne nagrade udarnikom, novatorjem in racionalizatorjem** ter drugim delavcem in uslužbencem podjetja, ki se izkažejo pri delu;
- b) za dviganje strokovne usposobljenosti delavcev in uslužbencev podjetja;
- c) za gradnjo stanovanj za delavce in uslužbence podjetja;
- č) za gradnjo socialnih ustanov za delavce in uslužbence podjetja (dnevni zavetišča, otroških jasli, domov za učence, ambulant, menz in pod.);

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 99—695/46.

** Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9—47.

d) za gradnjo kulturnih ustanov za delavce in uslužbence podjetja (klubov, knjižnic, čitalnic, kinodvoran, športnih igrišč in pod.).

Iz sklada vodstva se ne smejo nagrajevati ravnatelj in njegovi namestniki oziroma pomočniki.

3. člen

Sklad vodstva upravlja ravnatelj podjetja.

Ravnatelj se mora pri uporabljanju sredstev sklada vodstva posvetovati s sindikalno organizacijo v podjetju. Sindikalna organizacija sme na odločbe ravnatelja dajati pripombe pristojni glavni, zvezni oziroma federalni upravi.

4. člen

Sredstva osrednjega sklada se uporabljajo za nagrade ravnateljem podjetja, njihovim namestnikom, tehničnemu osebju ter delavcem in uslužbencem podjetja, ki se posebno izkažejo.

5. člen

Osrednji sklad upravlja voditelj glavne, zvezne oziroma federalne uprave.

6. člen

Sredstva sklada vodstva pritekajo iz določenega odstotka načrtnega in nadnačrtnega dobička podjetja.

Splošni odstotek načrtnega dobička,* ki gre v sklad vodstva, določi Gospodarski svet vlade FLRJ, ko poprej zasliši mnenje glavnega odbora Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Jugoslavije.

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9-47.

7. člen

Zvezna načrtna komisija določi povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva za vsako panogo proizvodnje na podlagi splošnega odstotka po temle obrazcu:

$$PD = \frac{MR \cdot BR \cdot 100}{DP}$$

pri čemer pomenijo:

PD povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva v posameznih panogah;

MR povprečni znesek celotnega dobička rudarskih in industrijskih podjetij, ki gre v sklad vodstva, izračunan za enega delavca in uslužbenca v rudarstvu in industriji;

BR število delavcev in uslužbencev v zadevni proizvodni panogi;

DP skupen znesek načrtnega dobička v zadevni proizvodni panogi.

MR se računa po obrazcu:

$$MR = \frac{DG \cdot OP}{BR \cdot 100}$$

pri čemer pomenijo:

DG skupni znesek načrtnega dobička v rudarstvu in industriji;

BR skupno število delavcev in uslužbencev v rudarstvu in industriji;

OP splošni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva.

8. člen

Glavne, zvezne oziroma federalne uprave izračunajo za posamezna podjetja odstotek načrtnega

dobička, ki gre v sklad vodstva, na podlagi povprečnega odstotka po obrazcih iz prejšnjega člena, uporabljenih za posamezna podjetja.

9. člen

Podjetja, katerih proizvodni stroški po individualnem načrtu so večji od povprečnih z načrtom določenih proizvodnih stroškov zadevne panoge, izračunajo prispevek v sklad vodstva na podlagi povprečnega načrtnega dobička svoje panoge.

Če podjetje zaradi državne politike cen načrtno dela izpod rednega dobička ali z izgubo, vračuna prispevek, ki gre v sklad vodstva, v svojo lastno ceno na podlagi povprečnega odstotka povprečnega dobička za zadevno panogo.

Podjetja, ki imajo proizvodne stroške neopravičeno večje, kakor jih predvideva načrt, izgubijo za zadevni čas pravico do prispevka za sklad vodstva.

Ali so večji proizvodni stroški opravičeni, odloča operativno upravno vodstvo.

10. člen

Odstotek prispevka v sklad vodstva iz nadnačrtnega dobička, ki nastaja zaradi znižanja polne lastne, z načrtom določene cene, določi Gospodarski svet vlade FLRJ, ko poprej zasliši glavni odbor Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Jugoslavije. Ta odstotek ne sme biti večji od 50% nadnačrtnega dobička podjetja.

11. člen

Vsa podjetja pod vodstvom iste uprave morajo vplačati v osrednji sklad 5% svojega sklada vodstva.

12. člen

Sklad vodstva ustanovijo podjetja s 1. januarjem 1947.

Osrednji sklad ustanovijo glavne, zvezne in federalne uprave s 1. januarjem 1947.

Kolikšen odstotek dobička za leto 1946 gre v sklad vodstva, predpiše Gospodarski svet vlade FLRJ, ko poprej zasliši glavni odbor Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Jugoslavije.

13. člen

Natančnejše določbe za izvajanje te uredbe izda Gospodarski svet vlade FLRJ.

14. člen

Ta uredba začne veljati osmi dan po objavi v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

PO št. 1460

Beograd dne 4. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 4. člena uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena, 15. člena uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega pomena ter 10. člena uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih predpisuje Gospodarski svet vlade FLRJ

navodilo

za izvajanje uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena, uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega pomena ter uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih*

Podjetja in dejavnosti, na katere se nanašajo predpisi navodila

1. Predpisi tega navodila urejajo uporabo vseh v naslovu navodila omenjenih uredb in se nanašajo na rudarsko in industrijsko dejavnost vseh državnih rudarskih in industrijskih podjetij splošnega državnega pomena.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 5—42/47.

nega in republiškega pomena ter na rudarsko in industrijsko dejavnost podjetij splošnega državnega in republiškega pomena drugih gospodarskih panog.

Predpisi tega navodila se torej ne nanašajo na tisto dejavnost rudarskih in industrijskih podjetij, ki nima značaja rudarske ali industrijske dejavnosti. Ne nanašajo se n. pr. na kmetijsko dejavnost pri rudarskih in industrijskih podjetjih, na prodajalne živil delavcem podjetja, na gradbeno dejavnost in temu podobno, če je taka dejavnost večjega obsega in se uspeh take dejavnosti posebej izkazuje v knjigovodstvu.

Pač pa se predpisi tega navodila nanašajo na rudarsko in industrijsko dejavnost v podjetjih drugih gospodarskih panog, kakor n. pr. na konopljarstvo v sklopu kmetijskega posestva, na železniške delavnice in ladjedelnice prometnega ministrstva in podobno, če je taka dejavnost večjega obsega in se njen uspeh posebej izkazuje v knjigovodstvu.

Enotnost in namen uredb

2. Vse tri uredbe sestavljajo enotno, med seboj povezano celoto, dopolnjujejo pa jih uredbe o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij, uredba vlade FLRJ o enotnih cenah in uredba vlade FLRJ o bančnih računih dobička. Glavni namen teh uredb je, da se spravijo organizacijske oblike našega gospodarstva v sklad z njegovim značajem, ki je posledica družbeno-političnih sprememb v naši državi.

Državni sektor našega gospodarstva nam omogoča, da začnemo z načrtnim gospodarstvom in da z njim v zvezi po načrtu rešujemo tudi vprašanje akumulacije, ki je bistveno vprašanje vsakega go-

spodarstva. Akumulacija v našem državnem gospodarstvu pomeni po svoji naravi splošno ljudsko akumulacijo, po načrtu določeno in uporabljeno za družbeno koristne investicije, za družbeno koristno novo izgraditev.

Splošna ljudska akumulacija se deli v našem gospodarskem sistemu na dve kategoriji: na splošno akumulacijo in na lastno akumulacijo državnih gospodarskih podjetij oziroma panog.

Splošna akumulacija, ki je v glavnem zajeta z davkom od prometa s proizvodi kot vrsto splošnega državnega davka, je namenjena predvsem za velike načrtne investicije. Lastna akumulacija državnih gospodarskih podjetij oziroma panog, ki se pojavlja v obliki dobička, pomeni v večjem delu (od 80% navzgor) finančno podlago za po načrtu predvidene neposredne investicije samega podjetja, proizvodne panoge oziroma republiškega proračuna, v njenem manjšem delu (do 20%) pa omogoča podjetju, da izven načrta oziroma iznad načrta samostojno izvaja ukrepe racionalizacije, tehnična in tehnološka raziskovanja ter da izboljša varnostne naprave in higienske pogoje za delo.

Ko se rešuje vprašanje akumulacije, se mora rešiti tudi vprašanje cen. V načrtnem gospodarstvu morajo biti cene v glavnem enotne, in to bodisi na vsem ozemlju Federativne ljudske republike Jugoslavije bodisi samo na ozemlju posameznih ljudskih republik, ter kot take povezane z načrtom v en sistem. Načrtne enotne cene temeljijo načeloma na povprečnih proizvodnih stroških in na normiranih elementih polne lastne cene.

Pri enotnih cenah, veljavnih za vse ozemlje Federativne ljudske republike Jugoslavije, gre za

proizvode oziroma za skupine proizvodov, ki so posebnega pomena za gospodarstvo Federativne ljudske republike Jugoslavije, vzeto kot celoto. Pri enotnih cenah, veljavnih za ozemlje posameznih ljudskih republik, pa gre za proizvode, ki so po značaju proizvodnje oziroma potrošnje posebnega pomena samo za gospodarstvo posameznih ljudskih republik.

Enotne cene, tako tiste, ki veljajo za vse ozemlje Federativne ljudske republike Jugoslavije, kakor tudi tiste, ki veljajo za ozemlje posameznih ljudskih republik, obsegajo obvezno delež splošne ljudske akumulacije, in sicer v obliki predpisane stopnje oziroma zneska davka od prometa s proizvodi.

Sistem dvojnih enotnih cen bodisi za vse ozemlje Federativne ljudske republike Jugoslavije, bodisi za ozemlje posameznih ljudskih republik, zagotavlja tudi splošno načrtovanje cene in konkretiziranje tega načrtovanja za posamezne ljudske republike glede na njih specifične razmere. S tem se hkrati zagotovi tudi stalnost cen.

Vsebina uredb

3. Uredbe rešujejo v svojih predpisih v okviru načrtnega gospodarstva naslednja vprašanja:

- a) pojem in vrste dobička,
- b) normiranje posameznih elementov lastne cene,
- c) način določanja dobička,
- č) razdelitev dobička.

Struktura cene

4. Struktura cene, uporabljena v uredbah, je naslednja:

1. Material za izdelavo s pri- bitkom splošnih stroškov materiala	I. Proizvodni stroški	II. Tovarniška lastna cena	III. Polna lastna cena	IV. Proizvodna cena	V. Proizvajalčeva prodajna cena	VI. Prodajna cena na debelo oz. na drobno					
2. Plače za izdelavo z do- datki na te plače											
3. Splošni stroški za izdelavo											
4. Kalkulacijski odpisi (amortizacija)			III. Polna lastna cena	IV. Proizvodna cena	V. Proizvajalčeva prodajna cena	VI. Prodajna cena na debelo oz. na drobno					
5. Upravni stroški: a) stroški uprave podjetja, b) skupni upravni stroški											
6. Prodajni stroški podjetja											
7. Dobiček					V. Proizvajalčeva prodajna cena	VI. Prodajna cena na debelo oz. na drobno					
8. Prometni davek											
9. Trgovski stroški											

(25. člen zakona o enotnem računovodstvu, Uradni list FLRJ št. 94 z dne 22. novembra 1946.)

O dobičku

5. Po predpisih uredbe je dobiček zagotovljen vsem podjetjem, katerih individualna polna lastna cena je nižja od povprečne po načrtu predvidene proizvodne cene.

Stvar podjetij je, da s svojim vestnim, načrtnim in sistematičnim delom dosežejo in presežejo ta dobiček.

Dobiček podjetja je rezultat preišljene organizacije in racionalnega vodstva podjetja. Pri njem pride do popolnega izraza sposobnost oziroma nesposobnost voditelja podjetja. Odlično vodena in racionalno organizirana podjetja imajo možnost, da dosežejo presežek dobička iznad rednega in iznad

načrtnega dobička in s tem priznanje za delo. Slaba, neracionalna in nepravilno vodena in organizirana podjetja pa bodo pokazala v polni meri svojo nesposobnost oziroma nesposobnost svojih voditeljev, ker bodo namesto z dobičkom zaključila svoje poslovanje z izgubo.

Dobiček v smislu uredbe o določanju dobička ni torej avtomatična posledica aritmetičnega obračunavanja. Ob enaki stopnji dobička ne bodo podjetja z večjimi stroški dosegla v absolutnih številkah ugodnejših rezultatov od racionalno vodenih podjetij, ki delajo z manjšimi stroški.

Vrste dobička

6. 2. člen uredbe o določanju dobička določa, da je dobiček lahko načrten in nadnačrten. Načrtni dobiček je tisti, ki je z načrtom predviden, nadnačrtni dobiček pa je tisti, ki z načrtom ni predviden.

7. Če se načrtni dobiček določenega podjetja giblje v mejah dobička, ki se dobi, če se povprečna stopnja dobička zadevne proizvodne panoge uporabi na povprečne proizvodne stroške v tej proizvodni panogi, doseže podjetje **redni načrtni dobiček**. Če je n. pr. po splošnem načrtu za zadevno proizvodno panogo predvidenih 1.000.000 dinarjev povprečnih proizvodnih stroškov za 1.000 kosov določenega proizvoda s povprečno stopnjo dobička 7%, podjetje pa je za to količino proizvodov predvidelo 1.020.000 dinarjev proizvodnih stroškov, pomeni razlika med 1.070.000 in 1.020.000 dinarjev, t. j. 50.000 dinarjev njegov redni načrtni dobiček, ker je ta znesek v mejah povprečnega načrtnega dobička 70.000 dinarjev.

8. Če podjetje zaradi racionalnejše proizvodnje in boljše tehnične opreme posluje s proizvodnimi stroški, ki so nižji od povprečnih proizvodnih stroškov, izračunanih po načrtu za zadevno proizvodno panogo, pomeni razlika med po načrtu določenimi povprečnimi proizvodnimi stroški in po načrtu določenimi individualnimi proizvodnimi stroški zadevnega podjetja **načrtni presežek dobička ali ekstra dobiček**. N. pr.: Po načrtu za zadevno proizvodno panogo so predpisani povprečni proizvodni stroški za 1.000 kosov proizvodov v znesku 1.000.000 dinarjev. Za proizvodnjo iste količine proizvodov pa so za določeno podjetje z načrtom predvideni proizvodni stroški v znesku 900.000 dinarjev. Razlika med povprečnimi proizvodnimi stroški, predvidenimi po načrtu, in med proizvodnimi stroški zadevnega racionalnejšega podjetja, predvidenimi po načrtu, pomeni **načrtni ekstra dobiček**. V tem primeru znaša 100.000 dinarjev.

Ekstra dobiček je vedno načrten, ker se pojavi kot razlika med povprečnimi in individualnimi stroški, predvidenimi po načrtu, t. j. obstoji samo v toliko, kolikor je izračunan v mejah načrtnih postavk

9. Nadnačrtni dobiček je tisti, ki se navadno ne predvideva z načrtom. Pojavi se šele pozneje kot rezultat doseženega znižanja z načrtom predpisane »polne lastne cene« zadevnega podjetja. N. pr.: Po načrtu je predvideno, da znaša za 1.000 enot proizvoda polna lastna cena v nekem podjetju 900.000 dinarjev, medtem ko je za isto količino proizvodov zadevne gospodarske panoge predviden 1.000.000 dinarjev povprečne polne lastne cene. Če podjetje s povečanjem produktivnosti dela in prihrankom materiala ali z zmanjšanjem upravnih in prodajnih

stroškov zmanjša polno lastno ceno na 850.000 dinarjev za isto količino proizvodov, je doseglo poleg načrtnega ekstra dobička v znesku 100.000 dinarjev še nadnačrtni dobiček v znesku 50.000 dinarjev.

Ta nadnačrtni dobiček se ugotovi v tem primeru s primerjanjem načrtne (prve) in obračunske (dejanske) kalkulacije.

10. Z načrtom predvidena izguba pomeni razliko med višjimi individualnimi načrtnimi proizvodnimi stroški in med nižjimi povprečnimi proizvodnimi stroški, povečanimi za povprečni načrtni dobiček.

11. Nepredvidena izguba nastane, če je in kolikor je skupni znesek dejanske polne lastne cene višji od polne lastne cene po individualni načrtni (prvi) kalkulaciji.

Stopnje dobička

12. Uredba o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih določa v 3. in 5. členu naslednje stopnje dobička.

a) **splošno stopnjo dobička** za rudarsko in industrijsko proizvodnjo, ki jo predpisuje vlada FLRJ na predlog Gospodarskega sveta;

b) **povprečno stopnjo dobička**, ki se izračuna za posamezne proizvodne panoge rudarstva in industrije (n. pr. za tekstilno industrijo, steklarsko industrijo, industrijo sladkorja in pod.);

c) **individualno stopnjo dobička**, ki se izračuna za posamezna podjetja.

13. **Splošna stopnja dobička** je podlaga za računanje povprečnih stopenj dobička.

14. **Povprečna stopnja dobička** je odvisna: prvič od splošne stopnje dobička in drugič od hitrosti obračanja sredstev v zadevni proizvodni panogi.

Povprečna stopnja dobička se izračuna po temle obrazcu:

$$Dp = \frac{S \times Do}{Ps}$$

pri čemer pomeni:

Dp = povprečno stopnjo dobička zadevne proizvodne panoge;

S = vsoto osnovnih in obratnih sredstev za zadevne proizvodne panoge;

Do = splošno stopnjo dobička;

Ps = polno lastno ceno celotne proizvodnje zadevne proizvodne panoge v enem letu.

N. pr.: Vsota osnovnih in obratnih sredstev določene proizvodne panoge znaša 2,000.000 dinarjev. Polna lastna ceno celotne letne proizvodnje iste proizvodne panoge znaša 350,000.000 dinarjev.* Splošna stopnja dobička znaša 7%. Povprečna stopnja dobička znaša:

$$Dp = \frac{2,000.000 \times 7}{350,000.000*} = 4\%$$

15. Individualne stopnje dobička se izračunajo za uporabo v posameznih podjetjih.

Medtem ko se absolutni znesek povprečnega rednega dobička ugotovi s tem, da se povprečna stopnja dobička uporabi na povprečne proizvodne stroške, se absolutni znesek individualnega rednega dobička ugotovi s tem, da se individualna stopnja dobička uporabi na individualne proizvodne stroške podjetja.

16. Po 4. in 5. členu uredbe o določanju dobička znaša individualna stopnja dobička:

a) za podjetja, katerih individualni proizvodni stroški so enaki povprečnim proizvodnim stroškom,

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 21—47.

je individualna stopnja dobička enaka povprečni stopnji dobička;

b) za podjetja, katerih individualni proizvodni stroški so nižji od povprečnih proizvodnih stroškov, mora biti individualna stopnja dobička večja, ker se ima obračunati od manjše osnove, t. j. od individualnih proizvodnih stroškov, po temle obrazcu:

$$D_i = \frac{T_p \cdot D_p}{T_i}$$

pri čemer pomeni:

D_i = individualno stopnjo rednega dobička;

T_p = povprečne proizvodne stroške za določeno količino osnovnih predmetov zadevne proizvodne panoge;

D_p = povprečno stopnjo dobička;

T_i = individualne proizvodne stroške za enako količino predmetov zadevnega podjetja.

N. pr.: Če znašajo povprečni proizvodni stroški 100, povprečna stopnja dobička za zadevno gospodarsko panogo 4%, individualni stroški proizvodnje pa 80, bo individualna stopnja dobička znašala 5%, to je

$$\frac{100 \cdot 4}{80} = 5\% \text{ ker } \frac{100 \cdot 4}{100} \text{ daje enak rezultat kakor}$$

$$\frac{80 \cdot 5}{100}, \text{ to je } 4$$

c) za podjetja, katerih proizvodni stroški so višji od povprečnih, pa delajo z dobičkom, je osnova, to je individualni proizvodni stroški, večja, zato mora biti individualna stopnja dobička manjša. Na pr.: Povprečni proizvodni stroški za zadevno proizvodno panogo znašajo 100, individualni proizvodni stroški zadevnega podjetja pa 102. Povprečna stop-

nja dobička je 4%. Individualna stopnja dobička še dobi, če se povprečni proizvodni stroški (100) povečajo za absolutni znesek dobička, po povprečni stopnji $\left(\frac{100 \cdot 4}{100}\right) = 4$ in se ta vsota (104) zmanjša za individualne proizvodne stroške zadevnega podjetja (102). Ta ostanek (2) se pomnoži s 100 in deli z individualnimi proizvodnimi stroški zadevnega podjetja (102). Prednji primer izračunamo po temle obrazcu:

$$D_i = \frac{(Tp + Mp - Ti) \cdot 100}{Ti}$$

pri čemer je $Mp = \frac{Dp \cdot Tp}{100}$

Če uporabimo obrazec za naš primer, je takle:

$$\frac{(100 + 4 - 102) \times 100}{102} = \frac{2 \times 100}{102} = 1,96\%$$

Ta odstotek (1.96), pomnožen z zneskom individualnih proizvodnih stroškov (102), daje isti rezultat, kolikor znaša razlika med povprečnimi proizvodnimi stroški, povečanimi za dobiček po povprečni stopnji (104), in med individualnimi proizvodnimi stroški (102), to je 2;

č) za podjetja, ki delajo z izgubo, predvideno po načrtu, so individualni proizvodni stroški večji od povprečnih proizvodnih stroškov, katerim je dodan absolutni znesek povprečnega dobička. N. pr.: Povprečni proizvodni stroški znašajo 100, povprečna stopnja dobička pa 4%. Povprečni proizvodni stroški, povečani za absolutni znesek dobička, računani po povprečni stopnji, znašajo 104. Podjetje ima proizvodne stroške 107, ker pa ne more vkalkulirati

večjega zneska od 104, nastane po načrtu predvidena izguba. Ker se individualna stopnja računa na individualne proizvodne stroške, se dobi ta stopnja, če se od individualnih proizvodnih stroškov (107) odšteje povprečna polna lastna cena (104), razlika (3) pomnoži s 100 in deli z individualnimi proizvodnimi stroški po temle obrazcu:

$$Gi = \frac{(Ti - /Tp + Mp/) \cdot 100}{Ti}$$

pri čemer pomeni:

Gi = stopnjo z načrtom predvidene izgube.

Če uporabimo obrazec za naš primer, je takle:

$$\frac{(107 - /100 + 4/) \times 100}{107} = 2,80\%$$

Po načrtu predvidena absolutna izguba znaša 3, isti rezultat pa se dobi, če se 107 pomnoži z 2.80 ter deli s 100. Dejansko tu ne gre za individualno stopnjo dobička, temveč za individualno stopnjo izgube, ker je za ta znesek treba zmanjšati vrednost proizvoda.

17. Kakor se iz vsega tega vidi, temeljijo uredbe na povprečnih proizvodnih stroških in na povprečnih stopnjah dobička, kar pomeni, da imajo za predpostavko sistem enotnih cen, ki se načeloma ujemajo s povprečnimi cenami, izračunanimi tako, da se na povprečne proizvodne stroške uporabi povprečna stopnja dobička z dodatkom normiranih stroškov za amortizacijo ter normiranih upravnih in prodajnih stroškov in določenega zneska splošne akumulacije.

Normiranje posameznih elementov lastne cene

18. Kot normirane elemente lastne cene v smislu navedenih uredb je razumeti tiste stroške, ki so

za isto proizvodno panogo vnaprej predpisani v enaki višini, bodisi v obliki določenega zneska za enoto proizvoda, bodisi v obliki odstotka od povprečnih proizvodnih stroškov.

19. Uredba o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena predpisuje *normiranje* upravnih in prodajnih stroškov podjetja.

20. Iz tega, da se načrtni dobiček izračuna od proizvodnih stroškov, izhaja, da je za pravilno računanje načrtnega dobička potrebno, da se normirajo vsi elementi iz strukture lastne cene med proizvodnimi stroški in polno lastno ceno. Poleg upravnih in prodajnih stroškov je treba torej normirati tudi kalkulatívne odpise (amortizacijo). Čeprav predpisi o kalkulatívnih odpisih še niso izdani, predpostavlja to navodilo v svojih nadaljnjih razlagah in primerih, da taki predpisi obstoje.

21. Podjetje mora zaradi kontrole nad izvajanjem svojega finančnega načrta ter zaradi pravnega vodstva in kontrole nad procesom proizvodnje voditi v svojem knjigovodstvu individualne dejanske stroške do polne lastne cene. To je potrebno tudi zato, da se normirani stroški določijo na podlagi dejansko nastalih stroškov vseh podjetij zadevne gospodarske panoge kot »povprečni« stroški oziroma, da se tako izračunani povprečni stroški uporabijo kot orientacijske številke in podlaga za določitev normiranih stroškov.

Način določanja dobička

22. Načrtni dobiček, tako redni kakor tudi presežek dobička in po načrtu predvidena izguba se določajo oziroma obračunavajo dvakrat. Prvič pred začetkom proizvodnje na podlagi individualnih na-

črtnih in povprečnih kalkulacij (kazalnik z načrtom predvidenega dobička), drugič pa po preteku obračunskega razdobja (obračunski kazalnik načrtnega dobička).

Prvo (predhodno) določanje dobička

23. Kazalnik po načrtu predvidenega dobička se mora obvezno vknjižiti v razvid načrta in je eden izmed elementov za sestavo finančnega načrta podjetja in podlaga za akontacije na bančni račun dobička.

24. Kazalnik po načrtu predvidene izgube mora podjetje obvezno vknjižiti v svoj razvid načrta in ga dati v svoj finančni načrt.

25. Podjetje, ki v svojih individualnih načrtnih kalkulacijah izkazuje upravne in prodajne stroške, ki so nižji od normiranih, izkaže to razliko v kazalniku po načrtu predvidenega dobička. To razliko mora podjetje obvezno vknjižiti v svoj razvid načrta in jo dati v svoj finančni načrt.

N. pr.: Normirani upravni in prodajni stroški na načrtni obseg proizvodnje 10.000 enot proizvoda znašajo 200.000 dinarjev. Če ima podjetje za isti obseg proizvodnje načrtno stroške uprave in prodaje v znesku 190.000 dinarjev, ima kazalnik po načrtu predvidenega nadnačrtnega dobička 10.000 dinarjev. Če ima podjetje za isti obseg načrtno proizvodnje 200.000 dinarjev ali več načrtnih upravnih in prodajnih stroškov, ne bo imelo kazalnika po načrtu predvidenega nadnačrtnega dobička in ga tudi ne bo dalo v finančni načrt. (Drugič, pri obračunskem določanju dobička lahko podjetje vendar z znižanjem svojih upravnih in prodajnih stroškov doseže nadnačrtni dobiček.)

Obračunsko določanje dobička

26. Drugič se redni dobiček določi po preteku obračunskega razdobja (obračunski kazalnik rednega dobička) na podlagi obračuna proizvodnje za zadevno obračunsko razdobje in za dejanski obseg proizvodnje. Redni dobiček se dobi, če podjetje izračuna skupni znesek individualnih načrtnih proizvodnih stroškov za celotni dejanski obseg proizvodnje in na ta znesek uporabi individualno stopnjo dobička.

Obračunani dobiček je doseženi dobiček. Obračuna se vedno za dejanski obseg proizvodnje.

Obračunski kazalnik rednega dobička se dobi, če se individualna stopnja dobička uporabi na individualne načrtne proizvodne stroške za doseženi (dejanski) obseg proizvodnje. Obračunski kazalnik rednega dobička se izračuna od individualnih načrtnih proizvodnih stroškov zato, ker so bili ti stroški vzeti kot podlaga za računanje individualne stopnje dobička. N. pr.: Podjetje je za 1.000 enot proizvoda imelo 500.000 dinarjev dejanskih proizvodnih stroškov. Po individualnem načrtu je predvideno za isto količino proizvodov 520.000 dinarjev. Individualna stopnja dobička je 5%. Obračunani redni dobiček bo znašal

$$\frac{520.000 \times 5}{100} = 26.000$$

27. V breme tako izračunanega rednega dobička gre in se knjiži razlika med višjimi individualnimi načrtnimi upravnimi in prodajnimi stroški ter med normiranimi upravnimi in prodajnimi stroški za isti obseg proizvodnje.

N. pr.: Razlika med individualnimi načrtnimi upravnimi in prodajnimi stroški ter med normira-

nimi upravnimi in prodajnimi stroški je lahko pozitivna ali negativna. Pozitivna je, če so individualni načrtni stroški nižji, negativna pa, če so individualni načrtni stroški višji od normiranih upravnih in prodajnih stroškov. Tudi ta rezultat je obračunski, ker se dobi po preteku določenega delovnega razdobja in se obračunava od dejanskega obsega proizvodnje.

28. Presežek dobička se drugič določi po preteku obračunskega razdobja (obračunski kazalnik ekstra dobička) na podlagi obračuna proizvodnje. Absolutni znesek obračunskega kazalnika presežka dobička se pojavlja kot razlika med višjimi povprečnimi in nižjimi individualnimi načrtnimi proizvodnimi stroški (v skupnih zneskih), in sicer za dejanski obseg proizvodnje.

Dejanski proizvodni stroški se tu ne upoštevajo, ker pridejo do izraza bodisi v nadnačrtnem dobičku bodisi v nepredvideni izgubi v obračunskem razdobju.

29. Z načrtom predvidena izguba se drugič določi po preteku obračunskega razdobja (obračunski kazalnik predvidene izgube) na podlagi obračuna proizvodnje za zadevno obračunsko razdobje in za dejanski obseg proizvodnje. Ta izguba se dobi, če podjetje izračuna skupni znesek individualnih načrtnih proizvodnih stroškov za celoten dejanski obseg proizvodnje in na ta znesek uporabi individualno stopnjo z načrtom predvidene izgube.

30. S tem, da se izračuna obračunski kazalnik rednega dobička in obračunski kazalnik ekstra dobička oziroma obračunski kazalnik z načrtom predvidene izgube za dejanski obseg proizvodnje, se ves obračun za zadevno razdobje strne na individualno načrtno polno lastno ceno. V primerj z individualno

dejansko polno lastno ceno pokaže individualna načrtna polna lastna cena razliko, ki utegne biti:

a) nadnačrtni dobiček, če je individualna dejanska polna lastna cena nižja od individualne načrtne lastne cene;

b) nepredvidena izguba, če je individualna dejanska polna lastna cena višja od individualne načrtne polne lastne cene.

Nadnačrtni dobiček se pojavi v dveh oblikah:

a) kot razlika med individualnimi načrtnimi in normiranimi upravnimi in prodajnimi stroški, če so prvi nižji;

b) kot razlika med individualno načrtno in individualno dejansko polno lastno ceno, če je dejanska polna lastna cena nižja.

Iz tega je razvidno, da ima podjetje lahko:

a) nadnačrtni dobiček, tudi če ima z načrtom predvideno izgubo;

b) nepredvideno izgubo, tudi če je po načrtu predviden redni dobiček ali celo načrtni presežek dobička.

Nadnačrtni dobiček in nepredvidena izguba se lahko vidita tudi po skupinah stroškov in po proizvodih, če se primerjajo razredi 5, 7 in 8.

31. Zmanjšanje polne lastne cene, ki ni nastalo s povečanjem produktivnosti dela oziroma s prihrankom materiala iznad načrta, se ne šteje za nadnačrtni dobiček. Tako n. pr. razlika, ki nastane zaradi znižanja cen materialu, železniških in drugih tarif in podobno, ne velja za nadnačrtni dobiček. Tako znižanje polne lastne cene je treba izkazati posebej kot razliko cen. Razliko cen vplača podjetje najpozneje šest tednov po preteku obračunskega razdobja v proračun organa, ki je podjetje ustanovil.

32. Nepredvidena izguba se ugotovi po preteku obračunskega razdobja in se obračuna za dejanski obseg proizvodnje. Ta izguba je razlika med individualno načrtno in individualno dejansko polno lastno ceno, če je ta zadnja višja.

33. Dokončni obračun vseh vrst dobička oziroma izgub se izvrši po zaključku poslovnega leta, ko se odobrijo zaključni računi državnih gospodarskih podjetij v smislu drugega odstavka 57. člena splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih.

Knjiženje dobička in izgube

34. Prehod od določanja na razdelitev je knjiženje dobička oziroma izgube.

35. Obračunski kazalnik načrtnega dobička, obračunski kazalnik po načrtu predvidene izgube, nadnačrtni dobiček ter nepredvideno izgubo vknjiži podjetje v svoje poslovne knjige takoj, ko jih izračuna.

36. V svojih poslovnih knjigah odpre podjetje posebne konte za:

- a) redni dobiček,
- b) presežek dobička,
- c) nadnačrtni dobiček,
- č) z načrtom predvideno izgubo in
- d) nepredvideno izgubo.

Protipostavke knjiženjem na gornjih kontih se knjižijo na kontih rezultatov proizvodnje posameznih proizvodov.

37. V smislu 2. člena uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev odpro podjetja oziroma njihovi operativni upravni voditelji pri Narodni banki tele račune:

- a) za načrtni redni (predvideni, redni) dobiček,
- b) za načrtni presežek dobička (ekstra dobiček),
- c) za nadnačrtni (nepredvideni, izredni) dobiček.

38. Finančni minister FLRJ je s svojo odredbo na podlagi 4. člena omenjene uredbe odredil, da morajo operativni upravni voditelji (uprave) odpreti pri poslovalnicah (poslovnih enotah) Narodne banke na svojem sedežu zbiralne račune po vrstah dobička (2. člen uredbe o bančnih računih dobička), na katerih se bo začasno knjižil dobiček vseh podjetij pod njihovim vodstvom.

39. Tako posamezna podjetja kakor tudi njihovi operativni upravni voditelji (uprave) morajo voditi v svojih poslovnih knjigah razvidnostne konte, iz katerih so razvidna vsa posamezna in skupna vplačila vsakega podjetja po vrstah dobička.

Ceprav se v tem primeru ves dobiček podjetja knjiži pri Narodni banki na račun operativnega upravnega voditelja (uprave), so podjetja upravičena, razpolagati v smislu 4. člena uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev z zadevnim delom dobička v mejah dejansko vplačanih zneskov in veljavnih predpisov o razdelitvi dobička. V ta namen smejo dajati naloge neposredno Narodni banki za izplačila v breme računov dobička svojega operativnega upravnega voditelja.

40. Podjetje položi vsakega 27. v mesecu na ustrezni bančni račun dobička tretjino z načrtom predvidenega dobička za zadevno trimesečje, in sicer tako rednega dobička kakor tudi ekstra dobička po navodilu za izvajanje uredbe o bančnih računih dobička. Prav tako položi podjetje ob koncu vsakega trimesečja na bančni račun ves doseženi nadnačrtni dobiček.

Za podjetja, ki sestavljajo obračune proizvodnje mesečno, sme operativni upravni voditelj predpisati tudi mesečno vplačevanje doseženega nadnačrtnega dobička na bančni račun nadnačrtnega dobička.

41. Vsa vplačila na bančne račune dobička do končnega obračuna pomenijo akontacijo.

42. Po koncu vsakega trimesečja napravi podjetje s pristojno upravo obračun vseh vrst dobička in vplača na bančni račun razliko med obračunanim in že vplačanim dobičkom. To razliko mora vplačati najpozneje šest tednov po preteku obračunskega razdobja. Morebitni presežek vplačanega dobička nad obračunanim prenese podjetje z zadevnih bančnih računov dobička na svoj redni bančni račun. O obračunu dobička morajo uprave obvestiti pristojni finančni organ (55. člen splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih).

43. Skupni obračunani dobiček, knjižen na končnih obračunanih dobička, se razdeli po uredbi o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij.

44. Za končni obračun dobička prihaja v poštev pri podjetjih, ki imajo načrtni dobiček, ves v teku enoletnega proizvodnega procesa doseženi dobiček. Pri podjetjih, ki imajo z načrtom predvideno izgubo, prihaja za končni obračun v poštev znesek, ki se doseže z zmanjšanjem po načrtu predvidene izgube (morebitno povečane za dobiček, dosežen nad po načrtu predvideno izgubo). Z načrtom predvidena izguba se krije, kakor je predvideno v finančnem načrtu podjetja.

45. Glede na neenakost proizvodnega procesa v posameznih obračunskih razdobjih med letom, je treba v smislu prednjega odstavka zaradi razdelitve

dobička preceniti kot celoto celoten dobiček, dosežen v enem letu.

Ocenitev dobička v celoti je potrebna zaradi tega, ker se lahko med letom v raznih obračunskih razdobjih pojavi zdaj dobiček, zdaj izguba, kar se dogaja zlasti v podjetjih s sezonsko proizvodnjo.

46. Pri podjetjih, pri katerih je v obračunskih razdobjih v začetku leta predviden dobiček, za naslednja obračunska razdobja pa je predvidena ali se da pričakovati izguba, je treba pri končnem obračunu vzeti samo čisti dobiček v teku vsega leta, to je skupni dobiček, dosežen v posameznih obračunskih razdobjih med letom, po odbitku skupne izgube (razen po načrtu predvidene izgube), ki se je pojavila v posameznih obračunskih razdobjih med tem letom.

47. Ob koncu vsakega obračunskega razdobja se nepredvidena izguba prenese s konta nepredvidene izgube na konto obračunanega nadnačrtnega dobička. O tem mora podjetje obvestiti svojega operativnega upravnega voditelja.

48. Bančni račun nadnačrtnega dobička med letom mora biti odraz konta »obračunanega nadnačrtnega dobička«. To pomeni, da podjetje v razdobju, ko se pojavi nepredvidena izguba, prenese znesek nepredvidene izgube z bančnega računa nadnačrtnega dobička na svoj redni bančni račun.

49. Dobitek podjetja, knjižen na bančnih računih dobička, se razdeli v te namene:

- a) za sredstva sklada vodstva,
- b) za prosto razpolaganje podjetja,
- c) za sredstva uprave za načrtne investicije v namene racionalizacije in rekonstrukcije,

- c) za sredstva podjetja, namenjena za načrtno uporabo lastnih sredstev,
- d) za proračun.

Sklad vodstva

50. Namen sklada vodstva je v resnici priznanje delovnim kolektivom za njihove napore pri obnovi in nadaljnjem dvigu naše proizvodnje. Poleg tega daje sklad vodstva delavcem in uslužbencem možnost neposredne udeležbe pri dobičku podjetja, ravnatelju pa omogoča, da posebej nagradi posamezne delavce in uslužbence, da bi se socialno in kulturno izboljšal njihov življenjski standard. Sklad vodstva daje končno delavcem in uslužbencem ter voditeljem podjetij novo in še močnejšo vzpodbudo za doseg novih uspehov v povečanju proizvodnosti, izboljšanju kakovosti in znižanju lastne cene.

51. Prispevek v sklad vodstva se določi od skupnega načrtnega dobička (rednega in presežka dobička) in v posebnem odstotku od skupnega načrtnega dobička podjetja. To pomeni, da se z bančnega računa dobička najprej vknjiži tisti del dobička, ki gre v sklad vodstva, ostanek na bančnem računu dobička pa se potem dalje deli.

52. Po 7. členu uredbe o skladu vodstva in o osrednjem skladu državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega pomena izračuna zvezna načrtna komisija za podjetja posameznih panog proizvodnje povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva. Kot osnovo za računanje povprečnega odstotka načrtnega dobička za sklad vodstva vzame zvezna načrtna komisija splošni odstotek načrtnega dobička, ki gre v sklad vodstva (določen je na 2.5%), skupno število delavcev in

uslužbencev (vštevši tudi voditelje podjetij) ter skupni znesek načrtnega dobička (rednega in presežka dobička) zadevne panoge, za katero se računa povprečni odstotek za sklad vodstva.

Da bi zvezna načrtna komisija mogla izračunati povprečne odstotke dobička za sklad vodstva, morajo vse uprave (glavne, zvezne in federalne) dati za podjetja svoje proizvodne panoge, ki spadajo pod njihovo operativno upravno vodstvo, zvezni načrtni komisiji podatke o skupnem številu delavcev in uslužbencev (vštevši tudi voditelje podjetij) in o skupnem načrtnem dobičku svoje proizvodne panoge.

53. Zvezna načrtna komisija sporoči upravam (glavnim, zveznim in federalnim) povprečni odstotek dobička za sklad vodstva njih proizvodne panoge.

Na podlagi povprečnega odstotka dobička za sklad vodstva in na podlagi skupnega števila delavcev in uslužbencev v posameznih podjetjih (vštevši tudi voditelje podjetij) izračunajo uprave (glavne, zvezne in federalne) za ta podjetja individualni odstotek načrtnega dobička, ki ga podjetje knjiži v svoj sklad vodstva.

Da bi uprave (glavne, zvezne in federalne) mogle za svoja podjetja izračunati odstotek načrtnega dobička, ki gre v sklad vodstva, morajo podjetja pravočasno poslati svoji upravi vse potrebne podatke.

Uprave izračunajo za podjetja, katerih individualni z načrtom predvideni proizvodni stroški so višji od z načrtom predvidenih povprečnih proizvodnih stroškov zadevne proizvodne panoge, prispevek v sklad vodstva na podlagi povprečnega načrtnega dobička svoje panoge.

54. Kadar je skupni znesek prispevka v sklad vodstva, izračunan na podlagi povprečnega načrtnega dobička v smislu prvega odstavka 9. člena uredbe o skladu vodstva, večji od načrtnega dobička, tedaj vračuna podjetje presežek prispevka v sklad vodstva, ki presega načrtni dobiček, v svojo lastno ceno.

N. pr.: Podjetje ima načrtni dobiček 300.000 dinarjev, prispevek v sklad vodstva, izračunan po obrazcu, pa znaša 500.000 dinarjev. V sklad vodstva gre ves načrtni dobiček (300.000 dinarjev), ostanek 200.000 dinarjev pa se zaračuna v lastno ceno.

Če podjetje zaradi državne politike cen načrtno dela izpod rednega dobička ali celo z načrtno izgubo, vračuna v svojo lastno ceno prispevek, ki gre v sklad vodstva, na podlagi povprečnega odstotka povprečnega dobička za zadevno panogo.

55. Podjetja, ki imajo proizvodne stroške neopravičeno večje, kakor jih predvideva načrt, izgubijo za zadevni čas pravico do prispevka za sklad vodstva. Neopravičeno večji proizvodni stroški, kakor jih predvideva načrt, nastanejo tedaj, če se ne izrabi popolnoma delovni čas, material in tehnična sredstva. Višji proizvodni stroški, ki jih je mogoče opravičiti, so samo tisti, ki nastanejo zaradi višje sile (vis maior), torej brez krivde delavcev, uslužbencev ali vodstva podjetja. Ali so večji proizvodni stroški opravičeni ali ne; odloči po poprejšnjem pregledu operativno upravno vodstvo podjetja (glavna, zvezna oziroma federalna uprava). Podjetje, ki ima večje proizvodne stroške, kakor jih predvideva načrt, in misli, da so opravičeno večji od z načrtom predvidenih, mora predložiti poprej svojemu operativnemu upravnemu vodstvu obrazložen predlog za priznanje večjih proizvodnih stroškov.

56. Odstotek prispevka, ki gre v sklad vodstva iz skupnega nadnačrtnega dobička podjetja, je določen v tehle odstotkih:

kadar podjetje zmanjša z načrtom določeno polno lastno ceno do 10%, gre v sklad vodstva 25% od skupnega nadnačrtnega dobička podjetja;

kadar podjetje zmanjša z načrtom določeno polno lastno ceno do 15%, gre v sklad vodstva 30% od skupnega nadnačrtnega dobička podjetja;

kadar podjetje zmanjša z načrtom določeno polno lastno ceno do 20%, gre v sklad vodstva 38% od skupnega nadnačrtnega dobička podjetja;

kadar podjetje zmanjša z načrtom določeno polno lastno ceno za več ko 20%, gre v sklad vodstva 50% od skupnega nadnačrtnega dobička podjetja.

Zmanjšanje polne lastne cene se doseže s prihrankom na materialu, s popolno izrabo delovnega časa in tehničnih sredstev, z boljšo organizacijo dela in z zmanjšanjem upravnih in prodajnih stroškov.

57. Da bi se mogla takoj realizirati sredstva iz sklada vodstva pri državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena, je Gospodarski svet odredil, da se od dobička, doseženega v letu 1946, vplača kot prispevek v sklad vodstva 10% čistega zaslužka.

Prispevek v sklad vodstva, dosežen v letu 1946, se vplača šele, ko pristojni finančni organ odobri letno bilanco.

58. Vsa državna rudarska in industrijska podjetja zveznega in republiškega pomena ustanovijo sklad vodstva z dnem 1. januarja 1947.

59. Sklad vodstva upravlja ravnatelj podjetja. Ravnatelj se mora pri uporabi sredstev iz sklada vodstva posvetovati s sindikalno organizacijo v pod-

jetju. Sindikalne organizacije smejo na ravnateljeve odločbe, s katerimi se ne strinjajo, dati pripombe pristojnemu operativnemu upravnemu voditelju (glavni, zvezni oziroma federalni upravi), pod katero spada podjetje. O uporabi sredstev iz sklada vodstva sestavi ravnatelj podjetja po posvetovanju s sindikalno organizacijo načrt uporabe za poslovno leto. Hkrati sestavi ravnatelj podjetja načrt, kako in za koliko je treba med letom zmanjšati polno lastno ceno.

60. Osnova za oddvojitev v sklad vodstva med letom je 75% predvidenega dobička, končni obračun pa se napravi ob koncu leta.

61. Za nagrajevanje ravnatelja, njegovih namestnikov, tehničnega osebja in vidnih delavcev in uslužbencev podjetja se ustanovi osrednji sklad pri glavnih, zveznih in federalnih upravah za podjetja pod njihovim vodstvom.

V osrednji sklad podjetij gre 5% skupnega zneska sklada vodstva, doseženega iz načrtnega in nadnačrtnega dobička podjetij, ter od zneska od čistega zaslužka v letu 1946.

Osrednji sklad upravlja voditelj glavne, zvezne oziroma federalne uprave.

Operativni upravni voditelj daje nagrade posameznim ravnateljem, namestnikom ravnateljev, tehničnemu osebju in posameznim delavcem in uslužbencem na podlagi ugotovljenih dejstev, da zaslužijo nagrado.

Ravnatelj in sindikalna organizacija podjetja lahko predlagata operativnemu upravnemu voditelju obrazložen predlog, katere uslužbence in delavce je treba nagraditi iz sredstev osrednjega sklada.

62. Osrednji sklad ustanovijo glavne, zvezne in federalne uprave z dnem 1. januarja 1947.

PRIMER, KAKO SE IZRAČUNAVA PRISPEVEK V SKLAD VODSTVA PRI DRŽAVNIH RUDARSKIH IN INDUSTRIJSKIH PODJETJIH

Vzemimo, da so v državni rudarski in industrij-
ski proizvodnji zveznega in republiškega pomena
tri proizvodne panoge (I, II in III). Skupni znesek
načrtnega dobička znaša 330.000.000 dinarjev, zapo-
slenih delavcev in uslužbencev pa je 33.000.

Splošni odstotek prispevka v sklad vodstva je
določen na 2,5%.

Na podlagi teh splošnih podatkov izračuna
zvezna načrtna komisija povprečni znesek na enega
delavca in uslužbenca, ki gre v sklad vodstva od
celotnega načrtnega dobička v rudarstvu in indu-
striji. Ta povprečni znesek se izračuna po obrazcu:

$$Mr = \frac{Dg \cdot Op}{Br \cdot 100} = \frac{330.000.000 \cdot 2,5}{33.000 \cdot 100} = 250$$

pri čemer pomeni:

Mr = povprečni znesek, ki gre v sklad vodstva
od celotnega dobička rudarskih in industrijskih pod-
jetij, izračunan na enega delavca in uslužbenca v
rudarstvu in industriji;

Dg = skupni znesek načrtnega dobička v ru-
darstvu in industriji;

Br = skupno število delavcev in uslužbencev
v rudarstvu in industriji;

Op = splošni odstotek načrtnega dobička za
sklad vodstva.

Prispevek v sklad vodstva iz načrtnega dobička
na enega delavca ali uslužbenca znaša 250 dinarjev.

Ko zvezna načrtna komisija izračuna znesek
Mr-a, ki znaša v konkretnem primeru 250 dinarjev,

izračuna za posamezne panoge povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva po temle obrazcu:

$$Pd = \frac{Mr \cdot Br \cdot 100}{Dp}$$

pri čemer pomeni:

Pd = povprečni odstotek načrtnega dobička v posameznih panogah za sklad vodstva;

Br = število delavcev in uslužbencev v zadevni proizvodni panogi;

Dp = skupni znesek načrtnega dobička v zadevni proizvodni panogi;

Mr = povprečni znesek, ki gre v sklad vodstva od celotnega dobička rudarskih in industrijskih podjetij, izračunan na enega delavca in uslužbenca v rudarstvu in industriji.

Panoga I:

Načrtni dobiček 100,000.000.— dinarjev.

Število zaposlenih delavcev in uslužbencev 10.000.

$$Pd = \frac{Mr \cdot Br \cdot 100}{Dp} = \frac{250 \cdot 10.000 \cdot 100}{100.000.000} = 2,5\%$$

Povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva panoge I je 2,5%.

Panoga II:

Načrtni dobiček 50,000.000.— dinarjev.

Število zaposlenih delavcev in uslužbencev 6.500.

$$Pd = \frac{Mr \cdot Br \cdot 100}{Dp} = \frac{250 \cdot 6.500 \cdot 100}{50.000.000} = 3,25\%$$

Povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva panoge II je 3,25%.

Panoga III:

Načrtni dobiček 180,000.000.— dinarjev.

Število zaposlenih delavcev in uslužbencev 16.500.

$$Pd = \frac{Mr. Br. 100}{Dp} = \frac{250 \cdot 16.500 \cdot 100}{180.000.000} = 2,29\%$$

Povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva panoge III je 2,29%.

Glavne, zvezne oziroma federalne uprave izračunajo za posamezna podjetja odstotek načrtnega dobička, ki gre v sklad vodstva, na podlagi povprečnega odstotka po istih obrazcih, ki se uporabijo na načrtni dobiček in število delavcev v posameznih podjetjih.

Za primer vzemimo panogo I, ki ima povprečni odstotek 2,5% in v svojem sestavu tri podjetja (A, B in C).

Mr se izračuna po istem obrazcu in na isti način, kakor ga je izračunala zvezna načrtna komisija.

Podjetje A:

Načrtni dobiček 54,400.000.— dinarjev.

Število zaposlenih delavcev in uslužbencev 3.500.

$$Pd = \frac{Mr. Br. 100}{Dp} = \frac{250 \cdot 3.500 \cdot 100}{54.400.000} = 1,6\%$$

Odstotek načrtnega dobička, ki gre v sklad vodstva podjetja A, je 1,6%.

Podjetje B:

Načrtni dobiček 30,000.000.— dinarjev.

Število zaposlenih delavcev in uslužbencev 4.000.

$$Pd = \frac{Mr. Br. 100}{Dp} = \frac{250 \times 4.000.100}{30.000.000} = 3,33\%$$

Odstotek načrtnega dobička, ki gre v sklad vodstva podjetja B, je 3,33%.

Podjetje C:

Načrtni dobiček 15.600.000.— dinarjev.

Število zaposlenih delavcev in uslužbencev 2.500.

$$Pd = \frac{Mr. Br. 100}{Dp} = \frac{250 \times 2.500.100}{15.600.000} = 4\%$$

Odstotek načrtnega dobička, ki gre v sklad vodstva podjetja C, je 4%.

Kako se formira prispevek v sklad vodstva iz nadnačrtnega dobička, je razvidno iz stolpcev 7, 8, 9 in 10 tabelarnega pregleda panoge I. Iz istega tabelarnega pregleda je iz stolpca 11 razviden prispevek v osrednji sklad v višini 5% skupnega zneska iz sklada vodstva podjetja.*

Znesek dobička, s katerim podjetja in uprave prosto razpolagajo

63. Po 4. členu uredbe o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij lahko razpolagajo podjetja z delom dobička, vknjiženega na njihovih bančnih računih, v téle namene:

- a) za manjše potrebe racionalizacije,
- b) za tehnična in tehnološka raziskovanja,
- c) za izboljšanje varnostnih naprav in higienskih pogojev za delo.

Ta znesek sme po istem členu doseči 20% vsega dobička. Višino odstotka določi pristojno finančno

* Glej tabelarni pregled I. panoge med prilogami.

ministrstvo na predlog pristojnega proizvodnega ministrstva.

Podjetje torej uporabi določeni odstotek na znesek, knjižen na bančnih računih dobička, od katerega je poprej oddeljen prispevek v sklad vodstva in ostanek presežka dobička, ki se mora po 6. členu uredbe o določanju dobička knjižiti na bančni račun uprave.

Uprava prav tako uporabi določeni odstotek na dobiček, ki se po 6. členu uredbe o določanju dobička knjiži na njen bančni račun.

Sredstva uprave za načrtne investicije za racionalizacijo in rekonstrukcijo

64. Dobček, ki se knjiži na bančnih računih glavnih, zveznih oziroma federalnih uprav in ki izhaja iz ostankov presežkov dobička vseh podjetij pod vodstvom zadevnih uprav, pomeni finančno podlago za sestavo predloga načrta investicij za racionalizacijo in rekonstrukcijo predvsem manj racionalnih podjetij pod vodstvom zadevne uprave.

Uprava sme torej ta dobiček uporabiti samo v navedene namene in v okviru zadevnega načrta.

Sredstva podjetja za načrtno uporabo lastnih sredstev

65. Dobček, knjižen na bančnem računu podjetja po predpisih uredbe o določanju dobička, je finančna podlaga za sestavo predloga načrta o uporabi lastnih sredstev ustreznega podjetja.

Podjetja smejo torej ta dobiček uporabiti samo za navedene namene in v okviru zadevnega načrta.

Plačilo v proračun

66. Podjetja vplačujejo v proračun organa, ki jih je ustanovil, morebitni znesek, predviden v fi-

nančnem načrtu podjetja. Po končanem obračunu vplačajo v proračun tudi nadnačrtni dobiček. Od nadnačrtnega dobička, ki se po končanem obračunu vplača v proračun, se odbije poprej del, ki gre kot prispevek v sklad vodstva, in del, ki ostane podjetju v prosto razpolago.

Končna navodila

67. Glede na to, da se bodo proizvodi v letu 1947 knjižili po proizvodni ceni, bodo podjetja svoje zaloge končnih proizvodov in polproizvodov, namenjenih za prodajo, izkazala v bilanci za leto 1946 po proizvodni ceni.

Razlika med dejansko polno lastno ceno zalog in med proizvodno ceno pride v bilanco za leto 1946 kot »neuresničen dobiček iz leta 1946«.

Podjetje knjiži ob ponovnem odpiranju knjig »neuresničen dobiček iz leta 1946«, zmanjšan za davek in prispevek v sklad vodstva, na konto obračunanega rednega dobička za leto 1947 in ga vplača na bančni račun rednega dobička svoje uprave.

68. Knjigovodstveni primer s prilogama 2 in 3 ter priloga »Način računanja povprečnih proizvodnih cen in individualne stopnje dobička v določeni panogi« s prilogama 4 in 5 sta sestavni del tega navodila.

To navodilo velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajati pa ga je od 1. januarja 1947.

Beograd dne 15. januarja 1947.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

KNJIGOVODSTVENI PRIMER*

Po proizvodnem načrtu proizvaja podjetje NN izdelek A, izdelek B, izdelek C.

Podjetje je sestavilo za celotni enoletni načrtni obseg proizvodnje prvo individualno načrtno kalkulacijo, kakor tudi povprečno kalkulacijo po povprečni strukturi proizvodne cene zadevne gospodarske panoge.

Povprečna stopnja dobička v zadevni gospodarski panogi je 10%. Individualna stopnja dobička, izračunana po obrazcu iz 5. člena uredbe o določenju dobička, je 11%.

Individualna stopnja dobička nam daje glede na proizvodne stroške/za načrtni obseg proizvodnje kazalnik po načrtu predvidenega dobička v znesku 429.— dinarjev.

Razlika med višjim skupnim zneskom proizvodnih stroškov za načrtni obseg proizvodnje po povprečni kalkulaciji (4.290.— dinarjev) in nižjim po individualni načrtni kalkulaciji (3.900.— dinarjev) znaša 390.— dinarjev. To je kazalnik po načrtu predvidenega presežka dobička.

Ker izkaže podjetje po prvi individualni načrtni kalkulaciji nižje upravne in prodajne stroške (780 dinarjev), kot so pa normirani (816,20 dinarjev), pride ta razlika 36,20 dinarjev v finančni načrt kot kazalnik z načrtom predvidenega nadnačrtnega dobička.

Vsi ti kazalniki po načrtu predvidenega dobička se ne vknjižijo, vendar pridejo v finančni načrt podjetja, v katerem se napravi načrt o njihovi raz-

* Knjiženje v glavni knjigi, primere kalkulacij in uporabo obrazcev za primer glej med prilogami.

delitvi po predpisih uredbe o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij.

V teku obračunskega razdobja vplačuje podjetje vsakega 27. v mesecu ustrezní del vseh kazalnikov po načrtu predvidenega dobička na bančni račun dobička.

Zaradi olajšanja in boljšega pregleda je v danem primeru kot obračunsko razdobje vzeto celo leto, da se lahko prikaže končni obračun razdelitve dobička ob koncu poslovnega leta. V praksi pa se bo dobiček obračunaval vsaj vsake tri mesece.

Po preteku obračunskega razdobja je podjetje sestavilo obračun proizvodnje po podatkih knjigovodstva in OBOL-a, kakor je to razvidno iz priloge z izvlečki kontov.

Označba kontov je v primeru vzeta iz normalnega kontnega načrta, ki je priložen zakonu o enotnem računovodstvu. Normalni kontni načrt je tako izpopolnjen in izpremenjen, da lahko zadosti zahtevam, ki so postavljene v uredbah, na katere se nanaša to navodilo.

Iz podatkov OBOL-a in knjigovodstva je podjetje izračunalo, da je imelo nazadnje stroške, ki jih knjiži preko 5. razreda na 7. razred.

Stroški materiala za izdelavo in splošni materialni stroški din 2.300.—

Izdelavne plače s prispevki na te plače " 1.055.—

Splošni izdelavni stroški " 1.500.—

Skupni proizvodni stroški din 4.855.—

Kalkulativni odpisi (amortizacija) " 179.—

Upravni in prodajni stroški " 663.90

Te postavke priznamo ustreznim kontom 5. razreda in obremenimo za skupne proizvodne stroške

skupino 70 — proizvodni konto, za druge stroške
pa konte izvršitve proizvodnega načrta v 7. razredu.

Torej:

dolguje:

70 — proizvodni konto din 4.855.—

terja:

50 — konto obračunskih stroškov
izdelavnega materiala in
splošnih stroškov materiala „ 2.300.—
51 — konto obračunanih izdelav-
nih plač s prispevki . . . „ 1.055.—
52 — konto obračunanih splošnih
izdelavnih stroškov . . . „ 1.500.—

(Glej knjižno postavko 1.)

Iz obračuna proizvodnje vknjižimo dejansko
polno lastno ceno celotne proizvodnje izdelkov v
obračunskem razdobju v znesku 4.497.90 dinarjev,
in sicer:

za proizvodne stroške:

dolguje:

710 — konto izvršitve načrta za
izdelek A din 285.—
720 — konto izvršitve načrta za
izdelek B „ 1.290.—
730 — konto izvršitve načrta za
izdelek C „ 2.080.—

terja:

70 — proizvodni konto din 3.655.—

(Glej knjižno postavko 2.)

Za kalkulatívne odpise (amortizacijo):

dolguje:

710 — konto izvršitve načrta za
izdelek A din 15.—

720 — konto izvršitve načrta za izdelek B	din	60.—
730 — konto izvršitve načrta za izdelek C	"	104.—
terja:		
53 — konto obračunanih kalku- lativnih odpisov	"	179.—
(Glej knjižno postavko 3.)		
Za upravne in prodajne stroške		
dolguje:		
710 — konto izvršitve načrta za izdelek A	din	51.30*
720 — konto izvršitve načrta za izdelek B	"	238.20
730 — konto izvršitve načrta za izdelek C	"	374.40
terja:		
54/55 — konto obračunanih uprav- nih in prodajnih stroškov	din	663.90
(Glej knjižno postavko 4.)		

S tem so ti konti obremenjeni za dejansko polno lastno ceno izdelkov.

Konti izvršitve načrta so razčlenjeni točno tako, kakor so po dosedanjih kontnih načrtih razčlenjeni konti izdelkov v skupinah 71—79.

Glede na to, da je dobiček dosežen v trenutku, ko je izdelek gotov, se mora tudi tedaj izkazati v knjigovodstvu. Dobiček se v knjigovodstvu izkazuje le od blagovne proizvodnje, to je od tistih izdelkov, ki so namenjeni za prodajo. Ti izdelki se morajo izkazati po proizvodni ceni, ki obsega tudi dobiček podjetja. Zaradi tega se morajo odpreti konti, na katerih se izkazuje blagovna proizvodnja po proiz-

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 21/47.

vodni ceni. Zato so konti, določeni v 8. razredu, razčlenjeni tako, kakor konti 7. razreda.

Saldo 8. razreda pomeni zalogo blagovne proizvodnje po proizvodni ceni. To je posebne važnosti za kontrolo mesečnega statističnega poročila. Protivknjižbe se knjižijo na terjatveni strani kontov podskupine 799, ki izkazujejo blagovno proizvodnjo po elementih proizvodne cene po povprečni kalkulaciji.

Obenem z vknjižbami na konte izvršitve načrta (po dejanski polni lastni ceni) v 7. razredu vknjižimo na podlagi obračuna proizvodnje po povprečnih kalkulacijah za dejanski obseg proizvodnje tudi blagovno proizvodnjo po proizvodni ceni v 8. razredu.

Torej:

dolguje:

810 —	konto zaloge izdelka A .	din	440.70
820 —	konto zaloge izdelka B .	"	1.547.40
830 —	konto zaloge izdelka C .	"	3.200.—

terja:

7990 —	konto povprečnih proizvodnih stroškov	din	3.882.—
7991 —	konto povprečnih kalkulativnih odpisov	"	179.—
7992 —	konto normiranih upravnih in prodajnih stroškov	"	738.90
7994 —	konto rednega obračunanega dobička po povprečni stopnji	"	388.20

(Glej knjižno postavko 5.)

Sedaj je treba preiti na knjiženje dobička oziroma izgube, ki se pojavi kot rezultat dela.

Iz obračuna proizvodnje se vknjižijo vse vrste obračunanega dobička na zadevne konte skupine 96. Če ima podjetje izgubo, se ta vknjiži na konte sku-

pine 97. Protipostavke se vknjižijo na konte rezultatov posameznih izdelkov v 7. razredu. Tako se vsi konti v skupinah 71—79 med seboj izravnavajo in saldo skupine 70 kaže vrednost nedovršene proizvodnje. Ta saldo je posebne važnosti za kontrolo stanja nedovršene proizvodnje v mesečnih statističnih poročilih podjetja.

Če podjetje izdeluje polizdelke, ki so izključno namenjeni nadaljnji predelavi v lastnem podjetju, se ti ne knjižijo na konte 8. razreda po proizvodni ceni, ampak ostanejo na kontih 7. razreda z dejanskimi proizvodnimi stroški. Tedaj se »konto polizdelkov« glede postopka izenačuje z nedovršeno proizvodnjo. Ko gredo torej polizdelki ponovno v predelavo, se obremenijo 70 — proizvodni konto — v korist zadevnih kontov polizdelkov v skupinah 71—79 za stvarne proizvodne stroške. Podjetja, ki imajo zaloge takih polizdelkov, izkazujejo v saldihi kontov zadevnih polizdelkov vrednost teh polizdelkov po dejanskih proizvodnih stroških.*

Če se polizdelki deloma tudi prodajajo, pridejo zadevne količine v obračun proizvodnje kot izdelki. Za vrednost polizdelkov, ki se vračajo v proizvodnjo, se obremenijo 70 — konto proizvodnje — ta vrednost pa prizna zadevnemu računu izvršitve načrta za polizdelke po dejanskih proizvodnih stroških. Za vrednost polizdelkov, ki so namenjeni prodaji, se obremenijo nov konto, ki ga je treba odpreti, »konto izvršitve načrta za polizdelke«, prizna pa »kontu polizdelka« po dejanskih proizvodnih stroških. »Konti izvršitve načrta za polizdelke« se obremenijo po obračunu polproizvodnje tudi še za stroške kalkulatивnih odpisov in za upravne in prodajne stroške v

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 21—47.

korist. zadevnih računov v 5. razredu. Obenem se polizdelki, ki so namenjeni prodaji, evidentirajo tudi na kontih 8. razreda s protiknjiženjem na podskupini 799 po proizvodni ceni, kakor se to dela pri izdelkih. Obračunani dobiček polizdelkov, namenjenih prodaji, se vknjiži na kontih skupine 96 in na kontih rezultatov zadevnih polizdelkov v 7. razredu.

Na »kontih polizdelkov« ostanejo torej zaloge polizdelkov z dejanskimi proizvodnimi stroški.

V našem primeru nimamo polizdelkov, ampak samo izdelke, zato knjižimo:

dolguje:

711 — konto rezultatov izdelka A	din 89.40
731 — konto rezultatov izdelka C	„ 641.60

terja:

721 — konto rezultatov izdelka B	din 40.80
960 — konto obračunanega rednega dobička	„ 388.20
961 — konto obračunanega presežka dobička	„ 262.—
962 — konto obračunanega nadnačrtnega dobička	„ 17.10
962 — konto obračunanega nadnačrtnega dobička (razlika med nižjimi upravnimi in prodajnimi stroški po individualni načrtni kalkulaciji ter med normiranimi)	„ 22.90

(Glej knjižno postavko 6.)

Dobiček, vplačan na bančne račune dobička pristoinnega operativnega upravnega voditelja, se vknjiži tako:

dolguje:

1511 — uprava — konto rednega dobička	din 388.20
---	------------

1512 — uprava — konto presežka
dobička din 262.—
1513 — uprava — konto nadnačrt-
nega dobička „ 40.—

terja:

1100 — Narodna banka — redni konto din 690.20
(Glej knjižno postavko 7.)

Iz konta dobička uprave pri Narodni banki podjetje disponira prispevek za sklad vodstva, izračunan iz določenega odstotka načrtnega dobička in določenega odstotka nadnačrtnega dobička.

Vzemimo, da je na podlagi splošnega odstotka načrtnega dobička za industrijska in rudarska podjetja v višini 2,5% izračunan za podjetje odstotek prispevka iz načrtnega dobička v višini 3%, iz nadnačrtnega dobička pa določenih 25%. V tem primeru znaša prispevek v sklad vodstva iz načrtnega dobička 19.50 dinarjev, iz nadnačrtnega dobička pa 10.— dinarjev, skupaj torej 29.50 dinarjev. Banki damo nalog in knjižimo:

dolguje:

1100 — Narodna banka — redni konto din 29.50

terja:

1511 — uprava — konto rednega
dobička „ 11.64
1512 — uprava — konto presežek
dobička „ 7.86
1513 — uprava — konto nadnačrt-
nega dobička „ 10.—

(Glej knjižno postavko 8.)

Obenem se opravijo téle vknjižbe:

dolguje:

965 — konto oddeljenega dobička . din 29.50

terja:

083 — sklad vodstva din 29.50
(Glej knjižno postavko 9.)

Po predpisih 11. člena uredbe o skladu vodstva gre 5% zneska, vplačanega v sklad vodstva, v osrednji sklad.

Knjižimo:

dolguje:

083 — sklad vodstva din 1.47

terja:

1810 — obveznosti do uprave din 1.47
(Glej knjižno postavko 10.)

Obenem damo nalog in knjižimo:

dolguje:

1810 — obveznosti do uprave din 1.47

terja:

1100 — Narodna banka — redni
konto din 1.47

(Glej knjižno postavko 11.)

Vzemimo, da je po 6. členu uredbe o določanju dobička odrejeno, da ostane na bančnem računu podjetja 30% presežka dobička.

Na bančnem računu presežka dobička podjetja je din 262.—

Prispevek v sklad vodstva " 7.86

Odšteto din 254.14

30% od 254,14 dinarjev znaša 76.24 dinarjev.

Ostanek od 254.14 — 76.24 = 177.90 dinarjev uporabi pristojna uprava v namene, določene v 1. in 4. členu uredbe o delitvi dobička.

Torej knjižimo:

dolguje:

1810 — obveznosti do uprave din 177.90

terja:

1512 — uprava — konto presežka
dobička din 177.90

(Glej knjižno postavko 12.)

Obenem knjižimo:

dolguje:

965 — konto oddeljenega dobička din 177.90

terja:

1810 — obveznosti do uprave . . . din 177.90
(Glej knjižno postavko 13.)

Vzemimo, da je po 4. členu uredbe o delitvi dobička državnih industrijskih in rudarskih podjetij odredeno, da lahko podjetje prosto razpolaga z 10% celotnega dobička, ki je vknjižen na njegovem bančnem računu, ki se glasi:

1. redni dobiček	din 388.20	
— prispevek v sklad vodstva	" 11.64	din 376.56
2. 30% presežka dobička	"	76.24
3. nadnačrtni dobiček	" 40.—	
— prispevek v sklad vodstva	" 10.—	" 30.—
Skupaj		din 482.80

10% skupnega dobička, s katerim podjetje lahko razpolaga, znaša 48.28 dinarjev.

Knjižimo:

dolguje:

1100 — Narodna banka — redni konto din 48.28

terja:

1511 — uprava — konto rednega dobička " 37.66

1512 — uprava — konto presežka dobička " 7.62

1513 — uprava — konto nadnačrt-
nega dobička din 3.—
(Glej knjižno postavko 14.)

Obenem knjižimo:

dolguje:

965 — konto oddeljenega dobička din 48.28

terja:*

084 — sredstva, s katerimi pod-
jetje prosto razpolaga " 48.28

(Glej knjižno postavko 15.)

Ostanek obračunanega načrtnega dobička upo-
rabi podjetje tako, kakor je to določeno s finančnim
načrtom podjetja. S finančnim načrtom predvideni
del dobička, ki ga je treba vplačati v proračun, se
vplača skupno s preostalim delom nadnačrtnega do-
bička.

Če podjetje izkaže večji absolutni znesek na-
črtnega dobička, kot je predviden z načrtom, sme
oddeliti del dobička za sklad vodstva in tisti del
dobička, s katerim prosto razpolaga, ostanek pa
mora prav tako plačati v proračun organa, ki je
podjetje ustanovil.

Prodaja izdelkov se knjiži na posebnih vzpo-
rednih kontih izdelkov 8. razreda, na primer za iz-
delek A na kontu 811, ali za izdelek B na kontu 821
in tako dalje.

Ob zaključku knjig se konti podskupine 799 z
ene strani in konti izvršitve načrta in rezultatov
izdelkov v 7. razredu z druge strani med seboj iz-
ravnajo. Saldi s kontov skupin 96 in 97 preidejo na
konto izgube in dobička posamič v kosmatih zne-
skih. Ko se na novo odprejo knjige, se prenese do-

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 21—47,

biček na pasivno stran konta 089 — prenos dobička, na aktivno stran konta 089 pa se prenese saldo 965 — konto oddeljenega dobička. Nato se dobiček definitivno razdeli.

NAČIN RAČUNANJA POVPREČNIH PROIZVODNIH CEN IN INDIVIDUALNE STOPNJE DOBIČKA V POSAMEZNI PANOGI

1. Da se more določiti individualna stopnja dobička po obrazcih iz 5. člena uredbe o določanju dobička, je potrebno poznati razen individualnih načrtnih proizvodnih stroškov še povprečne proizvodne stroške za posamezne proizvode v vsej gospodarski panogi.

2. Povprečni proizvodni stroški se odredajo tako, da se izračuna povprečni znesek vseh individualnih načrtnih kalkulacij in da se pri tem upoštevajo v načrtu predvidene količine proizvodnje posameznih podjetij (s ponderiranjem). Na ta način se dobi prva (predhodna) povprečna kalkulacija.

3. Podlaga za računanje individualnih načrtnih kalkulacij je obračunska kalkulacija za minulo razdobje. Pri individualni načrtni kalkulaciji je treba poleg tega upoštevati še morebitno izboljšane norme za uporabo materiala ter izboljšane delovne norme v vmesni dobi, kakor tudi zmanjšanje stroškov, ki se doseže s povečanjem obsega proizvodnje in z uvedbo novih osnovnih sredstev v proizvodni proces in pod.

4. Podjetje mora po proizvodnem načrtu izdelati individualne načrtne kalkulacije za celoten obseg proizvodnje. Na ta način se bodo ujemali celotni proizvodni izdatki podjetja, ki so izkazani v predračunu finančnega načrta podjetja, z vrednostjo ce-

lotne letne načrtne proizvodnje po polni lastni ceni, povečani ali zmanjšani za razliko vrednosti zaloge v začetku in na koncu leta.

5. Če se to ne ujema, je treba najti in popraviti napake, ki so ali v kalkulaciji ali v predračunu proizvodnih izdatkov.

6. Podjetja, ki izdelujejo veliko število izdelkov, sestavijo individualne načrtne kalkulacije za skupine sorodnih izdelkov. Tako izdelajo železarne individualne načrtne kalkulacije za vse vrste žebeljev, betonskega železa, pločevine in pod. Na ta način izračunajo podjetja povprečno polno lastno ceno žebeljev, betonskega železa, pločevine in podobno.

7. Kjer koli je mogoče, uvrstijo podjetja take podobne izdelke s pomočjo ekvivalentnih števil v enovrstne izdelke in izrazijo celotno proizvodnjo teh podobnih izdelkov po količini v ekvivalentnih enotah ter izdelajo le eno individualno načrtno kalkulacijo za ekvivalentno enoto.

8. Ko je izvršena kontrola in se vnaprej izračunani proizvodni izdatki ob upoštevanju omenjene razlike ujemajo z vrednostjo proizvodnje po polni lastni ceni, pošlje podjetje take individualne načrtne kalkulacije pristojnemu operativnemu upravnemu voditelju (upravi).

9. Pristojni operativni upravni voditelj (uprava) izračuna s ponderiranjem na podlagi teh individualnih načrtnih kalkulacij povprečno polno lastno ceno in povprečni dobiček tako, da vzame povprečno stopnjo dobička k povprečnim proizvodnim stroškom za posamezne izdelke.* (Glej 4. in 5. prilogi!)

10. Na ta način izračunane povprečne kalkulacije pošlje operativni upravni voditelj (uprava) pri-

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 21—47.

stojnemu zveznemu ministrstvu, pri katerem je ustanovljen koordinacijski odbor za tisto gospodarsko panogo, v katero spada podjetje zveznega ali republiškega pomena.

11. Koordinacijski odbori izračunajo tako na podlagi povprečnih republiških kalkulacij kakor tudi na podlagi povprečnih kalkulacij podjetij splošnega državnega pomena (zveznih) splošno povprečno kalkulacijo za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo, in sicer za vsak posamezni izdelek ter jih pošljejo zvezni načrtni komisiji.

12. Zvezna načrtna komisija izračuna na podlagi teh kalkulacij povprečne proizvodne stroške in druge elemente iz strukture proizvodne cene za tiste skupine proizvodov, za katere se odrejajo enotne cene za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in ki se bodo odredile z odredbo vlade FLRJ.

13. Zvezna načrtna komisija pošlje povprečne proizvodne stroške ter druge elemente iz strukture proizvodne cene za posamezne proizvode, za katere se odrejajo enotne cene za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo, proizvodnim ministrstvom, ki jih sporočijo operativnim upravnim voditeljem.

14. Operativni upravni voditelji (uprave) izračunajo na podlagi teh podatkov individualno stopnjo dobička podjetij, ki jih vodijo. Iz primera v prilogi 4 in 5 je razviden način, kako se računajo prve povprečne kalkulacije ter individualne stopnje dobička za izdelek, ki se izdeluje v raznih količinah v štirih podjetjih, ki so pod istim operativnim upravnim voditeljem.

15. Ko je izračunana povprečna polna lastna cena, se na podlagi povprečne stopnje dobička izračuna povprečen dobiček za eno enoto, in za vso količino.

16. S primerjanjem posameznih elementov iz strukture proizvodne cene vsakega posameznega podjetja s povprečnimi elementi proizvodne cene za vso panogo se dobijo posamezne vrste dobička za vsako podjetje. Njihova vsota se mora ujemati z dobičkom, ki se je izračunal po povprečni kalkulaciji za vso proizvodno panogo (kot kaže primer).

17. Preizkus, ali je kazalnik po načrtu predvidenega dobička pravilno izračunan, se napravi tako, da se individualna načrtna polna lastna cena poveča za celoten z načrtno kalkulacijo predvideni dobiček. V tem primeru je vsota enaka povprečni proizvodni ceni.

18. Po preteku obračunskega razdobja pošljejo podjetja svojemu operativnemu upravnemu voditelju svoje obračune proizvodnje in dejanske obračunske kalkulacije.

19. Na podlagi njih izdelajo operativni upravni voditelji povprečne obračunske dejanske kalkulacije, katerih podatki so podlaga posameznim podjetjem za izračunanje predhodnega načrtnega dobička za prihodnje razdobje. (Glej II: Povprečna kalkulacija gospodarske panoge za načrtni obseg proizvodnje — v 2. prilogi primera knjigovodstva.)

20. Na podlagi dejanskih obračunskih kalkulacij izračuna operativni upravni voditelj povprečni in skupni dobiček podjetja za posamezne vrste izdelkov.

Na podlagi 6., 10. in 12. člena uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega pomena ter po zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije izdaja Gospodarski svet vlade FLRJ

odločbo

o splošnem odstotku načrtnega dobička, o odstotkih nadnačrtnega dobička in o odstotku dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva*

1. člen

Splošni odstotek načrtnega dobička rudarskih in industrijskih podjetij, ki gre v sklad vodstva, se določi na 2,5% (dva in pol odstotka).

2. člen

Odstotek nadnačrtnega dobička rudarskih in industrijskih podjetij, ki gre v sklad vodstva, se določi:

a) kadar podjetje zmanjša z načrtom določeno polno lastno ceno do 10% (deset odstotkov), gre v sklad vodstva 25% (pet in dvajset odstotkov) od skupnega nadnačrtnega dobička podjetja;

b) kadar podjetje zmanjša z načrtom določeno polno lastno ceno do 15% (petnajst odstotkov), gre

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 3—22/47.

v sklad vodstva 30% (trideset odstotkov) od skupnega nadnačrtnega dobička podjetja;

c) kadar podjetje zmanjša z načrtom določeno polno lastno ceno do 20% (dvajset odstotkov), gre v sklad vodstva 38% (osem in trideset odstotkov) od skupnega nadnačrtnega dobička podjetja;

č) kadar podjetje zmanjša z načrtom določeno polno lastno ceno za več ko 20% (dvajset odstotkov), gre v sklad vodstva 50% (petdeset odstotkov) od skupnega nadnačrtnega dobička podjetja.

3. člen

Odstotek prispevka od dobička rudarskih in industrijskih podjetij, doseženega v letu 1946, ki gre v sklad vodstva, se določi na 10% (deset odstotkov) od čistega zaslužka.

4. člen

Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajala pa se bo od 1. januarja 1947.

Št. 275

Beograd dne 9. januarja 1947.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 7. člena uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednji sklad) državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega pomena in 1. člena odločbe o splošnem odstotku načrtnega dobička, o odstotkih nadnačrtnega dobička in o odstotkih dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva, izdajam

odločbo

o povprečnem odstotku načrtnega dobička za sklad vodstva rudarskih in industrijskih podjetij*

1. Povprečna stopnja načrtnega dobička, ki ga podjetje vplačuje v sklad vodstva, je za posamezne gospodarske panoge rudarstva:

a) za premogovnike	2,80%
b) za črno metalurgijo	1,74%
c) za rudnike in barvno metalurgijo	3,53%
č) za rudnike nekovin in za podjetja, ki jih predelujejo	3,55%
d) za podjetja, ki pridobivajo in predelujejo nafto in zemeljski plin	3,39%

2. Povprečni odstotek načrtnega dobička, ki ga podjetje vplačuje v sklad vodstva, je za posamezne panoge industrije:

a) za industrijo železniških prometnih strojev in orodja	3,36%

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 9—83/47.

b) za industrijo kmetijskih priprav, strojev in orodja	6,92%
c) za industrijo avtomobilov in precizne mehanike	2,44%
č) za vso drugo kovinsko industrijo	1,10%
d) za industrijo sladkorja, špirita in kvasa	1,57%
e) za industrijo rastlinskih olj	0,86%
f) za industrijo in promet z vinom, žganjem in močnimi pijačami	0,97%
g) za tobačno industrijo	1,99%
h) za vso drugo živilsko industrijo	1,30%
i) za elektrokemično industrijo	1,99%
j) za veliko kemično industrijo	0,91%
k) za industrijo stekla	5,31%
l) za industrijo celuloze, lesovine in papirja	2,19%
m) za industrijo medicinskih proizvodov in zdravil	1,00%
n) za vsako drugo kemično industrijo	2,55%
o) za tekstilno industrijo	4,06%
p) za industrijo svile	2,86%
r) za industrijo gumija	1,14%
s) za industrijo usnja in obutve	1,55%
š) za električno industrijo	1,44%
t) za industrijo kemične predelave lesa	6,59%
u) za lesno industrijo	4,97%
v) za industrijo cementa	0,86%
z) za grafično industrijo	4,51%
ž) za drugo gradbeno industrijo	4,67%

3. Povprečni odstotek načrtnega dobička za električno gospodarstvo se bo izračunal pozneje, potem ko bo Gospodarski svet vlade FLRJ predpisal način, kako se izračuna povprečna stopnja načrtnega dobička po 8. členu uredbe o določevanju

rudarskih in industrijskih podjetij in 3. člena odločbe o povprečnih stopnjah dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih.

4. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

K. št. 12

Beograd dne 24. januarja 1947.

Predsednik zvezne načrtne komisije:

Andrija Hebrang l. r.

Na podlagi 31. člena splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih predpisuje vlada FLRJ

uredbo

o splošnem državnem amortizacijskem skladu rudarske in industrijske proizvodnje in o amortizacijskem skladu državnih rudarskih in industrijskih podjetij*

1. člen

Osnovna sredstva (proizvodna sredstva, zgradbe, instalacije, prevozna sredstva in pod.) državnih rudarskih in industrijskih podjetij se amortizirajo z namenom, da se obnovijo osnovna sredstva, uporabljena v proizvodnem procesu.

Zato dajo podjetja v individualne polne lastne cene za posamezne proizvode normirane amortizacijske zneske. Normirani amortizacijski zneski se dobijo, ko se določena amortizacijska stopnja uporabi za povprečne proizvodne stroške za določene proizvode.

2. člen

Višino amortizacijske stopnje za posamezne proizvodne panoge ali za posamezne proizvode oziroma za posamezne skupine proizvodov določi po predlogu predsednika zvezne načrtne komisije minister za finance FLRJ v soglasju z Gospodarskim svetom vlade FLRJ.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 15—116/47.

3. člen

Normirani amortizacijski zneski se uporabijo razen za namene iz prvega odstavka 1. člena te uredbe tudi še za velika popravila.

Višino tistega dela amortizacije, ki se uporabi za velika popravila v posameznih proizvodnih panogah, določi po predlogu pristojnega proizvodnega ministrstva Federativne ljudske republike Jugoslavije minister za finance FLRJ v soglasju s predsednikom zvezne načrtno komisije, in sicer glede na stanje temeljnega premoženja v zadevni proizvodni panogi.

Deli amortizacijskih zneskov, ki se uporabijo za velika popravila, sestavljajo amortizacijski sklad državnih rudarskih in industrijskih podjetij, ki ga ta podjetja samostojno upravljajo na podlagi svojih gospodarskih in finančnih načrtov.

4. člen

Podjetja nakazujejo amortizacijske zneske Državni industrijski banki do petnajstega v mesecu za skupno količino proizvodov, izdelanih v preteklem mesecu, in sicer:

a) zneske, ki so namenjeni za obnovitev osnovnih sredstev, v korist splošnega državnega amortizacijskega sklada,

b) zneske, ki so namenjeni za kritje velikih popravil, v korist amortizacijskega sklada podjetja.

5. člen

Sredstva splošnega državnega amortizacijskega sklada se uporabijo za obnovo izrabljenih osnovnih sredstev. V ta namen smejo vlada FLRJ za podjetja splošnega državnega pomena, vlade ljudskih repu-

blik za podjetja republiškega pomena, Avtonomna pokrajina Vojvodina, Avtonomna kosovsko-metohijska oblast in ljudski odbori za podjetja lokalnega pomena razpolagati s sredstvi splošnega državnega amortizacijskega sklada v tistem znesku vplačil, ki so jih plačala podjetja splošnega državnega pomena oziroma podjetja republiškega pomena ali podjetja lokalnega pomena.

6. člen

Ministrstvo za finance FLRJ uredi po 5. členu te uredbe posebno službo za sestavo dolgoročnega načrta o uporabi sredstev splošnega državnega amortizacijskega sklada in službo za razvid o uporabi teh sredstev.

7. člen

Če zahteva racionalno upravljanje s splošnimi državnimi sredstvi, se smejo sredstva amortizacijskega sklada začasno uporabiti v okviru tekočega gospodarskega načrta tudi za financiranje novih investicij po zveznih, republiških oziroma lokalnih investicijskih načrtih.

V takih primerih in v okviru, navedenem v prihodnjem členu, gredo sredstva amortizacijskega sklada kot dohodek v zvezni proračun, v državni proračun ljudskih republik, v proračun Avtonomne pokrajine Vojvodine in Avtonomne kosovsko-metohijske oblasti ter v proračune ljudskih odborov.

8. člen

Načrt za začasno uporabo sredstev amortizacijskega sklada se določi s proračunom v zvezi z letnim gospodarskim načrtom, in sicer:

- a) s splošnim državnim proračunom se določi znesek sredstev splošnega državnega amortizacij-

skega sklada, plačanih v zadevnem proračunskem letu od podjetij splošnega državnega pomena, ki se začasno uporabi za finansiranje zveznih investicij, kakor tudi znesek sredstev amortizacijskega sklada, ki so jih plačala druga podjetja, s katerimi smejo razpolagati ljudske republike;

b) z državnim proračunom ljudskih republik se določi znesek, ki ga smejo ljudske republike v okviru zneska, določenega s splošnim državnim proračunom, uporabiti za finansiranje svojih investicij, kakor tudi znesek, s katerim smejo razpolagati okrožni (oblastni) oziroma mestni ljudski odbori s stopnjo okrožja.

Z državnim proračunom Ljudske republike Srbije se določi znesek, ki ga sme Ljudska republika Srbija uporabiti za finansiranje svojih investicij, ter znesek, s katerim smeta razpolagati Avtonomna pokrajina Vojvodina in Avtonomna kosovsko-metohijska oblast;

c) s proračunom Avtonomne pokrajine Voivodine oziroma s proračunom Avtonomne kosovsko-metohijske oblasti se določi znesek, ki ga smeta Avtonomna pokrajina Voivodina oziroma Avtonomna kosovsko-metohijska oblast uporabiti za finansiranje svojih investicij, kakor tudi znesek, s katerim smejo razpolagati okrajni oziroma mestni ljudski odbori s stopnjo okraja;

č) s proračunom okrožij (oblasti) oziroma mestnih ljudskih odborov s stopnjo okrožja se določi znesek, ki se uporabi za finansiranje investicij okrožnega (oblastnega) ljudskega odbora oziroma mestnega ljudskega odbora s stopnjo okrožja, kakor tudi znesek, s katerim smejo razpolagati okrajni ljudski odbori in mestni odbori s stopnjo okraja oziroma četrti mestnih ljudskih odborov;

d) s proračunom okraja se določi znesek, ki se sme uporabiti za finansiranje investicij okrajnega ljudskega odbora, kakor tudi znesek, s katerim smejo razpolagati krajevni ljudski odbori;

e) s proračunom krajevnega ljudskega odbora se določi znesek, ki se sme uporabiti za finansiranje investicij tega ljudskega odbora.

9. člen

Državna investicijska banka mora z ureditvijo organizacijske službe omogočiti ministrstvu za finance FLRJ, ministrstvu za finance ljudskih republik, glavnemu izvršilnemu odboru Avtonomne pokrajine Vojvodine, ljudskemu odboru Avtonomne kosovsko-metohijske oblasti ter izvršilnim odborom ljudskih odborov, da dobijo potrebne podatke o sredstvih splošnega državnega amortizacijskega sklada in amortizacijskih skladov podjetij, ki so jih sami ustanovili.

10. člen

Državna investicijska banka mora prenesti v korist splošnega državnega amortizacijskega sklada vsa sredstva, ki so naložena na bančne račune državnih rudarskih in industrijskih podjetij in ki so se nalagala po predpisih uredbe o obveznem nakazovanju amortizacijskih kvot rudarskih in industrijskih podjetij.

Državna rudarska in industrijska podjetja nakazujejo do 1. marca 1947 v korist splošnega državnega amortizacijskega sklada amortizacijske kvote za leto 1946, ki jih po prejšnjih predpisih še niso nakazale na bančni račun pri Državni investicijski banki.

11. člen

Določbe iz 7. in 8. člena se ne uporabijo za leto 1947.

12. člen

Natančnejša navodila za izvedbo te uredbe izda minister za finance FLRJ.

13. člen

Ta uredba velja od dneva objave, uporablja pa se od 1. januarja 1947.

Beograd dne 17. februarja 1947.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Zast. ministra za finance,
minister za industrijo:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 2. člena uredbe o splošnem državnem amortizacijskem skladu in o amortizacijskem skladu državnih rudarskih in industrijskih podjetij izdajam po predlogu predsednika zvezne načrtna komisije in v soglasju z Gospodarskim svetom FLRJ

odločbo

o amortizacijskih stopnjah v rudarstvu in industriji*

1. Amortizacijska stopnja za posamezne gospodarske panoge v rudarstvu znaša:

a) za premogovnike	5%
b) za črno metalurgijo	5%
c) za rudnike in metalurgijo barvnih kovin	8%
č) za rudnike nekovin	15%
d) za podjetja, ki črpajo in predelujejo nafto in zemeljski plin	20%

2. Amortizacijska stopnja za posamezne gospodarske panoge v industriji znaša:

a) za industrijo strojev in orodja za železniški promet	4%
b) za industrijo kmetijskih priprav, strojev in orodja	5%
c) za industrijo avtomobilov in precizne mehanike	14%
č) za drugo neomenjeno kovinsko industrijo	6%

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 15—118/47.

d) za industrijo sladkorja, špirta in kvasa	6%
e) za industrijo rastlinskih olj	3%
f) za industrijo in promet vina, žganja in močnih pijač	2%
g) za tobačno industrijo	2%
h) za drugo živilsko industrijo	6%
i) za elektrokemično industrijo	10%
j) za veliko kemično industrijo	13%
k) za steklarsko industrijo	8%
l) za industrijo celuloze, lesovine in papirja	8%
m) za industrijo medicinskih proizvodov in zdravil	6%
n) za drugo neomenjeno kemično industrijo	3%
o) za tekstilno industrijo	5%
p) za svilarstvo industrijo	3%
r) za industrijo gumija	6%
s) za industrijo usnja in obutve	5%
š) za električno industrijo	5%
t) za industrijo kemične predelave lesa	10%
u) za lesno industrijo	4%
v) za cementno industrijo	10%
z) za grafično industrijo	10%
ž) za drugo gradbeno industrijo	5%

Povprečna amortizacijska stopnja za 1 kilovatno uro (1 Kwh) se določa na 24 par. Pristojni operativni upravni voditelj odredi višino amortizacijske stopnje posebej za hidrocentrale, posebej pa za kalorične centrale, razdeljeno po skupinah potrošnikov oziroma po tarifnih postavkah.

3. Amortizacijske stopnje iz 1. in 2. točke te odločbe se računajo po predpisih uredbe o splošnem državnem amortizacijskem skladu in o amortizacij-

skem skladu državnih rudarskih in industrijskih podjetij na povprečne proizvodne stroške.

Če, za posamezen proizvod niso določeni povprečni proizvodni stroški, se normirani amortizacijski znesek dobi, če se določena amortizacijska stopnja uporabi za individualne načrtne proizvodne stroške za ta proizvod.

4. Ta odločba velja od 1. januarja 1947.

Št. 1750

Beograd dne 10. februarja 1947.

Zast. ministra za finance,
minister za industrijo:

Boris Kidrič l. r.

2. V GRADBENI STROKI

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vladi FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva izdaja vlada FLRJ na predlog predsednika Gospodarskega sveta vlade FLRJ

uredbo

o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij*

1. člen

Cena za gradbene storitve sestoji:

- a) iz materialnih stroškov,
- b) iz izdelavnih plač s prispevki na te plače,
- c) iz splošnih stroškov gradbišča,
- č) iz kalkulacijskih odpisov (amortizacije),
- d) iz upravnih in prodajnih stroškov,
- e) iz predvidenega dobička podjetja in
- f) iz davka od prometa proizvodov (davka od storitev).

Stroški pod a) in b) se izračunajo po določenih normah.

Splošni stroški gradbišča, kalkulacijski odpisi ter upravni in prodajni stroški se izračunajo v odstotkih stroškov pod a) in b), in sicer po določenih normah.

Izjemno od gornjih določb se norme in določeni odstotki ne uporabijo pri tistih gradbenih de-

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 106—766/46.

lih, kjer zaradi same narave dela ni potrebnih elementov za določitev stroškovnih norm.

Natančnejše predpise o elementih, iz katerih sestoji cena za gradbene storitve, ter norme posameznih stroškovnih vrst in višino odstotka za elemente pod c), č) in d) predpiše po predlogu pristojnega ministra za gradnje predsednik zvezne oziroma republiške načrtno komisije.

2. člen

Dobiček gradbenih podjetij sestoji:

1. iz predvidenega dobička,
2. iz nepredvidenega dobička.

Predvideni dobiček se izračuna in določi v odstotku od skupnega zneska materialnih stroškov, izdelavnih plač z dodatki na te plače in iz splošnih stroškov gradbišča, kolikor so produktivnega značaja.

Odstotek predvidenega dobička se izračuna za posamezne vrste gradbenih objektov po predpisih, ki jih izda vlada FLRJ.

Nepredvideni dobiček doseže podjetje z zmanjšanjem normiranih materialnih stroškov, iz delovnih plač in v odstotku od določenih splošnih stroškov gradbišča, ter upravnih in prodajnih stroškov.

3. člen

Od predvidenega dobička se 25% do 50% knjiži v korist bančnega računa podjetja, razlika pa v korist bančnega računa uprave, pod katere vodstvom je podjetje. Odstotek, ki se knjiži na bančni račun podjetja v zgoraj določenih mejah, določi pristojni minister za gradnje sporazumno s pristojnim ministrom za finance.

Podjetja, ki niso v sestavu zveznih oziroma federalnih uprav, knjižijo ves doseženi predvideni dobiček na svoj bančni račun.

Od predvidenega dobička, ki se knjiži na njihov račun, smejo podjetja samostojno porabiti do 50% za racionalizacijo, ki ni predvidena z načrtom; za tehnične in tehnološke preizkuse, za izboljšanje varnostnih naprav in higienskih pogojev dela. Odstotek dobička, s katerim podjetje samostojno razpolaga, odredi po predlogu pristojnega ministra za gradnje pristojni minister za finance.

Uprave, pod katerih vodstvo spadajo podjetja, uporabijo predvideni dobiček, knjižen na njihov bančni račun, za posebno racionalizacijo bolj za ostalih podjetij, ki jo načrt predvideva, in za večje investicije.

4. člen

Od nepredvidenega doseženega dobička gre do 50% v korist sklada vodstva zadevnega podjetja, do 25% pa se knjiži na bančni račun podjetja. Podjetje samostojno razpolaga z odstotkom, ki mu je odrejen, ostanek nepredvidenega doseženega dobička pa se knjiži v korist proračuna organa, ki je podjetje ustanovil.

Ob koncu vsakega trimesečja izračuna podjetje tudi doseženi nepredvideni dobiček in o tem poroča svojemu operativnemu upravnemu voditelju najpozneje v šestih tednih po preteku trimesečja. To poročilo se mora poslati pristojnemu ministrstvu za finance in pristojni načrtni komisiji.

5. člen

Odstotek predvidenega kakor tudi nepredvidenega dobička podjetja, ki gre v sklad vodstva podjetja, odredi Gospodarski svet vlade FLRJ.

Odstotek nepredvidenega dobička, ki se po prvem odstavku 4. člena da v samostojno razpolago podjetju, odredi po predlogu pristojnega ministra za gradnje pristojni minister za finance.

Natančnejše predpise o skladu vodstva gradbenih podjetij predpiše z uredbo vlada FLRJ.

6. člen

Predpise o cenah za gradbene storitve, o dobičku in razdelitvi dobička gradbenih podjetij lokalnega pomena predpišejo vlade ljudskih republik po načelih te uredbe, upoštevaje potrebe izgradnje v zadevni republiki.

7. člen

Državna gradbena podjetja so dolžna, ne glede na stopnjo normiranih stroškov, izkazovati v svojem knjigovodstvu natančno vse svoje individualne dejanske stroške.

8. člen

Natančnejše predpise za izvajanje te uredbe predpiše minister za gradnje FLRJ sporazumno s predsednikom Gospodarskega sveta vlade FLRJ.

9. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajati pa se začne 1. januarja 1947.

Beograd dne 31. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 8. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij predpisujem

navodilo

za izvajanje uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij*

**PODJETJA IN OPRAVILA, NA KATERA SE
NANAŠAJO PREDPISI TEGA NAVODILA**

1. Predpisi tega navodila urejajo uporabo uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij (Uradni list FLRJ št. 106/46); navodila o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena (Uradni list FLRJ št. 9/47); odločbe o odstotkih splošnih stroškov gradbišča ter upravnih in prodajnih stroškov ter o odstotkih dodatkov na bruto plače delovne sile v cenah gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena (Uradni list FLRJ št. 9/47) in odločbe za izračunanje nepredvidenega dobička pri

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 14—114/47.

delih, za katera se ni mogla ugotoviti norma stroškov v državnih gradbenih podjetjih splošnega državnega pomena (Uradni list FLRJ št. 9/47), nanašajo pa se na gradbeno udejstvovanje vseh državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena ter na gradbeno udejstvovanje podjetij splošnega državnega in republiškega pomena iz drugih gospodarskih panog, če se to udejstvovanje **knjigovodstveno posebej izkazuje.**

Vendar pa se predpisi tega navodila ne nanašajo na tisto udejstvovanje gradbenih podjetij, ki nima gradbenega pomena. Ne nanašajo se n. pr.: na poljedelsko delo gradbenih podjetij, na prodajalne življenjskih potrebščin za delavce podjetja, na delavnice in podobno, če se tako delo opravlja v večjem obsegu, uspeh takega dela pa se knjigovodstveno posebej izkazuje.

2. To navodilo daje natančnejša pojasnila o naslednjem:

- I. o strukturi cene gradbene storitve in o strukturi cene posameznih del gradbene storitve;
- II. o posameznih elementih strukture cene;
- III. o dobičku in o vrstah dobička;
- IV. o načinu določevanja dobička;
- V. o razdelitvi dobička;
- VI. o knjiženju dobička in izgube.

I. Struktura cene gradbene storitve in struktura cene posameznih del gradbene storitve

3. Struktura cene, ki se uporablja v uredbi in v navodilu o elementih, iz katerih sestoji cena gradbene storitve, je tale:

a) Materialni stroški	I. Izdelavni stroški	II. Stroški gradbišča	III. Lastna cena gradbišča	IV. Polna lastna cena	V. Cena gradbene storitve	VI. Prodajna cena gradbene storitve
b) Izdelavne plače z dodatki na te plače						
č ₁) Splošni stroški graditve						
č ₂) Upravni stroški gradbišča						
d) Kalkulacijski odpisi (amortizacije)						
e) Upravni in prodajni stroški						
f) Dobiček podjetja						
g) Davek od prometa proizvodov (davek od storitve)						

II. Posamezni elementi strukture cene

a) Materialni stroški

Med materialne stroške je treba šteti:

4. Vse materialne stroške po normah za uporabo, všteti nabavne stroške po fakturi dobaviteljev, stroške za razkladanje (če so), vse stroške za prevoz materiala do gradbišča, skupaj z vsemi neizogibnimi stroški za razkladanje, morebitno prekladanje ali prenašanje.

Če je gradbišče veliko, pa se material ne more odložiti takoj na potrebnem kraju, se vračunajo v polno lastno ceno materiala vsi stroški za razvoz materiala na samem gradbišču, če se ne opravlja izključno z delovno silo. Če se ti prevozi oziroma prenos opravlja izključno z delovno silo, se morajo stroški tega prevoza oziroma prenosa vračunati v izdelavne plače.

K materialnim stroškom se lahko vračunajo samo dejanske količine materiala, ki se bodo upo-

rabile pri tej gradnji, vključivši po vrsti materiala za vsak material posebej običajne odstotke za odpadke, razsip, kalo in podobno, ki ustrezajo normalnim delovnim pogojem in razmeram, v katerih se delo opravlja.

Če se cene za posamezna dela izračunajo pozneje po opravljenem delu (po odločbi za izračunavanje nepredvidenega dobička pri delih, za katera ni bilo mogoče vnaprej določiti stroškovne norme), se more v materialne stroške vračunati le tisti material, ki se je pri tem delu uporabil. Če je bil neki material po nepotrebnem pripeljan na gradbišče, se ne more vračunati v materialne stroške (tako njegovi nabavni kakor tudi prevozní stroški). Če nepotrební material ni bil pripeljan po krivdi podjetja, bo zahtevalo podjetje povračilo stroškov posebej. Med materialne stroške se smejo torej vračunati le stroški za **dejansko uporabljene količine**.

Nevarnost za material (ki lahko nastane pri prevozu, ko leži material na gradbišču ali ko se uporablja pri gradbi) se ne more vračunati v materialne stroške in ne v kakršne koli druge. V takem primeru sme zahtevati podjetje odškodnino posebej.

Predpisi prednjega odstavka se uporabljajo analogno tudi za vse nevarnosti, ki utegnejo nastopiti pri drugih elementih strukture cene.

5. Vse neizogibne količine pomožnega materiala, potrebnega za opravljanje neke gradbene storitve v količinah, ki so predvidene v normah za porabo materiala.

K pomožnemu materialu spadajo: žebli, žica, opažni material za izdelovanje betona (če ni zanj določena posebna postavka po predračunu); material za manjše odre (n. pr. odre za ometavanje zidov in stropov v stanovanjskih zgradbah) in podobno.

Material za stavbne odre .ter njih izdelava se mora navesti v posebni postavki predračuna, zlasti tam, kjer je postavitev stavbnega odra večje tehnično delo (n. pr. oder za gradbo mostu, stavbni oder za gradbo visokih stropov, poseben začasni oder).

6. Če je v neki postavki predračuna predvideno delo z gradbenimi stroji, pripravami in napravami, je treba pri sestavljanju cene za posamezna dela vračunati v materialne stroške ceno pogonskih sredstev v normiranih količinah (nafta, premog, bencin, olje in pod.) in ceno tekočih popravil (razen velikih).

Izračunanje gornjih stroškov .kakor tudi stroškov za najemnino (amortizacijo in zavarovanje) se za gradbene stroje .predpiše pozneje.

Vsi drugi stroški za stroje, priprave in naprave se vračunajo med druge elemente strukture cene. N. pr.: plače za osebje, zaposleno pri strojih, napravah in pripravah, se vračunajo v element »izdelavne plače«, stroški za kalkulacijske odpise pri strojih, pripravah in napravah se vračunajo v element kalkulacijskih odpisov ali splošnih gradbenih stroškov.

Tekoča popravila strojev, priprav in naprav pri delu na gradbišču obremenjujejo gradbišče. Prav tako se tudi tekoča popravila strojev po končanem delu na gradbišču vračunajo v breme tega končnega dela, tako da bodo vsi stroji, ki jih podjetje pošlje na novo gradbišče, vedno v uporabnem stanju.

Če pridejo stroji, priprave in naprave na novo gradbišče v neuporabnem stanju, jih spravi v uporabno stanje novo gradbišče, stroške za popravila pa zaračuna tistemu gradbišču, na katerem so stroji, priprave in naprave prej delali.

Stroški za velika popravila strojev, priprav in naprav obremenjujejo amortizacijski sklad podjetja.

Če za posamezno delo niso vsi materialni stroški normirani, da podjetje za ta del materialnih stroškov v strukturo cene tisto količino materiala, ki je normirana za podobno delo. Če pa ni niti podobnega normiranega dela, se vzame podatek iz literature (navesti je treba knjigo, pisatelja in stran knjige).

Primer: Za izdelavo enega kubika (1 m^3) armiranega betona (brez stavbnega ogrodja opaža in betonskega železja, ker so ta dela predvidena v posebnih postavkah) je potrebno:

	dinarjev
1,12 m^3 peska po 250.— din za 1 m^3	280.—
350 kg cementa po 1.60 din za 1 kg	560.—
0,50 kg bencina po 9.— din za 1 kg	4.50
0,05 kg maziva po 22.— din za 1 kg	1.10
	<u>845.60</u>

Vzemimo, da je določeno za vzdrževanje mešalnega stroja za beton 40% od stroškov kalkulacijskih odpisov. Če so kalkulacijski odpisi normirani za en mešalni stroj v zmogljivosti $24 \text{ m}^3/8$ ur na 23 dinarjev za eno uro, znašajo stroški za njega vzdrževanje $0,40 \times 23 \times 8/24$

3.06

Materialni stroški znašajo za 1 m^3 betona dinarjev

848.66

Opomba: Količine potrebnega materiala za 1 m^3 betona kakor tudi porabljeno gorivo in mazivo se vzamejo po normah za porabo materiala. Stroški za vzdrževanje stroja pa se vzamejo po predpisih, ki se bodo izdali pozneje.

b) Izdelavne plače z dodatki na te plače

7. Po 4. točki navodila o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev, so izdelavne plače stroški za delovno silo (človeško in živalsko), ki je potrebna, da se material, predviden v elementu a) strukture cene, obdela, predela in vgradi v konstrukcijo na ta način in ob takih pogojih, kot so opisani v ustrezni postavki predračuna. K stroškom za to delovno silo je treba šteti tudi vse stroške za dodatke na bruto plače od ure, ki znašajo za gradbena podjetja splošnega državnega pomena po odločbi o odstotkih splošnih stroškov gradbišča ter upravnih in prodajnih stroškov in o odstotkih dodatkov na bruto plače delovne sile v cenah gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena:

- a) dodatek 1 dinar za obrabo obleke,
- b) dodatek za plačane praznike v znesku 2,4%,
- c) dodatek za plačani letni dopust v znesku 4%,
- č) dodatek za plačane bolezenske dopuste v znesku 3%,
- d) prispevek za socialno zavarovanje po uredbi o višini prispevka za socialno zavarovanje in drugih socialnih prispevkov delavcev, nameščenцев in uslužbenцев (Uradni list FLRJ št. 105/46), ki jih plača delodajalec, v znesku 20,70%.

Odstotki dodatkov pod b), c) in č) se zaračunajo na vsoto plače od ure in na dodatek za obrabo obleke (če se plača).

Pri sestavi kalkulacije se vzame kot podlaga za izračunanje prispevka za socialno zavarovanje: temelina plača od ure z vsemi zgoraj navedenimi dodatki od točke a) do vštete točke č) (52. in 53. člen uredbe o izvajanju socialnega zavarovanja po pred-

pisih zakona o socialnem zavarovanju delavcev, nameščencev in uslužbencev, Uradni list FLRJ, št. 100/46).

Na primer: izračunati je treba stroške za 1 (eno) dejansko delovno uro nekvalificiranega delavca:

	dinarjev
plača od ure po veljavnih predpisih	11.—
dodatek za obrabo obleke	1.—
	<u>12.—</u>
plačani prazniki 2,40%	
letni dopust 4,00%	
plačani bolezn. dopust 3,00%	
	<u>9,40% od 12.— din 1.13</u>
	13.13
prispevek za socialno zavarovanje 20,70%	<u>od 13.13 din 2.72</u>
	15.85

kar pomeni: 15.85 dinarjev stane 1 (ena) dejanska delovna ura nekvalificiranega delavca.

Če za posamezno delo niso normirani vsi stroški delovne sile, bo podjetje za to delovno silo dalo v strukturo cene tisto količino potrebne delovne sile, ki je normirana za podobno delo. Če pa ni niti podobnega normiranega dela, se vzame podatek iz literature (navesti je treba knjigo, pisatelja in stran knjige).

Dodatki za nadurno delo, dnevnice in terenski dodatki za kvalificirane in nekvalificirane delovne sile se ne dodajo izdelavnim plačam, temveč se morajo predvideti v posebnih postavkah predračuna.

Če se v nekih predelih zaradi podnebja ali iz drugih vzrokov ne morejo doseči normirani učinki

delovne sile, se bodo lahko ti učinki popravili z določenimi koeficienti, ki jih naknadno predpiše pristojni organ.

Primer: za izdelavo 1 m³ armiranega betona (vzemimo, da se je ves material za izdelavo betona prinesel 10 m daleč od kraja, kjer stoji mešalni stroj za beton) je potrebno:

za mešanje betona	dinarjev
2,40 ure nekvalificiranega delavca po 15.85	38.04
0,40 ure strojnika po 22.45	8.98
za nakladanje in prevoz betona do razdalje 30 m po ravnem	
2,00 uri nekvalificiranega delavca po 15.85	31.70
za obdelavo betona	
0,8 ure zidarja po 22.45	17.96
1,20 ure nekvalificiranega delavca po 15.85	19.02
Izdelavne plače z dodatki na te plače znašajo za 1 m ³ betona din	115.70

c) Splošni stroški gradbišča

8. Da se državna gradbena podjetja postavijo v svojem poslovanju na enako podlago in da se delo vseh teh podjetij vključi v načrtno gospodarstvo, so predpisani enotni odstotki za splošne stroške gradbišča (posebej za splošne stroške graditve in posebej za upravne stroške gradbišča) ter za upravne in prodajne stroške glede na vrsto gradbenega objekta in velikost podjetja, ki opravlja dela.

Odstotki splošnih stroškov gradbišča (splošni stroški graditve in upravni stroški gradbišča) so z odločbo predsednika zvezne načrtna komisije z dne 24. januarja 1947 (Uradni list FLRJ št. 9/47) do-

ločeni za državna gradbena podjetja splošnega državnega pomena po tej razpredelnici:

VRSTA ZGRADBE	Za podjetja, ki imajo vsoto stroškov za material in za izdelavne plače z dodatki na te plače za poslovno leto			
	do 50.000.000 din		nad 50.000.000 din	
	Tg.	Tug.	Tg.	Tug.
Visoke zgradbe	8%	4%	7%	4%
Industrijske zgradbe	9%	5%	8%	5%
Nizke zgradbe (prometne)	10%	5%	11%	6%
Vodne zgradbe in mostovi	9%	4,5%	9,5%	5,5%

Tg = odstotek (%) upravnih stroškov graditve.

Tug = odstotek (%) upravnih stroškov gradbišča.

Odstotki splošnih stroškov gradbišča se zaračunavajo na vsoto stroškov za material in za izdelavne plače z dodatki na te plače za dogovorjeno delo.

Odstotki splošnih stroškov gradbišča za državna gradbena podjetja republiškega pomena določa predsednik republiške načrtna komisije po predlogu pristojnega ministra za gradnje (peti odstavek 1. člena uredbe).

9. Splošni stroški gradbišča se delijo na: splošne stroške graditve in upravne stroške gradbišča.

č¹) Splošni stroški graditve

K splošnim stroškom graditve spadajo:

10. Ves tisti pomožni material, ki ga ni bilo mogoče predvideti v materialnih stroških, bodisi zato, ker je izdatek za mersko enoto te postavke minimalen (leseni klinci ali podstavki pri izdelovanju stropov), bodisi zato, ker se ta material uporablja za več posameznih del (začasne lesene stopnice za hojo na visoke zgradbe in pod.).

11. Izdelavne plače z dodatki na te plače vsega tehničnega osebja na gradbišču, ki s svojim delom sodeluje pri zgraditvi objekta s tehničnim vodstvom, dajanjem navodil, nadzorstvom in pod.

12. Stroški za vse stroje, priprave in naprave, katerih dela in vzdrževanja ne obsegajo materialni stroški, ker se nanaša delo na ves posel ali na več posameznih del. N. pr.: dvigala pri visokih zgradbah, agregat, ki oskrbuje več strojev in pod. Ti stroški se izračunajo v predkalkulaciji na isti način kakor stroški te vrste pri materialnih stroških; nadalje stroški za dovoz, odvoz, montažo in demontažo vseh strojev, priprav in naprav, ki se uporabljajo pri zadevnem delu.

Za tiste stroje, priprave in naprave, za katere niso normirani pogonski stroški, pa tudi ne stroški amortizacije, bo sestavilo podjetje predkalkulacijo za vsako posamezno zgradbo.

13. Stroški za obrabo vsega drobnega orodja in inventaria pridejo v kalkucijo po ustreznih predpisih. Kolikor se predpisi ne nanašajo na vse orodje in ves inventar, bo podjetje samo za ta del inventarja in orodja predvidelo čas njegovega trajanja (lopate, krampi, kopače, priprave za merjenje, ročne dvigalke in pod.).

14. Stroški delavnic na gradbišču za popravila in vzdrževanje orodja in inventarja. Če imajo delavnice različne stroje, priprave in naprave, se mora v ta element vračunati njih dovoz, odvoz, montaža in demontaža, pogon in vzdrževanje, brez kalkulacijskih odpisov, ki jih je treba vračunati v elementu kalkulacijskih odpisov.

č²) Upravni stroški gradbišča

Upravni stroški gradbišča so del splošnih stroškov gradbišča, ki so po svoji naravi neproduktivnega značaja. K tem stroškom spadajo:

15. Stroški za plače vsega upravnega osebja, ki je zaposleno na gradbišču samem in opravlja izključno upravne posle gradbišča. Sem spadajo tudi stroški za plače skladiščnikov, čuvajev, dežurnega osebja, gospodarja in drugega osebja na gradbišču, ki je potrebno za izvedbo del.

Stroški za plače se morajo predvidevati skupaj z dodatki na te plače, dodati je treba še stroške za dnevnice in terenske dodatke.

16. Potni in selitveni stroški vodilnega, tehničnega, pomožnega tehničnega in upravnega osebja, kakor tudi drugega pomožnega osebja in delovne sile, ki je zaposlena na gradbišču.

17. Materialni stroški za upravo na gradbišču: pisarniška oprema in inventar, ki je začasno nameščen za gradbišče, vzdrževanje pisarniškega inventarja in opreme, material za čiščenje in razsvetljavo pisarn, takse, poštnina in pod.

18. Stroški za zakup zemljišča, uporabljenega pri graditvi, če je to potrebno zato, da bi se mogel posel na samem gradbišču pravilno urediti. Kolikor gre za nakup večjih zemljišč, n. pr. za začasni tir

za prevoz materiala po tujem posestvu in podobno, spadajo ti stroški zakupa v element materialnih stroškov, nadalje stroški za zakup zgradbe za pisarne, za pisarniško osebje, za skladišča in za nakup morebitnih zgradb za živino.

Zakup zgradb za stanovanja, za menze in za druge namene se po 5. točki navodila o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev, šteje kot neposloven.

Stroški za odškodnine za uničene posevke, sadno drevje, pašnike in pod. se obračunajo v tej postavki.

19. Stroški za prevoz tehničnega in upravnega osebja od gradbišča do prebivališča in obratno (če ne more osebje stanovati na samem gradbišču in če so ti prevozi potrebni za opravljanje dela na gradbišču).

20. Stroški za zdravstveno varstvo ter stroški za kulturne in socialne namene delovnega kolektiva, zaposlenega na gradbišču.

21. Upravni stroški v zvezi z delom obrtnikov, ki opravljajo ta dela samostojno (mizarjev, ključavničarjev, instalterjev in dr.). Če opravlja podjetje neke tehnične posle, ki so v zvezi s temi obrtniškimi deli, jih zaračuna naročniku zgradbe ali zadevnemu obrtniku, če ta dela oziroma stroški niso nastali po pomoti podjetja.

d) Kalkulacijski odpisi (amortizacije)

22. Dokler se ne izdajo novi predpisi, bodo podjetja zaračunavala kalkulacijske odpise (amortizacije) po dejanski vrednosti, po ekonomskem številu delovnih ur in po času dejanskega dela posamez-

nih uporabljenih strojev in naprav pri zadevnem poslu.

Kalkulacijski odpisi (amortizacije) za stroje in naprave, katerih pogonski stroški so vračunani v elementu materialnih stroškov (3. točka pod c) navodila o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev), se zaračunajo posamezno in ločeno v zadevni postavki. Če meša mešalni stroj za beton samo beton, njegov kalkulacijski odpis, izračunan za mersko enoto, pa znaša 10 dinarjev, se ta znesek izračuna v strukturi cene za posamezno delo po 1. točki pod č) (kalkulacijski odpisi).

Kalkulacijski odpisi za stroje, priprave in naprave, katerih delovni stroški obremenjujejo več posameznih del (več postavk predračuna), se zaračunajo sorazmerno z deležem strojev, priprav in naprav pri zadevnih posameznih delih v odstotkih od vsote materialnih stroškov in stroškov izdelavnih plač z dodatki na te plače.

Kalkulacijski odpisi za stroje, priprave in naprave, katerih delovni stroški obremenjujejo večino posameznih del predračuna ali vsa posamezna dela (dvigala pri visokih zgradbah), se zaračunajo sorazmerno z deležem strojev, priprav in naprav pri vsem poslu v odstotkih vsote od stroškov za material in za izdelavne plače z dodatki na te plače.

Primer: neki posel sestoji iz tehle del:

VRSTA DELA	Količina	Materialni stroški		Izdelavne plače		Uporabljeni stroji
		za 1 m ³	za ves posel din	za 1 m ³	za ves posel din	
1) Kopanje zemlje	3.000 m ³	10	30.000	40	120.000	Transporter
2) Beton v temeljih	1.200 "	800	960.000	150	180.000	Transporter mešalni stroj za beton
3) Zidanje z opeko	400 "	600	240.000	190	76.000	Transporter mešalni stroj za beton
Skupaj:			1.230.000		376.000	

Stroški za material in za izdelavne plače za ves posel znašajo 1,606.000 din.

Če bi n. pr. kalkulacijski odpisi znašali:

VRSTA STROJA	Število ur-de- janskega dela stroja pri tem poslu	Kalkulacijski odpis za eno uro dela dinarjev	Znesek kalkula- cijskih odpisov za ves posel dinarjev	Postavke, na katere se nanašajo odpisi
Transporter	300	30.—	9.000.—	1, 2, 3
2 stroja za mešanje betona	200	20 × 40.—	16.000.— 25.000.—	2, 3

$$\text{Kalkulacijski odpis za transporter} = \frac{9.000 \times 100}{1.606.000} = 0,560\%$$

Kalkulacijski odpisi za mešalne stroje za beton:

$$\frac{16.000 \times 100}{1.606.000 - (30.000 + 120.000)} = 1,099\%$$

Stroški kalkulacijskih odpisov za posamezne postavke znašajo:

VRSTA DELA	Količina m³	Materiálni stroški in izdelavne plače din	Kalkul. odpisi v %	Skupni zneski kalkulacijskih odpisov dinarjev	Kalkulacijski odpisi na enoto mere
1) Kopanje zemlje	3.000	150.000	0,560%	840.—	0,28 din m³
2) Beton v temeljih	1.200	1,140.000	1,659%	18.912.60	15,76 "
3) Zidanje z opeko	400	316.000	1,659%	5.242.40	13,11 "
Skupaj:		1,606.000		24.995.—	

e) Upravni in prodajni stroški

23. Upravni in prodajni stroški državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena se računajo po predpisih odločbe o odstotkih splošnih stroškov gradbišča ter upravnih in prodajnih stroškov in o odstotkih dodatkov na bruto plače delovne sile v cenah gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena (Uradni list FLRJ št. 9/47), in sicer po vrsti posla in višini vsote stroškov za material in za izdelavne plače z dodatki na te plače v poslovnem letu, po tej razporednici:

VRSTA ZGRADBE	Za podjetja, ki imajo vsoto stroškov za material in za izdelavne plače z dodatki na te plače za poslovno leto	
	do 50,000.000 din	nad 50,000.000 din
	Tu	Tu
Visoke zgradbe	5,5%	5%
Industrijske zgradbe	5,5%	5%
Nizke zgradbe (prometne)	5,5%	5%
Vodne zgradbe in mostovi	5,5%	5%

Tu = odstotek (%) upravnih in prodajnih stroškov.

Odstotke upravnih in prodajnih stroškov državnih gradbenih podjetij republiškega pomena odredi pristojni predsednik republiške načrtna komisije po predlogu pristojnega ministra za gradnje (peti odstavek 1. člena uredbe).

III. Dobiček

24. Po predpisih uredbe je vsem gradbenim podjetjem zagotovljen dobiček, če je obračunska (dejanska) polna lastna cena nižja, kakor je predvidena cena gradbene storitve za zadevni objekt.

Podjetja lahko z vestnim načrtnim in sistematičnim delom dosežejo večji dobiček.

Dobiček podjetja je odvisen od dobre in premišljene organizacije, pa tudi od racionalnega in pravičnega vodstva podjetja oziroma od sposobnosti samega voditelja podjetja. Podjetja, ki imajo slabo vodstvo in so neracionalno urejena, izkažejo v svojem poslovanju izgubo namesto dobička. Dobljeni večji dejanski dobiček pokaže tudi večjo sposobnost voditelja podjetja.

Vrste dobička

25. Po prvem odstavku 2. člena uredbe je dobiček gradbenih podjetij lahko predviden in nepredviden.

26. **Predvideni dobiček** je dobiček, ki je z načrtom predviden.

27. Predvideni dobiček se odredi v odstotku od normiranih izdelavnih stroškov (vsote materialnih stroškov, izdelavnih plač z dodatki na te plače in splošnih stroškov graditve, drugi odstavek 2. člena uredbe).

Odstotek (individualna stopnja) predvidenega dobička podjetja se po odločbi vlade FLRJ z dne

14. januarja 1947 o načinu računanja odstotka predvidenega dobička gradbenih podjetij (Uradni list FLRJ št. 5/47) izračuna na podlagi povprečne stopnje predvidenega dobička v gradbeništvu, ki znaša 7% (sedem odstotkov) — 3. točka omenjene odločbe vlade FLRJ — in sicer po temle obrazcu:

$$D_i = \frac{S \times D_p}{P_s}$$

pri čemer pomeni:

D_i = individualno stopnjo predvidenega dobička posameznega podjetja;

S = vsoto osnovnih in obratnih sredstev zadevnega podjetja, to je vseh tistih osnovnih in obratnih sredstev, s katerimi dela gradbeno podjetje, ne glede na to, ali so ta sredstva lastna ali izposojena oziroma vzeta v zakup;

D_p = povprečno stopnjo predvidenega dobička v gradbeništvu, ki znaša 7% (sedem odstotkov);

P_s = polno lastno ceno vseh predvidenih gradbenih storitev v enem letu, obračunano na podlagi normiranih stroškov.

Primer:

S = vsota osnovnih in obratnih sredstev podjetja znaša (15,000.000 + 10,000.000) 25,000.000 din;

P_s = polna lastna cena vseh predvidenih gradbenih storitev v enem letu zadevnega podjetja znaša 87,500.000 dinarjev;

D_p = povprečna stopnja predvidenega dobička v gradbeništvu znaša 7% (sedem odstotkov).

Individualna stopnja predvidenega dobička zadevnega podjetja znaša torej:

$$D_i = \frac{25,000.000 \times 7}{87,500.000} = 2\%$$

Individualno stopnjo predvidenega dobička izračuna za posamezna podjetja pristojni operativni upravni voditelj (zvezna oziroma federalna uprava), potrdi in sporoči pa jo podjetju pristojno ministrstvo za gradnje v soglasju s pristojnim ministrstvom za finance.

Izračunana individualna stopnja predvidenega dobička se uporablja za vse objekte, ki jih podjetje zgradi.

Predvideni dobiček se bo torej izračunal pri nekem podjetju za določen objekt na naslednji način:

Če ima gradbeno podjetje A individualno stopnjo predvidenega dobička 2%, osnova za izračunanje dobička pri nekem objektu, ki se gradi (normirani materialni stroški, izdelavne plače z dodatki na te plače in splošni gradbeni stroški) pa znašajo 100.000.000 dinarjev, bo predvideni dobiček (D) za ta objekt znašal:

$$D = \frac{100.000.000 \times 2}{100} = 2.000.000.—$$

28. Nepredvideni dobiček se dobi tedaj, če je znesek izračunane (dejanske) polne lastne cene nižji kot predvidena (normirana) polna lastna cena. Nepredvideni dobiček se torej pokaže kot uspeh doseženih zmanjšanih normiranih materialnih stroškov, stroškov izdelavnih plač in v odstotku določenih splošnih stroškov gradbišča ter upravnih in prodajnih stroškov (četrti odstavek 2. člena uredbe).

Primer: Polna lastna cena gradbenega objekta, izračunana na podlagi normiranih materialnih stroškov, izdelavnih plač in v odstotku določenih splošnih stroškov gradbišča ter upravnih in prodajnih stroškov znaša brez kalkulacijskih odpisov

25.000.000 dinarjev. Izračunani predvideni dobiček znaša za zadevni objekt 400.000 dinarjev. Če podjetje zmanjša s povečano produktivnostjo dela in s štednjo materiala ali z zmanjšanjem splošnih stroškov gradbišča ter z zmanjšanjem upravnih in prodajnih stroškov polno lastno ceno (brez kalkulacijskih odpisov) objekta na 24.500.000 dinarjev, predstavlja razlika 500.000 dinarjev med predvideno (normirano) polno lastno ceno 25.000.000 dinarjev in izračunano (dejansko) polno lastno ceno 24.500.000 dinarjev nepredvideni dobiček.

Zmanjšanje stroškov polne lastne cene brez kalkulacijskih odpisov, ki je nastalo zaradi zmanjšanja plač delovne sile in cen materiala, se ne šteje za nepredvideni dobiček. Tako se n. pr. razlika, ki je nastala z zmanjšanjem cene za material, železniških in drugih tarif ter podobno, ne šteje za nepredvideni dobiček. To zmanjšanje cene materiala se mora izkazati posebej kot razlika cene, ki jo bo podjetje vplačalo v proračun organa, ki je podjetje ustanovil, vsaj šest tednov po preteku obračunskega razdobja.

29. Izguba nastane, če je znesek izračunane (dejanske) polne lastne cene višji od predvidene (normirane) polne lastne cene. Izguba se bo torej pojavila tedaj, če podjetje pri nekem gradbenem podjetju prekorači normirane materialne stroške, izdelavne plače, splošne stroške gradbišča ter upravne in prodajne stroške.

Primer: Polna lastna cena nekega objekta brez kalkulacijskih odpisov, izračunana na podlagi normiranih stroškov, znaša 20.000.000 dinarjev. Predvideni dobiček za zadevni objekt znaša 300.000 dinarjev. Če se pri dovršitvi objekta pokaže, da znaša dosežena polna lastna cena (brez kalkulacijskih od-

pisov) pri zadevnem objektu 20,100.000 dinarjev, se pokaže izguba 100.000 dinarjev.

IV. Način določevanja dobička

30. **Predvideni dobiček** se določa oziroma obračunava dvakrat, in sicer:

a) prvič pred začetkom graditve (kazalnik z načrtom predvidenega dobička), t. j. prva (predhodna) določitev predvidenega dobička;

b) drugikrat po preteku obračunskega razdobja (obračunski kazalnik predvidenega dobička), t. j. obračunska določitev predvidenega dobička.

31. **Nepredvideni dobiček** se določa samo enkrat, in sicer po preteku obračunskega razdobja.

Prva (predhodna) določitev predvidenega dobička

32. Predvideni dobiček se določi pred začetkom dela na podlagi normiranih materialnih stroškov, izdelavnih plač z dodatki na te plače in splošnih stroškov graditve. Na ta način določeni predvideni dobiček se knjiži obvezno v razvid načrta in je eden od elementov za sestavo finančnega načrta podjetja ter podlaga za polaganje akontacij na bančni račun dobička po drugem odstavku 6. točke navodila za izvedbo uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev (Uradni list FLRJ št. 6/47).

Obračunska določitev dobička

33. Drugikrat, to je po preteku obračunskega razdobja (enega trimesečja) se predvideni dobiček podjetja določi na podlagi normiranih materialnih stroškov, izdelavnih plač z dodatki na te plače in splošnih stroškov graditve za vse objekte, ki so v

tem razdobju dokončani, kakor tudi za tisto skupino del na nedokončanih objektih, ki so opravljena in izkazana v začasnih situacijah v tem obračunskem razdobju.

34. Nepredvideni dobiček se določi po preteku obračunskega razdobja na tale način:

a) pri dokončanih objektih, za katere so elementi iz strukture cene normirani, kot razlika izmed normirane polne lastne cene in obračunane (dejanske) polne lastne cene, če je ta nižja;

b) pri delih, pri katerih ni bilo mogoče vnaprej določiti stroškovnih norm, po predpisih odločbe zvezne načrtna komisije z dne 21. januarja 1947 (Uradni list FLRJ št. 9/47).

35. Izguba se pokaže pri dokončanih objektih, za katere so elementi iz strukture cene normirani, kot razlika izmed obračunane (dejanske) in normirane polne lastne cene, če je ta nižja.

36. Nepredvideni dobiček in izguba v dobi enega leta se na dokončanih objektih izravnata. Dela na objektih, ki se opravljajo skozi dve ali več poslovnih let, se morajo obračunati na koncu vsakega poslovnega leta kot končani posli za tisto skupino del, ki so bila dokončana v zadevnem poslovnem letu.

37. Končni obračun predvidenega in nepredvidenega dobička oziroma izgube se napravi po zaključku poslovnega leta, ko so zaključni računi podjetja potrjeni po prvem odstavku 57. člena splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih.

V. Razdelitev dobička

38. Doseženi predvideni dobiček se razdeli:

a) na prispevek za sklad vodstva podjetja (prvi odstavek 3. člena uredbe);

b) na del, s katerim podjetje samostojno razpolaga za potrebe izven predpisanega načrta, in sicer: za kritje manjših potreb racionalizacije, za tehnična in tehnološka raziskovanja ter za izboljšanje varnostnih naprav in higienskih pogojev (tretji odstavek 3. člena uredbe);

c) na znesek za potrebe podjetja, predvidene z načrtom, in sicer: za povečanje lastnih osnovnih in obratnih sredstev podjetja in za kritje operativnih stroškov (za novatorstvo, šolanje in preiskovanje; prvi odstavek 3. člena uredbe). S tem delom dobička razpolaga podjetje tako, kakor je določeno v finančnem načrtu. Pri tem se smejo posamezne potrebe kriti samo do zneska, določenega v načrtu, ostanek pa gre v korist proračuna organa, ki je podjetje ustanovil;

č) na znesek za operativnega upravnega voditelja (zvezno oziroma federalno upravo) ter za načrtno predvidene posebne racionalizacije bolj za ostalih podjetij in za večje investicije (prvi in četrti odstavek 3. člena uredbe). Kolikor bi po kritju z načrtom predvidenih potreb preostal neki del tega dobička, ga vplača operativni upravni voditelj (zvezna oziroma federalna uprava) v korist proračuna organa, v katerega pristojnost spada, to je v korist zveznega oziroma republiškega proračuna pristojne ljudske republike.

39. Doseženi nepredvideni dobiček podjetja se razdeli:

a) na prispevek za sklad vodstva podjetja (prvi odstavek 4. člena uredbe);

b) na del, s katerim podjetje samostojno razpolaga za potrebe izven načrta, našete v prednji točki pod črko b) tega navodila (prvi odstavek 4. člena uredbe);

c) preostali dobiček gre v proračun organa, ki je podjetje ustanovil (prvi odstavek 4. člena uredbe).

40. Višina prispevka v sklad vodstva podjetja se tako od predvidenega kakor tudi od nepredvidenega doseženega dobička določi po predpisih uredbe o skladu vodstva podjetja in o osrednjem skladu podjetij državnih gradbenih podjetij (Uradni list FLRJ št. 106/46) in po odločbi Gospodarskega sveta vlade FLRJ št. 276 z dne 9. januarja 1947 o splošnem računskem faktoriu, o odstotkih nepredvidenega dobička in o odstotku dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva (Uradni list FLRJ št. 3/47).

41. Višino dela predvidenega dobička, ki se knjiži na bančni račun podjetja, določi v odstotku od 25% do 50% pristojni minister za gradnje v soglasju z ministrom za finance od skupnega predvidenega dobička po odbitku prispevka za sklad vodstva (prvi odstavek 3. člena uredbe). Ta doseženi predvideni dobiček podjetja je namenjen deloma za samostojno razpolaganje za kritje potreb, ki niso po načrtu predvidene, deloma pa za kritje po načrtu predvidenih potreb podjetja.

42. Višino dela predvidenega dobička, s katerim podjetje samostojno razpolaga, določi pristojni finančni minister po predlogu pristojnega ministra za gradnje. Ta del sme znašati največ 50% od dela, določenega podjetju po prednji točki tega navodila.

Višino dela nepredvidenega dobička, s katerim podjetje samostojno razpolaga, določi pristojni finančni minister po predlogu pristojnega ministra za gradnje. Ta del sme znašati največ 25% od skupnega nepredvidenega dobička.

43. Doseženi predvideni in nepredvideni dobiček se za dokončane in obračunane objekte, ob koncu leta pa tudi za nedokončana dela, razdeli po temle vrstnem redu;

a) najprej se krije izguba, če jo je imelo podjetje v prejšnjem tromesečju, in sicer najprej iz nepredvidenega dobička; če nepredvideni dobiček ne bi mogel kriti prejšnje izgube, se ta izguba krije iz predvidenega dobička;

b) če je podjetje doseglo dobiček, prej pa ni imelo morebitne izgube, se oddeli najprej prispevek za sklad vodstva;

c) na del predvidenega dobička, ki se knjiži na bančni račun podjetja, in na del predvidenega dobička, ki pripada pristojnemu operativnemu upravnemu voditelju (upravi);

č) na znesek predvidenega dobička, s katerim podjetje samostojno razpolaga, ter na preostali del predvidenega dobička za potrebe podjetja, ki so po načrtu predvidene;

d) na znesek nepredvidenega dobička, s katerim podjetje samostojno razpolaga;

e) preostali del nepredvidenega dobička gre v proračun organa, ki je podjetje ustanovil.

Primer: Izdelavni stroški za neki gradbeni objekt znašajo 30.000.000.— dinarjev; pri tem delu je podjetje doseglo:

	dinarjev
predvidenega dobička	600.000.—
nepredvidenega dobička	200.000.—
skupaj	800.000.—

V prejšnjem tromesečju podjetje ni imelo izgube.

Ker je doseglo podjetje manj ko 15% znižanja materialnih stroškov izdelavnih plač in v odstotku

določenih splošnih stroškov gradbišča, uprave in prodaje, znaša na podlagi odločbe Gospodarskega sveta vlade FLRJ št. 276 z dne 9. januarja 1947 (Uradni list FLRJ št. 3/47) prispevek za sklad vodstva 40% od skupnega neuredvidenega dobička.

Po obrazcu za izračunavanje odstotka prispevka za sklad vodstva iz predvidenega dobička in po 3. členu uredbe o skladu vodstva podjetja in o osrednjem skladu podjetij (Uradni list št. 106/46) znaša za zadevni objekt odstotek prispevka za sklad vodstva 15%.

Vzemimo, da more podjetje na podlagi odločbe pristojnega ministra za gradnje po odbitku 15% prispevka za sklad vodstva knjižiti na svoj bančni račun 40% od preostalega predvidenega dobička.

Vzemimo, da more podjetje na podlagi odločbe pristojnega finančnega ministra samostojno razpolagati s 30% predvidenega dobička, knjižene na njegovem bančnem računu, ter s 25% skupnega zneska neuredvidenega dobička.

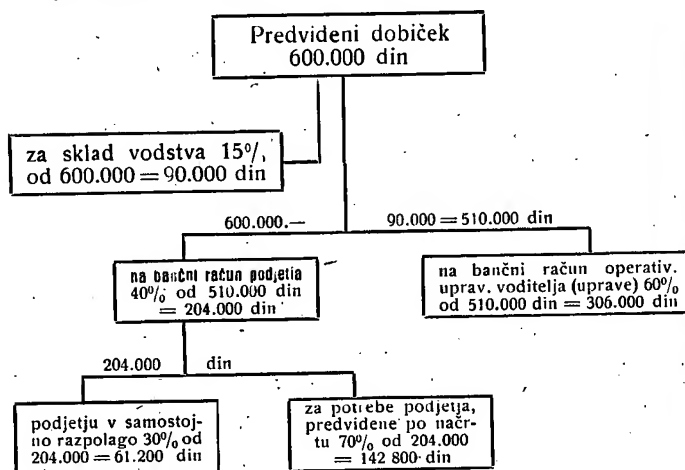
Ostanek predvidenega dobička v višini 60% se po odbitku prispevka za sklad vodstva knjiži na bančni račun pristojnega operativnega upravnega voditelja (uprave), medtem ko pre 35% neuredvidenega dobička v proračun organa, ki je podjetje ustanovil.

Na podlagi gornjih podatkov se razdeli dobiček takole:

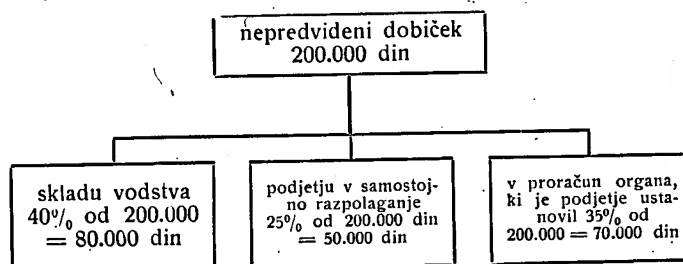
a) za sklad vodstva:	dinarjev
1. od neuredvidenega dobička 40%, to je $200.000 \times 40\%$	80.000.—
2. od predvidenega dobička 15%, to je $600.000 \times 15\%$	90.000.—
skupaj	170.000.—

- dinarjev
- b) na bančni račun dobička podjetja je treba oddati 40% od skupnega zneska predvidenega dobička, zmanjšanega za prispevek za sklad vodstva, to je $600.000 - 90.000 = 510.000 \times 40\%$ 204.000.—
- c) preostali predvideni dobiček, ki se knjiži na bančni račun pristojnega operativnega upravnega voditelja (uprave), znaša 60% od skupnega zneska predvidenega dobička, zmanjšanega za prispevek za sklad vodstva, to je $600.000 - 90.000 = 510.000 \times 60\%$ 306.000.—
(ali: $510.000 - 204.000 = 306.000$);
- č) podjetje sme samostojno razpolagati s 30% od skupnega predvidenega dobička, knjiženega na njegovem bančnem računu, to je $204.000 \times 30\%$ 61.200.—
- d) preostali predvideni dobiček, knjižen na bančni račun podjetja, ki je namenjen za kritje po načrtu predvidenih potreb podjetja, v višini 70%, to je $204.000 - 61.000$ 142.800.—
(ali: $204.000 \times 70\% = 142.800$);
- e) podjetje sme samostojno razpolagati s 25% od skupnega nepredvidenega dobička, to je $200.000 \times 25\%$ 50.000.—
- f) preostali nepredvideni dobiček v višini 35% od celotnega nepredvidenega dobička se knjiži v korist proračuna organa, ki je podjetje ustanovil, to je $200.000 \times 35\%$ 70.000.—

a) Shematični pregled razdelitve predvidenega dobička:

b) Shematični pregled razdelitve nepredvidenega dobička:

44. Z odredbo finančnega ministra FLRJ II. št. 44 z dne 10. januarja 1947 o začasnem knjiženju dobička državnih gospodarskih podjetij na zbiralne račune njihovih operativnih upravnih voditeljev (uprav) je pooblaščen operativni upravni voditelj,

da sme omejiti zneske, ki jih uporablja podjetje za namene sklada vodstva in za del dobička, s katerim podjetje prosto razpolaga izven predpisanega načrta, na 75% vsote sredstev, določenih v ta namen. (Uradni list FLRJ št. 5/47).

45. Podjetje med letom začasno obračunava predvideni dobiček na začasne situacije. Tega dobička podjetje ne vplača na bančni račun dobička, temveč ga evidentira v svojem knjigovodstvu. Na ta način izračunani zneski so podlaga za vplačilo prispevkov v sklad vodstva. Vplačila v sklad vodstva se smejo nakazati samo v višini 50% od prispevka za sklad vodstva iz začasno izračunanega dobička.

46. Obračun prispevka za sklad vodstva za dokončane objekte, kakor tudi druga razdelitev dobička se napravi po drugem odstavku 6. točke navodila finančnega ministra FLRJ II, št. 150 z dne 17. januarja 1947 za izvedbo uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev (Uradni list FLRJ št. 6/47), zaključni obračun ob koncu poslovnega leta pa se napravi tudi za nedokončana dela.

VI. Knjiženje dobička in izgube

47. Po obračunu in razdelitvi dobička se izvede knjiženje dobička oziroma izgube.

48. Obračunani predvideni in nepredvideni dobiček ter obračunano izgubo knjiži podjetje v svoje poslovne knjige, kakor hitro se izračuna.

49. V svojih poslovnih knjigah odpre podjetje posebne konte za:

- a). predvideni dobiček,
- b) nepredvideni dobiček,
- c) izgubo.

Protipostavke za knjiženja na gornjih kontih se knjižijo na kontih rezultata gradnje.

50. Po 2. členu uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev odpro podjetja oziroma njihovi operativni upravni voditelji pri Narodni banki tele račune:

- a) račun za predvideni dobiček in
- b) račun za nepredvideni dobiček.

51. Finančni minister FLRJ je z odredbo o začasnem knjiženju dobička državnih gospodarskih podjetij z dne 10. januarja 1947 (Uradni list FLRJ št. 5/47) odločil, da operativni upravni voditelji (uprave) odpro pri poslovalnicah Narodne banke na svojem sedežu zbiralne račune po vrstah dobička (2. člen uredbe o bančnih računih dobička), na katerih se začasno knjiži dobiček vseh podjetij pod njihovim vodstvom.

52. Kakor posamezna podjetja tako tudi njihovi operativni upravni voditelji (uprave) vodijo v svojih poslovnih knjigah konte razvida, iz katerih so razvidna vsa posamezna in skupna plačila vsakega podjetja glede na vrste dobička.

Četudi je v takem primeru ves dobiček podjetja knjižen pri Narodni banki na zbiralni račun operativnega upravnega voditelja (uprave), so podjetja pooblaščen, da razpolagajo z zadevnim delom dobička po drugem odstavku 4. člena uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in v okviru dejanskih vplačanih zneskov ter veljavnih predpisov o razdelitvi dobička (ome-

jitev po 44. točki tega navodila). V ta namen smejo izdajati naloge neposredno Narodni banki za izplačila v breme računa dobička svojega operativnega upravnega voditelja.

53. Podjetja nakazujejo ob koncu vsakega trimesečja na ustrezni bančni račun predvideni dobiček za zadevno trimesečje, in sicer za vse tiste objekte, ki so bili dokončani, obračunani in prevzeti in za katere je bila določena cena gradbene storitve, vsaj mesec dni pred koncem trimesečja po navodilu za izvedbo uredbe o bančnih računih dobička. Dobiček od del, ki so dokončana v zadnjem mesecu trimesečja, se izkaže v prihodnjem trimesečju, in sicer najpozneje mesec dni po prevzemu dela in določitvi cene za gradbene storitve.

Ko se nakaže predvideni dobiček, se po prednjih predpisih te točke nakaže obenem tudi morebitni nepredvideni dobiček za ta dela.

54. Vsa vplačila na bančne račune dobička do zaključnega obračuna ob koncu poslovnega leta so akontacije.

55. Ob koncu trimesečja napravi podjetje obračun dobička (predvidenega in nepredvidenega), in sicer za vse tiste objekte, ki so bili v tistem trimesečju dokončani, obračunani ali prevzeti, ter o tem obvesti pristojnega operativnega upravnega voditelja (upravo). O tem obračunu dobička mora operativni upravni voditelj (uprava) obvestiti pristojni finančni organ (55. člen splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih).

56. Skupni obračunani dobiček, knjižen na kontih obračunanega dobička, se razdeli po uredbi o cenah gradbenih storitev ter o dobičku in razdelitvi dobička državnih gradbenih podjetij splošnega in republiškega pomena.

57. Pri končnem obračunu dobička se upošteva ves dobiček, ki je bil dosežen v enoletnem poslovanju podjetja.

58. Glede na neenako gradbeno udejstvovanje v posameznih obračunskih razdobjih med letom je treba vzeti v gornjem smislu zaradi razdelitve dobička celoten enoletni doseženi dobiček kot celoto.

Dobiček je treba vzeti kot celoto zaradi tega, ker se lahko med letom, v različnih obračunskih razdobjih, pokaže zdaj dobiček, zdaj izguba, kar se dogaja zlasti pri gradbenih podjetjih.

59. Pri podjetjih, pri katerih je v obračunskih razdobjih v začetku leta predviden dobiček, za prihodnje obračunsko razdobje pa se lahko pričakuje izguba, je treba v končnem obračunu upoštevati samo čisti dobiček med letom, to je skupni doseženi dobiček v posameznih obračunskih razdobjih med letom, odštevši skupno izgubo, ki se pokaže v posameznih obračunskih razdobjih v istem letu.

60. Ob koncu vsakega obračunskega razdobja se prenese predvidena izguba s konta obračunane izgube na konto obračunanega nepredvidenega dobička, kar mora podjetje sporočiti svojemu operativnemu upravnemu voditelju.

61. Bančni račun nepredvidenega dobička med letom mora biti izraz konta »Obračunanega nepredvidenega dobička«. To pomeni, da prenese podjetje v razdobju, v katerem nastane nepredvidena izguba, znesek nepredvidene izgube z bančnega računa nepredvidenega dobička na svoj redni bančni (tekoči) račun.

62. Predvideni dobiček podjetja, knjižen na bančnem računu predvidenega dobička, se razdeli v tele namene:

- a) za sredstva sklada vodstva,
- b) za samostojno razpolaganje podjetja,
- c) za potrebe podjetja, predvidene po načrtu,
- č) za sredstva operativnega upravnega voditelja (uprave) za posebne racionalizacije bolj zaostalih podjetij, predvidene po načrtu, in za večje investicije.

63. Nepredvideni dobiček podjetja, knjižen na bančnem računu nepredvidenega dobička, se razdeli v tele namene:

- a) za sredstva sklada vodstva,
- b) za samostojno razpolaganje podjetja,
- c) za vplačila v proračun organa, ki je podjetje ustanovil.

64. Podrobnejši predpisi o knjiženju dobička se izdajo pozneje.

65. To navodilo se uporablja od 1. januarja 1947.

Št. 1357

Beograd dne 1. februarja 1947.

Minister za gradnje:
Vlada Zečević l. r.

Strinjam se!

Predsednik

Gospodarskega sveta vlade FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi petega odstavka 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in o razdelitvi dobička teh podjetij predpisujem po predlogu ministra za gradnje FLRJ

navodilo

o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena*

1. Po 1. členu uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in o razdelitvi dobička teh podjetij, sestoji cena za gradbene storitve:

- a) iz materialnih stroškov,
- b) iz izdelavnih plač z dodatki na te plače,
- c) iz splošnih stroškov gradbišča,
- č) iz kalkulacijskih odpisov (amortizacije),
- d) iz upravnih in prodajnih stroškov,
- e) iz predvidenega dobička podjetja in
- f) iz davka od prometa proizvodov (davka od storitev).

2. Z gradbeno storitvijo je razumeti skupino gradbenih del, ki sestavlja celoto in kot taka more služiti v določen namen.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 9—80/47.

Gradbena storitev lahko sestoji iz več vrst del, n. pr.: iz zemeljskih, betonskih, zidarskih, tesarskih, pripravljalnih del in podobno.

Vse te vrste del so obsežene in opisane v predračunu, ki je sestavljen na podlagi načrtov zaštevne objekta in je v njem vsaka vrsta del razčlenjena na eno ali več postavk predračuna (posameznih del). Vsaka postavka predračuna (posamezno delo) je v predračunu izkazana z opisom, poleg tega pa še s količino in z mero.

Struktura cene za posamezno delo (postavko predračuna) sme sestojati samo iz elementov, naštetih v 1. točki tega navodila.

3. V element cene »poraba materiala« se smejo vračunati samo dejansko porabljene količine, všteti odpadke, izgubo in podobno, in sicer samo v količinah, ki ustrezajo normalni kakovosti dela.

Materialni stroški sestojijo:

a) iz stroškov za ves vgrajeni material, najden in pripravljen na gradbišču ali dostavljen franco gradbišče na določeno mesto, z vsemi stroški za pripravo, nabavo in prevoz do gradbišča, kakor tudi s stroški za razvažanje po gradbišču, če se ne razvažajo samo z delovno silo;

b) iz stroškov za porabljeni pomožni material, ki je neogibno potreben za vgraditev materiala pod točko a), če se da ta material obračunati po merski enoti;

c) iz skupnih stroškov za pogon in vzdrževanje gradbenih strojev, priprav in naprav — izvzemši delovno silo in kalkulacijske odpise (amortizacijo) — katerih delo se lahko neposredno obračuna po enoti vsake vrste predvidenih gradbenih del.

4. Izdelavne plače za obdelavo, predelavo in vgraditev materiala iz 2. točke z dodatki na te plače sestojijo:

- a) iz plač kvalificirane delovne sile,
- b) iz plač nekvalificirane delovne sile,
- c) iz dodatkov na bruto plače pod a) in b), katerih odstotki so predpisani v posebni odločbi. Ti odstotki veljajo tudi pri obračunavanju delovne sile v vseh drugih elementih strukture cene;

č) iz popravnega količnika za oddaljitvev od norme delovnega učinka. Popravne količnike določi — v okviru, ki ga predpiše zvezna načrtna komisija — pristojna načrtna komisija na predlog pristojnega ministrstva za gradnje, iznad predpisane meje pa predsednik zvezne načrtna komisije na predlog pristojne načrtna komisije ali na predlog ministra za gradnje FLRJ.

5. Dodatek za po načrtu predvideno nadurno delo kvalificirane in nekvalificirane delovne sile je treba predvideti v posebni postavki predračuna. Prav tako je treba v posebni postavki predvideti po načrtu predvidene dnevnice in terenske dodatke za kvalificirano in nekvalificirano delovno silo.

Ti dodatki ne pridejo v osnovo za izračunanje odstotka splošnih stroškov gradbišča, kalkulacijskih odpisov ter upravnih in prodajnih stroškov.

Poleg tega je treba predvideti v posebnih postavkah predračuna stroške za stanovanjske objekte in menze za delavce in uslužbence, kakor tudi stroške za objekte za živino, stroške za pripravo in usposobljenje gradbišča za normalno delo ter stroške za čiščenje gradbišča po končanem delu. Stroški za vzdrževanje stanovanjskih objektov in menz za delovno silo in osebje ter dohodki od njih, kakor

tudi stroški za inventar stanovanj in menz se štejejo za izredne in neposlovne.

6. Splošni stroški gradbišča so skupni stroški za vsa dela ali skupine del, ki so potrebna za gradbene storitve. Splošni stroški gradbišča se delijo na splošne stroške za gradbo in na upravne stroške gradbišča.

Splošni stroški gradbišča se v strukturo cene vračunajo v odstotkih od skupne vsote stroškov za material in plače z dodatki na te plače po 3. in 4. točki tega navodila, in sicer v posebnem odstotku za splošne stroške za gradbo in v posebnem za upravne stroške gradbišča.

7. Splošni stroški za gradbe sestojijo:

a) iz stroškov za uporabljeni pomožni material, ki ni obsežen v 3. točki pod b) v tem navodilu;

b) iz plač vodij gradbišča, tehničnega in pomožnega tehničnega osebja z dodatki na te plače ter iz dnevnic in terenskih dodatkov tega osebja;

c) iz skupnih stroškov strojev, všteti pripadajočo delovno silo, razen tistih stroškov pri strojih, napravah in pripravah, ki so obseženi v 3. točki pod c) tega navodila;

č) iz stroškov za obrabo orodja, inventarja in instrumentov s stroški za njih dovoz in odvoz;

d) iz skupnih stroškov delavnic na gradbišču za popravilo in vzdrževanje celotnega inventarja (s plačami dnevniškega osebja in z dodatki na te plače, brez kalkulacijskih odpisov za stroje v delavnici, pač pa všteti stroške za dovoz, odvoz, montažo in demontažo);

e) iz stroškov za začasne instalacije (elektriko, vodo, kanalizacijo, plin in podobno);

f) iz stroškov za skladiščne objekte na gradbišču s stroški za njih dovoz, odvoz, montažo in demontažo;

g) iz stroškov za tehnično zavarovanje objektov, gradbišča in prometa.

Splošni stroški za gradbo pridejo v osnovo za izračunanje predvidenega dobička.

8. Upravni stroški gradbišča sestojijo:

a) iz plač upravnega, skladiščnega in dežurnega osebja, čuvajev, gospodarja in drugih, z dodatki na te plače, ter iz dnevnic in terenskih dodatkov za to osebje;

b) iz potnih in selitvenih stroškov celotne delovne sile in osebja na gradbišču;

c) z materialnih stroškov za upravo;

č) iz stroškov za zakup zemljišča, zgradb in drugega ter iz stroškov za odškodnine;

d) iz stroškov za prevoz in prevozna sredstva upravnega in tehničnega osebja;

e) iz stroškov za preskušanje materiala in konstrukcij, za ogleda za tehnična in laboratorijska raziskovanja in preskušanja ter za tehnične dokumentacije (s fotografskimi posnetki in drugim);

f) iz stroškov za zdravstveno varstvo in iz stroškov za kulturne in socialne namene;

g) iz upravnih stroškov v zvezi s storitvami, ki jih obrtna podjetja izvedejo samostojno.

9. Dokler ne bodo izdani novi predpisi, odpisuje vsako podjetje kalkulacijske odpise (amortizacijo) po dejanski vrednosti in po dejansko uporabljenem številu strojev in naprav pri zadevnem delu.

Kalkulacijski odpisi (amortizacija) za stroje in naprave, katerih pogonski stroški so vključeni v materialu (3. točka pod c), se zaračunajo posamezno v zadevni postavki.

Kalkulacijski odpisi za druge stroje in naprave ter za stroje v delavnicah, katerih stroški za delo obremenjujejo vsa dela ali skupine del, se zaračunajo v odstotku na vse postavke predračuna oziroma obračuna.

Norme in odstotke amortizacije določi na predlog ministra za gradnje FLRJ predsednik zvezne načrtna komisije.

10. Upravni in prodajni stroški sestojijo:

- a) iz plač osebja, zaposlenega v upravi podjetja, z dodatki na te plače;
- b) iz potnih in selitvenih stroškov upravnega osebja podjetja;
- c) iz materialnih stroškov uprave podjetja;
- č) iz kalkulacijskih obresti, če podjetje ne dobi potrebnih, s finančnim načrtom odobrenih obratnih sredstev brezobrestno, kar se prizna posebej;
- d) iz stroškov za osrednja skladišča;
- e) iz stroškov za prevoz in prevozna sredstva upravnega osebja podjetja;
- f) iz stroškov za razsodništvo, iz pravnih stroškov in stroškov za izvedence;
- g) iz prispevkov operativnemu upravnemu voditelju;
- h) iz stroškov za kadre;
- i) iz stroškov za članarine v strokovnih društvih, za knjižnice, reklamo in podobno;
- j) iz stroškov za zavarovanje;
- k) iz davkov in taks, izvzemši davek od prometa proizvodov (storitev).

11. Ustrezno četrtemu odstavku 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in o razdelitvi do-

bička teh podjetij se ne uporabijo odstotki, ki bodo normirani s posebno odločbo tam, kjer vrsta dela ne dopušča, da bi se uporabila delovna norma (specialne rekonstrukcije, adaptacije in podobno). V takih primerih je treba ravnati po odločbi ministra za gradnje FLRJ Kab. št. 5 z dne 20. januarja 1947.

12. To navodilo velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, uporablja pa se od 1. januarja 1947.

K št. 16

Beograd dne 24. januarja 1947.

Predsednik
zvezne načrtno komisije:
Andrija Hebrang l. r.

Na podlagi petega odstavka 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij izdaja predsednik zvezne načrtna komisije po predlogu ministra za gradnje FLRJ

odločbo

o odstotkih splošnih stroškov gradbišča ter upravnih in prodajnih stroškov in o odstotkih dodatkov na bruto plače delovne sile v cenah gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena*

1. Odstotki splošnih stroškov gradbišča (splošni stroški graditve in upravni stroški gradbišča) ter odstotki upravnih in prodajnih stroškov se zaračunajo po tej razpredelnici:

VRSTA ZGRADBE	Za podjetja, ki imajo vsoto stroškov za material in za izdelavne plače z dodatki na te plače za poslovno leto					
	do 50,000.000 din			nad 50,000.000 din		
	Tg.	Tug.	Tu.	Tg.	Tug.	Tu.
Visoke zgradbe	8%	4%	5,5%	7%	4%	5%
Industrijske zgradbe	9%	5%	5,5%	8%	5%	5%
Nizke zgradbe (prometne)	10%	5%	5,5%	11%	6%	5%
Vodne zgradbe in mostovi	9%	4,5%	5,5%	9,5%	5,5%	5%

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 9-82/47.

Odstotki splošnih stroškov gradbišča ter odstotki upravnih in prodajnih stroškov se nanašajo na vsoto stroškov za material in za izdelavne plače z dodatki na te plače za dogovorjeno opravilo.

Tg = odstotek splošnih stroškov graditve,
Tug = odstotek upravnih stroškov gradbišča,
Tu = odstotek upravnih in prodajnih stroškov.

2. odstotki dodatkov na bruto plače za kvalificirano in nekvalificirano delovno silo (4. točka pod c) navodila predsednika zvezne načrtné komisije o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena), se računajo:

- a) dodatek 1 dinar za trganje obleke,
- b) dodatek za plačane praznike v znesku 2,4%,
- c) dodatek za plačani letni dopust v znesku 4%,
- č) dodatek za plačane bolezenske dopuste v znesku 3%,
- d) dodatek za socialno zavarovanje po veljavnih predpisih (in sicer tisti del, ki je v breme podjetja).

3. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

K št. 17

Beograd dne 24. januarja 1947.

Predsednik
zvezne načrtné komisije:
A. Hebrang l. r.

Na podlagi tretjega odstavka 2. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij izdaja vlada FLRJ po predlogu Gospodarskega sveta vlade FLRJ

odločbo

o načinu računanja odstotka predvidenega dobička gradbenih podjetij*

1. Ta odločba se nanaša na državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena.

2. Individualna stopnja predvidenega dobička v posameznih gradbenih podjetjih se izračuna po temle obrazcu:

$$Di = \frac{S : DP}{Ps}$$

pri čemer pomenijo:

Di = individualno stopnjo predvidenega dobička posameznega podjetja;

S = vsoto osnovnih in-obratnih sredstev zadevnega podjetja;

Dp = povprečno stopnjo predvidenega dobička v gradbeništvu;

Ps = polno lastno ceno vseh gradbenih storitev, opravljenih v teku enega leta, obračunano na podlagi normiranih stroškov.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 5—33/47.

3. Povprečna stopnja predvidenega dobička v gradbeništvu se določi na 7% (sedem odstotkov).

4. Individualno stopnjo predvidenega dobička izračunajo za posamezna podjetja zvezne oziroma federalne uprave, potrdi pa jo in sporoči podjetju pristojno ministrstvo za gradnje v sporazumu s pristojnim finančnim ministrstvom.

5. Obvezna pojasnila in navodila za uporabo te odločbe daje Gospodarski svet vlade FLRJ.

6. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajala pa se bo od 1. januarja 1947.

Beograd dne 14. januarja.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 2. odstavka 4. člena uredbe o skladu vodstva podjetja in o osrednjem skladu državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ št. 106—768 z dne 31. decembra 1946) izdajam

odločbo

o podlagi za računanje nepredvidenega dobička pri stroških, za katere ni mogoče ugotoviti stroškovnih norm iz razlogov, navedenih v 4. odstavku 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ št. 106/766 z dne 31. decembra 1946)*

1. člen

Kjer ni mogoče vnaprej normirati elementov gradbenih del, se določijo elementi za izračun povprečnih stroškov za taka dela po normah, ugotovljenih v prvi tretjini dela. Razlika med tako izračunanimi stroški in pa stroški, izračunanimi na podlagi podatkov knjigovodstvene kalkulacije po izvršenem delu, je nepredvideni dobiček.

Pri novih načinih dela ne sme biti v prvi tretjini dela ugotovljena storilnost slabša od storilnosti, ki je bila dosežena po že preizkušanih načinih dela.

* Obj. v Ur. listu LRS št. 4—15/47.

2. člen

Kjer je zaradi višje sile potrebno pospešeno delo, se podjetju prizna isti odstotek nepredvidenega dobička, kot ga doseže na podlagi razlike med doseženo in normirano storilnostjo pri običajnem delu na isti gradnji.

3. člen

Ta odločba velja od dneva objave, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 35/2—47 Kom

Ljubljana dne 20. januarja 1947.

Podpredsednik vlade LRS, minister
za gradnje in zastopnik predsednika
načrtne komisije:

Ivan Maček l. r.

Na podlagi četrtega odstavka 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij in drugega odstavka 4. člena uredbe o skladu vodstva podjetja in o osrednjem skladu podjetij državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena izdajam v soglasju s predsednikom zvezne načrtna komisije

odločbo

za izračunanje nepredvidenega dobička pri delih, za katera se ni mogla ugotoviti norma stroškov v državnih gradbenih podjetjih splošnega državnega pomena*

1. Pri delih, pri katerih nenormirani stroški znašajo do 50% skupne lastne cene zadevnega gradbenega dela, se odredi nepredvideni dobiček za nenormirani del stroškov z istim odstotkom, ki je dosežen za normirani del.

Višino stroškov za tisti del gradbenih del, ki niso vnaprej normirani, mora oceniti in ugotoviti komisija, ki je določena za prevzem dela.

2. Pri delih, pri katerih znašajo nenormirani stroški več ko 50% skupne lastne cene del, se lahko podjetju prizna za to delo tisti povprečni odstotek nepredvidenega dobička, ki ga je podjetje

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 9—81/47.

doseglo pri vseh drugih delih v preteklih štirih trimesečjih.

Višino stroškov za ta dela mora oceniti in ugotoviti komisija, določena za prevzem dela.

3. Podjetje mora za vsa dela, ki jih izvede po sistemu nenormiranih stroškov, sestaviti končni obračun lastnih stroškov na podlagi analize cen, sestavljenih po predpisih uredbe o cenah gradbenih storitev in po zadevnih navodilih.

Komisija, ki je odrejena za prevzem del, lahko predlaga, da se podjetju za vsa dela, ki jih izvede po sistemu nenormiranih stroškov, priznajo višji odstotki splošnih stroškov za gradbišče ter upravnih in prodajnih stroškov, če so za to opravičeni razlogi.

4. Odločbo o priznanju višjih odstotkov stroškov po drugem odstavku prednje točke izda organ, ki je pristojen za določitev cen zadevne gradbene storitve.

5. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

K št. 5

Beograd dne 20. januarja 1947.

Minister za gradnje:
Vlada Zečević l. r.

Na podlagi tretjega odstavka 3. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ št. 106/766 z dne 31. decembra 1946) in na podlagi drugega odstavka 5. člena v zvezi s prvim odstavkom 4. člena iste uredbe izdajam

odločbo

o višini dela predvidenega dobička in o višini dela nepredvidenega dobička, s katerim smejo podjetja prosto razpolagati*

1. člen

Del predvidenega dobička, s katerim lahko prosto razpolagajo podjetja, se določi na predlog ministrstva za gradnje LRS:

- a) za Državno gradbeno podjetje GRADIS na 35% predvidenega dobička,
- b) za vsa druga gradbena podjetja na 50% predvidenega dobička.

2. člen

Del nepredvidenega dobička, s katerim lahko podjetja prosto razpolagajo, se določi na predlog ministrstva za gradnje LRS:

- a) za Državno gradbeno podjetje GRADIS na 20% nepredvidenega dobička,

* Obj. v Ur. listu LRS št. 6—33/47.

b) za vsa druga podjetja na 25% nepredvidenega dobička.

3. člen

Ta odločba velja od dneva objave, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 6/4—K—1947

Ljubljana dne 20. januarja 1947.

Minister za finance LRS:

Polič Zoran l. r.

Na podlagi 6. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ št. 106—766/46 z dne 31. XII. 1946) predpisuje vlada LRS

uredbo

o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja lokalnega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij*

1. člen

Cena za gradbene storitve sestoji:

- a) iz materialnih stroškov,
- b) iz plač za izdelavo z dodatki na te plače,
- c) iz splošnih stroškov gradbišča,
- č) iz kalkulacijskih odpisov (amortizacije),
- d) iz upravnih in prodajnih stroškov,
- e) iz predvidenega dobička podjetja in
- f) iz davka od prometa proizvodov (davka od storitev).

Vsi elementi oziroma norme posameznih stroškovnih vrst kakor tudi višina odstotka za elemente pod c), č) in d) se izračunavajo po predpisih, veljavnih za državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena.

* Obj. v Ur. listu LRS št. 7—34/48.

2. člen

Dobiček gradbenih podjetij sestoji:

1. iz predvidenega dobička,
2. iz nepredvidenega dobička.

3. člen

Predvideni dobiček se izračuna in določi v odstotku skupnega zneska materialnih stroškov, plač za izdelavo z dodatki na te plače, ter iz splošnih stroškov gradbišča, kolikor so produktivni.

Individualna stopnja predvidenega dobička v posameznih gradbenih podjetjih se izračuna po temle obrazcu:

$$D_i = \frac{S \times D_p}{P_s}$$

pri čemer pomeni:

D_i = individualno stopnjo predvidenega dobička posameznega podjetja,

S = vsoto osnovnih in obratnih sredstev zadevnega podjetja,

D_p = povprečno stopnjo predvidenega dobička v gradbeni stroki,

P_s = polno lastno ceno vseh gradbenih storitev, opravljenih v teku enega leta, obračunano na podlagi normiranih stroškov.

Povprečna stopnja predvidenega dobička v gradbeni stroki za podjetja lokalnega pomena se določi na 7% (sedem odstotkov).

Individualno stopnjo predvidenega dobička izračunajo za posamezna podjetja pristojni operativni upravni voditelji, potrdi pa jo ministrstvo za gradnje LRS.

4. člen

Nepredvideni dobiček doseže podjetje z zmanjšanjem normiranih materialnih stroškov, z znižanja-

njem plač za izdelavo, z dvigom storilnosti, z znižanjem v odstotku določenih splošnih stroškov gradbišča, z znižanjem upravnih in prodajnih stroškov, z zmanjšanjem nadur in z uvedbo racionalnejših metod dela.

Nepredvidenega dobička podjetje ne sme doseči z zmanjšanjem normiranih količin materiala ali s prekoračenjem po načrtu določenega roka. V nobenem primeru ne sme trpeti kakovost izvršenega dela.

5. člen

Podjetja knjižijo ves doseženi predvideni dobiček na svoj bančni račun.

Od predvidenega dobička gre določeni odstotek v sklad vodstva podjetja. Ostanek predvidenega dobička se razdeli tako, da:

a) 50% podjetje samostojno porabi za racionalizacijo, ki ni predvidena z načrtom, za tehnične in tehnološke preizkuse, za izboljšanje varnostnih naprav in higienskih pogojev dela,

b) s 50%-pa razpolaga operativni upravni voditelj za načrtno predvideno posebno racionalizacijo in za večje investicije gradbenih podjetij.

Če so z načrtom predvideni izdatki za dela, imenovana pod b) manjši kot pa znaša navedeni odstotek, se razlika vplača v proračun ljudskega odbora, ki je podjetje ustanovil.

6. člen

Od nepredvidenega doseženega dobička gre 50% v sklad vodstva podjetja, 25% se knjiži na bančni račun podjetja za samostojno razpolaganje, 25% pa se knjiži v korist proračuna ljudskega odbora, ki je podjetje ustanovil.

Ob koncu vsakega trimesečja izračuna podjetje tudi doseženi nepredvideni dobiček in o tem poroča svojemu operativnemu upravnemu voditelju najpozneje v šestih tednih po preteku trimesečja. To poročilo se mora poslati tudi pristojni načrtni komisiji.

7. člen

Državna gradbena podjetja so dolžna, ne glede na stopnjo normiranih stroškov, izkazovati v svojem knjigovodstvu natančno vse svoje individualne dejanske stroške.

8. člen

Natančnejše določbe za izvajanje te uredbe izda minister za gradnje LRS sporazumno s predsednikom načrtna komisije LRS.

9. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 61/1—47 Kom

Ljubljana dne 29. januarja 1947.

Predsednik vlade LRS:

Miha Mažinko l. r.

Podpredsednik vlade LRS,
minister za gradnje in
v z. predsednika načrtna komisije:

Ivan Maček l. r.

Na podlagi petega odstavka 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ 106—766/46 z dne 31. XII. 1946) in navodil predsednika zvezne načrtna komisije z dne 24. januarja 1947, izdajam

navodilo

o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev gradbenih podjetij republiškega in lokalnega pomena*

1. člen

Po 1. členu uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij, sestoji cena za gradbene storitve:

- a) iz materialnih stroškov,
- b) iz plač za izdelavo z dodatki na te plače,
- c) iz splošnih stroškov gradbišča,
- d) iz kalkulacijskih odpisov (amortizacije),
- e) iz upravnih in prodajnih stroškov,
- f) iz predvidenega dobička podjetja in
- g) iz davka od prometa proizvodov (davek od storitev).

* Obj. v Ur. listu LRS št. 7—40/47.

2. člen

Gradbena storitev je skupina gradbenih del, ki tvorijo celoto, ki kot taka služi določenemu namenu.

Gradbena storitev lahko sestoji iz več vrst del, kakor so n. pr. zemeljska, betonska, zidarska, tesar-ska, pripravljalna dela itd.

Vse te vrste del so obsežene in opisane v predračunu, ki je izdelan na podlagi načrtov objekta in v katerem je vsaka vrsta del razčlenjena na eno ali več postavk predračuna (posameznih del). Vsaka postavka predračuna (posameznega dela) je izkazana v predračunu poleg opisa tudi v količino in izmero.

Struktura cene za posamezno delo (postavko predračuna) sme sestojati samo iz elementov, naštetih v 1. členu teh navodil.

3. člen

V element cene »materialni stroški« pridejo samo stvarno uporabljene količine in to samo v količini, ki ustreza običajni kakovosti dela, všteti to, kar odpade, se raztrese in podobno.

Materialni stroški sestojajo:

a) iz stroškov za ves pri gradbi porabljeni material, dobavljen in pripravljen na gradbišču ali dostavljen franco skladišče na odrejeno mesto, z vsemi stroški za pripravo, dobavo in dovoz do gradbišča kakor tudi z razvozom po gradbišču, kadar se material ne razvaža izključno z delovno močjo;

b) iz stroškov za pomožni potrošni material, ki je neizogibno potreben za vgraditev materiala pod točko a), kolikor se ta lahko obračuna po enotni izmeri;

c) iz skupin stroškov za pogon in vzdrževanje gradbenih strojev, naprav in delavnic, katerih storitve se lahko direktno obračunajo po enotah vsake vrste predvidenih gradbenih del. Tu se ne upoštevajo delovne moči in kalkulacijski odpisi (amortizacije).

4. člen

Plače za izdelavo z dodatki na te plače za obdelavo, predelavo in vgraditev materiala iz točke b) sestojijo:

- a) iz plač kvalificiranih delovnih moči;
- b) iz plač nekvalificiranih delovnih moči;
- c) iz dodatkov na bruto plače pod a) in b); ti odstotki se predpisujejo s posebno odredbo in veljajo za obračunavanje delovne sile tudi v vseh drugih elementih strukture cene;
- č) iz popravnega koeficienta za odstopanje od norm storilnosti. Popravne koeficiente določa v mejah predpisov zvezne načrtne komisije pristojna načrtna komisija na predlog pristojnega ministra za gradnje, izven predpisanih meja pa predsednik zvezne načrtne komisije na predlog pristojne načrtne komisije ali ministra za gradnje FLRJ.

5. člen

Dodatke za načrtno predvideno nadurno delo kvalificiranih in nekvalificiranih delovnih sil je treba zagotoviti s posebno postavko v predračunu. Prav tako je treba zagotoviti v posebni postavki po načrtu predvidene dnevnic in terenske dodatke za kvalificirane in nekvalificirane delovne moči.

Ti dodatki se ne štejejo v osnovo za izračunavanje odstotka splošnih stroškov gradbišča, kalkulacijskih odpisov, stroškov uprave in prodaje.

Poleg tega je treba s posebno postavko v predračunu zagotoviti stroške za zgraditev objektov za stanovanja in menze delavcev in nameščencev, stroške za hlevske objekte in garaže, stroške za pripravo in usposobitev gradbišča za normalno obratovanje, stroške za čiščenje gradbišča po izvršenem delu. Stroški za vzdrževanje in dohodki od objektov za stanovanja in menze za delovno moč in osebje kakor tudi stroški za inventar stanovanj in menz veljajo za izredne in neposlovne.

6. člen

Splošni stroški gradbišča so skupni stroški vseh del ali vrst del, ki so nujno potrebna za izvršitev neke gradbene storitve. Splošni stroški gradbišča se delijo na splošne gradbene stroške in na stroške za upravo gradbišča.

Splošni stroški za gradbišče se zaračunavajo v strukturi cene z odstotkom na skupno vsoto materialnih stroškov in plač za izdelavo z dodatki na te plače po 3. in 4. členu teh navodil, in to s posebnim odstotkom za splošne gradbene stroške in s posebnim odstotkom za stroške za upravo gradbišča.

7. člen

Splošni gradbeni stroški sestoje:

- a) iz stroškov za potrošni pomožni material, ki ni obsežen v 3. členu pod točko b) teh navodil;
- b) iz plač vodje gradbišča, tehničnega in pomožnega osebja z dodatki na te plače kakor tudi iz dnevnic in terenskih dodatkov za to osebje;
- c) iz skupnih stroškov strojev, vštevasi pripadajočo delovno moč, razen tistih stroškov, ki so omenjeni v 3. členu pod točko c) teh navodil;

- č) iz stroškov obrabe orodja, inventarja in instrumentov z dovozom in odvozom;
 - d) iz skupnih stroškov delavnic na gradbišču za popravila in vzdrževanje vsega inventarja (s plačami delovnega osebja in dodatki na te plače, brez kalkulacijskih odpisov strojnih delavnic, všteti stroške dovoza, odvoza, montaže in demontaže);
 - e) iz stroškov začasnih instalacij (elektrike, vode, kanalizacije, plina in pod.);
 - f) iz stroškov skladiščnih objektov na gradbišču z dovozom, odvozom, montažo in demontažo;
 - g) iz stroškov tehničnega zavarovanja objektov gradbišča in transporta.
- Splošne gradbene stroške je treba upoštevati v osnovah za obračunavanje predvidenega dobička.

8. člen

Stroški za upravo gradbišča sestojijo:

- a) iz plač administrativnega, skladiščnega in dežurnega osebja, čuvajev, kurirjev in drugih z dodatki na te plače kakor tudi iz dnevnic in terenskih dodatkov za to osebje;
- b) iz potnih in selitvenih stroškov vse delovne moči in osebja na gradbišču;
- c) iz materialnih stroškov za administracijo;
- č) iz stroškov najemnin zemljišč, zgradb in drugega kakor tudi iz stroškov odškodnin;
- d) iz stroškov prevoza in prevoznih sredstev administrativnega in tehničnega osebja;
- e) iz stroškov preizkušanja materiala in konstrukcij, strokovnega pregleda, tehničnih in laboratorijskih raziskovanj in preizkušanj kakor tudi tehnične dokumentacije (s fotografskimi posnetki in drugim);

- f) iz stroškov zdravstvene zaščite in stroškov za kulturne in socialne namene;
- g) iz administrativnih stroškov v zvezi s storitvami, ki jih obrtniki opravljajo samostojno.

9. člen

Do izdaje novih predpisov odpisuje vsako podjetje kalkulacijske odpise (amortizacije) po dejanski vrednosti in dejanskem številu zaposlenih strojev in strojnih obratov pri zadevnem delu.

Kalkulacijski odpisi (amortizacije) za stroje in strojne obrate, katerih pogonski stroški so vključeni v elementa materiala (3. člen pod točko c), se zaračunavajo posamezno po ustrezni postavki.

Kalkulacijski odpisi za druge stroje in strojne obrate kakor tudi za stroje v delavnicah, katerih delovni stroški obremenjujejo vse storitve in vrste storitev, se zaračunavajo v odstotkih po vseh postavkah predračuna oziroma obračuna.

Norme in odstotke amortizacije odredi po predlogu ministra za gradnje FLRJ predsednik zvezne načrtna komisije.

10. člen

Stroški uprave in prodaje sestojajo:

- a) iz plače v upravi podjetja zaposlenega osebja z dodatki na te plače;
- b) iz potnih in selitvenih stroškov osebja uprave podjetja;
- c) iz materialnih stroškov uprave podjetja;
- č) iz kalkulacijskih obresti, kolikor podjetje ne prejema po finančnem načrtu odobrenih potrebnih obratnih sredstev na razpolago brezobrestno, kar se bo priznavalo posebej;
- d) iz stroškov centralnih skladišč;

- e) iz stroškov prevoza in prevoznih sredstev osebja uprave podjetja;
- f) iz stroškov razsodništva, pravnih sporov in znanstvenih raziskavanj;
- g) iz doklade upravnemu operativnemu vodji;
- h) iz stroškov za kadre;
- i) iz stroškov članarine za strokovna društva, knjižnice, reklamo in podobno;
- j) iz stroškov zavarovanj;
- k) iz davkov in taks, razen davka od prometa proizvodov (storitev).

11. člen

Po četrtem odstavku 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij se ne bodo uporabljali odstotki, ki bodo normirani s posebnimi odredbami v primerih, če vrsta dela ne dovoljuje norme (specialne rekonstrukcije, adaptacije in dr.). V takih primerih se je treba ravnati po odredbi ministrstva za gradnje FLRJ, K št. 5 z dne 20. I. 1947.

12. člen

Ti predpisi veljajo od dneva objave, izvajajo pa se od 1. januarja 1947.

Št. 64/2—47 Kom

Ljubljana dne 29. januarja 1947.

Podpredsednik vlade LRS,
minister za gradnje in v z. predsednika
načrtne komisije
Ivan Maček l. r.

Na podlagi petega odstavka 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ št. 106—766/46 z dne 31. XII. 1946), izdajam

odločbo

o odstotkih splošnih stroškov gradbišča in stroškov uprave in prodaje kakor tudi o odstotkih dodatka na bruto plače delovnih moči za državna gradbena podjetja republiškega in lokalnega pomena*

1. člen

Odstotki splošnih stroškov gradbišča (splošni stroški gradnje in stroški uprave gradbišča) in odstotki uprave in prodaje se zaračunavajo po naslednji tabeli:

Za podjetja, ki imajo skupno vsoto stroškov za material in plač za izdelavo z dodatki na te plače za poslovno leto:

Vrsta gradnje	do 50,000.000			nad 50,000.000		
	Tg	Tug	Tu	Tg	Tug	Tu
visoke gradnje	8%	4%	5,5%	7%	4%	5%
industrijske gradnje	9%	5%	5,5%	8%	5%	5%
nizke gradnje	10%	5%	5,5%	11%	6%	5%
vodne gradnje in mostovi	9%	4,5%	5,5%	9,5%	5,5%	5%

* Obj. v Ur. listu LRS št. 7—41/47.

Odstotki splošnih stroškov gradbišča in stroškov uprave in prodaje se nanašajo na skupno vsoto materialnih stroškov in plač za izdelavo z dodatki na te plače za dogovorjeno delo.

Tg = odstotek (%) splošnih stroškov gradnje,
Tug = odstotek (%) stroškov uprave gradbišča,
Tu = odstotek (%) stroškov uprave in prodaje.

2. člen

Odstotki dodatkov na bruto plače kvalificiranih delovnih moči (4. člen pod točko c) navodil predsednika zvezne načrtne komisije o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena z dne 24. januarja 1947), se zaračunavajo:

- a) dodatek 1 din za nabavo obleke;
- b) dodatek za plačane praznike 2,4%;
- c) dodatek za plačani letni dopust 4%;
- č) dodatek za plačane bolezenske dopuste 3%;
- d) dodatek za socialno zavarovanje po veljavnih predpisih (in to del, ki pripada v breme podjetja).

3. člen

Ta odločba velja od dneva objave, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 65/2—47 Kom

Ljubljana dne 29. januarja 1947.

Podpredsednik vlade LRS,
minister za gradnje in v z. predsednika
načrtne komisije:
Ivan Maček l. r.

Na podlagi 62. člena splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih predpisuje vlada FLRJ po predlogu predsednika Gospodarskega sveta vlade FLRJ

uredbo

o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena*

1. člen

Prispevek za sklad vodstva državnih gradbenih podjetij ter prispevek za osrednji sklad pri pristojnih operativnih upravnih vodstvih teh podjetij se vplačuje po predpisih te uredbe.

2. člen

Sredstva sklada vodstva se zbirajo iz določenih odstotkov od predvidenega in nepredvidenega dobička podjetij.

Gospodarski svet vlade FLRJ odredi po zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije splošni računski faktor, na podlagi katerega se izračuna odstotek od predvidenega dobička, ki gre v sklad vodstva.

3. člen

Na podlagi splošnega računskega faktorja izračuna podjetje odstotek prispevka za sklad vodstva

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 106—768/46.

iz predvidenega dobička, ki se izračuna po 2. členu uredbe o cenah gradbenih storitev po temle obrazcu:

$$O = \frac{S \cdot F}{D}$$

pri čemer pomeni:

O = odstotek predvidenega dobička za zadevni gradbeni objekt, ki gre v sklad vodstva;

S = število potrebnih delovnih ur (po normi) za zadevni gradbeni objekt;

F = splošni računski faktor po drugem odstavku 2. člena te uredbe;

D = znesek predvidenega dobička za zadevni gradbeni objekt.

Podjetja, ki imajo neopravičeno večje gradbene stroške od normiranih in v odstotku določenih gradbenih stroškov, izgube za zadevni čas pravico do prispevka za sklad vodstva, kar velja tudi za dela, obračunana na podlagi poznejše analize.

O opravičenosti večjih gradbenih stroškov odloča neposredni operativni upravni voditelj.

4. člen

Gospodarski svet vlade FLRJ odredi po zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije odstotek prispevka v sklad vodstva iz nepredvidenega dobička, ki ga gradbena podjetja dosežejo z zmanjšanjem normiranih materialnih stroškov, izdelavnih plač in v odstotku določenih splošnih stroškov gradbišč ter prodajnih in upravnih stroškov.

Podlago za računanje nepredvidenega dobička pri stroških, za katere ni bilo mogoče ugotoviti stroškovnih norm iz razlogov, navedenih v četrtem odstavku 1. člena uredbe o cenah gradbenih stori-

tev, določi pristojno ministrstvo za gradnje sporazumno s pristojno načrtno komisijo.

Odstotek zmanjšanja teh stroškov, ki se ugotovijo z obračunsko kalkulacijo, ne sme presegati odstotka zmanjšanja, ki je bil podjetju priznan za dela, izvršena v tekočem letu, ob normiranih gradbenih stroških.

5. člen

Kot prispevek v osrednji sklad morajo vsa podjetja vplačati 5% svojega sklada vodstva svojemu pristojnemu neposrednemu operativnemu upravnemu voditelju.

6. člen

Sklad vodstva ustanovijo podjetja z dnem 1. januarja 1947.

Osrednji sklad ustanovijo operativni upravni voditelji z dnem 1. januarja 1947.

Kolikšen odstotek dobička za leto 1946 gre v sklad vodstva, predpiše Gospodarski svet vlade FLRJ po zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije.

7. člen

Predpise o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gradbenih podjetij lokalnega pomena izdajo vlade ljudskih republik po načelih te uredbe.

8. člen

Natančnejše določbe za izvajanje te uredbe izda minister za gradnje FLRJ.

9. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajati pa se začne 1. januarja 1947.

Beograd dne 31. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 8. člena uredbe o skladu vodstva podjetja in o osrednjem skladu podjetij državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena predpisujem

navodilo

za izvajanje uredbe o skladu vodstva podjetja in o osrednjem skladu podjetij državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena*

1. Za priznanje delovnim kolektivom za njihov trud pri obnovi in nadaljnjem razvoju gradbeništva je ustanovljen sklad vodstva. Ta sklad omogoča delavcem in uslužbencem neposredno udeležbo pri dobičku podjetja. Sredstva sklada so namenjena za posebne nagrade udarnikom, novatorjem, racionalizatorjem ter drugim delavcem in uslužbencem podjetja, ki se odlikujejo pri delu; za zgraditev njihovih stanovanj in socialnih ustanov (zavetišč, otroških jasli, vajenskih domov, ambulant, menz in podobno) ter za zgraditev kulturnih ustanov (klubov, knjižnic, čitalnic, kinogledališč, športnih igrišč in podobno). Sklad vodstva daje torej delavcem in uslužbencem podjetij novo še močnejšo spodbudo, do dosegajo stalno nove in še večje uspehe v gradbeništvu s tem, da povečujejo proizvodnjo, izboljšujejo kakovost dela in znižujejo lastno ceno.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 11—95/47.

2. Prispevek v sklad vodstva se določi v odstotku od skupnega predvidenega dobička in posebej v določenem odstotku od nepredvidenega dobička. Z bančnega računa predvidenega dobička se torej najprej izknjiži tisti del dobička, ki gre v sklad vodstva, ostanek dobička na bančnem računu pa se potem deli dalje. Prav tako se od nepredvidenega dobička oddvoji najprej tisti del, ki gre v sklad vodstva.

3. Odstotek prispevka v sklad vodstva se izračuna na podlagi splošnega računskega faktorja, predvidenega dobička in števila potrebnih delovnih ur (po normi), in sicer po temle obrazcu:

$$P = \frac{B \cdot F}{D}$$

pri čemer pomeni:

P = odstotek predvidenega dobička za zadevni gradbeni objekt, ki gre v sklad vodstva;

B = število delovnih ur, potrebnih za zadevni gradbeni objekt (po normi);

F = splošni računski faktor, na podlagi katerega se računa odstotek predvidenega dobička, ki gre v sklad vodstva;

D = znesek predvidenega dobička za zadevni gradbeni objekt.

Število normiranih delovnih ur je odločilno za višino skupnega prispevka v sklad vodstva.

Splošni računski faktor ureja višino prispevka iz predvidenega dobička na enega delavca ali uslužbenca, zaposlenega v podjetju.

Predvideni dobiček je odločilen za višino odstotka od predvidenega dobička, ki gre v sklad vodstva.

V normirane delovne ure se štejejo normirane ure delovne moči in delovne ure vsega osebja, zaposlenega na gradbišču.

Primer za računanje odstotka od predvidenega dobička, po katerem se izračuna prispevek v sklad vodstva:

Gradbeno podjetje A ima za določen objekt predviden dobiček v znesku 1.600.000 dinarjev, število potrebnih delovnih ur (po normi) znaša 2.125.000, splošni računski faktor, na podlagi katerega se računa odstotek predvidenega dobička za sklad vodstva, je po odločbi Gospodarskega sveta (Uradni list FLRJ št. 3 z dne 10. januarja 1947) določen na 10 (deset).

Odstotek od predvidenega dobička, po katerem se izračuna prispevek v sklad vodstva, znaša:

$$P = \frac{2.125.000 \times 10}{1.600.000} = 13.28$$

4. Pri gradbenih delih, pri katerih ni mogoče določiti stroškovne norme, temveč se ti stroški obračunajo pozneje, se odstotek dobička za sklad vodstva računa po istem obrazcu, kakor za dela z normiranimi stroški.

Namesto elementa »B« iz gornjega obrazca — število potrebnih delovnih ur — se vzame število dejanskih delovnih ur, namesto elementa »D« — predvideni dobiček — pa se vzame obračunski predvideni dobiček, ki se ugotovi pozneje po dokončnem obračunu.

5. Podjetja, ki imajo gradbene stroške neopravičeno višje od normiranih in v odstotku določenih gradbenih stroškov, izgubijo za zadevni čas pravico do prispevka v sklad vodstva, kar velja tudi za dela, ki se obračunavajo na podlagi poznejše analize.

6. Odstotek prispevka, ki gre v sklad vodstva od skupnega nepredvidenega dobička podjetja, je z odločbo Gospodarskega sveta (Uradni list FLRJ št. 3 z dne 10. januarja 1947) določen takole:

kadar podjetje zmanjša normirane materialne stroške, izdelavne plače in v odstotku določene splošne stroške gradbišča ter upravne in prodajne stroške do 15% (petnajst odstotkov), gre v sklad vodstva 40% (štirideset odstotkov) od skupnega nepredvidenega dobička;

kadar podjetje zmanjša normirane materialne stroške, izdelavne plače in v odstotku določene splošne stroške gradbišča ter upravne in prodajne stroške za več kot 15% (petnajst odstotkov), gre v sklad vodstva 50% (petdeset odstotkov) od skupnega nepredvidenega dobička podjetja.

Kako se oblikuje prispevek v sklad vodstva iz nepredvidenega dobička, je razvidno iz stolpcev 9, 10, 11 in 12 tabelarnega pregleda, ki je sestavni del tega navodila.

7. Da bi se mogla takoj ustvariti sredstva sklada vodstva pri gradbenih podjetjih zveznega in republiškega pomena, je Gospodarski svet odredil, da se sme od dobička, doseženega v letu 1946, vplačati kot prispevek v sklad vodstva 10% (deset odstotkov) od čistega zaslužka.

Prispevek v sklad vodstva iz dobička, doseženega v letu 1946, se vplača, ko pristojni finančni organ potrdi letni zaključni račun.

8. Sklad vodstva upravlja ravnatelj podjetja.

Ravnatelj se mora pri uporabi sredstev iz sklada vodstva posvetovati s sindikalno organizacijo podjetja. Sindikalne organizacije smejo na ravnateljeve odločbe, s katerimi se ne strinjajo, dati svoje pri-

pombe pristojnemu, operativnemu upravnemu voditelju, pod katerega spada podjetje.

Za uporabo sredstev sklada vodstva sestavi ravnatelj podjetja po posvetovanju s sindikalno organizacijo potrošni načrt za poslovno leto. Hkrati sestavi ravnatelj podjetja načrt postavk, za koliko je treba zmanjšati polno lastno ceno gradbenih storitev v teku leta.

9. Med letom se vplačuje v sklad vodstva kot avans:

a) 50% (petdeset odstotkov) od prispevka za sklad vodstva iz začasno na podlagi začasnih situacij izračunanega dobička;

b) 75% (petinsedemdeset odstotkov) od prispevka za sklad vodstva iz predvidenega dobička, obračunanega od objektov, ki so končani, obračunani in sprejeti.

Prispevek v sklad vodstva se dokončno obračuna ob koncu poslovnega leta pri obračunu dobička.

10. Za nagrade ravnateljem, njihovim namestnikom, tehničnemu osebju ter vidnim delavcem in uslužbencem podjetij je ustanovljen osrednji sklad pri operativnih upravnih voditeljih za podjetja pod njihovim vodstvom.

V osrednji sklad podjetja gre 5% (pet odstotkov) od skupnega zneska sklada vodstva, doseženega iz predvidenega in nepredvidenega dobička podjetja ter od zneska čistega zaslužka, doseženega v letu 1946.-

Osrednji sklad upravlja pristojni operativni upravni voditelj.

Operativni upravni voditelj daje nagrade posameznim ravnateljem, namestnikom ravnateljev, teh-

ničnemu osebju ter posameznim delavcem in uslužbencem na podlagi ugotovitve, da so zaslužili nagrado.

Ravnatelj in sindikalna organizacija podjetja smejo operativnemu upravnemu voditelju podajati utemeljene predloge, kateri uslužbenci in delavci naj se nagradijo iz sredstev osrednjega sklada.

11. Osrednji sklad ustanovijo pristojni operativni upravni voditelji z dnem 1. januarja 1947.

To navodilo se uporablja od 1. januarja 1947.*

Beograd dne 25. januarja 1947.

Minister za gradnje:

Vlada Zečević l. r.

Soglašam!

predsednik Gospodarskega sveta

Boris Kidrič l. r.

* Tabelačni pregled prispevka v sklad vodstva gradbenega podjetja glej med prilogami.

Na podlagi 7. člena uredbe o skladu vodstva podjetja in o osrednjem skladu podjetij državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena z dne 31. decembra 1946 (Ur. list FLRJ št. 106/768 z dne 31. XII. 1946), izdaja vlada LRS

uredbo

o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gradbenih podjetij lokalnega pomena*

1. člen

Prispevek za sklad vodstva državnih gradbenih podjetij lokalnega pomena ter prispevek za osrednji sklad pri pristojnih operativnih upravnih vodstvih teh podjetij se vplačuje po predpisih te uredbe.

2. člen

Sredstva sklada vodstva se zbirajo iz določenih odstotkov predvidenega in nepredvidenega dobička podjetja.

3. člen

Na podlagi splošnega računskega faktorja izračuna podjetje odstotek prispevka za sklad vodstva iz predvidenega dobička, ki se izračuna po 2. členu uredbe vlade LRS o cenah gradbenih storitev po temle obrazcu:

* Obj. v Ur. listu LRS št. 7—35/47.

$$O = \frac{\dot{S} \times F}{D}$$

pri čemer pomeni:

O = odstotek predvidenega dobička za zadevni gradbeni objekt, ki gre v sklad vodstva,

S = število potrebnih delovnih ur (po normi) za zadevni gradbeni objekt,

F = splošni računski faktor,

D = znesek predvidenega dobička za zadevni gradbeni objekt.

Podjetja, ki imajo neupravičeno večje gradbene stroške od normiranih in v odstotku določenih gradbenih stroškov, izgube za zadevni čas pravico do prispevka za sklad vodstva, kar velja tudi za dela, obračunana na podlagi poznejše analize.

O upravičenosti večjih gradbenih stroškov odloča operativni upravni voditelj.

Splošni računski faktor se določi na 10 (deset).

4. člen

Od nepredvidenega dobička gre 50% v sklad vodstva.

Nepredvideni dobiček se pri stroških, za katere ni mogoče ugotoviti stroškovnih norm, izračunava po predpisih, ki jih je izdal minister za gradnje LRS.

Odstotek zmanjšanja teh stroškov, ki se ugotove z obračunsko kalkulacijo, ne sme presegati odstotka zmanjšanja, ki je bil podjetju priznan za dela, izvršena v tekočem letu ob normiranih gradbenih stroških.

5. člen

Kot prispevek v osrednji sklad morajo vsa gradbena podjetja vplačati 5% svojega sklada vodstva svojemu pristojnemu operativnemu upravnemu

voditelju. Ta sklad se sme uporabiti samo za namene gradbenih podjetij in njihovih delovnih kolektivov.

6. člen

Sklad vodstva in osrednji sklad se ustanovita takoj.

Odstotek prispevka od dobička podjetij, doseženega za leto 1946, ki gre v sklad vodstva, se določi na 10% (deset odstotkov) od čistega zaslužka.

7. člen...

Natančnejše določbe za izvajanje te uredbe izda minister za gradnje LRS.

8. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«, izvajati pa se začne od 1. januarja 1947.

Št. 62/1 — 47 Kom

Ljubljana dne 29. januarja 1947.

Predsednik vlade LRS:

Miha Marinko l. r.

Podpredsednik vlade LRS,
minister za gradnje in
v z. predsednika načrtne komisije:

Ivan Maček l. r.

Na podlagi 2., 4. in 6. člena uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena ter po zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije izdaja Gospodarski svet vlade FLRJ

odločbo

o splošnem računskem faktorju, o odstotkih nepredvidenega dobička in o odstotku dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva*

1. člen

Splošni računski faktor, na podlagi katerega se izračuna odstotek predvidenega dobička, ki gre v sklad vodstva, se določi na 10 (deset).

2. člen

Odstotek nepredvidenega dobička gradbenih podjetij, ki gre v sklad vodstva, se določi:

a) kadar podjetje zmanjša normirane materialne stroške, izdelavne plače in v odstotku določene splošne stroške gradbišča ter upravne in prodajne stroške do 15% (petnajst odstotkov), gre v sklad vodstva 40 (štirideset odstotkov) od skupnega nepredvidenega dobička podjetja;

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 3—23/47.

b) kadar podjetje zmanjša normirane materialne stroške, izdelavne plače in v odstotku določene splošne stroške gradbišča ter upravne in prodajne stroške za več ko 15% (petnajst odstotkov), gre v sklad vodstva 50% (petdeset odstotkov) od skupnega nepredvidenega dobička podjetja.

3. člen

Odstotek prispevka od dobička gradbenih podjetij, doseženega za leto 1946, ki gre v sklad vodstva, se določi na 10% (deset odstotkov) od čistega zaslužka.

4. člen

Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajala pa se bo od 1. januarja 1947.

Št. 276

Beograd dne 9. januarja 1947.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

3. V GOSTINSTVU

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vladi FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva izdaja vlada FLRJ na predlog predsednika Gospodarskega sveta vlade FLRJ

uredbo**

o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij*

1. člen

Državna gostinska podjetja, izvzemši menze, se delijo na:

1. posebna gostinska podjetja in
2. druga javna gostinska podjetja.

Splošne predpise o razvrstitvi državnih gostinskih podjetij v prvo ali drugo kategorijo ** izda ministrstvo za trgovino in preskrbo FLRJ v soglasju z Gospodarskim svetom vlade FLRJ.

Na podlagi teh splošnih predpisov izdajo republiška ministrstva za trgovino in preskrbo natančnejše predpise in razvrstijo državna gostinska podjetja v svojem območju.

2. člen

Povračilo za gostinske storitve sestoji iz:

- a) materialnih stroškov,
- b) plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja,
- c) normiranih splošnih stroškov (režije),

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 106—704/46.

** Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9—47.

- č) predvidenega dobička podjetja,
- d) davka od prometa proizvodov (davka od storitev).

3. člen

Splošni stroški (režija) in stopnje dobička se izračunajo na podlagi določenega odstotka od materialnih stroškov in plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja.

Odstotek splošnih stroškov (režije) za državna gostinska podjetja zveznega pomena, in sicer posebej za vsako skupino, določi na predlog ministra za trgovino in preskrbo FLRJ zvezna načrtna komisija. Za podjetja republiškega pomena določijo odstotek splošnih stroškov (režije) pristojne republiške načrtna komisije.

Stopnjo dobička podjetij zveznega pomena določi posebej za vsako skupino vlada FLRJ. Stopnjo dobička podjetij republiškega pomena določijo posebej za vsako skupino vlade ljudskih republik.

Natančnejše predpise o elementih, iz katerih sestojijo posamezne vrste stroškov državnih gostinskih podjetij, izda minister za trgovino in preskrbo FLRJ sporazumno s predsednikom zvezne načrtna komisije.

4. člen

Za državna gostinska podjetja lokalnega pomena predpišejo vlade ljudskih republik pogoje, ob katerih se lahko pooblastijo pristojni ljudski odbori, da sami odredijo odstotke režijskih stroškov in stopnje dobička.

5. člen

Dobiček državnih gostinskih podjetij sestoji iz:

- a) rednega dobička,
- b) izrednega dobička.

Redni dobiček se dobi, če se stopnja dobička, določena v smislu 3. člena te uredbe, pomnoži z zneskom materialnih stroškov in plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja, ter nato deli s 100.

Izredni dobiček se doseže z znižanjem splošnih stroškov (režije) vsakega posameznega podjetja, tako da so manjši od stroškov, normiranih po 3. členu te uredbe.

Ob koncu vsakega trimesečja izračunajo podjetja izredni dobiček in o tem poročajo svojemu operativnemu upravnemu voditelju najpozneje v šestih tednih po preteku tega trimesečja. To poročilo je treba poslati pristojnemu finančnemu ministru in pristojni načrtni komisiji.

Če so individualni dejanski režijski stroški državnih gostinskih podjetij višji od normiranih, se razlika povrne iz rednega dobička podjetja.

6. člen

Skupni redni dobiček državnih gostinskih podjetij druge skupine po 1. členu te uredbe se po odbitku prispevka za sklad vodstva knjiži v znesku 50% v korist bančnega računa samega podjetja, ostanek pa v korist bančnega računa neposrednega operativnega upravnega voditelja podjetja.

Skupni redni dobiček državnih gostinskih podjetij prve skupine po 1. členu te uredbe se po odbitku prispevka za sklad vodstva knjiži v znesku 50% v korist proračuna organa, ki je podjetje ustanovil, v znesku do* 25% v korist samega podjetja, ostanek pa v korist bančnega računa neposrednega operativnega upravnega voditelja.

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9-47.

Kolikšen znesek ostane podjetju, kolikšen pa se knjiži v korist neposrednega operativnega upravnega voditelja podjetja, odredi pristojni minister za trgovino in preskrbo sporazumno z ministrom za finance.

7. člen

Določbe o skladu vodstva pri državnih gostinskih podjetjih bodo predpisane s posebno uredbo vlade FLRJ.

8. člen

Izredni dobiček državnih gostinskih podjetij prve in druge skupne po 1. členu te uredbe se dodeli v znesku do 50% skladu vodstva podjetja, ostanek pa se vknjiži v korist samega podjetja.

Od skupnega zneska dobička, ki se vknjiži v korist samega podjetja, lahko pristojni minister za finance na predlog pristojnega ministra za trgovino in preskrbo odredi znesek od 25% do 75%, s katerim podjetje samostojno razpolaga za izvennačrtne investicije, boljšo ureditev ter za dvig ravni racionalnega in kulturnega poslovanja podjetja.

Ostanek tega dobička uporabi podjetje za investicije in racionalizacijo po načrtu ter za načrtno povečanje obratnih sredstev. Neizkoriščen del tega dobička gre v korist proračuna organa, ki je podjetje ustanovil.

9. člen

Z dobičkom, ki se knjiži v korist bančnega računa neposrednega operativnega upravnega voditelja, razpolaga v višini od 25% do 50% samostojno operativni upravni voditelj.

Višino dela dobička, s katerim operativni upravni voditelj samostojno razpolaga, odredi pristojni minister za finance.

Ostanek porabijo operativni upravni voditelji za investicije, ki so po načrtu določene za načrtno racionalizacijo zaostalih podjetij, ter za načrtno turistično informativno propagandno službo. Neporabljeni zneski gredo v korist proračuna organa, ki je podjetje ustanovil.

10. člen

Državna gostinska podjetja so dolžna, ne glede na stopnjo normiranih stroškov, izkazovati v svojem knjigovodstvu natančno vse svoje individualne dejanske stroške.

11. člen

Natančnejše predpise za izvajanje te uredbe izda minister za trgovino in preskrbo FLRJ, sporazumno s predsednikom Gospodarskega sveta vlade FLRJ.

12. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajati pa se začne 1. januarja 1947.

Beograd dne 31. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 11. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 predpisujem v sporazumu s predsednikom Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ

navodilo

za izvajanje uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij*

1. Predpisi uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij in predpisi, izdani na podlagi te uredbe, veljajo samo za državna gostinska podjetja.

Ti predpisi ne veljajo za združna in zasebna gostinska podjetja in obrate. Prav tako ne veljajo za delavsko-uslužbenske menze in restavracije.

2. Osebe državnih gostinskih podjetij se deli:

- a) na tehnično pomožno osebje,
- b) na vodilno pisarniško, upravno in računovodsko osebje in
- c) na pomožno osebje.

3. Kot tehnično pomožno osebje je mišljeno v hotelih samo tisto osebje, ki je zaposleno neposredno pri opravljanju hotelskih storitev. Mednje spadajo: šefi sprejema, vratarji, sobarji, sobarice, hotelski postreščki, telefonisti, snažilci hotelskih prostorov, osebje pri dvigalu in podobno.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 45—347/48.

Kot tehnično pomožno osebje v drugem gostinstvu je mišljeno samo tisto osebje, ki je zaposleno neposredno pri pripravljanju in postrežbi jedi in pijače. Med to osebje spada vse kuhinjsko osebje in vse osebje, ki je zaposleno neposredno pri postrežbi gostov, kakor so: šefi dvoran, natakarji, vinonoše, učenci, plačilni natakarji in podobno.

4. Kot vodilno, upravno, pisarniško in računovodsko osebje je mišljeno vse tisto osebje, ki je zaposleno v vodstvu, upravi, pisarni in računovodstvu gostinskega podjetja.

5. Kot pomožno osebje je mišljeno vse tisto osebje, ki ni zaposleno pri pripravljanju in postrežbi jedi in pijače in tudi ne pri gostinskih storitvah, pa ne spada v nobeno izmed zgoraj naštetih kategorij. Med to osebje spadajo: kurjači, postreščki, nosači, šoferji, osebje pralnic in pomožnih delavnic, osebje skladišča in podobno.

6. Razlikovanje osebja državnih gostinskih podjetij je važno za pravilno obremenitev posameznih vrst stroškov podjetja. Plače z dodatki vsega tehničnega pomožnega osebja pomenijo posebno in samostojno vrsto stroškov iz točke b) v 2. členu uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij, medtem ko plače z dodatki vsega ostalega osebja obremenjujejo splošne stroške (režijo) podjetja.

7. Kot plače z dodatki tehničnega pomožnega osebja so mišljeni njihovi prejemki, kadar delajo neposredno pri pripravljanju in postrežbi jedi in pijače oziroma kadar opravljajo gostinske storitve. Tako na primer ne spadajo prejemki tega osebja za čas, ko ni v službi (plačani letni dopust, bolezenski dopust in prazniki), med stroške iz točke b) v 2. členu uredbe o stroških in dobičku državnih go-

stinskih podjetij, ampak obremenjujejo splošne stroške (režijo) podjetja.

Kot dodatki, ki obremenjujejo to vrsto stroškov, so mišljeni samo prispevki za socialno zavarovanje, in sicer tisti del, ki odpada na samo podjetje.

Število tehničnega pomožnega osebja oziroma znesek njihovih plač se določi s posebnimi normami.

8. Normirani splošni stroški (režija) državnih hotelskih podjetij se zaračunajo od normiranih plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja v odstotku, ki je določen z odločbo pristojnega organa.

Dokler ne bodo predpisane norme za tehnično pomožno osebje v hotelih oziroma dokler ne bodo normirane plače tega osebja, je treba stopnjo režije računati po znesku dejanskih plač in dodatkov tehničnega pomožnega osebja.

Normirani splošni stroški (režija) pri drugih državnih gostinskih podjetjih se zaračunajo od stroškov za material ter od plač in dodatkov tehničnega pomožnega osebja v odstotku, ki je določen z odločbo pristojnega organa.

V tistih državnih gostinskih podjetjih, v katerih se obenem opravlja več vrst gostinskega poslovanja skupaj (hotel, kavarna, restavracija in pod.), se določi za hotelsko poslovanje posebej odstotek normiranih splošnih stroškov (režije), predpisan za tisto kategorijo in skupino državnih hotelskih podjetij, v katero je uvrščeno zadevno podjetje, posebej pa odstotek za vse drugo gostinsko poslovanje na podlagi odstotkov, ki jih je določil pristojni organ.

9. Če tako zahtevajo spremembe v cenah za material, določi operativni upravni voditelj na podlagi ugotovljenega stanja knjigovodstva v mejah določenega odstotka stopnjo režije trimesečno.

O vsaki takj spremembi mora operativni upravni voditelj gostinskega podjetja lokalnega pomena obvestiti pristojni ljudski odbor, operativni upravni voditelj gostinskega podjetja republiškega pomena, ministrstvo za trgovino in preskrbo svoje republike, operativni upravni voditelj gostinskega podjetja zveznega pomena pa ministrstvo za trgovino in preskrbo FLRJ.

10. Za tista gostinska podjetja, ki poslujejo samo sezonsko, se določi višji odstotek splošnih stroškov (režije). To povečanje odstotka splošnih stroškov pa sme biti samo tolikšno, kolikor ustreza dejanskim stroškom, ki jih mora podjetje trpeti v času, ko ne posluje.

11. Redni dobiček državnih gostinskih podjetij se predvidi v določenem odstotku, in sicer pri hotelih od normiranih plač in dodatkov tehničnega pomožnega osebja, pri drugem gostinstvu pa od stroškov za material ter od plač in dodatkov tehničnega pomožnega osebja. Zato se da natančen znesek rednega dobička teh podjetij ugotoviti samo po preteku obračunske dobe, in sicer za hotele po obrazcu:

$$D = \frac{P \times S}{100}$$

za drugo gostinstvo pa po obrazcu:

$$D = \frac{P \times (M + S)}{100}$$

pri čemer pomeni:

D = skupni znesek rednega dobička,

P = stopnjo dobička podjetja,

M = skupni znesek stroškov za material,

S = skupni znesek plač in dodatkov za tehnično pomožno osebje.

12. Redni dobiček državnih gostinskih podjetij je treba na podlagi petega odstavka 5. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij uporabiti predvsem za druge razlike med normiranimi splošnimi stroški (režijo) in morebitnimi višjimi dejanskimi splošnimi stroški podjetja.

Ostanek rednega dobička in ves izredni dobiček je treba razdeliti po določbah 6. in 8. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij.

Tisti del rednega in izrednega dobička, ki ostane v samostojno razpolago samemu podjetju, to je 25 do 75%, kakor pač določi pristojni minister za finance, se uporabi za izvenplanske investicije, za boljšo organizacijo ter za dvig ravni racionalnega in kulturnega poslovanja.

Ostanek skupnega dobička, ki se knjiži v korist podjetja, se uporabi za investicije in racionalizacijo po planu in za plansko povečanje obratnih sredstev.

Če ostane po taki razdelitvi še kaj dobička, se ostanek nakaže v korist tistega organa, v katerega pristojnost spada podjetje.

13. Vsi izdatki, ki so potrebni za boljšo organizacijo podjetja, kakor tudi tisti, ki so potrebni za dvig redne ravni racionalnega in kulturnega poslovanja podjetja na višjo raven, gredo v breme skupnega dobička podjetja, stroški za redno vzdrževanje organizacije in stroški za redno vzdrževanje ravni racionalnega in kulturnega poslovanja pa v breme normiranih splošnih stroškov (režije) podjetja.

14. Po petem odstavku 5. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij se tisti del individualnih dejanskih stroškov (režije) posameznega državnega gostinskega podjetja, ki presega odstotek splošnih stroškov (režije), določen za to podjetje, povrne iz rednega dobička samega pod-

jetja. Če ta dobiček ne bi zadostoval za kritje teh višjih splošnih stroškov, mora podjetje izkazati izgubo. V takem primeru se operativni upravni voditelj podjetja prepriča o opravičenosti teh višjih splošnih stroškov (režije) podjetja in o vzrokih, zakaj je podjetje izkazalo celó izgubo.

15. Če dosežejo državna gostinska podjetja večje dohodke, kakor naj bi bili na podlagi strukture cen (po kalkulaciji), vplačajo državna gostinska podjetja I. (posebne) kategorije in podjetja prve skupine II. kategorije tako razliko za znižanje prodajnih cen in za zboljšanje kakovosti svojih proizvodov in storitev.

16. Operativni upravni voditelji uporabijo razliko iz prednje točke tega navodila za kritje opravičenih izgub gostinskih podjetij pod njihovim vodstvom, ostanek pa vplačajo ob koncu leta v proračun organa, v katerega pristojnost spada zadevno podjetje.

17. Navodila za knjigovodski postopek bodo dana pri obveznem razporedu kontov za gostinstvo.

18. To navodilo se uporablja od 1. januarja 1948.

Navodilo za izvajanje uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij št. 3274 z dne 25. januarja 1947, objavljeno v »Uradnem listu FLRJ« št. 12/47, je s tem razveljavljeno.

Št. 851

Beograd dne 22. maja 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:

Jakov Blažević l. r.

Predsednik

Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi četrtega odstavka 3. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 predpisujem v soglasju s predsednikom zvezne načrtné komisije

navodilo

o elementih, iz katerih sestojé posamezne vrste stroškov državnih gostinskih podjetij*

1. Po 2. členu uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 sestoji povračilo za gostinske storitve (prodajna cena gostinskih proizvodov) iz:

- a) materialnih stroškov,
- b) plač z dodatki za tehnično pomožno osebje,
- c) normiranih splošnih stroškov (režije),
- č) predvidenega dobička podjetja,
- d) davka od prometa proizvodov (davka od storitev).

2. Materialni stroški sestojé iz tehle elementov:

- a) stroškov za živila in pomožni material pri njih pripravi,
- b) materiala za posamezne storitve,
- c) nabavnih stroškov za material pod a),
- č) dodatkov za kalo, manko in pokvarjeno blago pod a).

3. Med materialne stroške spadajo:

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 6—53/47.

a) Stroški za živila in material za posamezne storitve po enotnih cenah, če so odrejene; če niso odrejene, se kot enotna cena računa proizvajalčeva prodajna cena, če je kupljen material od proizvajalca, ali lokalna cena v trgovini na drobno, če je material kupljen v trgovini na drobno in zanj ni odrejena enotna cena. Z materialom za posamezne storitve je razumeti material za pranje, likanje, čiščenje, kopanje in podobne storitve, ki se navadno opravljajo v gostinskih podjetjih.

b) K nabavnim stroškom za material pod toč. 2 a) in b) spadajo stroški za prevoz do razkladalne postaje ali od tistega kraja, do katerega so vračunani prevozni stroški v ceno, ki je bila plačana prodajalcu in ki je sestavni del cene pod toč. a) in b), pa do gostinskega podjetja. K nabavnim stroškom spadajo nadalje stroški za razkladanje, nakladanje in vskladiščenje v skladišče gostinskega podjetja. K nabavnim stroškom spadata tudi še trošarina in prometni davek, če mora gostinsko podjetje po veljavnih predpisih nositi te stroške.

c) Dodatek za kalo, manko in pokvarjeno blago ter za odpadke pri pripravi živil in za razbiti inventar se računa po normah, ki jih bo odredil minister za trgovino in preskrbo FLRJ v soglasju s predsednikom zvezne načrtno komisije. Dokler ne bodo izdane te norme, se računajo ti stroški v višini, ki se lahko dokaže, in samo tam, kjer ti stroški niso nastali po krivdi podjetja ter niso povrnjeni na drug način.

4. Stroški za plače z dodatki za tehnično pomožno osebje sestojijo iz tehle elementov:

a) plač vseh uslužbencev, ki so neposredno zaposleni pri pripravi jedil in pijač in pri postrežbi, kakor tudi pri opravljanju gostinskih storitev;

b) plač za nadurno delo uslužbencev pod a) z dodatki za to nadurno delo;

c) socialnih prispevkov od plač uslužbencev pod a), toda samo iz tistega dela, ki odpade na podjetje;

č) potnih in selitvenih stroškov uslužbencev pod a);

5. Normirani splošni stroški (režija) sestojе iz tehle elementov:

a) plač voditeljev, upravnega, pisarniškega in računovodstvenega osebja, čistilcev, kurirjev, šoferjev osebnih avtomobilov in drugih podobnih uslužbencev, če so zaposleni pri vodstvu ali upravi podjetja;

b) plač za nadurno delo uslužbencev pod a);

c) socialnih prispevkov od plač uslužbencev pod a), toda samo iz tistega dela, ki odpade na podjetje;

č) potnih in selitvenih stroškov uslužbencev pod a);

d) stroškov za zdravstveno varstvo uslužbencev;

e) splošnih upravnih stroškov (za pisarniški material, telefon);

f) stroškov za kurjavo;

g) stroškov za pranje perila;

h) odpisov od inventarja, opreme, pribora;

i) stroškov za redno kulturno poslovanje, za godbo;

j) stroškov za poslovne prostore (za najemnino, vodo, razsvetljavo, redna popravila, zavarovanje in vzdrževanje snage v posloplju);

k) raznih davščin in prispevkov;

l) stroškov denarnega in plačilnega prometa;

m) prispevka za pristojnega operativnega upravnega voditelja (skupni stroški);

n) stroškov za kadre;

o) stroškov za pomožne poslovne prostore;

p) stroške za reklamo, propagando in podobno;

r) drugih stroškov, razen stroškov iz a), b), d) pod toč. 1. tega navodila.

6. Dobiček podjetja se računa po stopnji dobička, ki jo določi pristojni organ državne uprave po 3. in 4. členu uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946.

7. Prometni davek se računa po stopnjah tarife št. 11 davka od prometa storitev, ki so določene v začasni tarifi davka od prometa (dodatek k Uradnemu listu FLRJ št. 106 z dne 31. decembra 1946).

8. To navodilo velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 1870

Beograd dne 16. januarja 1947.

Minister za trgovino in preskrbo:

dr. Zaim Šarac l. r.

Na podlagi tretjega odstavka 3. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 izdaja vlada FLRJ po predlogu Gospodarskega sveta vlade FLRJ

odločbo

o stopnji dobička državnih gostinskih podjetij zveznega pomena*

1. Stopnja dobička državnih gostinskih podjetij zveznega pomena se določi na:

a) pet in dvajset odstotkov (25%) za podjetja, ki so uvrščena v kategorijo** posebnih državnih gostinskih podjetij;

b) deset odstotkov (10%) za podjetja, ki so uvrščena v prvo skupino druge kategorije** državnih gostinskih podjetij.

2. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajala pa se bo od 1. januarja 1947.

Beograd dne 14. januarja 1947.

Predsednik vlade FLRJ *
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 5—34/47.

** Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9—47.

Na podlagi drugega odstavka 3. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 izdajam po predlogu ministra za trgovino in preskrbo FLRJ

odločbo

o odstotku splošnih stroškov (režije) v državnih gostinskih podjetjih splošnega državnega pomena*

1. Odstotek splošnih stroškov (režije) v posameznih vrstah državnih gostinskih podjetij splošnega** državnega pomena znaša:

a) pri državnih gostinskih podjetjih splošnega državnega pomena, ki spadajo v kategorijo posebnih gostinskih podjetij, 45% (pet in štirideset odstotkov);

b) pri državnih gostinskih podjetjih splošnega državnega pomena, ki spadajo v prvo skupino druge kategorije, 30% (trideset odstotkov).

2. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Beograd dne 16. januarja 1947.

Predsednik zvezne načrtna komisije:

A. Hebrang l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 6—55/47.

** Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9—47.

Na podlagi drugega odstavka 1. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 izdajam v soglasju z Gospodarskim svetom vlade FLRJ

odredbo

o kategorizaciji državnih gostinskih podjetij*

I. Splošne določbe

1. Da se pravilno uporabijo določbe uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij, se delijo vsa državna gostinska podjetja, ki delajo na komercialni podlagi, v dve kategoriji:

- a) posebna gostinska podjetja,
- b) druga javna gostinska podjetja.

2. Kot posebna gostinska podjetja se razumejo le tista podjetja, ki imajo namen predstavljati državno gostinstvo, tako splošno kakor turistično, in ki morajo biti zato na poseben način urejena.

3. Kot druga javna gostinska podjetja se razumejo tista podjetja, ki so kot splošna ali turistična gostinska podjetja namenjena širokim ljudskim slojem in ki morajo biti urejena za kulturno postrežbo.

4. Ta odredba ne velja za menze in ljudske restavracije.

Kot menze se razumejo ustanove za skupno prehrano delavcev, nameščencev in uslužbencev enega ali več natančno določenih podjetij, ustanov ali uradov.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 7—64/47.

Kot ljudske restavracije se razumejo gostinska podjetja, ki so namenjena skupni prehrani delovnih ljudi ne glede na to, kje so zaposleni.

II. Posebna gostinska podjetja

5. Posebna gostinska podjetja so lahko splošnega državnega, republiškega ali lokalnega pomena. Njih število mora biti sorazmerno s številom drugih javnih gostinskih podjetij. Številčno razmerje med posebnimi podjetji in drugimi javnimi gostinskimi podjetji določijo republiška ministrstva za trgovino in preskrbo, in sicer posebej za posamezne vrste gostinskih podjetij ter posebej za turistične in posebej za druge kraje.

6. Posebna gostinska podjetja so lahko samo hoteli in restavracije.

7. Da se hotel lahko uvrsti v kategorijo posebnih gostinskih podjetij, mora izpolnjevati te pogoje:

a) da je tehnično urejen s komfortom, ki ga zahteva današnji čas;

b) da ima ustrezno sanitarno ureditev, zlasti pa toplo in mrzlo tekočo vodo v vseh sobah, da ima vsaj četrtna sob posebne kopalnice, za druge sobe pa zadostuje, da je za vsakih deset sob po ena skupna kopalnica;

c) da ima posebno kvalificirano vodilno in pomožno tehnično osebje;

č) da ima primerno razmestitev prostorov in primerno notranjost in zunanost.

8. Da se restavracija lahko uvrsti v kategorijo posebnih gostinskih podjetij, mora izpolnjevati te pogoje:

a) da je v tehničnem oziru urejena s komfortom, ki ustreza zahtevam današnjega časa;

- b) da ima ustrezno sanitarno ureditev;
- c) da ima posebno kvalificirano vodilno in pomožno tehnično osebje, jedilni list in način postrežbe, ki je običajen za restavracije te kategorije;
- č) da ima primerno razmestitev prostorov in primerno notranjost in zunanost.

9. Hkrati lahko vodijo ti hoteli in restavracije posebne bare, ki morajo izpolnjevati vse pogoje, predpisane za posebne restavracije.

10. V večjih gostinskih podjetjih in v tistih, v katerih se opravlja več raznovrstnih gostinskih del, je lahko le en del podjetja uvrščen v kategorijo posebnih gostinskih podjetij.

11. Ni potrebno, da so vsa državna gostinska podjetja, ki izpolnjujejo pogoje gornjih točk, uvrščena v kategorijo posebnih gostinskih podjetij. Če ni republiško ministrstvo za trgovino in preskrbo samo operativni upravni voditelj, se bodo uvrstila v to kategorijo le na predlog pristojnega operativnega upravnega voditelja.

III. Druga javna gostinska podjetja

12. Vsa državna javna gostinska podjetja, ki ne bodo uvrščena v kategorijo posebnih gostinskih podjetij, se delijo na dve skupini. V prvo od teh skupin spadajo samo hoteli, restavracije in kavarne, ki izpolnjujejo v naslednjih točkah predpisane pogoje.

13. V prvo skupino druge kategorije spadajo predvsem tisti hoteli in tiste restavracije, ki izpolnjujejo pogoje točke 7. in 8., toda niso uvrščeni v kategorijo posebnih hotelov oziroma restavracij.

14. V isto skupino spadajo nadalje hoteli, ki izpolnjujejo te pogoje:

a) da imajo ustrezno tehnično ureditev za sodobno kulturno postrežbo;

b) da imajo ustrezno sanitarno ureditev, predvsem toplo in mrzlo tekočo vodo v vseh sobah in vsaj po eno skupno kopalnico za vsakih deset sob;

c) da imajo kvalificirano vodilno in pomožno tehnično osebje;

č) da imajo primerno razmestitev prostorov in primerno notranjost in zunanost.

15. V prvo skupino druge kategorije spadajo restavracije, ki izpolnjujejo tele pogoje:

a) da imajo ustrezno tehnično ureditev za sodobno kulturno postrežbo gostov;

b) da imajo ustrezno sanitarno ureditev;

c) da imajo kvalificirano vodilno in pomožno tehnično osebje, jedilni list in način postrežbe, ki ustreza tej kategoriji restavracij;

č) da imajo primerno razmestitev prostorov in primerno notranjost in zunanost.

16. V prvo skupino druge kategorije spadajo tudi kavarne, ki so tako urejene, da izpolnjujejo pogoje, ki so predpisani za restavracije te skupine.

17. Vsa druga državna gostinska podjetja spadajo v drugo skupino druge kategorije.

18. Kolikor obstoje še druge vrste državnih gostinskih podjetij, se zanje uporabljajo smiselno določbe prednjih točk.

IV. Končna določba

19. Ta odredba velja od dneva objave, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 1250

Beograd dne 11. januarja 1947.

Minister za trgovino in preskrbo:

dr. Zaim Šarac l. r.

Na podlagi tretjega odstavka 6. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 izdajam v soglasju z ministrom za finance FLRJ

odločbo

o odstotku rednega dobička, ki se knjiži v korist posebnih gostinskih podjetij zveznega pomena*

1. Od skupnega rednega dobička posebnih gostinskih podjetij zveznega pomena se po odbitku prispevka za sklad vodstva podjetja po uredbi o skladu vodstva in o osrednjem skladu državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 knjiži 25% v korist samega podjetja, 25% pa v korist bančnega računa ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ kot operativnega upravnega voditelja omenjenih podjetij.

2. Ta odločba velja od dneva objave, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 1466

Beograd dne 13. januarja 1947.

Minister za trgovino in preskrbo:
dr. Zaim Šarac l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 8—76/47.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vladi FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva predpisuje vlada FLRJ na predlog predsednika Gospodarskega sveta vlade FLRJ

uredbo

o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gostinskih podjetij*

1. člen

Prispevek v sklad vodstva pri državnih gostinskih podjetjih ter v osrednji sklad pri njihovih operativnih upravnih vodstvih se vplačuje po predpisih te uredbe.

2. člen

Sredstva sklada vodstva se zbirajo iz določenih odstotkov rednega in izrednega dobička podjetja.

Odstotek prispevka v sklad vodstva iz rednega** dobička se izračuna na podlagi splošnega računskega faktorja, ki ga po zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije odredi Gospodarski svet vlade FLRJ.

Odstotek prispevka v sklad vodstva iz rednega** dobička podjetja se izračuna po temle obrazcu:

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 106—769/46.

** Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9-47.

$$O = \frac{P \cdot F}{D}$$

pri čemer pomeni:

O = odstotek prispevka v sklad vodstva iz rednega* dobička;

P = znesek plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja podjetja;

F = splošni računski faktor;

D = skupni znesek rednega dobička podjetja.

Podjetja, ki imajo režijske stroške neopravičeno višje od normiranih in v odstotku določenih, izgubijo za ta čas pravico do prispevka v sklad vodstva.

O opravičenosti večjih režijskih stroškov odloča neposredni operativni upravni voditelj.

3. člen

Prispevek v sklad vodstva iz izrednega dobička se zbira v smislu tretjega odstavka 5. člena in prvega odstavka 8. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij s pristavkom, da odredi odstotek v zgoraj določenih mejah pristojni operativni upravni voditelj.

4. člen

Vsa podjetja pod upravo istega operativnega upravnega voditelja so dolžna vplačevati v osrednji sklad 5% svojega sklada vodstva.

5. člen

Sklad vodstva ustanovijo podjetja z dnem 1. januarja 1947.

Osrednji sklad ustanovijo neposredni operativni upravni voditelji z dnem 1. januarja 1947.

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9-47.

6. člen

Natančnejše predpisé za izvajanje te uredbe izda Gospodarski svet vlade FLRJ.

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajati pa se začne 1. januarja 1947.

Beograd dne 31. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 11. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 predpisujem v soglasju s predsednikom Gospodarskega sveta vlade FLRJ \

navodilo

za izvajanje uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij*

1. Določbe uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij, kakor tudi določbe vseh predpisov, izdanih na njeni podlagi, veljajo samo za državna gostinska podjetja. Po izrečni določbi 1. člena omenjene uredbe ne veljajo njene določbe za menze. V smislu 4. člena odredbe ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ št. 1250 z dne 11. januarja 1947 o kategorizaciji državnih gostinskih podjetij obsega pojem menze tudi ljudske restavracije. Za poslovanje menz in ljudskih restavracij bodo izdani posebni predpisi.

Razen tega tudi ne veljajo določbe, omenjene v prvem odstavku, za združna in zasebna gostinska podjetja.

2. Kategorizacija državnih gostinskih podjetij bo izvedena po 1. členu uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij, po odredbi ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ št. 1250 z dne 11. januarja 1947 in po natančnejših pred-

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 12—101/47

pisih, ki jih bodo ljudske republike poprej izdale na podlagi te uredbe.

Za kategorizacijo združenih in zasebnih gostinskih podjetij velja navodilo ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ št. 2628 z dne 20. januarja 1947.

3. Kategorizacija državnih gostinskih podjetij, ki bo izvedena po določbah, omenjenih v prednji točki, naj bi bila splošna kategorizacija teh podjetij. Ker se je doslej dogajalo, da so posamezni organi za svoje potrebe izvedli posebno in neenotno kategorizacijo teh podjetij, ima ta kategorizacija namen, da se odvrnejo vse nerodne posledice takih različnih kategorizacij. Zato je treba za to kategorizacijo vzeti samo kategorije in skupine, ki so določene v odredbi ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ št. 1250 z dne 11. januarja 1947.

4. Ker niti uredba o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij niti odredba ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ št. 1250 z dne 11. januarja 1947 ne določa vseh pogojev za uvrstitve posameznih državnih gostinskih podjetij v ustrezno kategorijo in skupino, je potrebno, da ljudske republike pred samo kategorizacijo izdajo natančnejše predpise, o katerih govori 1. člen uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij. V teh natančnejših predpisih morajo biti izražene posebne razmere in pogoji v vsaki posamezni ljudski republiki glede ustanavljanja, ureditve in poslovanja državnih gostinskih podjetij.

5. Vse osebje državnih gostinskih podjetij se deli po eni strani na tehnično pomožno osebje, po drugi strani pa na vodilno, pisarniško, upravno in računovodsko osebje.

Med tehnično pomožno osebje je treba šteti vse tisto osebje, ki je zaposleno neposredno pri pripravi

in postrežbi jedi in pijač in pri opravljanju gostinskih storitev. Sem spada zlasti vse kuhinjsko osebje od šefa kuhinje do kurjača, pomivalk. in snažilk kuhinjskih prostorov. Sem spada dalje vse osebje zaposleno pri neposredni postrežbi gostom, kakor so šefi dvoran, natakarji, raznašalci vina, vajenci, šefi sprejema, vratarji, sobarji, sobarice, snažilci hotelskih prostorov, nosači, postreščki in podobno. Končno spada sem tudi osebje pralnic, skladišč in pomožnih delavnic podjetja.

Med vodilno, upravno, pisarniško in računovodsko osebje je treba šteti vse tisto osebje, ki je zaposleno pri vodstvu, upravi, v pisarni in računovodstvu podjetja, od vodje podjetja in njegovega pomočnika pa do snažilcev pisarniških prostorov in šoferja, ki je na razpolago samo vodstvu.

Gornja razlika v pomožnem osebju državnih gostinskih podjetij je važna za pravilno obremenitev posameznih vrst stroškov podjetja. Plače z dodatki vsega tehničnega pomožnega osebja obremenjujejo posebne in samostojne vrste stroškov iz točke b) v 2. členu uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij, medtem ko plače z dodatki vsega ostalega osebja obremenjujejo splošne stroške podjetja.

6. Kot plače z dodatki tehničnega pomožnega osebja je treba razumeti celotne njihove prejemke, in sicer tako prejemke, ki jim pripadajo, kadar so v službi, kakor tudi prejemke, ki jim pripadajo, kadar niso v službi, kakor n. pr. ob praznikih, za čas plačanega letnega dopusta in za čas bolezni.

7. Kot dodatke, ki obremenjujejo to vrsto stroškov, je razumeti dodatek za otroke in dodatek za socialno zavarovanje, toda samo tisti del, ki odpade na samo podjetje.

8. Normalni splošni stroški (režija) državnih gostinskih podjetij se zaračunajo na materialne stroške in plače z dodatki tehničnega pomožnega osebja v tistem odstotku, ki je z odločbo pristojne načrtna komisije (drugi odstavek 3. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij) oziroma z odločbo pristojnega ljudskega odbora (4. člen te uredbe) določen za tisto kategorijo in skupino državnih gostinskih podjetij, v katero je zadevno podjetje uvrščeno.

V tistih državnih gostinskih podjetjih, v katerih se obenem opravlja več vrst gostinskega poslovanja skupaj (hotel, kavarna, restavracija) sme operativni upravni voditelj podjetja po predlogu samega podjetja določiti za vsako vrsto poslovanja poseben odstotek splošnih stroškov (režije), toda tako, da skupni splošni stroški (režija) podjetja ne presežejo odstotka splošnih stroškov, ki je določen za kategorizacijo in skupino, v katero je uvrščeno zadevno podjetje.

N. pr.: Neko državno gostinsko podjetje zveznega pomena je uvrščeno v prvo skupino druge kategorije. To pomeni, da sme po odločbi zvezne načrtna komisije z dne 16. januarja 1947 (Uradni list FLRJ št. 6 z dne 21. januarja 1947) računati 30% splošnih stroškov (režije). To zvezno podjetje posluje kot hotel in kot kavarna. Že prej je bilo ugotovljeno, da je odstotek splošnih stroškov za hotelsko poslovanje precej višji kakor za kavarniško poslovanje. To zaradi tega, ker se odstotek splošnih stroškov tako pri prvem kakor pri drugem poslovanju računa na materialne stroške in plače tehničnega pomožnega osebja. Ker pa so materialni stroški pri hotelih precej nižji kot pri kavarnah, je tudi osnova za določanje odstotka splošnih stroškov

pri hotelih precej nižja kakor pri kavarnah in mora biti zaradi tega sam odstotek precej višji. Poleg tega je tudi samo poslovanje kavarne pri tem podjetju po svojem obsegu dvakrat večje od obsega poslovanja hotela. Če naj bi na podlagi tega tako hotel kakor tudi kavarna morala računati 30% režije, ne bi bile niti cene prvega niti drugega poslovanja realne. Cene hotelskih storitev bi bile prenizke, cene kavarniških pa previsoke. Zaradi tega mora operativni upravni voditelj podjetja po predlogu samega podjetja pregledati in ugotoviti dejanske splošne stroške (režijo) posebej za hotel in posebej za kavarno, ugotoviti tudi obseg poslovanja v hotelu v primeri z obsegom poslovanja v kavarni in na podlagi tega odrediti, da naj hotel računa n. pr. 90%, kavarna pa samo 15% režije, toda tako, da odstotek splošnih stroškov (režije) podjetja kot celote nikakor ne sme preseči 30%.

9. Če se posamezna državna gostinska podjetja bavijo samo z eno vrsto gostinskega poslovanja, odredi pristojna načrtna komisija oziroma pristojni ljudski odbor odstotek splošnih stroškov (režije) posebej za vsako vrsto takih podjetij. To pomeni, da v takem primeru že sama načrtna komisija oziroma ljudski odbor odredi poseben odstotek režije za hotele, poseben za restavracije, poseben za kavarne in podobno.

10. Za gostinska podjetja, ki poslujejo samo sezonsko, se odredi višji odstotek režije. To povišanje odstotka splošnih stroškov sme biti samo tolikšno, kolikor ustreza dejanskim stroškom, ki jih mora nositi podjetje v času, ko ne posluje.

11. Redni dobiček državnih gostinskih podjetij se ne predvideva v določenem znesku, temveč samo v določenem odstotku od materialnih stroškov in

plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja. Zato se točen znesek rednega dobička teh podjetij more ugotoviti vedno šele po preteku obračunskega razdobja, in sicer po obrazcu:

$$M = \frac{P \cdot (M + S)}{100}$$

pri čemer pomeni: D = skupni znesek rednega dobička, P = stopnjo dobička podjetja, M = skupni znesek materialnih stroškov in S = skupni znesek plač tehničnega pomožnega osebja.

12. Redni dobiček državnih gostinskih podjetij je treba po petem odstavku 5. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij uporabiti predvsem za kritje tistega dela individualnih dejanskih stroškov podjetja, za katerega so normirani splošni stroški podjetja (režija) prekoračeni. Ostanek rednega in ves izredni dobiček je treba razdeliti po določbah 6. in 8. člena zgoraj omenjene uredbe. Na podlagi teh določb se tam določeni del tega dobička prepusti v samostojno razpolaganje samemu podjetju. Od tega dela — tako rednega kakor tudi izrednega dobička — s katerim podjetje samostojno razpolaga, uporabi podjetje od 25% do 75%, kakor pač odloči pristojni finančni minister za izvennačrtne investicije, za boljšo organizacijo ter za povzdigo ravni racionalnega in kulturnega poslovanja. Ostanek uporabi podjetje za investicije in za načrtno racionalizacijo ter za načrtno povečanje obratnih sredstev. Če še po tej razdelitvi ostane kaj dobička, gre ostanek v korist proračuna tistega organa, ki je podjetje ustanovil.

13. Medtem ko gredo izdatki, ki so potrebni za doseg boljšje organizacije podjetja, ter izdatki za povzdigo redne ravni racionalnega in kulturnega

poslovanja podjetja na višjo raven, v breme dobička podjetja, kakor je to pojasnjeno v prednji točki tega navodila, gredo stroški za redno organizacijo in stroški za redno raven racionalnega in kulturnega poslovanja podjetja po 5. točki navodila ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ št. 1870 z dne 16. januarja 1947 o elementih, iz katerih sestojijo posamezne vrste stroškov državnih gostinskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 6 z dne 21. januarja 1947), v breme normiranih splošnih stroškov (režije) podjetja.

14. Po petem odstavku 5. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij se tisti del individualnih dejanskih stroškov (režije) posameznega državnega gostinskega podjetja, ki presega odstotek splošnih stroškov (režije), kakor je določen za to podjetje, povrne iz rednega dobička samega podjetja. Če ta dobiček ne zadošča za kritje tega presežka splošnih stroškov, izkaže podjetje izgubo. V takem primeru preizkusi operativni upravni voditelj podjetja opravičenost višjih splošnih stroškov (režije) podjetja in razloge, zakaj je podjetje povrh tega izkazalo še izgubo.

15. Priloge s knjigovodskimi primeri so sestavni del tega navodila.

16. To navodilo velja od dneva objave, uporablja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 3274

Beograd dne 25. januarja 1947.

Minister za trgovino in preskrbo:

dr. Zaim Šarac l. r.

Strinjam se!

Predsednik Gospodarskega sveta
vlade FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

PRILOGA

K NAVODILU ZA IZVAJANJE UREDBE O STROŠKIH IN O DOBIČKU DRŽAVNIH GOSTINSKIH PODJETIJ TER UREDBE O SKLADU VODSTVA PODJETJA IN O OSREDNJEM SKLADU PODJETIJ DRŽAVNIH GOSTINSKIH PODJETIJ

Struktura cene

Po uredbi o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij, se cena storitev pri teh podjetjih oblikuje iz tehle elementov (2. člen uredbe):

- a) iz materialnih stroškov,
- b) iz plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja,
- c) iz normiranih splošnih stroškov (režije),
- č) iz predvidenega dobička podjetja,
- d) iz davka od storitev.

Splošni stroški (režija) in stopnje dobička se izračunajo na podlagi določenega odstotka od materialnih stroškov in plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja (3. člen).

Iz gornjega je razvidno, da morajo podjetja sestavljati kalkulacije po tem primeru:

S pogojem, da gre za podjetje zveznega pomena, uvrščeno v kategorijo posebnih gostinskih podjetij, za katero je izdana odločba, da znaša odstotek splošnih stroškov (režije) 45% (odločba zvezne načrtna komisije z dne 16. januarja 1947), odstotek dobička pa 25% (odločba predsedstva vlade. FLRJ z dne 14. januarja 1947), je dnevna kalkulacija takle:

predvidena poraba materiala (živil,	
pijač)	300.000.— din
plače z dodatki tehničnega pomož-	
nega osebja	20.000.— "
skupaj	320.000.— din
45% režije na 320.000.— din	144.000.— din
25% dobička na 320.000.— din . . .	80.000.— "
skupaj	544.000.— din
davek od storitev	21.760.— din
prodajna cena skupaj	565.760.— din

Ta kalkulacija se na enak način razčleni na
pijače, živila, jedila itd.

O dobičku

Imamo dve vrsti dobička (5. člen uredbe o
stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij):

- redni dobiček,
- izredni dobiček.

Redni dobiček se izračuna po obrazcu:

Stopnja dobička) . (materialni stroški + plače z
dodatki tehničnega pom. osebja)

100

kar bi pri podjetju iste vrste, kakor v prednjem
primeru, znašalo

$$\frac{25 \cdot 320.000}{100} \neq 80.000.— \text{ dinarjev.}$$

Izredni dobiček nastane z znižanjem splošnih
stroškov (režije) pod normirane stroške (5. člen
uredbe).

Če vzamemo isti, zgoraj postavljeni primer, po
katerem znašajo

splošni stroški 144.000.— din
 podjetje pa je imelo individualne
 dejanske splošne stroške 130.000.— „
 je podjetje doseglo izredni dobiček 14.000.— din

Individualni dejanski splošni stroški se knjižijo
 na razred 4, skupine 42—47 novega računskega na-
 črta za gostinska podjetja.

Razdelitev dobička

Redni dobiček podjetja se razporedi takole:

1. predvsem se krije razlika iz prejšnjega raz-
 dobja, ki je nastala s tem, če so bili individualni
 splošni stroški (režija) večji od normiranih splošnih
 stroškov (5. člen),

2. oddeli se prispevek za sklad vodstva,

3. nato se od rednega dobička, zmanjšanega za
 morebitno razliko po 1. točki in za prispevek v sklad
 vodstva, oddeli znesek, ki se vplača na bančni
 račun operativnega upravnega voditelja ali organa,
 ki je podjetje ustanovil,

4. od preostalega zneska rednega dobička,
 zmanjšanega za morebitno razliko po 1. točki, za
 znesek prispevka v sklad vodstva in za znesek, ki
 je vplačan na bančni račun, se oddeli znesek, s
 katerim podjetje prosto razpolaga,

Znesek, ugotovljen po 4. točki, ki pomeni do-
 biček, s katerim podjetje prosto razpolaga, se upo-
 rabi v duhu splošnih uredb o stroških in dobičku
 državnih podjetij:

a) za povečanje lastnih obratnih sredstev pod-
 jetja,

b) za povečanje osnovnih sredstev podjetja,

c) za kritje operativnih izdatkov (vzgojo kadrov, novatorstvo, šolanje in raziskovanje),

č) za kritje manjših potreb racionalizacije, izboljšanje higienskih pogojev dela itd.

S tem delom dobička razpolagajo podjetja za omenjene potrebe izven predpisanega načrta.

Izredni dobiček

se razporedi po temle vrstnem redu:

1. oddeli se prispevek za sklad vodstva,
2. ostanek izrednega dobička, zmanjšan za prispevek v sklad vodstva, se oddeli v korist samega podjetja (8. člen).

Znesek, ugotovljen po gornji 2. točki, ki ostane podjetju, sme podjetje takole porazdeliti:

a) 25%—75% uporabi po odločbi pristojnega finančnega ministrstva za izvennačrtne investicije, boljšo organizacijo in dvig ravni racionalnega in kulturnega poslovanja podjetja,

b) izredni dobiček, zmanjšan za znesek pod a), uporabi podjetje za investicije in racionalizacijo po načrtu ter za načrtno povečanje obratnih sredstev,

c) neizrabljeni del izrednega dobička gre v korist proračuna organa, ki je podjetje ustanovil.

Primer knjiženja

Državno zvezno gostinsko podjetje je kategorizirano kot posebno gostinsko podjetje (1. člen); ima hotel in restavracijo. Po 8. točki navodila za izvajanje uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij se odstotek režije ne odredi v skupni višini 45%, temveč se razdeli, n. pr. za hotel 90%, za restavracijo pa 20%, tako da skupna režija ne sme presegati 45%, kolikor je odrejeno za to vrsto podjetij.

Podjetje je za plače v hotelu porabilo med	
mesečem znesek	126.000.— din
za material	14.000.— "
na to dodamo 90% režije	126.000.— "
in 25% dobička	66.500.— "
	<u>332.500.— din</u>
davek od storitev	13.500.— "
	<u>skupaj 346.000.— din</u>
za hotelske storitve je prejeto	350.000.— "
presežek dobička	4.000.— din

Za restavracijo je imelo podjetje med mesečem tele stroške:

za plače je izdalo	140.000.— din
za material	260.000.— "
20% režije	80.000.— "
25% dobička	100.000.— "
	<u>skupaj 580.000.— din</u>
davek od storitev	20.000.— "
	<u>skupaj 600.000.— din</u>
za prehrano je prejeto	595.000.— "
presežek stroškov	5.000.— din

Plače, v katere so vračunani posebni prispevek ter drugi izdatki v zvezi s plačami tehničnega pomožnega osebja, so se ob izplačilu knjižile v korist 1. razreda, v breme podskupin 410, 413 in 419 (novi računski načrt za gostinska podjetja).

Material, izdan za restavracijo in hotel, je knjižen v korist 3. razreda, v breme skupine 40.

Ob koncu meseca sestavimo obračun z obračunskim listom in dejanske stroške knjižimo v korist 5. razreda, v breme skupin 80 in 81. S pogojem,

da so dejanski splošni stroški (režija) znašali za hotel 120.000.— din, za restavracijo pa 72.000.— din, imamo téle vknjižbe:

Dolguje (1. knj.):

80 stroški hotela	273.500.— din
810 stroški restavracije	492.000.— "

Terja:

Obračunani materialni stroški	
500 hotela	14.000.— din
501 restavracije	260.000.— "
Obračunani stroški za plače tehničnega pomožnega osebja	
510 hotela	126.000.— "
511 restavracije	140.000.— "
Obračunani splošni stroški	
520 hotela	120.000.— "
521 restavracije	72.000.— "
53 Obračunani stroški za davek od storitev za hotel	
za restavracijo	13.500.— "
	20.000.— "

Prejeti inkaso smo knjižili vsak dan ob plačilu, in sicer v breme 1. razreda, v korist skupin 85 in 86.

Tako smo knjižili:

Dolguje (2. knj.):

10 blagajna	945.000.— din
-----------------------	---------------

Terja:

85 prejeto od hotela	350.000.— din
860 prejeto od restavracije	595.000.— "

Glede na to, da smo obračunali režijo podjetja za hotel v znesku 126.000.— din, obračunani splošni

stroški pa so znašali 120.000.— din, pomeni, da smo dosegli prihranek 6000.— din (izredni dobiček).

Pri restavraciji smo obračunali režijo v znesku 80.000.— din, medtem ko so dejanski individualni stroški znašali 72.000.— din, in je torej restavracija dosegla izredni dobiček 8000.— din. Vknjižbe v zvezi s tem so téle:

Dolguje (3. knj.):

80 stroški hotela	6.000.— din
810 stroški restavracije	8.000.— "

Terja:

9610 obračunani izredni dobiček hotela	6.000.— din
9611 obračunani izredni dobiček restavracije	8.000.— "

V kalkulacijo smo pri hotelu dodali kot redni dobiček 66.500.— din, pri restavraciji pa kot redni dobiček 100.000.— din. Vknjižbe s tem v zvezi so téle:

Dolguje (4. knj.):

80 stroški hotela	66.500.— din
810 stroški restavracije	100.000.— "

Terja:

Obračunani redni dobiček	
9600 hotela	66.500.— din
9601 restavracije	100.000.— "

Pri prodaji oziroma pri plačilu storitev se nikdar ne bo mogel popolnoma izravnati znesek po kalkulaciji z zneskom, ki je bil prejet za storitve, zaradi tega, ker se n. pr. pri hotelih, kjer so predpisane

cene za sobe, ne morejo te cene vsak dan spreminjati, če se slučajno med mesecem zmanjša število osebja ali porabi manj materiala za čiščenje, a prav tako lahko pride do povečanja osebja oziroma potrošnje materiala. Tudi v restavraciji lahko nastopijo taki primeri, pa tudi primeri, kjer razlika v ceni nastane zaradi zaokroženja podrobnih kalkulacij ali zaradi različnega odstotka pri mešanju pijač. Razlike ob koncu meseca, ki se ugotovijo, se prenesejo v breme ali v korist rednega dobička podjetja, ker izvirajo iz rednega poslovanja.

V zgoraj navedenih primerih je hotel dosegel višje dohodke, kakor so predvideni po uredbi o stroških in dobičku gostinskih podjetij, in sicer 4.000.— dinarjev, medtem ko je restavracija imela primanjkljaj 5.000.— din. Oba primera smo vzeli zaradi primerjave. Vknjižbe so tele:

Dolguje (5. knj.):

80 stroški hotela	4.000.— din
9601 obračunani redni dobiček	
restavracije	5.000.— "

Terja:

9600 obračunani redni dobiček	
hotela	4.000.— "
810 stroški restavracije	5.000.— "

Na podlagi vseh vknjižb je 8. razred na računih stroškov za opravljene storitve ter na računih prejema za storitve izravnani, ker nimajo vsa podjetja zalog proizvodnje. Dobiček, dosežen z opravljanjem storitev, je izkazan na kontih skupine 96.

Če vzamemo, da obsega poslovanje hkrati tudi trimesečni obračun, ki ga predpisuje 5. člen uredbe

o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij, moramo opraviti še téle vključbe:

To podjetje mora glede na to, da je posebno gostinsko podjetje zveznega pomena, vplačati po izdanih odločbah od rednega dobička po obračunu prispevka za sklad vodstva 50% organu, ki je ustanovil podjetje (v tem primeru vladi FLRJ), 25% operativnemu upravnemu vodstvu, 25% pa ostane podjetju v prosto razpolago.

Od izrednega dobička mora ta vrsta podjetij po izdanih odločbah oddeliti 30% za sklad vodstva, 50% pa ostane podjetju v prosto razpolago.

Redni dobiček podjetja znaša	
po računu 9600	70.500.— din
" " 9601	95.000.— "
skupaj	165.500.— din

Po obrazcu za računanje prispevka v sklad vodstva, ki se glasi:

plače in dodatki tehničnega pomožnega osebja, pomnoženi s splošnim računskim faktorjem, deljeni s skupnim zneskom rednega dobička podjetja, dobimo téle zneske:

Za hotel:

$$\frac{126.000 \times 2}{70.000} = 3.57; \text{ od rednega dobička v znesku}$$

70.500.— din znaša prispevek v sklad vodstva 2.020.— din.

Za restavracijo:

$$\frac{140.000 \times 2}{95.000} = 2.95; \text{ od rednega dobička v zne-}$$

sku 95.000.— din znaša prispevek v sklad vodstva 2.800.— din.

Vknjižbe so téle:

Dolguje (6. knj.):

965 konto oddeljenega dobička . . . 7.000.— din

Terja:

083 sklad vodstva . . . 4.820.— din

Prispevek v sklad vodstva od izrednega dobička obračunavamo v znesku 50%. Ker znaša izredni dobiček 14.000.— din, prenesemo 50% tega dobička, to je 7.000.— din, takole:

Dolguje (7. knj.):

965 konto oddeljenega dobička . . . 7.000.— din

Terja:

083 sklad vodstva . . . 7.000.— din

Po 4. členu uredbe o skladu vodstva morajo vsa podjetja vplačevati v osrednji sklad svojega operativnega voditelja po 5% svojega sklada vodstva.

Knjižimo torej:

Dolguje (8. knj.):

083 sklad vodstva $(11.820 \times 5 : 100)$. . 591.— din

Terja:

1810 obveznosti do uprave . . . 591.— din

Po gornjem pojasnilu je treba 50% rednega dobička oddeliti organu, ki je podjetje ustanovil, 25% gre operativnemu upravnemu voditelju, 25% pa ostane podjetju v prosto razpolago. Ker smo od rednega dobička odbili najprej 5.000.— din za nedoseženi dobiček, nam ostane skupni dobiček

165.500.— din. Od tega smo dali prispevek v sklad vodstva 4.820.— din in nam je ostalo še 160.680.— dinarjev. Od tega zneska pripade organu, ki je ustanovil podjetje, 80.340.— din, operativnemu upravnemu voditelju 40.170.— din, podjetju pa ostane v prosto razpolago 40.170.— din. Knjižimo:

Dolguje (9. knj.):

965 konto oddeljenega dobička . . . 160.680.— din

Terja:

1810 obveznosti od uprave . . . 120.510.— din

084 sredstva, s katerimi podjetje samostojno razpolaga . . . 40.170.— „

Od izrednega dobička podjetja, ki je znašal 14.000.— din, smo oddelili prispevek za sklad vodstva, 50% pa ostane podjetju v prosto razpolago. V tem primeru knjižimo:

Dolguje (10. knj.):

965 konto oddeljenega dobička . . . 7.000.— din

Terja:

084 sredstva, s katerimi podjetje samostojno razpolaga . . . 7.000.— din

Podjetje je moralo vplačati ves redni in izredni dobiček pristojnemu operativnemu upravnemu voditelju. Ob vplačilu je bilo knjiženo:

Dolguje (11. knj.):

1512 Uprava — konto rednega dobička . . . 165.500.— din

1512 Uprava — konto izrednega dobička . . . 14.000.— „

Terja:

1100 Narodna banka — redni konto . . . 179.500.— din

Dali smo nalog, naj se s konta operativnega upravnega voditelja prenese v korist podjetja znesek za sklad vodstva in smo knjižili:

1100 Narodna banka — redni konto	11.820.— din
---	--------------

Terja:

1511 Uprava — konto rednega dobička	4.820.— din
1512 Uprava — konto izredne- ga dobička	7.000.— "

Dajemo banki nalog, naj vplača 5% prispevka v osrednji sklad in knjižimo:

Dolguje (13. knj.):

1810 obveznosti do uprave . . .	591.— din
---------------------------------	-----------

Terja:

1100 Narodna banka — redni konto	591.— "
---	---------

Dajemo podatke operativnemu upravnemu voditelju o razdelitvi čistega dobička in knjižimo:

Dolguje (14. knj.):

1810 obveznosti do uprave . . .	120.510.— din
---------------------------------	---------------

Terja:

1511 Uprava — konto rednega dobička	120.510.— "
--	-------------

(Od gornjega zneska nakaže operativni upravni voditelj vladi FLRJ 80.540.— din.)

Pri operativnem upravnem voditelju so položeni zneski, s katerimi ima podjetje pravico prosto razpolagati. V tem primeru knjižimo:

Dolguje (15. knj.):

1510 Terjatev od uprave . . .	47.170.— din
-------------------------------	--------------

Terja:

1511 Uprava — konto rednega dobička	40.170.— „
1512 Uprava — konto izredne- ga dobička	7.000.— „

Če ni nobenih omejitev in izplača uprava vsa sredstva, s katerimi podjetje prosto razpolaga, tedaj se za prejeti znesek obremeni redni konto Narodne banke in prizna upravi na rednem kontu. Sicer se knjiži samo tisti del, ki ga podjetje prejme od operativnega voditelja.

Ker so podjetja dolžna, da do 27. v mesecu položijo tretjino rednega dobička, predvidenega z načrtom, ne vedo pa še, kolikšen je dokončni dobiček za ta mesec, se za vplačani znesek obremeni konto 1511 — Uprava — konto rednega dobička, po preteku meseca in po obračunu pa se razlika, ki pomeni preveč ali premalo vplačani znesek, prenese s tega računa na redni račun pri Narodni banki.

Tukaj so vzeti odstotki režije in je izvedena razdelitev dobička tako, kakor je pođano kot primer za posebna gostinska podjetja zveznega pomena. Druga podjetja vzamejo odstotke in izvedejo razdelitev, kakor je določeno po zadevnih uredbah.

(Glej primera knjiženja na prihodnjih straneh!)

083	Sklad vodstva		
8)	591	4.820	6)
		7.000	7)
10	Blagajna		
2)	945.000		
1510	Terjatve od uprave		
15)	47.170		
1512	Uprava — konto izrednega dobička		
11)	14.000	7.000	12)
		7.000	15)
500	Obračunani materialni stroški hotela		
		14.000	1)
510	Obračunani stroški za plače tehn. pom. osebja hotela		
		126.000	1)
520	Obračunani splošni stroški hotela		
		120.000	1)
810	Stroški restavracije		
1)	492.000	5.000	5)
3)	8.000		
4)	100.000		
860	Prejeto od restavracije		
		595.000	2)
9601	Obračunani redni dobiček restavracije		
5)	5.000	100.000	4)
9611	Obračunani izredni dobiček restavracije		
		8.000	3)
254			

084	Sredstva, s katerimi podjetje samostojno razpolaga			
		40.170	9)	
		7.000	10)	
1100	Narodna banka — redni konto			
12)	11.820	179.500	11)	
		591	13)	
1511	Uprava — konto rednega dobička			
11)	165.500	4.820	12)	
		120.510	14)	
		40.170	15)	
1810	Obveznosti do uprave			
13)	591	591	8)	
14)	120.510	120.510	9)	
501	Obračunani materialni stroški restavracije			
		260.000	1)	
511	Obračunani stroški za plače tehn. pom. osebja restavracije			
		140.000	1)	
521	Obračunani splošni stroški restavracije			
		72.000	1)	
53	Obračunani stroški za davke			
		13.500	1)	
		20.000	1)	
80	Stroški hotela			
1)	273.500			
3)	6.000			
4)	66.500			
5)	4.000			
85	Prejeto od hotela			
		350.000	2)	
9600	Obračunani redni dobiček hotela			
		66.500	4)	
		4.000	5)	
9610	Obračunani izredni dobiček hotela			
		6.000	3)	
965	Konto oddeljenega dobička			
6)	4.820			
7)	7.000			
9)	160.680			
10)	7.000			

Na podlagi 2. člena uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gostinskih podjetij ter po zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije izdaja Gospodarski svet vlade FLRJ

odločbo

o splošnem računskem faktorju pri državnih gostinskih podjetjih*

1. člen

Splošni računski faktor, na podlagi katerega se izračuna odstotek prispevka v sklad vodstva iz rednega dobička, se določi na 20 (dvajset).

2. člen

Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajala pa se bo od 1. januarja 1947.

Št. 278

Beograd dne 9. januarja 1947.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 3—25/47.

Na podlagi 6. člena uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gostinskih podjetij ter po zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije izdaja Gospodarski svet vlade FLRJ

odločbo

o prispevkih v sklad vodstva iz izrednega dobička državnih gostinskih podjetij*

1. člen

Pristojni operativni upravni voditelji odredijo po predpisih 3. člena uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gostinskih podjetij prispevek v sklad vodstva iz izrednega dobička po tej odločbi.

2. člen

Odstotek od izrednega dobička državnih gostinskih podjetij, ki gre v sklad vodstva, se določi na 50% (petdeset odstotkov) od skupnega izrednega dobička.

3. člen

Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajala pa se bo od 1. januarja 1947.

Št. 274

Beograd dne 9. januarja 1947.

Predsednik

Gospodarskega sveta vlade FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 3—21/47.

Na podlagi 3. člena uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 ter v zvezi z odločbo Gospodarskega sveta vlade FLRJ št. 274 z dne 9. januarja 1947 izdajam

odločbo

o odstotku prispevka v sklad vodstva iz izrednega dobička državnih gostinskih podjetij zveznega pomena*

1. Odstotek izrednega dobička državnih gostinskih podjetij zveznega pomena, ki gre v sklad vodstva, se določa na 50% (petdeset odstotkov) od skupnega izrednega dobička.

2. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

/ Št. 1830

Beograd dne 14. januarja 1947.

Minister za trgovino in preskrbo:
dr. Zaim Šarac l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 8—77/47.

Na podlagi 3. odstavka 3. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ št.106/764 z dne 31. decembra 1946) se izdaja

odločba

o stopnji dobička državnih gostinskih podjetij republiškega pomena*

1. člen

Za stopnjo dobička državnih gostinskih podjetij republiškega pomena je odločilna razvrstitev podjetij v kategorije in skupine, ki jih bo v smislu 3. odstavka 1. člena gornje uredbe določilo ministrstvo za trgovino in preskrbo Ljudske republike Slovenije.

2. člen

Stopnja dobička podjetij I. kategorije znaša 25%.

Stopnja dobička podjetij II. kategorije

1. skupine	15%
2. skupine	10%

* Obj. v Ur. listu LRS št. 8—8/47.

3. člen

Ta odločba velja od dneva objave, izvajala pa se bo od 1. januarja 1947.

S—106/47

Ljubljana dne 17. januarja 1947.

Predsednik vlade LRS:
Miha Marinko l. r.

Minister
za trgovino in preskrbo LRS:
Tone Fajfar l. r.

Na podlagi drugega odstavka 3. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ št. 106/764 z dne 31. decembra 1946) in v zvezi z odredbo ministra za trgovino in preskrbo LRS o razvrstitvi državnih gostinskih podjetij republiškega in lokalnega pomena, izdaja predsednik načrtna komisije Ljudske republike Slovenije na predlog ministra za trgovino in preskrbo

odločbo

o odstotku splošnih stroškov (režije) za državna gostinska podjetja republiškega pomena*

1. člen

Odstotek splošnih stroškov (režije) glede na 5. točko navodil o elementih, iz katerih sestoje posamezne vrste stroškov državnih gostinskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 6/53 z dne 21. januarja 1947) za posamezne kategorije državnih gostinskih podjetij republiškega pomena znaša:

a) za I. kategorijo posebnih gostinskih podjetij, in sicer:	
sezonskih hotelov	do 80%
restavracij in kavarn, ki obratujejo vse leto,	do 25%
sezonskih restavracij in kavarn	do 30%
b) za II. kategorijo, 1. skupino, in sicer	
hotelov, ki obratujejo vse leto	do 60%
sezonskih hotelov	do 70%

* Obj. v Ur. listu LRS št. 6—31/47.

restavracij in kavarn, ki obratujejo vse leto, do 20%
sezonskih restavracij in kavarn do 25%
- c) za II. kategorijo; 2. skupino, in sicer
hotelov, ki obratujejo vse leto do 50%
sezonskih hotelov do 60%
restavracij in kavarn, ki obratujejo vse leto, do 15%
sezonskih restavracij in kavarn do 20%

2. člen

V okviru prednjih maksimalnih odstotkov določi pristojni operativni upravni voditelj odstotek splošnih stroškov (režije) za vsako podjetje posebej.

3. člen

Ta odločba velja od dneva objave, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 52/1—47—Kom

Ljubljana dne 24. januarja 1947.

Podpredsednik vlade LRS,
minister za gradnje,
in v z. predsednika načrtne komisije:
Ivan Maček l. r.

Na podlagi 4. člena uredbe vlade FLRJ o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij z dne 31. decembra 1946 (Ur. list FLRJ št. 106—764/47 z dne 31. decembra 1946), izdaja vlada LRS

odredbo

o pooblastitvi ljudskih odborov, da sami odredijo odstotke režijskih stroškov in stopnje dobička za državna gostinska podjetja lokalnega pomena*

1. člen

Pristojni ljudski odbori, ki upravljajo državna gostinska podjetja lokalnega pomena, se pooblašajo, da sami odredijo odstotke režijskih stroškov in stopnje dobička za ta podjetja pod naslednjimi pogoji:

1. Splošni stroški (režija) in stopnje dobička se izračunavajo na podlagi določenega odstotka od materialnih stroškov in plač z dodatki tehničnega pomožnega osebja.

Odstotek splošnih stroškov (režije) in stopnje dobička za državna gostinska podjetja lokalnega pomena in sicer posebej za vsa podjetja, razvrščena po kategorijah, skupinah in podskupinah v smislu 5. člena odredbe o razvrstitvi državnih gostinskih podjetij republiškega in lokalnega pomena z dne 24. januarja 1947, odredi izvršilni odbor pristojnega ljudskega odbora.

* Obj. v Ur. listu LRS št. 7—37/47.

2. Odstotek splošnih stroškov (režije) za državna gostinska podjetja lokalnega pomena ne sme biti večji od odstotkov splošnih stroškov (režije) za državna gostinska podjetja republiškega pomena, določenih z odločbo o odstotku splošnih stroškov (režije) za državna gostinska podjetja republiškega pomena z dne 24. januarja 1947.

3. Stopnja dobička državnih gostinskih podjetij lokalnega pomena ne sme povzročiti zvišanja cen gostinskih storitev.

4. Minister za trgovino in preskrbo se pooblašča, da na predlog ljudskega odbora v poedinih primerih odredi tudi višjo stopnjo dobička.

2. člen

Natančnejša navodila za izvajanje te odredbe izda minister za trgovino in preskrbo LRS.

3. člen

Ta odločba velja od dneva objave, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 66/2—47 Kom

Ljubljana dne 29. januarja 1947.

Minister za trgovino
in preskrbo LRS:
Tone Fajfar l. r.

Predsednik vlade LRS:
Miha Marinko l. r.

Na podlagi 2. člena odredbe vlade LRS z dne 29. januarja 1947 o pooblastitvi ljudskih odborov, da sami odredijo odstotke režijskih stroškov in stopnje dobička za državna gostinska podjetja lokalnega pomena, izdajam

navodilo
za izvajanje te odredbe*

1. Uredba o stroških in dobičku gostinskih podjetij z dne 31. XII. 1946 (Ur. list FLRJ št. 106) kakor tudi na podlagi te uredbe izdana odredba o pooblastitvi ljudskih odborov, da sami odredijo odstotke režijskih stroškov za državna gostinska podjetja (Uradni list LRS št. 7—1947), veljata samo za državna gostinska podjetja.

2. Po določbi 1. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij kakor tudi po 4. členu odredbe o kategorizaciji državnih gostinskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 7—1947) se zgoraj navedene določbe ne uporabljajo za menze in ljudske restavracije.

Menze in ljudske restavracije so podjetja za kolektivno prehrano delovnega ljudstva in se med seboj ločijo samo po tem, da je krog gostov v menzah omejen na eno ali več natančno določenih podjetij, zavodov ali ustanov, v ljudske restavracije pa ima vsakdo pristop. Za te dve vrsti gostišč bodo izdani posebni predpisi.

* Obj. v Ur. listu LRS št. 11—57/47.

3. Kategorizacija državnih gostinskih podjetij je predpisana z odredbo o razvrstitvi državnih gostinskih podjetij republiškega in lokalnega pomena (Uradni list LRS št. 6—1947).

4. **Materialni stroški** (točka a) 2. člena uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij) so sestavljeni po 2. točki navodil o elementih, iz katerih sestoje posamezne vrste stroškov drž. gostinskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 6—1947), iz tehle elementov:

a) iz stroškov za živila in material za posamezne storitve po enotnih cenah, če so određene; če niso određene, se kot enotna cena računa proizvajalčeva prodajna cena, če je kupljen material od proizvajalca, ali krajevna cena v trgovini na drobno, če je material kupljen v trgovini na drobno in zanj ni određena enotna cena;

b) iz stroškov za material za posamezne storitve, s čimer se razume material za pranje, likanje, čiščenje, kopanje in podobne storitve, ki se navadno opravljajo v gostinskih podjetjih;

c) iz nabavnih stroškov za material, naveden pod a) in b), med katera spadajo stroški za prevoz od razkladalne postaje ali od tistega kraja, do katerega so vračunani prevozni stroški v ceno, ki je bila plačana prodajalcu in ki je sestavni del cene, pa do gostinskega podjetja. Sem spadajo dalje stroški za razkladanje, nakladanje in skladiščenje materiala v skladišče gostinskega podjetja. K nabavnim stroškom spadajo tudi še trošarina in druge davščine, če mora gostinsko podjetje po veljavnih predpisih plačati tudi te stroške;

č) iz dodatkov za kalo, manjek in pokvarjeno blago in za odpadke pri pripravi jedil in za razbiti

inventar. Ti dodatki se računajo po normah, ki jih odredi minister za trgovino in preskrbo FLRJ v soglasju s predsednikom zvezne načrtne komisije. Dokler ne bodo izdane te norme, se računajo ti stroški v znesku, ki se lahko dokaže, in samo tam, kjer ti stroški niso nastali po krivdi podjetja ter niso vrnjeni na drug način.

5. Stroški za plače z dodatki za tehnično pomožno osebje sestoj:

a) iz plač vseh uslužbencev, ki so neposredno zaposleni pri pripravi jedil in pijač in pri postrežbi kakor tudi pri opravljanju gostinskih storitev. Sem spada vse kuhinjsko osebje od šefa kuhinje do kurjača, pomivalk in snažilk kuhinjskih prostorov, dalje vse osebje, zaposleno pri neposredni postrežbi gostov, kot so šefi dvoran, natakarji, raznašalci vina, vajenci, sprejemni šefi, vratarji, sobarice, sobarji, snažilci prostorov za goste, nosači, postreščki in podobno. Končno spada sem tudi osebje pralnic, skladišč in pomožnih delavnic podjetja;

b) iz plač za nadurno delo uslužbencev, navedenih pod a);

c) iz socialnih prispevkov od plač uslužbencev, navedenih pod a), toda samo za tisti del, ki odpade na podjetje;

č) iz potnih ali selitvenih stroškov uslužbencev, navedenih pod a);

d) iz dodatkov za otroke uslužbencev, navedenih pod a).

6. Splošni stroški (režija) sestoj:

a) iz plač vodilnega, upravnega, pisarniškega in računskega osebja, kamor spada vse osebje, ki je zaposleno pri vodstvu, v upravi, pisarni in računovodstvu podjetja. Sem spadajo tudi šoferji oseb-

nih avtomobilov vodstva podjetja, kurirji in čistilci pisarniških prostorov;

b) iz plač za nadurno delo uslužbencev pod a);

c) iz socialnih prispevkov od plač uslužbencev pod a), toda samo za tisti del, ki odpade na podjetje;

č) iz potnih in selitvenih stroškov uslužbencev pod a);

d) iz dodatkov za otroke uslužbencev pod a);

e) iz stroškov za zdravstveno zaščito uslužbencev;

f) iz splošnih upravnih stroškov (pisarniški material, telefon);

g) iz stroškov za kurjavo;

h) iz stroškov za pranje perila;

i) iz odpisov od inventarja, opreme in pribora;

j) iz stroškov za redno kulturno poslovanje (godba, časopisi, revije);

k) iz stroškov za poslovne prostore (najemniina, voda, razsvetljava, redna popravila, zavarovanje in vzdrževanje snage v poslopiju, amortizacije);

l) iz raznih davščin in prispevkov;

m) iz stroškov denarnega in plačilnega prometa;

n) iz prispevkov za pristojnega operativnega upravnega voditelja;

o) iz stroškov za kadre;

p) iz stroškov za pomožne poslovne prostore;

r) iz stroškov za reklamo, propagando in podobno;

s) iz drugih stroškov, razen stroškov, navedenih pod 3. in 4. točko, ter prometnega davka.

7. Za določanje odstotka splošnih stroškov (režija) in stopnje dobička se uporablja ista osnova, to je seštevek materialnih stroškov (3. točka) in plač ter dodatkov pomožnega tehničnega osebja

(4. točka). Na podlagi tega seštevka določajo izvršilni odbori LO odstotek splošnih stroškov (režija) in določeno stopnjo dobička za drž. gostinska podjetja lokalnega pomena.

8. Odstotki splošnih stroškov (režija) za drž. gostinska podjetja lokalnega pomena ne smejo biti višji od splošnih stroškov, ki so določeni z odločbo vlade LRS o stopnji režije gostinskih podjetij republiškega pomena. Odstotki splošnih stroškov drž. gostinskih podjetij lokalnega pomena ne smejo torej presegati pri podjetjih uvrščenih:

a) v I. kategorijo: pri sezonskih hotelih 60%, pri sezonskih restavracijah in kavarnah 30% in pri restavracijah in kavarnah, ki obratujejo vse leto, 20% od seštevka materialnih stroškov in plač ter dodatkov pomožnega tehničnega osebja ter podjetij;

b) v II. kategorijo 1. skupine (1. in 2. podskupina): pri sezonskih hotelih 70%, pri hotelih, ki obratujejo vse leto, 60%, pri sezonskih restavracijah in kavarnah 25% in pri restavracijah in kavarnah, ki obratujejo vse leto, 20%;

c) v II. kategorijo 2. skupine: pri sezonskih hotelih 60%, pri hotelih, ki obratujejo vse leto, 50%, pri sezonskih restavracijah, gostilnah in kavarnah 20% in pri restavracijah, gostilnah in kavarnah, ki obratujejo vse leto, 15% materialnih stroškov in plač ter dodatkov pomožnega tehničnega osebja.

Primer: pri gostilni LO, uvrščeni v II. kategorijo 2. skupine, znašajo vsi materialni stroški 700.000 din, vsi stroški za plače in dodatke tehničnega pomožnega osebja pa 60.000 din. Seštevek teh dveh vrst stroškov znaša 760.000 din, 15% tega je 114.000 din. S tem zneskom se morajo pri tem pod-

jetju kriti vsi izdatki za splošne stroške (režija, 5. točka).

Povišanje odstotka splošnih stroškov sme biti pri sezonskih podjetjih samo tolikšno, kolikor ustreza dejanskim stroškom, ki jih ima podjetje v času, ko ne posluje.

9. Kot pri drugih državnih gostinskih podjetjih imamo tudi pri državnih gostinskih podjetjih lokalnega pomena redni in izredni dobiček.

Stopnje rednega dobička državnih gostinskih podjetij lokalnega pomena določi izvršilni odbor na podlagi določenega odstotka od seštevka materialnih stroškov (3. točka) in plač ter dodatkov tehničnega pomožnega osebja (4. točka). Pri določanju stopnje dobička se mora paziti na to, da se določi taka stopnja, da ne bo povišala cen gostinskih storitev, ki bodo določene za vsako kategorijo in skupino oziroma podskupino. Izjeme se bodo dovoljevale le v upravičenih primerih na predlog LO, in sicer z rešitvijo ministra za trgovino in preskrbo LRS.

Redni dobiček državnih gostinskih podjetij lokalnega pomena se izračuna, če se stopnja dobička pomnoži s seštevkom materialnih stroškov (3. točka) in plač ter dodatkov pomožnega tehničnega osebja (4. točka) in deli s 100.

$$D = \frac{P(M + S)}{100}$$

pri čemer pomeni D redni dobiček, P določeno stopnjo dobička, M skupni znesek materialnih stroškov in S skupni znesek plač in dodatkov tehničnega pomožnega osebja.

Iz obrazca je videti, da se da večji dobiček doseči bodisi z višjo stopnjo dobička, ali s pove-

čanjem materialnih stroškov. Prvi način je dopusten samo do tiste meje, da se zaradi povečane stopnje dobička ne povišajo cene. Vsako nadaljnje povečanje dobička sme iti samo na račun povečanih materialnih stroškov, kar pomeni povečanje števila gostinskih storitev (blagovni promet); to pa bo mogoče doseči le z uvedbo delovnih norm.

Izredni dobiček nastane z znižanjem splošnih stroškov (režije) pod normirane splošne stroške. Če je izvršilni odbor LO določil kot odstotek splošnih stroškov (režije) 20%, podjetje pa je imelo dejansko nižje splošne stroške, je razlika izredni dobiček.

Primer: materialni stroški gostinskega podjetja LO znašajo 100.000 din, plača z dodatki pomožnega tehničnega osebja tega podjetja pa 50.000. Odstotek splošnih stroškov je bil določen z 20%, tako da bi bilo v tem primeru $20\% \text{ od } 150.000 = 30.000 = \text{normirani splošni stroški (režija)}$. Če so znašali pri podjetju dejanski splošni stroški samo 20.000 din, bi imelo podjetje 10.000 din izrednega dobička.

10. Vsa državna gostinska podjetja so dolžna, ne glede na stopnjo normiranih stroškov, izkazovati v vsakem primeru v svojem knjigovodstvu natančno vse svoje individualne dejanske stroške.

Ljubljana dne 27. februarja 1947.

Minister
za trgovino in preskrbo LRS:
Tone Fajfar l. r.

4. V TRGOVINI

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastitvi vlade FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva izdaja vlada FLRJ po predlogu ministra za trgovino in preskrbo

uredbo o stroških državnih trgovskih podjetij*

I. Splošne določbe

1. člen

Predpisi te uredbe veljajo za vsa državna trgovska podjetja glede njihovega poslovanja s proizvodi, za katere so določene enotne cene.

2. člen

Državna trgovska podjetja v svojem poslovanju s proizvodi, za katere so določene enotne cene, ne ustvarjajo akumulacije.

Državna trgovska podjetja krijejo stroške celotnega svojega poslovanja iz določenih rabatov in marž.

Rabati se določajo za proizvode z enotnimi cenami v nadrobni prodaji, marže pa za proizvode z enotnimi proizvajalčevimi prodajnimi cenami.

Prihranki, ki jih državna trgovska podjetja dosežejo v mejah določenih rabatov in marž, se ne štejejo za akumulacijo.

* Obj. v Ur. listu FLRJ, št. 45—342/48.

3. člen

Rabatj in marže obsegajo pri proizvodih z enotnimi cenami te elemente:

- a) nabavne in prodajne stroške,
- b) prispevek za amortizacijo,
- c) prispevek v sklad za nacionalizacijo poslovanja in dvig ravni kulturnega trgovanja (sklad za racionalizacijo),
- č) prispevek v sklad vodstva podjetja,
- d) prispevek za vzgojo kadrov.

II. Nabavni in prodajni stroški

4. člen

Med nabavne in prodajne stroške spadajo vsi stroški, ki so potrebni za pravilno in kulturno trgovsko poslovanje.

Pri proizvodih z enotnimi cenami pri nadrobni prodaji spadajo med nabavne in prodajne stroške:

- a) odvisni stroški,
- b) stroški blagovnega prometa,
- c) stroški za najemnine in vzdrževanje poslovnih prostorov,
- č) splošni upravni stroški,
- d) sklad za plače osebja, ki se ne plača po delovnem učinku,
- e) sklad za plače osebja, ki se plača po delovnem učinku po uredbi o prejemkih uslužbencev in nameščencev v državnih trgovskih podjetjih in njihovih prodajalnah kakor tudi v prodajalnah zadrug in družbenih ter množičnih organizacij (Uradni list FLRJ št. 97/47).

Pri proizvodih z enotnimi proizvajalčevimi prodajnimi cenami spadajo med nabavne in prodajne

stroške vsi stroški iz prednjega odstavka razen odvisnih. Odvisni stroški se posebej zaračunavajo k predpisani enotni proizvajalčevi prodajni ceni.

5. člen

Državna trgovska podjetja, ki imajo svoje poslovne prostore v celoti ali deloma v lastnih zgradbah, obračunajo v okviru nabavnih in prodajnih stroškov (posebej v okviru stroškov za najemnine in vzdrževanje poslovnih prostorov) tudi določeni prispevek za najemnine poslovnih prostorov.

Prispevek za najemnine poslovnih prostorov se obračuna od prometa podjetja v odstotku, ki ga določi minister za trgovino in preskrbo FLRJ.

Način uporabe prispevka za najemnine poslovnih prostorov predpiše minister za finance FLRJ po predlogu ministra za trgovino in preskrbo FLRJ in v sporazumu s predsednikom zvezne planske komisije.

III. Prispevek za amortizacijo

6. člen

S prispevkom za amortizacijo se zagotovijo sredstva za zamenjavo in velika popravila osnovnih sredstev v trgovini, in sicer: inventarja, naprav in prevoznih sredstev.

Prispevek za amortizacijo se deli na del, ki je namenjen za zamenjavo osnovnih sredstev, in za velika popravila.

Del amortizacijskega prispevka, ki je namenjen za zamenjavo osnovnih sredstev, vplačujejo podjetja v splošni državni amortizacijski sklad.

Del amortizacijskega prispevka, ki je namenjen za velika popravila osnovnih sredstev, vplačujejo podjetja v amortizacijski sklad podjetja.

7. člen

S sredstvi, ki jih vplačajo trgovska podjetja splošnega državnega pomena v splošni državni amortizacijski sklad, razpolaga vlada FLRJ.

Vlade ljudskih republik izdajo predpise o razpolaganju s sredstvi, ki jih vplačajo podjetja republiškega in lokalnega pomena v splošni državni amortizacijski sklad.

Podjetja razpolagajo samostojno s sredstvi svojega amortizacijskega sklada na podlagi svojega finančnega plana.

8. člen

Prispevek za amortizacijo se obračunava v odstotku od prometa podjetja. Ta odstotek določi minister za finance FLRJ po predlogu ministra za trgovino in preskrbo FLRJ v sporazumu s predsednikom zvezne planske komisije.

Minister za finance FLRJ določi po predlogu ministra za trgovino in preskrbo FLRJ v sporazumu s predsednikom zvezne planske komisije, kolikšen del amortizacijskega zneska vplačuje podjetje v splošni državni amortizacijski sklad, kolikšen del pa v amortizacijski sklad podjetja.

9. člen

Določbe 6., 7., 8., 9. in 12. člena uredbe o splošnem državnem amortizacijskem skladu rudarske in industrijske proizvodnje in o amortizacijskem skladu državnih rudarskih in industrijskih podjetij (Uradni list FLRJ št. 15/47) veljajo tudi za državna trgovska podjetja.

IV. Prispevek v sklad za racionalizacijo

10. člen

S prispevkom v sklad za racionalizacijo poslovanja in dvig ravni kulturnega trgovanja (sklad za racionalizacijo) se zagotovijo sredstva za boljšo organizacijo dela, za uporabo modernejših naprav, za izpopolnitev racionalne in higienske ureditve prostorov, za posebno reklamo itd.

Prispevek v sklad za racionalizacijo se obračunava v odstotku od prometa podjetja. Ta odstotek določi minister za trgovino in preskrbo FLRJ v sporazumu s predsednikom Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ.

11. člen

Če podjetje pričakuje, da prispevek v sklad za racionalizacijo, obračunan po določenem odstotku, ne bo zadostoval za kritje vseh stroškov, ki so potrebni za racionalizacijo (zlasti če je raven racionalnega in kulturnega poslovanja podjetja nizka ali če drugi razlogi zahtevajo povečanje izdatkov za racionalizacijo), lahko podjetje določi večji odstotek prispevka, kakor pa je določen po 10. členu te uredbe. Tako določeni odstotek sme operativni upravni voditelj znižati, če misli, da njegovo povečanje ni opravičeno.

Če podjetje ni zvišalo odstotka prispevka v sklad za racionalizacijo ali če tudi povečani prispevek po prednjem odstavku ne zadostuje za kritje vseh stroškov, ki so potrebni za racionalizacijo, sme operativni upravni voditelj določiti večji odstotek prispevka.

V. Prispevek v sklad vodstva

12. člen

S prispevkom v sklad vodstva podjetja se zagotovijo sredstva:

a) za posebno nagraditev racionalizatorjev in novatorjev ter drugih uslužbencev in delavcev podjetja, ki so se posebno izkazali pri delu;

b) za graditev stanovanj za uslužbence in delavce podjetja;

c) za graditev socialnih in kulturnih ustanov za uslužbence in delavce podjetja (zavetišč, dečjih jasli, vajeških domov, ambulant, menz, klubov, knjižnic, čitalnic, kinodvoran, športnih igrišč itd.);

č) za dvig strokovne usposobljenosti uslužbencev in delavcev podjetja.

Iz sklada vodstva se ne morejo dajati nagrade direktorju in njegovim pomočnikom.

13. člen

Sklad vodstva upravlja direktor podjetja.

Direktor se mora pri uporabi sredstev sklada vodstva posvetovati s sindikalno podružnico podjetja.

14. člen

Prispevek v sklad vodstva se obračunava v odstotku od prometa podjetja. Ta odstotek določi za posamezne skupine proizvodov oziroma vrste podjetij minister za trgovino in preskrbo FLRJ po prej dobjenem mnenju centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije.

Operativni upravni voditelj lahko določi ob začetku poslovnega leta po navodilu republiškega ministrstva za trgovino in preskrbo za posamezna

trgovska podjetja pod svojim vodstvom glede na število njihovih uslužbencev in obseg njihovega prometa nižji odstotek prispevka v sklad vodstva, kakor pa je odstotek, določen po prednjem odstavku.

Razliko med odstotkom prispevka v sklad vodstva, določenim po prvem odstavku tega člena, in med nižjim odstotkom, določenim po drugem odstavku tega člena, vplačuje podjetje v svoj sklad za racionalizacijo.

15. člen

Vsa državna trgovska podjetja pod vodstvom istega operativnega upravnega voditelja morajo vplačevati v osrednji sklad vodstva pri operativnem upravnem voditelju 5% od zneska svojega sklada vodstva.

Sredstva osrednjega sklada vodstva so namenjena za posebne nagrade ravnateljem podjetij, njihovim pomočnikom ter uslužbencem in delavcem podjetij, ki so se posebno izkazali.

Osrednji sklad vodstva upravlja operativni upravni voditelj.

IV. Prispevek za vzgojo kadrov

16. člen

K prispevkom za vzgojo kadrov se zagotovijo sredstva za strokovno povzdigo kadrov v trgovini.

Prispevek za vzgojo kadrov se obračuna v odstotku od prometa podjetja. Ta odstotek določi minister za trgovino in preskrbo FLRJ.

Minister za trgovino in preskrbo FLRJ določi za podjetja splošnega državnega pomena, republiški minister za trgovino in preskrbo pa za podjetja

republiškega in lokalnega pomena, kolikšen del doseženega prispevka za vzgojo kadrov ostane na razpolago podjetju, kolikšen del pa se vplačuje v korist operativnega upravnega voditelja za vzgojo kadrov.

17. člen

Ce prispevek za vzgojo kadrov, obračunan v določenem odstotku, ne zadostuje za kritje potrebnih stroškov za vzgojo kadrov, sme operativni upravni voditelj sam ali po predlogu podjetja določiti večji odstotek, kakor pa je odstotek, določen po 16. členu te uredbe.

VII. Rabati in marže

18. člen

Rabate in marže za proizvode oziroma skupine proizvodov, za katere so predpisane enotne cene, veljavne za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo, določi minister za trgovino in preskrbo FLRJ v sporazumu s predsednikom Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ.

Rabate in marže za proizvode oziroma skupine proizvodov, za katere so predpisane enotne cene, veljavne v posameznih ljudskih republikah, določi republiški minister za trgovino in preskrbo v sporazumu s predsednikom republiške planske komisije in ministrom za trgovino in preskrbo FLRJ.

19. člen

Za isti proizvod oziroma za isto skupino proizvodov se lahko glede na različne pogoje trgovine v posameznih krajih in glede na različno oddaljenost posameznih podjetij od nakladalne postaje določijo različni rabati oziroma marže.

20. člen

Operativni upravni voditelj sme v sporazumu z republiškim ministrstvom za trgovino in preskrbo planirati in določiti za posamezna državna trgovska podjetja, pri katerih so dejanski nabavni in prodajni stroški iz objektivnih razlogov nižji od nabavnih in prodajnih stroškov, ki so obseženi v rabatih in maržah, nižje individualne nabavne in prodajne stroške, kakor pa so obseženi v rabatih in maržah.

Razliko med tako določenimi individualnimi nabavnimi in prodajnimi stroški in med nabavnimi in prodajnimi stroški, obseženimi v rabatih in maržah, vplača podjetje takole: 80% razlike v korist proračuna organa, v katerega pristojnosti je podjetje, 20% razlike pa v svoj sklad vodstva.

21. člen

Če ima državno trgovsko podjetje zaradi racionalizacije dela ali povečanega prometa nižje nabavne in prodajne stroške, kakor so obseženi v rabatih in maržah, oziroma nižje, kakor so določeni po prednjem členu, mora ravnati najprej po predpisih uredbe o prejemkih uslužbencev in nameščencev v državnih trgovskih podjetjih in njihovih prodajalnah kakor tudi v prodajalnah zadrug in družbenih ter množičnih organizacij (Uradni list FLRJ št. 97/47), nato pa vplača od razlike 50% v sklad za racionalizacijo, 50% pa v sklad vodstva podjetja.

22. člen

Državna trgovska podjetja morajo v svojem knjigovodstvu natančno izkazovati svoje individualne dejanske stroške.

VIII. Končne določbe

23. člen

Vlade ljudskih republik izdajo posebne predpise o stroških državnih trgovskih podjetij glede poslovanja s proizvodi, za katere niso določene enotne cene.

24. člen

Natančnejše predpise za izvajanje te uredbe izda minister za trgovino in preskrbo FLRJ.

25. člen

Z uveljavitvijo te uredbe prenehajo veljati predpisi uredbe o stroških trgovine na debelo in na drobno z dne 31. decembra 1946 in predpisi uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih trgovskih podjetij na debelo in na drobno z dne 31. decembra 1946 (Uradni list FLRJ št. 106/46).

26. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«. Predpisi 5. do 17. člena se uporabljajo od 1. januarja 1948, predpisi 18., 19. in 21. člena od 1. junija 1948, predpis 20. člena pa od 1. julija 1948.

Beograd dne 22. maja 1948.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:

Josip Broz-Tito l. r.

Minister za trgovino in preskrbo:

Jakov Blažević l. r.

Na podlagi 8. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij izdajam po predlogu ministra za trgovino in preskrbo FLRJ in v sporazumu s predsednikom zvezne planske komisije

odločbo

o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za amortizacijo osnovnih sredstev (inventarja, naprav in prevoznih sredstev) državnih trgovskih podjetij*

I. Določijo se tile odstotki za amortizacijo osnovnih sredstev (inventarja, naprav in prevoznih sredstev) državnih trgovskih podjetij:

1. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po nižjih enotnih cenah, ter od prometa s proizvodi, za katere niso določene enotne cene:

a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,06%,

b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,30%.

2. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah:

a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,015%,

b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,075%.

II. Prispevek za amortizacijo, ki se dobi z obračunom določenega odstotka od prometa podjetja,

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—510/48.

se razdeli in vplača po svojem namenu (6. člen uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij) takole:

- a) $\frac{2}{3}$ (dve tretjini) v splošni državni amortizacijski sklad pri Državni investicijski banki FLRJ,
- b) $\frac{1}{3}$ (eno tretjino) v amortizacijski sklad podjetja pri Državni investicijski banki FLRJ.

III. Če so poslovni prostori državnih trgovskih podjetij v celoti ali deloma v lastnih zgradbah, se te zgradbe amortizirajo iz zneskov, ki se dobe po odločbi ministra za trgovino in preskrbo FLRJ o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za najemnine poslovnih prostorov državnih trgovskih podjetij.

IV. Državno trgovsko podjetje, ki ima vse svoje poslovne prostore v lastnih zgradbah, mora najpozneje do petnajstega v prihodnjem mesecu obračunati čisti znesek za najemnine poslovnih prostorov, ga razdeliti in vplačati:

- a) $\frac{2}{3}$ (dve tretjini) v splošni državni amortizacijski sklad pri Državni investicijski banki FLRJ,
- b) $\frac{1}{3}$ (eno tretjino) v amortizacijski sklad podjetja pri Državni investicijski banki FLRJ.

V. Državno trgovsko podjetje, ki ima svoje poslovne prostore deloma v lastnih in deloma v tujih zgradbah, izplača iz obračunanega zneska za najemnine poslovnih prostorov najprej najemnino za tuje poslovne prostore, ostanek pa razdeli in vplača na način, ki je določen v IV. točki te odločbe.

Najemnine se smejo vplačati največ do 80% od obračunanega zneska za najemnine poslovnih prostorov. Če najemnina presega 80% obračunanega zneska, krije podjetje razliko iz svojih nabavnih in prodajnih stroškov.

VI. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, uporablja pa se od 1. januarja 1948.

Št. 20.850

Beograd dne 8. julija 1948.

Minister za finance:

Dobrivoje Radosavljević l. r.

Minister za trgovino in preskrbo:

Jakov Blažević l. r.

Strinjam se!

Predsednik zvezne planske komisije:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 16. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij izdajam

odločbo

o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za vzgojo kadrov v državnih trgovskih podjetjih*

I. Določijo se tile odstotki za obračunavanje prispevka za vzgojo kadrov v državnih trgovskih podjetjih:

1. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po nižjih enotnih cenah, ter od prometa s proizvodi, za katere niso določene enotne cene:

a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,04%,

b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,20%.

2. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah:

a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,01%,

b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,05%.

Ti odstotki se obračunavajo od prometa podjetja.

II. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, uporablja pa se od 1. januarja 1948.

Št. 12.218

Beograd dne 8. julija 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:

Jakov Blažević l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—512/48.

Na podlagi 10. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij izdajam v soglasju s predsednikom Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ

odločbo

o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka v sklad za racionalizacijo poslovanja in povzdigo ravni kulturnega trgovanja državnih trgovskih podjetij*

I. Določijo se tile odstotki za obračunavanje prispevka v sklad za racionalizacijo poslovanja in povzdigo ravni kulturnega trgovanja državnih trgovskih podjetij:

1. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po nižjih enotnih cenah, in od prometa s proizvodi, za katere niso določene enotne cene:

- a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,04%,
- b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,20%.

2. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah:

- a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,01%,
- b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,05%.

Ti odstotki se obračunavajo od prometa podjetja.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—513/48.

II. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, uporablja pa se od 1. januarja 1948.

Z uveljavitvijo te odločbe prenehajo veljati predpisi odločbe predsednika zvezne planske komisije o odstotku za racionalizacijo poslovanja in za povzdigo ravni kulturnega delovanja (Uradni list FLRJ št. 9/47).

Št. 12.216

Beograd dne 8. julija 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:

Jakov Blažević l. r.

Strinjam se!

Predsednik

Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 14. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij, izdajam v sporazumu s centralnim odborom Enotnih sindikatov Jugoslavije

odločbo

o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za sklad vodstva državnih trgovskih podjetij*

I. Določijo se tile odstotki za obračunavanje prispevka za sklad vodstva državnih trgovskih podjetij:

1. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po nižjih enotnih cenah, ter od prometa s proizvodi, za katere niso določene enotne cene:

a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,030%,

b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,150%.

2. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah:

a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,08%,

b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,040%.

Ti odstotki se obračunavajo od prometa podjetja.

II. Določeni odstotki v prejšnji točki veljajo za vse skupine proizvodov, tako da se isti morejo

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—516/48.

znižati po 14. členu uredbe o stroških državnih podjetij.

III. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, uporablja pa se od 1. januarja 1948.

Z uveljavitvijo te odločbe prenehajo veljati predpisi odločbe o maksimalnem prispevku za sklad vodstva državnih trgovskih podjetij na debelo in na drobno ter odstotku dobička za leto 1948, ki ga bo podjetje vplačevalo v sklad vodstva (Uradni list FLRJ št. 3/47).

Št. 12.219

Beograd dne 8. julija 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:

Jakov Blažević l. r.

Na podlagi 5. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij izdajam

odločbo

o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za najemnine poslovnih prostorov državnih trgovskih podjetij*

I. Državna trgovska podjetja, ki imajo poslovne prostore v celoti ali deloma v lastnih zgradbah, amortizirajo te zgradbe iz zneskov, ki se dobijo z obračunom odstotkov, določenih v II. točki, od prometa podjetja.

Kako se ti zneski uporabijo in razdelijo, je predpisano z odločbo ministra za finance FLRJ o odstotku prispevka za amortizacijo osnovnih sredstev (inventarja, naprav in prevoznih sredstev) državnih trgovskih podjetij.

II. Določijo se tile odstotki za obračunavanje prispevka za najemnine poslovnih prostorov državnih trgovskih podjetij:

1. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po nižjih enotnih cenah, in od prometa s proizvodi, za katere niso določene enotne cene:

a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,04%,

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—517/48.

b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,20%.

2. od prometa s proizvodi, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah:

a) za državna trgovska podjetja na debelo 0,01%,

b) za državna trgovska podjetja na drobno 0,05%.

Državna trgovska podjetja, ki imajo vse svoje poslovne prostore v tujih zgradbah, ne obračunavajo prispevka za najemnine poslovnih prostorov.

III. Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, uporablja pa se od 1. januarja 1948.

Št. 12.217

Beograd dne 8. julija 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:
Jakov Blažević l. r.

Na podlagi 18. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij izdajam v sporazumu s predsednikom Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ

odločbo

o razdelitvi določenih celotnih rabatov za proizvode oziroma skupine proizvodov, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah*

1. Celotni rabati, določeni za proizvode oziroma za skupine proizvodov, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah, se razdelijo takole:

Proizvodi črne metalurgije: paličasto in betonsko jeklo, obročje in trakovje, vlečena žica, zavarjene črne cevi, črna pločevina, jeklo v palicah (drobni profili), osi za vozove (z glavico in z matico); žičniki; živalske podkve in podkovniki; vijaki; jekleni vijaki, iz meji in za les, jeklene zakovice; kmetijsko orodje, priprave in stroji; lopate, bodili, motike, rovnice, krampi, sekire, grablje, vile, kose, srpi, sadjarske žage, škarje za vinograde in veje, zavore za vozove, strižne škarje, plugi ter njih deli, brane, sejalnice za koruzo, cepilni noži, sejalnice za repo, okopalniki, robkalniki, slamoreznice, reporeznice, čistilniki, vejalniki, trtne škropilnice, grozdni mlini in stiskalnice, sejalnice za žito, sadni mlini, mlatilnice, stiskalnice za seno, žrmlji, sadne škropil-

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—514/48.

nice, kultivatorji, traktorski lemeži in sadni obirači, delavsko orodje; syedri za les, dleta, rašpe, ometače, zidarski korci; ročne in vinske črpalke, njih deli in pribor; patentirane varjene verige za vodnjake; pločevinasti pečniki, vrči za mleko; pločevinaste pekve; čebelarске potrebščine: panji, priprave in njih deli; karbidne in petrolejske svetilke in njih deli; kosirji; žvale:

Rabat za trgovska podjetja na debelo	. 1%
Rabat za trgovska podjetja na drobno	. 1,80%
Povprečni dodatek za dostavni pas	. 0,20%

Celotni rabat 3%

Železna in kovinska litina, temprana litina; delavsko orodje: razne pile, razen (rašpe), kladiva, klešče, žage; gradbeno okovje: ogli, škarnice; zapahi, kavlji, potrebščine, ključavnice, kljuge, ščitniki pri kljukah, posteljno okovje, okovje za zaboje in omare, žabice, ključavnice za omare, ključi in ključavnice za vrata; uteži in tehtnice; žično platno in pletivo; pločevinasti deli za štedilnike in peči; jedilno orodje iz alpake; čevljarske potrebščine: žebli, planinčarji, podkvíce, ploščice, ročne žbice; šivalni stroji in njih deli; igle; druga kovinska galanterija; žične vzmeti:

Rabat za trgovska podjetja na debelo	. 1,35%
Rabat za trgovska podjetja na drobno	. 2,45%
Povprečni dodatek za dostavni pas	. 0,20%

Celotni rabat 4%

Emajlirani in neemajlirani štedilniki; pločevinaste in lite peči; cevi in kolena za dimnike; pločevinaste posode za drva in premog; posoda iz železne pločevine (brušena), pločevinasta in kositrena; aluminijasta posoda; pločevinaste potrebščine za kur-

javo; vilice, žlice, žličke, noži; kuhinjske potrebščine: mlini, stiskalnice in gnetilnice, priprave za rezanje, sekače, kuhinjski in mesarski noži, potrebščine za praženje in peko, pločevinaste potrebščine - za postrežbo z jedmi, druge kuhinjske potrebščine; lestenci in njih deli; dvokolesa in njih deli (gumijasti in kovinski); postelje in posteljni vložki; žepni noži; žepne baterije; čohala:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	1,80%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	3%
Povprečni dodatek za dostavni pas .	0,20%

Celotni rabat 5%

Emajlirana posoda; pocinkana posoda:

Rabat za državna trgovska podjetja na debelo .	2,20%
Rabat za državna trgovska podjetja na drobno .	3,60%
Povprečni dodatek za dostavni pas .	0,20%

Celotni rabat 6%

Volnene in bombažne tkanine, volnena konfekcija, bombažna konfekcija in perilo; kmečka bombažna preja; prava in umetna svila; volnene in bombažne nogavice (moške, ženske in otroške); trikotaža; izdelki iz konoplje, lanu in jute, razen konopljenih pasov za obrt in konopljenih tkanin za zaobalo, vreč, slamnic in blazin; pleteni vatelin; krojaška vata; žimnica in prešite odeje; pletene zavese; ribiške mreže:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	0,35%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	2%
Povprečni dodatek za dostavni pas .	0,15%

Celotni rabat 2,50%

Bombažni sukanec, strojne čipke; bombažne in volnene pletene vrvice in trakovi; bombažne tkane vrvice in vrvice iz umetne svile; bombažni stenj; pasarski izdelki iz umetne svile:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	0,30%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	1,10%
Povprečni dodatek za dostavni pas . . .	0,10%
Celotni rabat	1,50%

Sukanec iz umetne svile (svila za narodne vezenine):

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	0,45%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	2,40%
Povprečni dodatek za dostavni pas . . .	0,15%
Celotni rabat	3%

Konopljeni pasovi za obrt:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	0,40%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	1,50%
Povprečni dodatek za dostavni pas . . .	0,10%
Celotni rabat	2%

Ženske nogavice iz prave in umetne svile; strojne preproge in tekači; konopljene tkanine za zaobalo, vreče, slamnice in blazine:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	0,60%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	3,25%
Povprečni dodatek za dostavni pas . . .	0,15%
Celotni rabat	4%

Usnjena in gumijasta obutev in obleka; tehnični gumi:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	0,40%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	2,15%
Povprečni dodatek za dostavni pas . . .	0,15%
Celotni rabat	2,70%

Sredstva za varstvo rastlin, kavstična in amoni-
jakova soda:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	0,80%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	1,80%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	<u>0,40%</u>
Celotni rabat	3%

Oljnate barve in laki, firmež, prstene barve;
cinkovo belilo; žveplo za žveplanje sodov; vodeno
steklo; koruzni in rižev škrob; klej; želatina; katran;
brusi:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	1%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	2,80%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	<u>0,20%</u>
Celotni rabat	4%

Kalcijev karbid:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	1,30%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	2,80%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	<u>0,40%</u>
Celotni rabat	4,50%

Umetna gnojila; mešana kostna moka:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	2%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	3,60%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	<u>0,40%</u>
Celotni rabat	6%

Denaturirani špirit:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	2,30%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	7,30%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	<u>0,40%</u>
Celotni rabat	10%

Votlo steklo:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	2,70%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	4,60%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	0,20%
Celotni rabat	7,50%

Cilindri za svetilke, bazeni za svetilke; opletene steklenice (baloni):

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	1%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	2,80%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	0,20%
Celotni rabat	4%

Ravno okensko steklo:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	2%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	4,60%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	0,40%
Celotni rabat	7%

Sladkor:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	1%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	2,30%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	0,30%
Celotni rabat	3,60%

Vžigalice; kolarske potrebščine; kolarski izdelki in deli; drva:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	1,80%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	3,05%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	0,15%
Celotni rabat	5%

Žarnice:

Rabat za trgovska podjetja na debelo .	4,50%
Rabat za trgovska podjetja na drobno .	7,80%
Povprečni dodatek za dostavni pas . .	0,20%
Celotni rabat	12,50%

II. Stopnje rabatov iz I. točke te odločbe veljajo samo za tiste proizvode oziroma skupine proizvodov, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah.

III. Z rabati iz I. točke, ki so določeni za trgovska podjetja na debelo in trgovska podjetja na drobno, krijejo ta podjetja vse stroške iz 3. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij.

Povprečni dodatek za dostavne pasove je namenjen za kritje večjih dostavnih stroškov tistih trgovskih podjetij na drobno, ki so v drugem, tretjem in četrtem dostavnem pasu, kakor to določajo nadaljnji predpisi te odločbe.

IV. Določijo se štirje dostavni pasovi:

a) prvi dostavni pas obsega vsa trgovska podjetja na drobno, ki so v krajih ob razkladalnih postajah ali v krajih, ki so do 5 km oddaljeni od razkladalne postaje;

b) drugi dostavni pas obsega vsa trgovska podjetja na drobno, ki so v krajih, oddaljenih nad 5 km pa do 20 km od razkladalne postaje;

c) tretji dostavni pas obsega vsa trgovska podjetja na drobno, ki so v krajih, oddaljenih nad 20 km pa do 50 km od razkladalne postaje;

č) četrti dostavni pas obsega vsa trgovska podjetja na drobno, ki so v krajih, oddaljenih nad 50 km od razkladalne postaje.

Če je razkladalna postaja trgovskega podjetja na drobno obenem tudi razkladalna postaja proizvodnega podjetja oziroma trgovskega podjetja na debelo (skupna razkladalna postaja), trgovsko podjetje na drobno pa dobiva blago od tega proizvodnega podjetja oziroma trgovskega podjetja na debelo, se glede takih dobav dostavni pasovi določajo

po oddaljenosti trgovskega podjetja na drobno od kraja zadevnega proizvodnega podjetja ali trgovskega podjetja na debelo.

Na način iz prednjega odstavka se določajo dostavni pasovi tudi tedaj, če se zaradi racionalnosti prevoza s pogodbo določi, naj se trgovskemu podjetju blago ne dobavlja preko njegove razkladalne postaje, ampak kako drugače.

V. Poleg rabata, ki trgovskim podjetjem na drobno pripada po tej odločbi, jim priznavajo proizvodna podjetja oziroma trgovska podjetja na debelo še te dodatke za dostavne pasove:

Proizvodi	Dodatek za dostavne pasove v %			
	I	II	III	IV
Kovinsko in železno blago, kemični izdelki, votlo steklo	—	0,2	0,4	0,8
Tekstilni izdelki, obutev in obleka, gumijasti izdelki, vžigalice	—	0,15	0,30	0,60
Sukanec, čipke, vrvica, stenji	—	0,10	0,20	0,40
Sredstva za varstvo rastlin, umetna gnojila, mešana kostna moka, kalcijev karbid, denaturirani špirit, ravno steklo	—	0,40	0,80	1,60
Sladkor	—	0,30	0,60	1,20

Te dodatke za dostavne pasove priznajo proizvodna podjetja oziroma trgovska podjetja na debelo iz povprečnega dodatka za dostavne pasove.

Proizvajalna podjetja in trgovska podjetja na debelo morajo za prodano blago voditi knjigovodstveni razvid tako o prejetih povprečnih dodatkih za dostavne pasove kakor tudi o dodatkih za dostavne pasove, ki jih priznajo po tej točki.

Razlike, ki se pokažejo na zadevnih kontih v knjigovodstvu, obračunajo proizvajalna podjetja in trgovska podjetja na debelo s proračunom pristojnega organa, in sicer preko svojega operativnega upravnega voditelja.

VI. Če dobavljajo proizvajalna podjetja proizvode z višjo enotno ceno trgovskim podjetjem na debelo, jim priznajo celotni določeni rabat.

VII. Če nabavljajo trgovska podjetja na drobno neposredno od proizvajalca proizvode z višjo enotno ceno vsaj v količinah, ki so določene kot minimalne za dobavo neposredno iz tovarne, jim morajo proizvajalna podjetja priznati poleg rabata, določenega za trgovska podjetja na drobno, in dodatka, določenega za zadevni dostavni pas, tudi še 50% rabata, določenega za trgovska podjetja na debelo.

Če nabavljajo trgovska podjetja na drobno neposredno od proizvajalca proizvode z višjo enotno ceno v količinah, ki so manjše od količin, ki so določene kot minimalne za neposredno dobavo iz tovarne, vendar pa vsaj v količinah, ki so določene kot minimalne za dobavo z industrijskega skladišča (baze), jim morajo proizvajalna podjetja priznati samo rabat, določen za trgovska podjetja na drobno, in dodatek, določen za zadevni dostavni pas.

VIII. Če nabavlja trgovsko podjetje na drobno blago od trgovskega podjetja na debelo, to podjetje pa mu dobavlja blago s skladišča proizvajalca (tranzitna dobava), pripada trgovskemu podjetju ne debelo tale tranzitni rabat:

1. pri dobavah tekstilnega blaga, obutve in gumijastih izdelkov 0,1%
 2. pri dobavah drugih proizvodov 0,4%
- Ostanek rabata, določenega za trgovska podjetja na debelo, se razdeli tako, da pripade trgovskemu podjetju na drobno 25%, proizvajalnemu podjetju pa 75% tega ostanka.

IX. Če nabavlja okrajna združna zveza blago od trgovskega podjetja na debelo, to podjetje pa ji dobavlja blago s skladišča proizvajalca (tranzitna dobava), mu pripada tale tranzitni rabat:

1. pri dobavah tekstilnega blaga, obutve in gumijastih izdelkov 0,1%
 2. pri dobavah drugih proizvodov 0,3%
- Ostanek rabata, določenega za trgovska podjetja na debelo, pripade združni poslovni zvezi.

X. Trgovska podjetja na debelo in trgovska podjetja na drobno morajo od prejetih rabatov odvesti kot prispevek za amortizacijo, prispevek v sklad za racionalizacijo poslovanja in povzdigo ravni kulturnega delovanja, prispevek v sklad vodstva podjetja in prispevek za vzgojo kadrov zneske, obračunane po stopnjah, ki so posebej določene za promet s proizvodi po višjih enotnih (trgovskih) cenah.

Ostanek rabatov uporabijo omenjena podjetja za kritje svojih nabavnih in prodajnih stroškov.

XI. Predpisi odločbe o rabatih in maržah, ki veljajo za promet blaga z nižjimi enotnimi cenami, veljajo tudi za promet s proizvodi, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah, kolikor niso spremenjeni s to odločbo.

XII. Z dobavami, ki so bile obračunane pred objavo te odločbe, se ne ravna po predpisih te odločbe.

XIII. Ta odločba velja od dneva objave v
»Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugo-
slavije«, uporablja pa se od 1. julija 1948.

Št. 12213

Beograd dne 8. julija 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:

Jakov Blažević l. r.

Strinjam se!

Predsednik

Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 18. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij izdajam v sporazumu s predsednikom Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ

odločbo

o rabatih in maržah za proizvode oziroma skupine proizvodov, za katere so predpisane enotne cene, veljavne za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo*

I

Za promet s proizvodji oziroma skupinami proizvodov, ki se prodajajo po nižjih enotnih cenah, se določijo tile rabati oziroma marže:

P r o i z v o d	R a b a t v %		M a r ž a v %	
	na debelo	na drobno	na debelo	na drobno
		skupni povprečni do- datek za do- stavne pasove	celotni	skupna celotna
1. Sušene testnine; močnati slaščičarski izdelki (kekci, biskviti, prepečene, medenjaki); suhe češplje; emulzirano sadje; tipizirane slaščice in bonboni; kvas in sirišče; kava; jecmenček in podobno . . .	2,80	8,90	—	1,3 13

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—515/48.

Proizvod	Marža v %			Rabat v %		
	na debelo	na drobno	skupni povprečni dadek za do- stavne pasove	na debelo	na drobno	skupna celotna
2. Kakao in čokoladni izdelki	2	5,5	— 0,5	8	—	13
3. Sulfitirano sadje	—	—	—	3,5	9,5	—
4. Suho meso; klobasarski izdelki, mesne konserve; ocvirki in podobno	—	—	9,9 1,1	11	—	—
5. Živalske in rastlinske jedilne maščobe in olja; ribje olje	2,80	8,90	— 1,3	13	3	12
6. Tobačni izdelki	2,40	10	—	12,4	—	—
7. Sladkor v kockah	1,80	3,61	— 0,5	5,91	—	—
8. Sladkor v kristalu	1,96	3,94	— 0,5	6,40	—	—
9. Pivo v steklenicah	—	—	—	—	3	8
10. Krma za živino: otrobi, koruzne tro-pine, pivovarske tropine, tropine iz kmetijskih tovarn špirta, melasa, ku-hane melasne tropine, koruzne klice, rezanci sladkorne pese, oljne pogače in podobno	—	—	—	4	10	14

TEKSTILNO BLAGO

11. Preja za gospodinjstvo; sukanec za go- spodinjstvo; bombažne tkanine za per- lo; bombažne tkanine za postelje; druge bombažne tkanine; volnene tkanine za obleko; volnene tkanine za suknje; druge volnene tkanine; tkanine iz umet- ne in prave svile; tkanine iz konjske žime; tkanine iz konoplje in lanu; vo- šeno platno, linolej in podobno . . .	1,9	7,4	—	0,7	10	2	7,5	—	9,5
---	-----	-----	---	-----	----	---	-----	---	-----

USNJEVA IN GUMIJASTA OBUTEV IN
DUSTRIJSKE IZDELAVE

12. Usnjena obutev (razen škornjev); gumi- jasta obutev, opanke (razen celousnje- nih); druga obutev . . .	1,5	8	—	0,5	10	1,5	8	—	9,5
13. Gume za vozila . . .	—	—	6	0,5	6,5	—	—	6	6
14. Drugo gumijasto blago . . .	2,9	8,3	—	0,8	12	3	8,5	—	11,5
15. Črni in rjavi premog (razen saj in koks) . . .	—	—	—	—	—	—	—	8	8
16. Lignit in šota . . .	—	—	—	—	—	—	—	18	18

KOVINSKI IZDELKI

17. Jeklo, pločevine; drobno obročje in tra- kovje; vlečna žica in žične vzmeti; osi za vozove; vzmeti; trgovska temprana litina; fasonsko jeklo; trgovske litine iz litega železa in podobno . . .	—	—	—	—	—	7,5	8,5	—	16
---	---	---	---	---	---	-----	-----	---	----

P r o i z v o d

Rabat v %		Marža v %	
na debelo	na drobno	na debelo	na drobno
skupni	skupni	skupna	skupna
do- datek za do- stavne pasove	celotni	na debelo	na drobno
			celotna

18. Jekleni vijaki za les; žebli v debelini do 1,6 mm (všeto); jekleni vijaki in matice; varjene verige, patentne verige, razne pile, svedri za les; kladiva; okovje za okna; pribor za okna; okovje za vrata; ključavnice za vrata; kljuke za vrata; pribor za vrata; okovje za hladilnike; kadi za kopanje, razen litih; kasete; pločevinaste peči; štedilniki (emajlirani in neemajlirani); kovinski lestenci in njih deli; liti likalniki; liti stiskalnice in gnetilnice za gospodinjstvo; kuhinjske priprave za rezanje (kosilca za testo, noži za lupljenje in rezanje krompirja); pločevinasta cedila; žlice, razen jedilnih; modeli za testo iz pločevine; pločevinasti zaboji za drva in prenog; špiralni gorilnik in njegov pribor; sekače; igle; škarje; balancne tehtnice; podkve za govedo; podkve za konje; podkovniki; zidarske žlice in podobno.

7	8	0,5	15,5	7	8	7	15
---	---	-----	------	---	---	---	----

19. Dvokolesa, šivalni stroji	4	7	—	0,5	11,5	4	7	—	11
20. Žepne ure in njih deli; ročne ure	—	—	10,2	0,3	10,5	—	—	10	10
21. Gumijaste in pletene vrvice	6	9,5	—	0,5	16	6	9,5	—	15,5
22. Sprejemniki brez žarnic; sprejemniki s priključkom na mrežo, manjši, do dveh aktivnih žarnic; sprejemniki s priključkom na mrežo z več kot dvema aktivnima žarnicama; baterijski sprejemniki; zvočniki; ojačevalci; slušalke in podobno	—	—	11,2	0,3	11,5	—	—	—	—
23. Žarnice	6,8	10,4	—	0,8	18	—	—	—	—
24. Oljnati laki; špirtni laki in emajli; nitrolaki in emajli; oljnati emajli; firnež (pokost); polfirnež; oljnate barve in podobno	5,3	8,4	—	1,3	15	5,5	8,5	—	14
25. Svinčeni minij; prstene barve; retortno oglje; briketi iz oglja	7	10	—	1	18	7	10	—	17
26. Sredstva za varstvo rastlin	—	—	9,5	0,5	10	5	9	—	14
27. Umetna gnojila	3	6,5	—	1	10,5	7	10	—	17
28. Solna kislina	—	—	—	—	6	10	—	—	16
29. Papir: srednje fini papir, brezlesni papir, tanki papir, ovojni papir in podobno	4,8	8,9	—	1,3	15	5	9	—	14
30. Strešna lepenka	—	—	—	—	—	—	—	11	11

P r o i z v o d	Rabat v %		Márža v %			
	na debelo	na drobno	skupni povprečni do- datek za do- stavne pasove	celotni	na debelo	na drobno
31. Okenško steklo	5,3	9,4	—	1,3 16	—	—
32. Votlo steklo	5,8	9,9	—	1,3 17	—	—
33. Naftalin; kalcijev karbid; katran	—	—	—	—	6	10
34. Skrob; pepeln; sredstva za uničevanje mrčesa	—	—	—	—	3,5	9,5
35. Lesena embalaža	—	—	—	—	—	7
36. Vžigalice	4	10	—	0,6 14,6	—	—
37. Mehki žagani gradbeni les; trd žagani gradbeni les	—	—	—	—	—	7
38. Žgani mavec	—	—	—	—	—	8
39. Fotografski aparati in potrebščine	3,7	8,5	—	0,3 12,5	4	8,5
40. Parfumerijsko in kozmetično blago	—	—	14,4	0,6 15	—	14,5
41. Sredstva za vzdrževanje higiene; anti- septična voda, praški in paste za zobe, šamponi, puder za posipanje, galun za brižje in podobno	—	—	11,5	1,5 13	—	12,5

Za promet s proizvodi iz gornje razpredelnice, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah, veljajo predpisi ter rabati in marže, ki so posebej določeni.

II

Stopnje rabatov iz I. točke te odločbe veljajo samo za tiste proizvode oziroma skupine proizvodov, za katere so predpisane nižje enotne cene v nadrobni prodaji.

Stopnje marž iz I. točke te odločbe veljajo samo za tiste proizvode oziroma skupine proizvodov, za katere so predpisane nižje enotne proizvajalčeve prodajne cene.

Predpisi, ki se nanašajo na promet blaga, za katero so določeni rabati

III

Rabat je namenjen za kritje vseh stroškov iz 3. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij pri poslovanju s proizvodi, za katere so predpisane nižje enotne cene v nadrobni prodaji.

IV

Z rabati iz I. točke te odločbe, ki so določeni za trgovska podjetja na debelo in trgovska podjetja na drobno, krijejo ta podjetja vse stroške iz 13. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij.

Skupni rabati iz I. točke te odločbe so določeni za tiste proizvode oziroma skupine proizvodov z enotno ceno v nadrobni prodaji, ki gredo praviloma od proizvajalca do potrošnika samo preko enega posrednika. Skupni rabat je namenjen za kritje vseh stroškov iz 3. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij.

Povprečni dodatki za dostavne pasove so namenjeni za kritje večjih dostavnih stroškov tistih trgovskih podjetij na drobno, ki so v drugem, tretjem in četrtem dostavnem pasu po predpisih, ki so dani s to odločbo.

V

Določajo se štirje dostavni pasovi:

- a) prvi dostavni pas obsega vsa trgovska podjetja na drobno, ki so v krajih ob razkladalnih postajah ali v krajih, ki so oddaljeni do 5 km od svoje razkladalne postaje;
- b) drugi dostavni pas obsega vsa trgovska podjetja na drobno, ki so v krajih, oddaljenih od 5 do 20 km od svoje razkladalne postaje;
- c) tretji dostavni pas obsega vsa trgovska podjetja na drobno, ki so v krajih, oddaljenih od 20 do 50 km od svoje razkladalne postaje;
- č) četrti dostavni pas obsega vsa trgovska podjetja na drobno, ki so v krajih, oddaljenih nad 50 km od svoje razkladalne postaje.

Če je razkladalna postaja trgovskega podjetja na drobno obenem tudi razkladalna postaja proizvodnega podjetja oziroma trgovskega podjetja na debelo (skupna razkladalna postaja), sedeži teh podjetij pa niso v istem kraju, se dostavni pasovi glede takih dobav določijo od oddaljenosti trgovskega podjetja na drobno in kraja zadevnega proizvodnega podjetja ali trgovskega podjetja na debelo.

Na način iz prednjega odstavka se določijo dostavni pasovi tudi tedaj, če se zaradi racionalnosti prevoza s pogodbo določi, naj se blago trgovskemu podjetju na drobno ne dobavlja preko njegove razkladalne postaje, temveč kako drugače.

VI

Proizvajalna podjetja oziroma trgovska podjetja na debelo priznajo trgovskim podjetjem na drobno poleg rabata, ki jim pripada po tej odločbi, še tele dodatke za dostavne pasove:

Za proizvode	Dodatek za pasove v %			
	I	II	III	IV
1. tekstilno blago, obutev, žepne ure, sprejemniki, vžigalice, fotografski aparati, parfumerijsko in kozmetično blago	—	0.3	0.6	1.2
2. svinčeni minij, prstene barve, retortno oglje, briket iz oglja, umetna gnojila	—	1	2	4
3. drugi industrijski izdelki	—	0.5	1	2

Te dodatke za dostavne pasove prizna proizvodno podjetje oziroma trgovsko podjetje na debelo iz povprečnega dodatka za dostavne pasove.

Proizvajalna podjetja in trgovska podjetja na debelo morajo za prodano blago voditi knjigovodstveni razvid tako o prejetih povprečnih dodatkih za dostavne pasove kakor tudi o vseh dodatkih za dostavne pasove, ki jih priznajo po tej točki.

Razlike, ki se pokažejo na zadevnih kontih v knjigovodstvu proizvodnega podjetja oziroma trgovskega podjetja na debelo, obračuna podjetje s proračunom pristojnega organa, in sicer po svojem operativnem upravnem voditelju.

VII

Če dobavljajo proizvajalna podjetja trgovskim podjetjem na debelo ali združnim zvezam proizvode z enotno ceno v nadrobni prodaji, jim priznajo celotni določeni rabat.

VIII

Če proda trgovsko podjetje na debelo proizvode z enotno ceno v nadrobni prodaji iz svojega skladišča, prizna trgovskemu podjetju na drobno rabat, ki je določen za trgovska podjetja na drobno, in dodatek, ki je določen za zadevni dostavni pas.

IX

Če nabavlja trgovsko podjetje na drobno neposredno od proizvajalca proizvode z enotno ceno v nadrobni prodaji vsaj v količinah, ki so določene kot minimalne za dobavo neposredno iz tovarne, mu mora proizvajalno podjetje priznati poleg določenega rabata za trgovska podjetja na drobno in določenega dodatka za zadevni dostavni pas tudi še 50% rabata, ki je določen za trgovska podjetja na debelo.

Če nabavlja trgovsko podjetje na drobno neposredno od proizvajalca proizvode z enotno ceno v nadrobni prodaji v količinah, ki so manjše od količin, določenih kot minimalne za dobavo neposredno iz tovarne, vendar vsaj v količinah, ki so določene kot minimalne za dobavo iz industrijskega skladišča (baze), mu prizna proizvajalno podjetje samo rabat, ki je določen za trgovska podjetja na drobno, in določeni dodatek za zadevni dostavni pas.

X

Če dobavlja proizvajalno podjetje trgovskim podjetjem na debelo in združnim zvezam proizvode

oziroma skupine proizvodov iz I. točke te odločbe, za katere je določen skupni rabat, jim prizna celotni določeni rabat, to je skupni rabat in povprečni dodatek za dostavne pasove.

Pri dobavi proizvodov iz prednjega odstavka trgovskim podjetjem na drobno prizna proizvajalno podjetje trgovskemu podjetju ves določeni skupni rabat in določeni dodatek za zadevni dostavni pas ne glede na količino.

XI

Če nabavljajo državni uradi, ustanove, ljudske in družbene organizacije, ki kupujejo blago za neposredno potrošnjo, ali podjetja, ki kupujejo blago zaradi nadaljnje izdelave, predelave ali dodelave, neposredno od proizvajalca proizvode z enotno ceno v nadrobni prodaji, jim prizna proizvajalno podjetje rabat tako, kakor je predpisano v IX. točki te odločbe za dobave trgovskim podjetjem na drobno, le s to razliko, da takim kupcem ne prizna nikakršnega dodatka za dostavni pas.

Če nabavljajo kupci iz prednjega odstavka te točke omenjene proizvode iz skladišča trgovskega podjetja na debelo, jim je trgovsko podjetje na debelo dolžno priznati samo rabat, določen za trgovska podjetja na drobno, brez dodatka za dostavni pas. To ne velja tedaj, če kupujejo omenjeni kupci take proizvode v količinah, ki jih po navadi prodajajo potrošnikom trgovska podjetja na drobno. V tem primeru prodaja trgovsko podjetje na debelo blago po enotni ceni v nadrobni prodaji, to je brez vsakega rabata, in ga dobavi franko svoje skladišče.

Če kupuje državno industrijsko podjetje od proizvajalnih podjetij proizvode z enotno ceno v na-

drobni prodaji in jih uporablja v proizvodnji, mu mora proizvajalno podjetje priznati celotni določeni rabat.

XII

Če nabavlja trgovsko podjetje na drobno blago od trgovskega podjetja na debelo vsaj v količinah, ki so določene za dobavo neposredno iz tovarne, podjetje pa mu to blago dobavi iz skladišča proizvajalca (tranzitna dobava), pripada trgovskemu podjetju na debelo samo tale tranzitni rabat:

1. pri dobavah tekstilnih izdelkov in obutve 0,5%
2. pri dobavah živilskih industrijskih izdelkov 1%
3. pri dobavah drugih industrijskih izdelkov 2%

Ostanek rabata, ki je določen za trgovska podjetja na debelo, se razdeli tako, da pripade trgovskemu podjetju na drobno 25%, proizvajalnemu pa 75% tega ostanka.

Zaradi izrabe rabata pri tranzitnih dobavah se lahko več kupcev (več trgovskih podjetij, trgovska podjetja in ustanove itd.) združi in zahteva skupno dobavo blaga. Taka dobava se sme zahtevati samo tedaj, če skupno naročilo vseh združenih kupcev ni manjše od količine, ki je določena kot minimalna za dobavo neposredno iz tovarne.

XIII

Če nabavlja zadružna zveza blago od trgovskega podjetja na debelo, to podjetje pa mu dobavlja blago iz skladišča proizvajalca (tranzitna dobava), pripada trgovskemu podjetju na debelo samo tale tranzitni rabat:

1. pri dobavah tekstilnih izdelkov in obutve 0,5%
2. pri dobavah živilskih industrijskih izdelkov 1%
3. pri dobavah drugih industrijskih izdelkov 2%

Ostanek določenega celotnega rabata pripada združni zvezi.

XIV

Proizvode z enotno ceno v nadrobni prodaji dobavljajo proizvodna podjetja in trgovska podjetja na debelo franko vagon, vlačilec ali ladja kupčeve razkladalne postaje. Vse stroške do kupčeve razkladalne postaje (dostava, prekladanje, če se blago prevaža po normalnotirni in ozkotirni železnici ali po železnici in ladji, zavarovanje, izgube pri blagu in podobno) trpi proizvodna podjetja oziroma trgovsko podjetje na debelo.

Če je kupec v istem kraju kakor proizvodna podjetja oziroma trgovsko podjetje na debelo ali če je oddaljen do 5 km od tega kraja, dobavi proizvodna podjetja oziroma trgovsko podjetje na debelo kupcu blago iz prednjega odstavka franko svoje skladišče.

V primerih, navedenih v drugem in tretjem odstavku V. točke te odločbe, se s pogodbo med prodajalcem in kupcem določi, ali naj se blago dobavi franko prodajalčevo ali pa franko kupčevo skladišče.

Če so za posamezne proizvode oziroma skupine proizvodov (cement, sol, nafto in naftine derivate in drugo) predpisani posebni pogoji za dobavo blaga, tedaj zanje ne veljajo dobavni pogoji iz te točke.

XV

Če je kraj trgovskega podjetja na debelo ali združne zveze oddaljen nad 10 km od njegove razkladalne postaje, mu mora proizvodna podjetja povrniti tudi prevozne stroške od razkladalne postaje do njegovega skladišča.

**Predpisi, ki se nanašajo na promet blaga, za katero
so določene marže**

XVI

Marže so namenjene za kritje vseh stroškov iz 3. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij pri poslovanju s proizvodi, za katere so predpisane nižje enotne proizvajalčeve prodajne cene, razen za kritje odvisnih stroškov.

Odvisne stroške (nakladanje, razkladanje, prevoz in morebitna dostava blaga) v dejansko plačanih zneskih, ki ustrezajo predpisani tarifi za zadevno vrsto del (storitev), imajo trgovska podjetja na debelo in združne zveze oziroma prodajalci na drobno pravico, zaračunati posebej k nižji enotni prodajni ceni za proizvod, poleg pripadajoče marže.

XVII

Določene marže iz I. točke te odločbe se izvajajo na tale način:

1. Proizvajalna podjetja prodajajo proizvode z enotno proizvajalčevo prodajno ceno trgovskim podjetjem na debelo ali združnim zvezam po predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni. V tem primeru ne pripada proizvajalnemu podjetju nikakršna marža.

2. Če prodaja proizvajalno podjetje navedene proizvode neposredno trgovskemu podjetju na drobno vsaj v količinah, ki so določene kot minimalne za dobavo neposredno iz tovarne, zaračuna k predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni 50% marže, ki je določena za trgovska podjetja na debelo. V tem primeru ima trgovsko podjetje na drobno poleg marže, ki je določena za trgovska

podjetja na drobno, tudi še pravico do 50% določene marže za trgovska podjetja na debelo.

3. Če prodaja proizvajalno podjetje navedene proizvode neposredno trgovskemu podjetju na drobno v količinah, manjših od količin, ki so določene kot minimalne za dobavo neposredno iz tovarne, a vsaj v količinah, ki so določene kot minimalne za dobavo iz tovarniškega skladišča (baze), zaračuna k predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni celotno maržo, ki je določena za trgovska podjetja na debelo. V tem primeru ima trgovsko podjetje na drobno pravico samo do marže, ki je določena za trgovska podjetja na drobno.

4. Če prodaja proizvajalno podjetje neposredno trgovskemu podjetju na drobno proizvode z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno, za katere je v I. točki te odločbe določena skupna marža — ne glede na to, ali gre za količine, ki so določene kot minimalne za dobavo iz tovarne ali pa iz tovarniškega skladišča (baze) — ne zaračuna marže, ampak proda take proizvode po predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni. Določena skupna marža pripada v tem primeru v celoti trgovskemu podjetju na drobno.

5. Če dobiva trgovsko podjetje na drobno blago od trgovskega podjetja na debelo, ki mu dobavlja blago iz svojega skladišča, pripada trgovskemu podjetju na debelo marža, ki je določena za trgovska podjetja na debelo, trgovskemu podjetju na drobno pa marža, ki je določena za trgovsko podjetje na drobno.

XVIII

Če nabavljajo državne ustanove, ljudske in družbene organizacije, ki kupujejo blago za nepo-

sredno potrošnjo, ali podjetja, ki kupujejo blago zaradi nadaljnje izdelave, predelave ali dodelave, neposredno od proizvajalca proizvode z enotno proizvajalčevo prodajno ceno, ima proizvajalno podjetje pravico, zaračunati tisto maržo, ki se po drugem, tretjem in četrtem odstavku XVII. točke zaračuna pri dobavah trgovskim podjetjem na drobno.

Če nabavljajo kupci iz prvega odstavka te točke navedene proizvode iz skladišča trgovskega podjetja na debelo, ima to podjetje pravico, zaračunati k predpisani enotni proizvajalčevi prodajni ceni še maržo, določeno za trgovska podjetja na debelo. To ne velja tedaj, če kupujejo omenjeni kupci take proizvode v količinah, kakor jih po navadi prodajajo potrošnikom trgovska podjetja na drobno. V tem primeru ima trgovsko podjetje na debelo pravico, zaračunati k predpisani enotni proizvajalčevi prodajni ceni še celotno določeno maržo, to je tako maržo za trgovska podjetja na debelo, kakor tudi maržo za trgovska podjetja na drobno.

Če kupujejo državna industrijska podjetja od proizvajalnih podjetij proizvode z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno, ki jih uporabljajo v proizvodnji, proda proizvajalno podjetje take proizvode po predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni. V tem primeru proizvajalnemu podjetju ne pripada nikakršna marža.

XIX

Če nabavlja trgovsko podjetje na drobno proizvode z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno od trgovskega podjetja na debelo vsaj v količinah, ki so določene kot minimalne za dobavo neposredno iz tovarne, to podjetje pa jih dobavi iz skladišča

proizvajalca (tranzitna dobava), pripada trgovskemu podjetju na debelo samo tale tranzitna marža:

1. pri dobavah tekstilnih izdelkov in obutve 0.5%
2. pri dobavah živilskih industrijskih izdelkov 1%
3. pri dobavah drugih industrijskih izdelkov 2%

Ostanek marže, ki je določena za trgovska podjetja na debelo, se razdeli tako, da pripade trgovskemu podjetju na drobno 25%, proizvajalnemu podjetju pa 75% tega ostanka.

Trgovsko podjetje na drobno mora trgovskemu podjetju na debelo plačati temu pripadajočo tranzitno maržo, pri izračunavanju svoje prodajne cene pa ima pravico, zaračunati k predpisani enotni ceni še maržo, ki pripada v tem primeru trgovskemu podjetju na debelo (tranzitna marža), in maržo, ki pripada trgovskemu podjetju na drobno.

Zaradi izrabe rabata pri tranzitnih dobavah se lahko več kupcev (več trgovskih podjetij, trgovska podjetja in ustanove itd.) združi in zahteva skupno dobavo blaga. Taka dobava se lahko zahteva samo tedaj, če celotno naročilo teh združenih kupcev ni manjše od količine, ki je določena kot minimalna za dobavo neposredno iz tovarne.

XX

Če nabavlja zadružna zveza proizvode z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno od trgovskega podjetja na debelo, to podjetje pa mu jih dobavi iz skladišča proizvajalca (tranzitna dobava), mu pripada samo tale tranzitna marža:

1. pri dobavah tekstilnih izdelkov in obutve 0.5%
2. pri dobavah živilskih industrijskih izdelkov 1%
3. pri dobavah drugih industrijskih izdelkov 2%

Tranzitno maržo iz prednjega odstavka izplača v tem primeru združna zveza trgovskemu podjetju na debelo iz celotne določene marže, ki jo v celoti zaračunava k predpisani enotni proizvajalčevi prodajni ceni.

XXI

Če prodaja proizvajalec lastne proizvode z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno v svojih prodajalnah na drobno, ima pravico, k tej ceni zaračunati celotno oziroma skupno določeno maržo in odvisne stroške po tej odločbi.

Če prodaja trgovsko podjetje na debelo v lastnih prodajalnah na drobno proizvode z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno, ima pravico, k tej ceni zaračunati celotno oziroma skupno določeno maržo in odvisne stroške po tej odločbi.

XXII

Proizvode z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno dobavljajo proizvajalna podjetja franko vagon, vlačilec ali ladja kupčeve razkladalne postaje. Vse stroške do kupčeve razkladalne postaje (dostava, zavarovanje, izgube pri blagu, prekladanje, če se blago prevaža po normalnotirni in ozkotirni progi ali po železnici in z ladjo in podobno) trpi proizvajalno podjetje.

Če je kupec v istem kraju kakor proizvajalno podjetje ali če imata skupno razkladalno postajo, dobavlja proizvajalno podjetje kupcu omenjene proizvode franko svoje skladišče.

Proizvode, za katere so predpisane enotne proizvajalčeve prodajne cene, dobavljajo trgovska podjetja na debelo franko svoje skladišče.

Osnova za zaračunavanje marž, ki pripadajo po tej odločbi trgovskemu podjetju na debelo, združni zvezi ali trgovskemu podjetju na drobno, je vedno predpisana nižja enotna proizvajalčeva prodajna cena.

XXIII

Proizvajalna podjetja izračunajo pri prodaji proizvodov z nižjo enotno proizvajalčevo ceno svojo prodajno ceno takole:

1. Trgovskim podjetjem na debelo in združnim zvezam prodajajo navedene proizvode po predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni, ne da bi zaračunala kakršno koli maržo.

Po predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni prodajajo trgovskim podjetjem na drobno, kadar nabavljajo ta podjetja od njih proizvode, za katere je v I. točki te odločbe določena skupna marža.

2. Če prodajajo navedene proizvode neposredno trgovskim podjetjem na drobno, kakor je določeno v drugem odstavku XVII. točke, ali kupcem iz prvega odstavka XVIII. točke ali če dobavijo proizvode po XIX. točki te odločbe, zaračunajo k predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni še del marže, ki jim pripada po teh predpisih.

XXIV

Trgovska podjetja na debelo izračunajo pri prodaji proizvodov z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno iz svojega skladišča svojo prodajno ceno takole:

K predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni zaračunajo najprej maržo, ki jim v tem primeru pripada, nato pa dodajo dejansko plačane odvisne

stroške (stroške za nakladanje, za razkladanje in prevoz od razkladalne postaje do svojega skladišča).

XXV

Prodajalci na drobno izračunajo pri prodaji proizvodov z nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno svojo prodajno ceno takole:

1. Če nabavljajo neposredno od proizvajalca proizvode, za katere je v I. točki te odločbe določena skupna marža, zaračunajo najprej k predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni določeno skupno maržo, nato pa ji dodajo dejansko plačane odvisne stroške (stroške za nakladanje, za razkladanje in prevoz od razkladalne postaje do svojega skladišča).

2. Če nabavljajo blago neposredno od proizvajalca, kakor je določeno v drugem in tretjem odstavku XVII. točke te odločbe, zaračunajo k predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni najprej maržo, ki jim pripada po navedenih predpisih, nato pa dodajo:

a) razliko med predpisano nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno in fakturirano prodajno ceno proizvajalnega podjetja (nižja enotna proizvajalčeva prodajna cena z maržo ali delom določene marže za trgovska podjetja na debelo);

b) dejansko plačane odvisne stroške.

3. Če nabavljajo blago od trgovskega podjetja na debelo, to podjetje pa jim dobavlja blago iz svojega skladišča, zaračunajo k predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni najprej maržo, ki je določena za trgovska podjetja na drobno, nato pa dodajo:

a) razliko med predpisano nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno in fakturirano prodajno ceno trgovskega podjetja na debelo (nižja enotna proizvajalčeva prodajna cena + marža trgovskega podjetja na debelo + stroški za razkladanje, nakladanje in prevoz od razkladalne postaje do skladišča trgovskega podjetja na debelo);

b) dejansko plačane odvisne stroške (razkladanje, nakladanje, prevoz in dostava) od skladišča trgovskega podjetja na debelo do svojega skladišča.

4. Če nabavljajo blago od trgovskega podjetja na debelo, to podjetje pa jim dobavlja blago iz skladišča proizvajalca (tranzitne dobave), zaračunajo k predpisani nižji enotni proizvajalčevi prodajni ceni najprej maržo, ki jim v takem primeru pripada (XIX. točka), nato pa dodajo:

a) razliko med predpisano nižjo enotno proizvajalčevo prodajno ceno in fakturirano prodajno ceno proizvajalnega podjetja (nižja enotna proizvajalčeva prodajna cena + del marže, ki pripada proizvajalcu po XIX. točki);

b) tranzitno maržo, ki je določena za trgovska podjetja na debelo;

c) dejansko plačane odvisne stroške od razkladalne postaje do svojega skladišča.

Skupni predpisi, ki se nanašajo na promet blaga, za katero so določeni rabati in na promet blaga, za katero so določene marže

XXVI

Za promet med združnimi zvezami in združgami izdajo pristojni združni organi predpise, kako se določijo dostavni pasovi in mesja za dobavo

blaga in kako se razdelijo določeni celotni rabati in marže med združno zvezo in zadrugo.

XXVII

Predpisi o priznavanju rabata in zaračunavanju marž, ki so s to odločbo predpisani za trgovska podjetja na drobno, veljajo tudi za zadruge, če nabavljajo blago neposredno od proizvajalnega podjetja oziroma trgovskega podjetja na debelo brez udeležbe združne zveze.

XXVIII

Kot proizvajalna podjetja so po predpisih te odločbe mišljene tako tovarne kakor tudi industrijska skladišča (baze), glede na to, od kod se blago dobavlja kupcem.

XXIX

Rabate, določene za trgovska podjetja na debelo, ali del teh rabatov, ki ostanejo proizvajalnemu podjetju po točkah IX, XI in XII, ter marže, ki jih proizvajalna podjetja zaračunajo po točkah XVII, XVIII in XIX te odločbe, uporabijo proizvajalna podjetja po posebnih predpisih.

XXX

Trgovska podjetja na debelo morajo od prejetih rabatov in zaračunanih marž odvesti:

1. kot prispevek za amortizacijo 0.060%
2. kot prispevek v sklad za racionalizacijo 0.040%
3. kot prispevek za sklad vodstva 0.030%
4. kot prispevek za vzgojo kadrov 0.040%

Ostanelek rabatov oziroma marž uporabijo trgovska podjetja na debelo za kritje nabavnih in prodajnih stroškov.

Trgovska podjetja na debelo, ki imajo svoje poslovne prostore ali del prostorov v lastnih poslopih, odvedejo poleg prispevkov iz prednjega odstavka še prispevek za najemnino poslovnih prostorov 0.040%.

XXXI

Državna trgovska podjetja na drobno morajo od prejetih rabatov in zaračunanih marž odvesti:

1. kot prispevek za amortizacijo 0.3 %
2. kot prispevek v sklad za racionalizacijo 0.2 %
3. kot prispevek v sklad vodstva 0.15%
4. kot prispevek za vzgojo kadrov 0.2 %

Ostanek rabatov oziroma marž uporabijo državna trgovska podjetja na drobno za kritje nabavnih in prodajnih stroškov.

Državno trgovsko podjetje na drobno, ki ima vse svoje poslovne prostore ali del prostorov v lastnih poslopih, odvede poleg prispevka iz prednjega odstavka še prispevek za najemnino poslovnih prostorov 0.2%.

XXXII

Če kupci po tej odločbi prevzamejo iz skladišča proizvajalca bodisi blago z enotno ceno v nadrobni prodaji ali blago z enotno proizvajalčevo prodajno ceno in ga na svoje stroške prepeljejo do svoje razkladalne postaje ali skladišča, jim mora proizvajalno podjetje priznati vse stroške v tolikšnem znesku, kolikor bi znašali njegovi stroški, če bi dobavilo blago franko vagon, vlačilec ali ladja kupčeve razkladalne postaje.

Predpis prednjega odstavka ne velja tedaj, če je kupec v istem kraju kakor proizvajalno podjetje ali če imata skupno razkladalno postajo.

Če prodajalec na drobno prevzame iz skladišča, trgovskega podjetja na debelo blago z enotno ceno v nadrobni prodaji in ga na svoje stroške prepelje do svoje razkladalne postaje ali skladišča, mu mora trgovsko podjetje na debelo priznati vse stroške v tolikšnem znesku, kolikor bi znašali njegovi stroški, če bi dobavilo blago franko vagon, vlačilec ali ladja kupčeve razkladalne postaje. Izjema je samo tedaj, če je trgovsko podjetje na drobno v istem kraju kakor trgovsko podjetje na debelo ali če imata skupno razkladalno postajo.

XXXIII

Za proizvode oziroma skupine proizvodov iz I. točke te odločbe, za katere so rabati oziroma marže razdeljeni na rabat oziroma maržo za trgovska podjetja na debelo in rabat oziroma maržo za trgovska podjetja na drobno, je v prometu od proizvajalca do potrošnika dovoljena udeležba največ dveh posrednikov: trgovskega podjetja na debelo in trgovskega podjetja na drobno. Če pa se v tem prometu izjemoma pojavita dve trgovski podjetji na debelo ali dve trgovski podjetji na drobno, ne moreta vsako posebej izrabiti celotnega priznanega rabata oziroma zaračunati določene marže, ki jima pripada; ampak morata rabat oziroma maržo razdeliti med seboj s pogodbo tako, da pripade vsakemu od njih sorazmeren del rabata oziroma marže glede na njune stroške.

Če se po prednjem odstavku pojavita v prometu trgovsko podjetje na debelo in združna zveza, pripada vsakemu od njih polovica določenega rabata oziroma marže. Če gre v takem primeru za proizvode z enotno ceno v nadrobni prodaji, prizna tr-

govsko podjetje na debelo zadrúžni zvezi tudi povprečni dodatek za dostavne pasove.

Če dobavi trgovsko podjetje na debelo blago z enotno ceno v nadrobni prodaji po nalogu zadrúžne zveze neposredno krajevni zadrugi, mu pripada 70% rabata, določenega za trgovska podjetja na debelo. Ostanek rabata za trgovska podjetja na debelo se razdeli sorazmerno med zadrúžno zvezo in krajevno zadrugo.

Če dobavlja trgovsko podjetje na debelo blago z enotno proizvajalčevo prodajno ceno po nalogu zadrúžne zveze neposredno krajevni zadrugi, ima pravico zaračunati samo 70% marže, določene za trgovska podjetja na debelo. Ostanek marže se razdeli sorazmerno med zadrúžno zvezo in krajevno zadrugo.

XXXIV

Proizvodi oziroma skupine proizvodov, za katere je v I. točki te odločbe določen skupen rabat oziroma skupna marža, gredo praviloma neposredno od proizvajalca v trgovsko podjetje na drobno. Če pa gre izjemoma tudi to blago preko trgovskega podjetja na debelo in trgovskega podjetja na drobno, pripada trgovskemu podjetju na debelo 25% določenega rabata oziroma marže.

XXXV

Količinski prevzem blaga z enotno ceno se opravlja na kupčevi razkladalni postaji, kakovostni pa na kupčevem skladišču. Pri tem velja glede drugih načel o količinskem in kakovostnem prevzemu blaga pravilnik o sklepanju pogodb o prodaji in nakupu blaga (Uradni list FLRJ št. 11/47).

Če kupci po tej odločbi prevzamejo blago iz skladišča proizvajalca oziroma trgovskega podjetja na debelo, se količinski in kakovostni prevzem blaga opravi v skladišču proizvajalca oziroma v skladišču trgovskega podjetja na debelo.

S posebnimi predpisi se določi, v katerih primerih in pri kakšnem blagu se smeta količinski in kakovostni prevzem blaga opraviti tudi na drugem kraju.

XXXVI

Stroški za vrnitev in amortizacijo transportne (velike) embalaže, ki jo je treba po predpisih vrniti proizvajalcu, gredo v breme proizvajalca.

XXXVII

Faktura proizvajalca in trgovskega podjetja na debelo mora biti sestavljena na predpisan način in obsegati vse elemente, iz katerih so razvidne količinske in kakovostne označbe blaga, vrsta cene, predpisane enotne cene, višina priznanega rabata oziroma zaračunane marže in podobno.

XXXVIII

Če je za posamezne proizvode iz I. točke te odločbe predpisana začasna enotna proizvajalčeva prodajna cena, franko naloženo v vagon proizvajalčev kraj, tedaj za te proizvode ne veljajo predpisi prvega odstavka XIV. točke, prvega odstavka XXII. točke in ne predpisi točk XXV., XXVI. in XXXII. te odločbe. Za te proizvode veljajo tile predpisi:

- a) proizvajalna podjetja dobavljajo te proizvode franko naloženo v vagon, vlačilec ali ladjo svoje nakladalne postaje;
- b) količinski prevzem blaga se opravi na nakladalni postaji, kakovostni pa v kupčevem skladišču;

c) stroške od nakladalne postaje proizvajalca do razkladalne postaje kupca trpi kupec in jih zaračuna v prodajno ceno;

č) kupec zaračuna svojo določeno maržo k predpisani enotni proizvajalčevi prodajni ceni, franko naloženo v vagon, vlačilec ali ladjo nakladalne postaje.

Drugi predpisi te odločbe veljajo tudi v tem primeru, le da se kot enotna proizvajalčeva prodajna cena franko vagon, vlačilec ali ladja kupčeve razkladalne postaje vzame enotna proizvajalčeva prodajna cena franko naloženo v vagon, vlačilec ali ladjo nakladalne postaje proizvajalčevega kraja.

XXXIX

V 30 dneh po objavi te odločbe morajo direktije ministrstva za težko industrijo FLRJ in ministrstva za lahko industrijo FLRJ sestaviti sezname svojih proizvodov, v katerih natančno določijo minimalne količine za dobavo trgovskim podjetjem na drobno, tako neposredno iz tovarne kakor tudi iz tovarniških skladišč (baz). Te seznime objavita zgoraj omenjeni ministrstvi v sporazumu z ministrstvom za trgovino in preskrbo FLRJ. Po objavi teh seznamov preneha veljati pravilnik o najmanjših količinah blaga, ki se izročajo naravnost iz proizvodnih podjetij (Uradni list FLRJ št. 109/47).

Do objave seznamov z prednjega odstavka veljajo še nadalje predpisi pravilnika, omenjenega v prednjem odstavku.

XL

Predpisi te odločbe ne veljajo za tiste dobave, ki so že obračunane po dosedanjih predpisih.

XLI

Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, uporablja pa se od 1. julija 1948. S tem dnem prenehajo veljati predpisi odločb predsednika zvezne planske komisije o rabatih in maržah (»Uradna obvestila zveznega urada za cene« št. 8—9 z dne 28. februarja 1947), spremembe in dopolnitve teh odločb ter predpisi navodila o načinu, kako industrijska skladišča (baze) priznavajo rabat in zaračunavajo marže pri dobavah izdelkov, za katere so predpisane nižje oziroma višje enotne cene (Uradni list FLRJ št. 17/48).

Št. 12.215.

Beograd dne 8. julija 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:

Jakov Blažević l. r.

Predsednik

Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 18. člena uredbe o stroških državnih trgovskih podjetij izdajam v soglasju s predsednikom Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ

odločbo

o trgovskih maržah za kmetijske pridelke, ki se kupujejo od pridelovalcev po določenih državnih (vezanih) cenah, ter o načinu izračunavanja prodajnih cen za take pridelke*

A. Marže

I

Za kmetijske pridelke, ki se kupujejo od pridelovalcev po določenih državnih (vezanih) cenah, se določijo te trgovske marže:

PRIDELEK	Enota mere	Trgovska marža v dinarjih	Izgube na blagu pri prevozu na oddalje- nost do 30 km	Izgube na blagu pri prevozu na oddalje- nost nad 30 km
1. za živo perutnino	1 kg	3.5	2%	4%
2. za zaklano in očišče- no perutnino	1 kg	3.—	1%	2%
3. za jajca	1 kos	0.20	0.5%	1%
4. za krompir:				
a) za mladi krompir (mladi zgodnji in mladi)	100 kg	90.—	3%	6%
b) za drug krompir (rožnik in dr.)	100 kg	40.—	1.5%	3%
5. za fižol	100 kg	70.—	0.5%	1%

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—511/48.

Osnova za zaračunavanje gornjih marž je vsakodnevna prodajna cena odkupnega podjetja.

Kot. prodajna cena odkupnega podjetja je mišljena cena, ki jo zaračuna odkupno podjetje pri prodaji kmetijskih pridelkov franko naloženo v vagon, vlačilec ali ladjo nakladalne postaje oziroma prevozno sredstvo, če se blago ne pošlje po železnici ali z ladjo.

II

Iz marž določenih v I. točki, krijejo trgovska podjetja vse stroške od prevzema blaga na svoji razkladalni postaji do prodaje blaga potrošnikom, razen odvisnih stroškov. Odvisne stroške (stroške za nakladanje, razkladanje, prevoz in dostavo) zaračunajo trgovska podjetja posebej po III. točki te odločbe.

III

Odvisni stroški, ki jih trgovsko podjetje posebej zaračuna, obsegajo:

a) stroške za prevoz in dostavo blaga od nakladalne postaje odkupnega podjetja do razkladalne postaje trgovskega podjetja;

b) stroške za razkladanje in nakladanje na razkladalni postaji;

c) stroške za prevoz blaga od razkladalne postaje do skladišča trgovskega podjetja.

Trgovsko podjetje zaračuna odvisne stroške v dejansko plačanih zneskih, ki ustrezajo predpisani tarifi za zadevno vrsto storitev.

IV

Pri nabavi kmetijskih pridelkov neposredno od odkupnega podjetja ima trgovsko podjetje pravico, da razen marže, ki mu pripada po tej odločbi, po-

sebej zaračuna pri prodajni ceni odkupnega podjetja tudi izgube na blagu pri prevozu od nakladalne postaje odkupnega podjetja do svoje razkladalne postaje. Če se blago ne prevaža po železnici ali z ladjo, ampak s kakim drugim prevoznim sredstvom, zaračuna trgovsko podjetje izgube pri prevozu od kraja nakladanja na prevozno sredstvo do svojega skladišča. Te izgube zaračuna trgovsko podjetje takole:

a) za prevoz do 30 km — pol odstotka, ki je predpisan za zadevni pridelek v odredbi o normah izgub pri blagu v trgovskem prometu (Uradni list FLRJ št. 81/47);

b) za prevoz nad 30 km — cel odstotek, ki je za zadevni pridelek predpisan v odredbi iz točke a).

Za kmetijske pridelke iz I. točke te odločbe, za katere v odredbi o normah izgub pri blagu v trgovskem prometu niso predpisane izgube na blagu pri prevozu, veljajo odstotki, ki so za zadevni pridelek predpisane v I. točki te odločbe.

V

Trgovska podjetja na drobno nabavljajo praviloma pridelke iz I. točke te odločbe neposredno od odkupnega podjetja ali pridelovalca (državnega kmetijskega posestva, kmečke obdelovalne zadruga in dr.). Če pa morajo izjemoma nabavljati pridelke iz I. točke po prodajalcu na debelo, pripada prodajalcu na debelo četrtna določene marže, ostanek pa prodajalcu na drobno.

VI

Če trgovsko podjetje na drobno izjemoma nabavi pridelke iz I. točke te odločbe od trgovskega

podjetja na debelo, ima pravico, da razen marže, ki mu pripada po prednji točki, zaračuna samo še dejansko plačane stroške od skladišča trgovskega podjetja na debelo do svojega skladišča.

B. Izračunavanje prodajne cene

VII

1. Če nabavi trgovsko podjetje na drobno blago neposredno od odkupnega podjetja, izračuna ceno v prodaji na drobno takole: od prodajne cene odkupnega podjetja najprej zaračuna maržo, ki je določena s to odločbo, nato pa še doda: a) izračunani odstotek za izgube na blagu pri prevozu, ki mu pri tem pripada in b) dejansko plačane odvisne stroške na poti od nakladalne postaje odkupnega podjetja do svojega skladišča.

2. Če nabavi trgovsko podjetje na drobno blago od trgovskega podjetja na debelo, izračuna ceno v prodaji na drobno takole: od prodajne cene odkupnega podjetja najprej zaračuna del marže, ki mu pripada po V. točki (75% določene marže), nato pa še doda: a) razliko med prodajno ceno odkupnega podjetja in prodajno ceno trgovskega podjetja na debelo (prodajna cena trgovskega podjetja na debelo manj prodajna cena odkupnega podjetja) in b) dejansko plačane odvisne stroške na poti od skladišča trgovskega podjetja na debelo do svojega skladišča.

VIII

Če sodeluje trgovsko podjetje na debelo v prometu, izračuna svojo prodajno ceno takole: od prodajne cene odkupnega podjetja najprej zaračuna

del marže, ki mu pripada po V. točki (25% določene marže), nato pa še doda: a) izračunani odstotek za izgube na blagu pri prevozu, ki mu pri tem pripada, in b) dejansko plačane odvisne stroške na poti od nakladalne postaje odkupnega podjetja do svojega skladišča.

IX

Ce se trgovsko podjetje razen prodaje kmetijskih pridelkov bavi tudi še z njih predelavo (n. pr. mast, perutnina in dr.), se mu stroški predelave obračunajo po posebnih predpisih.

X

Odkupno podjetje je dolžno pri prodaji kmetijskih pridelkov trgovskim podjetjem zaračunati tisto ceno, ki ustreza ceni določene kakovosti dobavljenega pridelka.

Ce dobi trgovsko podjetje od tistega, ki je naveden v računu odkupnega podjetja, pridelke slabše kakovosti, ima trgovsko podjetje pravico, da plača odkupnemu podjetju sorazmerno nižjo ceno.

XI

Za olivno olje, ribe, suho meso, sir, mleko, surovo maslo in neoluščeni riž ter za druge kmetijske pridelke, ki se kupujejo od pridelovalcev po določenih državnih (vezanih) cenah, razen žita in vina, določijo trgovske marže republiški ministri za trgovino in preskrbo v sporazumu z ministrom za trgovino in preskrbo FLRJ.

XII

Ta odločba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

Št. 12.214

Beograd dne 8. júlja 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:
Jakov Blažević l. r.

Strinjam se!
Predsednik
Gospodarskega sveta pri vladi FLRJ:.
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 62. člena splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih predpisuje vlada FLRJ po predlogu predsednika Gospodarskega sveta vlade FLRJ

uredbo

o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih odkupnih podjetij*

1. člen

Predpisi te uredbe veljajo za vsa državna gospodarska podjetja, katerih glavno delo je odkup proizvodov; za katere veljajo enotne cene po odredbi vlade FLRJ z dne 14. januarja 1947 (Uradni list FLRJ št. 5 z dne 17. januarja 1947), in sicer neposredno od proizvajalcev oziroma posestnikov odpadkov.

2. člen

Pri državnih odkupnih podjetjih se ustanovi in uporablja sklad vodstva kakor tudi osrednji sklad pri njih operativnih upravnih voditeljih po določbah te uredbe.

3. člen

Sredstva sklada vodstva se zberejo iz:
a) prispevka, ki se določi na podlagi temeljnega odstotka od celotnega po načrtu predvidenega letnega odkupa zadevnega podjetja. Temeljni od-

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 19—133/47.

stotek je glede na vrste proizvodov ali predmetov, ki se odkupujejo, lahko različen;

b) 50% zneska prihrankov, doseženih z znižanjem odkupnih stroškov po 8. členu uredbe o stroških državnih odkupnih podjetij.

Temeljni odstotek prispevka za sklad vodstva predpiše po poprejšnjem zaslišanju osrednjega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije predsednik Gospodarskega sveta vlade FLRJ.

4. člen

Če podjetje prekorači po načrtu predvideni znesek odkupa, se poveča sorazmerno tudi temeljni odstotek prispevka za sklad vodstva.

Če podjetje ne izpolni po načrtu predvidenega zneska odkupa, se sorazmerno zmanjša tudi temeljni odstotek prispevka za sklad vodstva.

Podjetja, katerih odkupni stroški so neopravičeno večji od normiranih ali ki ne izpolnijo odkupnega načrta in tega ne opravičijo, izgubijo za tisti čas pravico do prispevka za sklad vodstva.

Operativni upravni voditelj določi, ali se dajo opravičiti večji odkupni stroški in ali se da opravičiti neizpolnitev načrta.

5. člen

Sredstva sklada vodstva se uporabijo:

a) za dajanje posebnih nagrad delavcem in uslužbencem, ki z bolj racionalnim delom uresničijo ali prekoračijo odkupni načrt ali znižajo normirane odkupne stroške in se s svojim delom posebno izkažejo;

b) za dvig strokovne izobrazbe delavcev in uslužbencev;

c) za zgraditev socialnih in kulturnih ustanov delavcev in nameščencev.

Ravnatelj in njegovi namestniki oziroma pomočnik se ne morejo nagraditi iz sklada vodstva.

6. člen

Sklad vodstva upravlja ravnatelj podjetja.

Ravnatelj se mora glede uporabljanja sredstev iz sklada vodstva posvetovati s sindikalno organizacijo v podjetju.

Sindikalna organizacija sme dati pristojnemu operativnemu upravnemu voditelju svoje pripombe k odločbam ravnatelja.

7. člen

Vsa podjetja, ki so pod vodstvom enega operativnega upravnega voditelja, morajo 5% od prispevkov za sklad vodstva vplačati v osrednji sklad.

8. člen

Sredstva osrednjega sklada se uporabljajo za nagrade ravnateljem podjetja, njihovim namestnikom oziroma pomočnikom, tehničnemu osebju, kakor tudi delavcem in uslužbencem, ki se posebno izkažejo.

Osrednji sklad upravlja operativni upravni voditelj.

9. člen

Sklad vodstva ustanovijo podjetja z dnem 1. januarja 1947.

Osrednji sklad ustanovijo operativni upravni voditelji z dnem 1. januarja 1947.

10. člen

Vlade ljudskih republik izdajo v duhu splošnih predpisov te uredbe posebne predpise o skladu vodstva tistih državnih odkupnih podjetij republiškega ali lokalnega pomena, na katera se ta uredba ne nanaša.

11. člen

Natančnejše določbe za izvajanje te uredbe izda Gospodarski svet FLRJ po predlogu pristojnega ministrstva oziroma komiteja pri vladi FLRJ.

12. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvaja pa se od 1. marca 1947.

Beograd dne 6. marca 1947.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ,
minister za industrijo FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

ENOTNE CENE

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vladi FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva predpisuje vlada FLRJ na predlog predsednika Gospodarskega sveta vlade FLRJ

uredbo o enotnih cenah*

1. člen

Za proizvode industrije, rudarstva, gozdarstva, kmetijstva in obrti ter za prevoz in razne storitve se lahko odredijo enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, ali enotne cene, veljavne samo za območje posameznih ljudskih republik.

2. člen

Enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, se odredijo praviloma za proizvode, ki so posebnega pomena za gospodarstvo Federativne ljudske republike Jugoslavije, vzeto kot celoto, ali ki kot proizvodi splošne potrošnje bistveno vplivajo za vzdrževalne stroške širokih ljudskih množic.

Enotne cene, veljavne samo za območje posameznih ljudskih republik, se odredijo praviloma za proizvode, ki so po značaju proizvodnje oziroma potrošnje posebnega pomena samo za gospodarstvo posameznih ljudskih republik.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 106—762/46.

3. člen

Skupine proizvodov, za katere se odredijo enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, se določijo z odredbo vlade FLRJ.

Skupine proizvodov, za katere se odredijo enotne cene, veljavne samo za območje posameznih ljudskih republik, določijo s svojimi odredbami vlade teh republik na podlagi načelnih navodil vlade FLRJ.

4. člen

Če za posamezne vrste tipiziranih proizvodov niso določene enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, proizvajajo pa se tudi v podjetjih splošnega državnega pomena, se smejo tudi za te proizvode omenjenih podjetij neodvisno od pogojev iz 2. člena te uredbe odrediti enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije.

5. člen

Enotne cene po tej uredbi se odredijo na podlagi povprečne proizvodne cene oziroma povprečne polne lastne cene z dodatkom povprečnega načrtnega dobička, če je predviden.

Za proizvode, katerim se v smislu prvega odstavka 2. člena te uredbe odredijo enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki pa se izdelujejo tako v podjetjih splošnega državnega pomena, kakor tudi v podjetjih republiškega pomena, se povprečne proizvodne cene izračunajo na podlagi individualnih proizvodnih cen vseh podjetij splošnega državnega in republiškega pomena, ki izdelujejo take proizvode.

Enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, ter enotne cene, veljavne samo za območje posameznih ljudskih republik, vsebujejo* delež splošne državne akumulacije, in sicer v obliki predpisane stopnje oziroma zneska davka od prometa proizvodov.

6. člen

Povprečne proizvodne stroške za predmete, za katere se odredijo enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, kakor tudi druge načrtne elemente iz* strukture povprečne proizvodne cene izračuna zvezna načrtna komisija.

Enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, predpiše vlada FLRJ. Vlada FLRJ sme za predpisovanje enotnih cen za posamezne skupine predmetov pooblastiti Gospodarski svet vlade FLRJ ali druge organe.

Za predmete, za katere se odredijo enotne cene, veljavne za območje posameznih ljudskih republik, predpišejo postopek vlade zadevnih ljudskih republik.

7. člen

Če je proizvodna cena posameznih federalnih uprav višja od povprečnih proizvodnih cen, na podlagi katerih je bila odrejena enotna cena, veljavna za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, ali če važne koristi posameznih ljudskih republik narekujejo, da se te enotne cene za območje teh republik zvišajo, smejo vlade republik po odobritvi vlade FLRJ dodati za predmete, ki se pro-

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9—47.

izvajajo in prodajajo v njihovem območju, poseben pribitek k enotnim cenam.

8. člen

Dodatni pribitek po 7. členu te uredbe knjižijo podjetja pod vodstvom federalnih uprav na svoj poseben bančni račun ter s temi zneski razpolagajo po navodilih finančnega ministra zadevne ljudske republike v okviru splošnih predpisov o razdelitvi dobička.

9. člen

Enotne cene iz 2. člena te uredbe so lahko:

- a) enotne cene v prodaji na drobno,
- b) enotne proizvajalčeve prodajne cene franko železniška oziroma ladijska postaja potrošnika.

Enotne cene v prodaji na drobno in enotne proizvajalčeve prodajne cene lahko veljajo za vse proizvode iste vrste ali pa samo za proizvode določenega proizvajalca.

10. člen

Stroški trgovine so vključeni v enotne prodajne cene v prodaji na drobno in se odobrijo trgovskim podjetjem v obliki rabata na cene v prodaji na drobno.

Stroški prevoza, ki gredo v breme proizvajalca, se knjižijo na račun prodajnih stroškov proizvajalca.

11. člen

Predpisi te uredbe ne veljajo za proizvode, za katere niso odrejene enotne cene po 2. členu te uredbe.

12. člen

Cene, odrejene po dosedanjih predpisih, veljajo dotlej, dokler pristojne vlade ne predpišejo enotnih cen po tej uredbi, oziroma dokler se ne odredijo posebne cene za določene predmete oziroma storitve.

13. člen

Natančnejše predpise za izvajanje te uredbe izda Gospodarski svet vlade FLRJ.

14. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, uporabljati pa se začne 1. januarja 1947.

Beograd dne 31. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 13. člena uredbe o enotnih cenah izdajam

obvezno razlago in navodilo

za uporabljanje drugega odstavka 10. člena uredbe o enotnih cenah in za obračunavanje prevoznih stroškov, ki gredo v breme proizvodnih podjetij*

1. Pri proizvodih, za katere se bodo odrejale enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, se kot stroški prevoza, ki gredo po drugem odstavku 10. člena uredbe o enotnih cenah v breme proizvajalca, štejejo prevozní stroški od proizvajalca do železniške oziroma ladijske postaje, najbližje potrošnikovemu kraju, in sicer po tovorni tarifi, kolikor se za določene proizvode ne predpiše drugače.

2. Ti prevozní stroški gredo v breme proizvajalca in se knjižijo na račun njegovih prodajnih stroškov po spodaj navedenih predpisih.

3. Prevozní stroški po 1. točki tega navodila se izračunajo za določeno enoto zadevnega proizvoda ali skupine proizvodov in pridejo v kalkulacijo v znesku, ki ga pristojni organ normira kot »povprečno prevozno postavko«.

4. Proizvajalna podjetja vstavijo normirano povprečno prevozno postavko v svojih kalkulacijah v polno lastno ceno kot poseben element prodajnih

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 14—115/47.

stroškov podjetja, in sicer pod nazivom »povprečni prevozní stroški« (točka 6b v shemi za kalkulacijo iz 25. člena zakona o enotnem računovodstvu).

5. Kalkulirane (obračunane) normirane prevozne stroške knjižijo proizvajalna podjetja v breme posebnega konta v 4. razredu v korist ustreznega konta v 2. razredu (podskupina 22).

Plačane prevozne stroške knjižijo proizvajalna podjetja v breme zadevnega konta »plačani prevozní stroški« v 2. razredu (podskupina 234), v korist konta v po spodaj navedenih predpisih.

6. Ob koncu vsakega obračunskega razdobja, najpozneje pa vsake tri mesece, nakažejo proizvajalna podjetja na redni bančni račun svojega operativnega upravnega voditelja razliko med višjimi kalkuliranimi (izračunanimi) in nižjimi plačanimi prevoznimi stroški v tem obračunskem razdobju, to je terjatveni saldo kontnega para 234 in 235. Razlika med višjimi plačanimi in nižjimi kalkuliranimi (izračunanimi) prevoznimi stroški, to je dolgovni saldo kontnega para 234 in 235, nakaže pristojni operativni upravni voditelj na redni bančni račun zadevnega podjetja.

7. Operativni upravni voditelji morajo voditi točen knjigovodstveni razvid takih nakazil (vplačil in izplačil) na svojem rednem bančnem računu posebej za vsako podjetje, ki je pod njihovim vodstvom.

Ob koncu vsakega leta obračuna operativni upravni voditelj morebitno razliko med vsemi temi izplačili in vplačili v tem letu s proračunom organa, v čigar pristojnost spada operativni upravni voditelj, to je z zveznim proračunom oziroma z državnim proračunom ljudske republike.

8. Za proizvode, za katere se bodo odrejale enotne cene, veljavne za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, določijo normirane povprečne prevozne postavke iz 3. točke tega navodila pristojna proizvodna ministrstva FLRJ po predlogu zadevnih operativnih upravnih voditeljev v soglasju z zvezno načrtno komisijo.

V ta namen izračunajo pristojni operativni upravni voditelji za določeno enoto vsakega takega proizvoda povprečno postavko, upoštevajoč veljavne tovorne železniške in ladijske tarife, skupno količino proizvodnje v vseh svojih podjetjih za vsak tak proizvod ter vse razdalje do krajev porazdelitve za ustrezno količino zadevnih proizvodov po dejanski porazdelitvi iz 1946. leta in po predvideni porazdelitvi za 1947. leto.

9. Povprečne prevozne postavke, izračunane po 8. točki tega navodila, pošljejo operativni upravni voditelji s potrebno obrazložitvijo kot svoj predlog pristojnemu proizvodnemu ministrstvu FLRJ.

10. Pristojno proizvodno ministrstvo FLRJ odredi na podlagi predlogov operativnih upravnih voditeljev po poprejšnjem soglasju z zvezno načrtno komisijo povprečne prevozne postavke za določene kalkulacijske enote vseh proizvodov iz 1. točke tega navodila, ki spadajo v njihovo področje.

Določene povprečne prevozne postavke sporoči pristojno proizvodno ministrstvo FLRJ proizvajalnim podjetjem po pristojnih operativnih upravnih voditeljih.

11. Povprečne prevozne postavke, odrejene in sporočene po 10. točki tega navodila, veljajo za vsa proizvajalna podjetja, ki proizvajajo proizvode, za katere so te povprečne prevozne postavke odrejene.

12. Za proizvode, za katere je že določena enotna cena, veljavna za vse območje Federativne ljudske republike Jugoslavije, se štejejo in veljajo kot povprečne prevozne postavke po 3. točki tega navodila tisti zneski, ki so bili v ta namen upoštevani pri določitvi teh enotnih cen. Za take proizvode torej operativnim upravnim voditeljem za sedaj ni treba izračunavati in predlagati povprečnih prevoznih postavk v smislu gornjih določb tega navodila.

Z dnem, ko dobi veljavo to navodilo, prenehajo proizvajalna podjetja za proizvode, navedene v prednjem odstavku, knjižiti obračunane in dejanske prevozne stroške na dosežanih razvidnostnih računih teh stroškov in vplačevati saldo teh računov na zbiralni račun. Od tega dne dalje ravnaajo tudi glede takih proizvodov vseskozi po določbah 4. do 6. točke tega navodila.

13. Za proizvode, za katere se bodo v smislu drugega odstavka 2. člena uredbe o enotnih cenah odredjale enotne cene, veljavne samo za območje posameznih ljudskih republik, izdajo vlade ljudskih republik posebne predpise o obračunavanju stroškov prevoza, ki gredo v breme proizvajalca, in sicer po načelnih navodilih, ki jih glede tega izda vlada FLRJ.

14. Ta obvezna razlaga in to navodilo veljata od dneva objave.

Št. 1700

Beograd dne 8. februarja 1947.

„Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi prvega odstavka 3. člena uredbe o enotnih cenah izdaja vlada FLRJ po predlogu Gospodarskega sveta vlade FLRJ

odredbo

o določitvi skupin proizvodov in storitev, za katere se bodo odrejale enotne cene za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo oziroma za katere se bodo odrejale odkupne cene*

1. Določene so naslednje skupine proizvodov in storitev, za katere se bodo odrejale enotne cene za vso Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo.

I

PROIZVODI KMETIJSKE IN ŽIVILSKÉ INDUSTRIJE

1. **Žita:** pšenica, koruza, rž, ječmen, oves in riž.

2. **Industrijska semena in industrijske rastline:** sončnično, ricinovo, repično, sojino, bučno, makovo, bombažovo, konopljeno, laneno, tobakovo, sezamovo seme, seme bele gorčice, lucerne in rdeče detelje ter črne gorčice; sviloprejkina jajčeca; opij, hmelj, tobak in sladkorna pesa; sviloprejkini kokoni, konopljena in lanena stebila; koruzne klice; semena sploh.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 5—32/47.

3. **Živina in živalnoredski proizvodi:** goveda; prašiči.

4. **Živalska krma:** otrobi, seno, slama, oljne pogache, rezine sladkorne pese.

5. **Proizvodi za prehrano:** žitne moke (pšenična, koruzna, ječmenova, ovsena); vse vrste testenin (testenine, fide, makaroni, špageti in dr.); suhomesnati izdelki; mesne konzerve, zelenjavne konzerve; sadni polizdelki (mark in pulpa); sadni izdelki (marmelada, pekmez); mleta paprika; močne (umetne) alkoholne pijače; rudninske vode; tipizirani kekisi; čokolada; tipizirani bonboni.

6. **Živalske in rastlinske maščobe:** svinjsko salo, sveža slanina, sveži in topljeni loj, svinjska mast, jedilna olja, tehnična olja; mastne kisline, oljna gošča (usedlina).

7. **Sladkor, škrobi in njih derivati:** sladkor v kristalu (sipa) in v kockah, sladkorna melasa, sadni in škrobni sladkor, škrobi, škrobni sirup, škrob (štirka), dekstrin, čevljarski klej, kazein in krvni albumin.

8. **Proizvodi industrije vretja:** špirit, alkoholni kis, sirišče v tekočini in prahu, pivo, kvas in pivovarski slad.

9. **Drugo:** ajda, suhe slive, sveže olive, ameriški lešniki (kikiriki), suho sadje, suhe gobe, kava, kakao, ješprenjček, čebulček, čebelni vosek, perje.

II

Tobačni izdelki: cigare, cigarete in drugi tobačni izdelki.

III

LES IN LESNI IZDELKI

1. **Taninski les.**

2. **Okrogli les:**

a) dolg okrogel gradbeni les; jambori, antene in piloti; b) hlodi: za funirje, za lupljenje, za žaganje (rezanje), drugi hlodi in resonančni les; c) telegrafski in telefonski drogovi; č) jamski (rúdniški) les; d) celulozni les; e) okrogel kolarski les.

3. **Tesani les:** a) tesan gradbeni les; b) železniški pragi.

4. **Klani les:** hrastove, cerove, bukove in smrekove doge.

5. **Žagani tehnični les listovcev:**

a) hrastovina: aa) neobrobljeni gradbeni les: buli, samice; bb) obrobljeni gradbeni les: deske in plohi, bočnice in blistače, sodarski les, listi, četrtinke, merkantilni gradbeni les, plohi za sode (dueli), belina (splint), podnice in železniški pragi za kretnice, parketne deščice in letve, cc) specialni gradbeni les: izrezane polovice, srednji plohi in parketne deščice;

b) bukovina: buli, samice, obrobljene deske, parketne deščice, četrtinke, letve, držaji za metle in specialni gradbeni les (na pol obrobljene blistače, parketne deščice in letvice);

c) brestovina: buli, samice, obrobljene deske, četrtinke, parketne deščice;

č) jesenovina: buli, samice, četrtinke, parketne deščice;

d) javorovina: samice, četrtinke in parketne deščice;

e) žagan tehnični les po sortimentih za: maklen, gaber, jelšo, oreh, češnjo, hruško, lipo, brezo, topol, vrbo, cer in akacijo.

6. **Žagani tehnični les iglavcev:** jelka, smreka, beli in črni bor, macesen in pepelasti bor v ustreznih sortimentih kot deske, letve, grede, četrtinke in

polčetrinke, ladijska tla, madrieri, bastings in okrajki.

7. Parketi, kotne letve, opaž, parketne deščice in pragi: po sortimentih hrastovega, jesenovega, brestovega in bukovega lesa.

8. Vezane in parelne plošče.

9. Furnirji.

10. Lubje, šiške in rujevo listje za strojenje kože.

11. Žaganje, lesni odpadki in les za generatorje.

12. Stanovanjsko in pisarniško pohištvo (tipizirano).

13. Prevozni vinski sodi, embalažni sodi, sodi za konserviranje sadja in sadnih izdelkov in tipizirani embalažni zaboji.

14. Tipizirani stavbeni mizarski izdelki (okna, vrata, rolete in dr.).

15. Vžigalice.

IV

Rude in izkopine*

1. Črni in rjavi premog, lignit in briket; 2. druge izkopine; 3. kovinske rude.

V

Tekstilije, koža (usnje) in gumi

1. Surovine: a) volna, bombaž, vita konoplja, viti lan, umetni bombaž, umetna volna, umetna svila, maniška konoplja, kokosova preja; vsi tekstilni odpadki; b) surove kože živine in drobnice, predelane kože živine in drobnice, surovi in sintetični gumi in regenerat gumija; odpadki kože in gumija; krzna.

2. Izdelki: a) vse vrste prediva iz zgoraj navedenih tekstilnih surovin; vse vrste tkanin iz teh surovin; vse vrste sukanca, motvoza in vrvarskih

* Popravljeno po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9—47.

izdelkov, sanitetni in tehnični material; vse vrste vate; tekstilni pogonski jermeni in cevi; moška, ženska in otroška konfekcija; trakovi; vatin; tehnična klobučevina; tulci; embalaža iz konoplje in jute; b) obutev; usnjeni jermeni; proizvodi iz gumija (gumijasta korita, gumijasti podplati in gumijaste pete, cevi, plošče itd.); gume za razna vozila; neoplemenjena in oplemenjena krzna.

VI

PROIZVODI KEMIČNE INDUSTRIJE

Umetna gnojila; mila (toaletno milo, milo za otroke, za pranje in za britje) in milni prašek; modra galica in druga sredstva za varstvo rastlin; proizvodi suhe lesne destilacije; celuloza; lesovina; rastlinska in živalska strojila; katran in njegovi derivati; nafta in njeni derivati; rudninska olja in maziva; kavstična soda; kalcinirana (amoniakova) soda; karbid; anilinske barve; prstene barve; žveplena kislina; ogljikova kislina in druge neorganske kisline; glicerinski podlug in glicerin; mizarski klej; kostna mast; želatina; oljnate barve; laki in firneži; zelena galica; naftalin; surovine za razstreliva; pepelika, železne zlitine; sol (za industrijo in za prehrano); papir; cigaretni papir; natronski papir; lepenka; ravno in votlo steklo, lomljeno steklo; parfumerijski in kozmetični preparati.

VII

1. Proizvodi črne metalurgije

Železo — jeklo: veliki, srednji in mali profili (betonsko, paličasto, profilno, ploščnato, okroglo železo; kolesni obroči, osi).

Pločevina: črna in pocinkana.

Plinske cevi: črne in pocinkane.

Žica: valjana, svetla in pocinkana.

Žebli.

Podkve za živino.

Vijaki: črno in belo vijlačno blago.

Zakovice.

2. Proizvodi pisane metalurgije

Kovine in njih zlitine: svinec, cink, baker, aluminij, kositer, med, bron in dr.

Svinčene, bakrene in medene cevi, palice, pločevina, žice.

3. Livarniški proizvodi.

Litine: sive, jeklene, temprane, strojne, trgovske, vodnokanalizacijske, sanitarne.

Odlitki: železni, kovinski in odlitki njih zlitin.

4. Odpadki železa — jekla, kovin in njih zlitin, staro železo, stare kovine

5. Kmetijsko orodje, naprave in stroji

Lopate: stisnjene, zakovičene in kovane.

Motike, krampi, rovnice in lomilke.

Grablje: stisnjene in zakovičene.

Srpi in kose.

Vile: senene, plevne in konopljene, pesne in gnojne.

Sekire: bosanske, kranjske in srbske.

Plugi in plužni deli, brane.

Sejalnice za koruzo in žito, okopalniki, osipalniki.

Slamoreznice, reporeznice, robkalniki, vejalniki, mlini in stiskalnice za grozdje, škropilnice za trte.

6. Proizvodna sredstva za industrijo in obrt

7. Proizvodi predelovalne kovinske industrije
Gradbeni okovi.

Črpalke za vodnjake.

Armature (kolena).

Uteži in tehtnice.

Vrvi, verige, pletiva in platna.

Črni pločevinasti izdelki, štedilniki in peči.

Posoda: emajlirana, pocinkana, aluminijasta.

8. Proizvodi električne industrije

Izolirani prevodniki.

Izolirane Bergmanove cevi.

Elektrotehnični instalacijski material.

Žarnice.

Električne baterije: žepne in anodne.

Svinčeni akumulatorji.

Trofazni elektromotorji.

Transformatorji.

9. Hidravlični in kalorični stroji — motorji.

10. Prevozna sredstva

11. Pisalni in šivalni stroji, računski stroji, kolesa, njih deli in pribor

12. Signalni, telegrafski, telefonski in radijski aparati in naprave, njih deli in pribor

VIII

Gradbeni material: šamota, mavec, cement, kamnite kocke, strešna lepenka, kremenjakov pesek, lojvec, barit, gorska kreda,* kaolin, magnezit.

IX

PISARNIŠKE IN ŠOLSKÉ POTREBČINE

X

ZDRAVILA IN FARMACEVTSKI PREPARATI

XI

VETERINARSKI SERUMI IN VIRUSI

*.Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 9—47.

XII

PREVOZNE STORITVE (TARIFE)

XIII

ELEKTRICNA ENERGIJA (NAVODILA ZA TARIFE)

2. Za posamezne kmetijske proizvode iz 1. točke te odredbe sme vlada FLRJ odrediti samo odkupne cene, in to bodisi za vse ozemlje Federativne ljudske republike Jugoslavije, bodisi za posamezne predele oziroma posamezne ljudske republike, ne da bi za te proizvode odredila enotne cene.

3. Proizvodom in storitvam, ki niso obseženi v 1. točki te odredbe, odredijo cene vlade ljudskih republik ali organi, ki jih vlade pooblaste.

Dokler ne bodo organi iz prvega odstavka tega člena predpisali novih cen, veljajo cene, odrejene po dosedanjih predpisih.

Vsaka prekršitev gornje določbe se prijavi pristojnemu javnemu tožilcu zaradi postopka po zakonih o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže.

4. Ta odredba velja od dneva objave.

Beograd dne 14. januarja 1947.

Predsednik vlade FLRJ,
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:

Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta
vlade FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi drugega odstavka 3. člena uredbe o enotnih cenah z dne 31. decembra 1946 (Ur. list FLRJ štey. 762/106), izdaja vlada LRS

odredbo

o določitvi skupin proizvodov in storitev, za katere se bodo določale enotne cene z veljavnostjo za vse območje Ljudske republike Slovenije*

1. člen

Enotne cene, veljavne za vse območje Ljudske republike Slovenije, bodo določene:

I

Za skupine kmetijskih, gozdarskih in industrijskih proizvodov in predmetov po temle seznamu:

A

Kmetijski in živilski proizvodi:

sorščica, kaša, proso, sveža in sušena povrtnina, okopanine, sveže sadje, sveži in suhi gozdni sadeži, razen suhih gob, orehi;

drobnica, konji za klanje, sveže meso in drobovina, kri, kosti, perutnina, domači zajci, divjačina, jajca, sladkovodne ribe, mleko;

* Obj. v Ur. listu LRS št. 7—38/47.

moka; grahova; ajdova, ržena, soršična, sojina in druge; zdrob, kruh, lecti, prepečenec, netipizirani keksi, ovseni kosmiči;

kranjske klobase, hrenovke, safalade, ocvirki in zaseka, soljena slanina, konjska mast;

siri vseh vrst, maslo, mlečne konzerve;

pastete, konzervirane in soljene ribe;

umetni in prirodni med, satovje, netipizirani bonboni, pecilni praški in pudingi, vanilni sladkor;

sladne kаве in kavini nadomestki, začimbe, kocke za juho, gorčica;

sadni in rastlinski sokovi, kompoti;

kislo zelje in repa;

alkoholne in brezalkoholne pijače, sodavica, medicinska vina, kisi, razen alkoholnega;

tropine, led, čaji domačih zelišč, zdravilna zelišča, ličje in trstika, sadike.

B

Les in lesni izdelki:

1. jelovina in smrekovina; hmeljevke, drogovi za vodnjake, vinogradniško kolje, smrekove škodlje, lesna volna, okrogel les za suho robo; bukovina: les za suho robo in lesna volna; jesenovina: vesla, les za suho robo, poseben les za športne izdelke, les za domačo obrt; javorovina: les za suho robo; brezovina: kolarski les, les za modele, vretena in lesene klince; črna gabrovina; kolarski les in les za tekstilno industrijo; jelševina: les za izdelavo smodnika; lipovina: les za domačo obrt in ortopedijo;

2. drva in lesno oglje;

3. tipizirano šolsko pohištvo, lesna galanterija, otroški vozički, lesene rolete, sodi-ležaki, kadi in čebrički, leseni obroči, gospodinjski predmeti, smuči,

šani, kmetški vozovi, samokolnice, merila in mere, izolacijske plošče, lesonit plošče, tlakovalne kocke, tipizirana glasbila, zamaški iz lesa in plutovine, lesena kopita, pete, podplati in nápenjáči, pletarski izdelki, ščetke, čopiči, metle, sita za pasiranje, rešeta, zobotrebci, klinci za čevlje.

C

Tekstilni, usnjeni in gumiasti izdelki:

vse vrste svilenih tkanin, svilena trikotaža, svilene nogavice, vrhnje pletenine iz bombaža, vigogne, volne, otroške garniture (krstne), žensko in moško trikotažno perilo, perilo iz bombaža in svile, nogavice iz bombaža, vigogne in umetne svile, kopalne obleke, trenirke iz bombaža in volne, klobuki, kape in čepice, ženski stezniki in nedrčki, volnena podloga za fazon, posteljnina in druge hišne potrebščine, ženski mesečni vložki, tekstilna galanterija in pozamenterija, dežniki in sončniki, ribarske mreže, prešite odeje, kravate, krpanec, žima, surove in predelane kože, razen kož živine in drobnice, usnjena galanterija in imitacije, tesnila, sedlarski in tapetniški predmeti iz tekstila in usnja ter imitacije, usnjena in krznarska konfekcija, živalske dlake in izdelki iz živalskih dlak, sanitarni predmeti iz usnja in gumi.

C

Izdelki kemične industrije:

železo-oksidsne barve, barve za tla, tehnične emulzije za tekstil in usnje: spiracol, agrezol, tarfuro, pralna sredstva z in brez topil: salpon, sapotan, solventol; sredstva za močenje in dispergiranje: sapidan in aquafix, ogledala, vodno steklo, esenci

in aromé za pecivo in ošvežujoče pijače; kisik, tiskarska snov, sirišče, sredstva za gospodinjstvo in telesno nego, šolska kreča, lojevčec (tálk), apnenčeva moka, črnilo in tuši, črnilo za usnje, kolofonija, smolni klej in smola vseh vrst, vinska kislina, grenka sol, mast za jermene, kolomaz, žvepleni cvet, dissous-plin, apréture za tekstil, kalijevo mazivno milo, firnežev nadomestek, pinotan in kemotan, kiti, lepila za papir, nočne lučke, parafinske sveče, smirkovo platno, klajno apno, kostna moka, soda bikarboña, vse vrste papirja, razen onih, določenih v naredbi zvezne vlade, izdelki iz papirja in kartona (konfekcija), igralne karte.

D

Kovinski in elektrotehnični izdelki:

vsi važni železni, kovinski, elektrotehniški, li-varniški in tehnični izdelki, za katere ne bo določila enotne cene vlada FLRJ. Sem spadajo predvsem: gospodinjski in kuhinjski predmeti, športne potrebščine, potrebščine, ki se rabijo v obrti, orodje in pribor za pridelavo žita, orodje za vrtnarstvo, kletarski pribor, manjše kmetijske potrebščine, gradbeni kovinski izdelki, prometne potrebščine, kovinska zaobala in tehnični pribor za zaobalo, okrasna in nakitna galanterija, toaletni pribor, blagajne, sanitarni pribor, železni dimniki, pločevinasta galanterija, električni kuhalniki, likalniki in peči, plinske peči, avto orodje, jeklenke, ventili, stenske ure, bakelitni izdelki in drugo.

E

Gradbent material:

terazzo in izolit-plošče, izdelki iz cementa in umetnega kamna, opečne drenažne cevi, upizirane

pečnice, keramični izdelki, brusne plošče in osle, mlinski kamni, spomeniki iz umetnega kamna in grobni okviri, sipina, rizel, tolčenec, mivka, gramoz, pesek, kamen, mleta kreda, žgano apno, apneni prah, apneni gramoz, sortiran in nesortiran, stukatura in trsje, okraski iz kamna, izdelki iz gline, opeka vseh vrst, bitumenska prevleka, bitumensko lepilo.

II

Za vse važnejše, splošno razširjene obrtne izdelke, obrtne in druge storitve bodo določene enotne cene, enotni ceniki ali okvirne cene.

Prav tako bodo določene enotne režijske stopnje v obrti.

Določeni bodo ceniki za prehrano v menzah in obratnih kuhinjah ter ceniki za gostinska podjetja in planinske postojanke.

III

Enotne cene v prodaji na debelo in na drobno bodo določene za vse proizvode kmetijskega gospodarstva, za katere določi vlada FLRJ samo enotne odkupne cene.

2. člen

Cene proizvodov in storitev, ki niso vključene v tej uredbi, bodo določali po navodilih vlade LRS ali po njej pooblaščenih organov okrajni ljudski odbori oziroma ljudski odbori mest, ki so izvzeti iz okrajev.

3. člen

S pooblastilom vlade LRS smejo za to določeni organi s posameznimi odločbami seznam skupin proizvodov in storitev iz prvega člena te uredbe dopolnjevati ali posamezne skupine, proizvode in storitve izločiti.

4. člen

Dokler ne bodo določene nove cene, ostanejo v veljavi dosedanje cene.

5. člen

Ta odredba velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

Št. 84/1—47—Kom

Ljubljana dne 5. februarja 1947.

Predsednik vlade LRS:
Miha Marinko l. r.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastitvi vlade LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 23. I. 1947 (Uradni list LRS št. 5/22), izdaja vlada LRS

uredbo

o odvajanju in razpolaganju s posebnimi razlikami v cenah*

1. člen

Vse razlike v cenah, s katerimi se ne razpolaga po drugih posebnih predpisih in ki jih morajo plačati državna gospodarska podjetja republiškega ali lokalnega pomena, zadruga in zasebna podjetja po splošnih ali posameznih odločbah organov za določanje in kontrolo cen, se odvajajo na zbiralni račun Slovenije pri Denarnem zavodu Slovenije, centrali Narodne banke FLRJ za LRS v Ljubljani.

2. člen

Dohodki zbiralnega računa Slovenije so izredni dohodki proračuna LRS. Z njimi razpolaga minister za finance LRS.

3. člen

Pravilno vplačevanje po 1. členu te uredbe nadzorujejo okrajni ljudski odbori in ljudski odbori mest, ki so izvzeta iz območja okrajev.

* Obj. v Ur. listu LRS št. 7—36/47.

4. člen

Natančnejše predpise in navodila za izvajanje te uredbe bo izdal minister za finance LRS.

5. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Št. 83/1—47—Kom

Ljubljana dne 5. februarja 1947.

Minister za finance LRS:

Polič Zoran l. r.

Predsednik vlade LRS:

Miha Marinko l. r.

Navodilo

k uredbi o odvajanju in razpolaganju s posebnimi razlikami v cenah vlade LRS z dne 5. februarja 1947*

Na podlagi pooblastila po 4. členu uredbe o odvajanju in razpolaganju s posebnimi razlikami v cenah izdajam tole

navodilo:

Ker se po uredbi o odvajanju in razpolaganju s posebnimi razlikami v cenah vlade LRS z dne 5. II. 1947 (Uradni list LRS št. 7 z dne 8. II. 1947) vse razlike v cenah odvajajo na zbiralni račun Slovenije št. 801001 pri Denarnem zavodu LRS, centrali Narodne banke FLRJ za LRS v Ljubljani, je treba pri pobiranju posameznih razlik ravnati na tale način:

Razliko cene za vino med prodajo na veliko in prodajo na drobno, in sicer za vino I. in II. skupine v znesku 4.50 din, za vino III. skupine v znesku 3.50 din od 1 litra in 1.— din od 1 litra za prevozne stroške, če se nabavlja vino v okolišu do 50 km enosmernega pota od kraja obrata, pobirajo finančni odseki okrajnih ljudskih odborov po svojih referatih in izpostavah za zunanjo finančno službo obenem z davkom od prometa proizvodov po tar. št. 704 tarife A od tistih točilcev vina, ki nabavljajo vino neposredno pri proizvajalcih (vinogradnikih). Te

* Obj. v Ur. listu LRS št. 9—50/47.

razlike naj finančni odseki nakazujejo po poštni položnici na zbiralni račun Slovenije št. 801001 pri Denarnem zavodu Slovenije. Posebnih odločb pri pobiranju razlike v cenah za vino ni treba izdajati. Stranka prejme kot dokaz plačila te razlike uradno potrdilo iz registra, zal. št. 163, ki jih ima v zalogi ministrstvo za finance LRS, odsek za ekonomat. Izpolnjene registre je treba obenem z registri (bloki) o pobranem davku od prometa proizvodov predložiti oddelku za davke ministrstva za finance v cenzuro.

Glede razlike v znesku 3.— din od kilograma danega mesa, ki jo morajo po odločbi urada za cene pri predsedstvu vlade LRS, IX. št. 149/3 z dne 17. I. 1947, odvajati vsi mesarji, ki koljejo v lastni režiji, pri prodaji mesa vseh vrst pristojnim okrajnim ljudskim odborom, naj zadevne odločbe izdajajo gospodarski odseki okrajnih ljudskih odborov na podlagi prijav o prodanem mesu, ki jih naj mesarji vlagajo vsakega 1. in 15. v mesecu. Pobrane razlike morajo gospodarski odseki prav tako odvajati na zbiralni račun Slovenije št. 801001 pri Denarnem zavodu Slovenije.

Na enak način morajo gospodarski odseki okrajnih ljudskih odborov izdajati odločbe za vsak posamezen primer za odvajanje razlik v cenah pri vseh drugih predmetih, ki so navedeni v posameznih odločbah in navodilih urada za cene pri predsedstvu vlade LRS. Tako na primer po navodilu o postopanju s prijavami trgovskih cen št. 3.312/12 z dne 13. XII. 1946, po navodilu o zajemu razlike v trgovini med enotno višjo in nižjo prijavljeno ceno št. 291/3 z dne 30. I. 1947 in končno pri vseh drugih primerih razlik v cenah pri prodaji z višjim zaslužkom ali po višjih cenah kakor so dovoljene.

Gospodarski odseki okrajnih ljudskih odborov naj o izdanih odločbah in plačilu razlik vodijo poseben razvid ter naj mesečno poročajo odsekom za finance o skupnem znesku plačanih razlik ločeno po posameznih osnovah, po katerih se razlike plačujejo.

To navodilo velja za vse primere, po katerih bi morale biti razlike plačane po 1. I. 1947, razlike, ki bi morale biti plačane po zadevnih odločbah do 31. XII. 1946, pa je odvesti na dosedanj način na zbiralni račun pri Poštni hranilnici v Beogradu.

Št. 61/1—III/2—1947

Ljubljana dne 13. februarja 1947.

Minister za finance LRS:
Poljč Zoran l. r.

**Splošni predpisi
o upravi državnih gospodarskih
podjetij**

**1. USTANAVLJANJE IN UPRAVLJANJE DRŽAVNIH GO-
SPODARSKIH PODJETIJ, REGISTRACIJA, RACIONALI-
ZACIJA PODJETIJ IN PRENOS TER ZDRUŽITEV RATIO-
NALIZIRANIH PODJETIJ**

Ukaz

Na podlagi 6. točke 74. člena ustave razglša
Prezidij Ljudske skupščine FLRJ splošni zakon o
državnih gospodarskih podjetjih, ki sta ga sprejela
Zvezni svet in Svet narodov Ljudske skupščine
FLRJ in ki se glasi:

**Splošni zakon
o državnih gospodarskih podjetjih***

I. SPLOŠNA NAČELA

1. Državna gospodarska podjetja

1. člen

Da se organizirajo, izkoristijo in razvijejo go-
spodarske moči v državi, da se zadosti ljudskim po-
trebam in da se okrepi državni gospodarski sektor,
ustanavlja država gospodarska podjetja.

Kot državno podjetje velja samo tisto gospodar-
sko podjetje, ki je v izključni lasti države.

Državna gospodarska podjetja se lahko pečajo
s proizvodnjo, s prometom blaga in prevoznim
štvom, z bančnimi posli ter s storitvami proti plačilu.

2. člen

Državno gospodarsko podjetje ima lastnost
pravne osebe.

Za obveznosti podjetja je odgovorno podjetje
samo, s premoženjem, ki mu je dano v upravo.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 62—437/46.

3. člen

Državna gospodarska podjetja so:

1. podjetja splošnega državnega pomena;
2. podjetja republiškega, pokrajinskega oziroma oblastnega pomena in
3. podjetja lokalnega pomena.

Podjetja splošnega državnega pomena vodijo zvezna vlada in njeni organi.

Podjetja republiškega pomena vodijo vlade ljudskih republik in njihovi organi.

Podjetja pokrajinskega pomena vodi glavni izvršilni odbor avtonomne pokrajine in njegovi organi.

Podjetja oblastnega pomena vodi izvršilni odbor avtonomne oblasti in njegovi organi.

Podjetja lokalnega pomena vodijo ljudski odbori.

2. Ustanovitev podjetja

4. člen

Podjetja splošnega državnega pomena se ustanovijo, združijo in prenehajo z odločbo vlade FLRJ.

Republiški zakon bo določil organe, ki so pristojni za izdajo odločb o ustanovitvi, združitvi in prenehanju podjetij republiškega, pokrajinskega in lokalnega pomena, ter bo tudi določil način izdaje in vsebino teh odločb.

Dokler ne izide zakon ljudske republike, veljajo glede ustanovitve, združitve in prenehanja za državna gospodarska podjetja republiškega, pokrajinskega oziroma oblastnega pomena ustrezno predpisi tega zakona, za podjetja ljudskih odborov pa veljajo v tem pogledu predpisi splošnega zakona o ljudskih odborih.

5. člen

Odločba o ustanovitvi podjetja mora obsegati:

1. firmo (ime) podjetja;
2. osnovna in obratna sredstva podjetja;
3. predmet poslovanja in
4. ime pristojnega organa, pod čigar operativnim upravnim vodstvom bo podjetje (23. člen).

Sprememba prve, tretje in četrte točke sme izvršiti samo organ, ki je pristojen za ustanovitev podjetja.

6. člen

Vsako državno gospodarsko podjetje mora imeti pravila, v katerih morata biti določena organizacija podjetja in ves način poslovanja. Ta pravila morajo posebej obsegati:

1. ime organa, ki je podjetje ustanovil, ter številko in datum odločbe;
2. ime organa, pod čigar operativnim upravnim vodstvom bo podjetje; njegova pooblastila, ki niso obsežena v 24. členu tega zakona;
3. firmo (ime) podjetja, način podpisovanja, pogoje in obseg pooblastila za podpisovanje;
4. znesek osnovnih in obratnih sredstev podjetja in način njihove ustvaritve;
5. sedež podjetja;
6. določbe o podružnicah, o načinu ustanavljanja podružnic, poslovalnic in pomožnih naprav podjetja; določbe o njihovem delovnem področju in razmerju do centralc, o kraju, kjer so, in druge določbe o njihovem delovanju in organizaciji;
7. pravice ravnatelja in razmerje ravnatelja do operativnega upravnega voditelja;
8. morebitne omejitve podjetja glede sklepanja pogodb ali glede najemanja bančnih kreditov nad

določenim zneskom, omejitve glede opravljanja izrednih poslov, ki ne spadajo v redno poslovanje podjetja, in podobno, glede katerih je potrebno posebno dovoljenje operativnega upravnega voditelja;

9. podrobne predpise o poslovanju podjetja;

10. podrobne predpise o ustroju podjetja: razdelitev podjetja na samostojne poslovne panoge, razdelitev podjetja na oddelke oziroma odseke za proizvodnjo, nabavo, prodajo, dolgoročne kredite; razne vrste zavarovanja, prevozna sredstva itd. ter na statistične, kalkulacijske, knjigovodske, personalne in podobne oddelke oziroma odseke; določbe o delovnem področju oddelkov in odsekov v podjetju in o njihovem medsebojnem razmerju;

11. službene položaje, ki so predvideni v podjetju, pravice posameznih službenih položajev, pravice ravnatelja glede nastavljanja uslužbencev in način plačevanja in napredovanja uslužbencev;

12. splošne predpise o delovnem redu v podjetju, način sprejemanja in odpuščanja delavcev, razporedbo delovnega kadra, način plačevanja mezd, nagrade, ki se dajejo udarnikom, iznajditeljem in delavcem, ki se posebno izkažejo;

13. predpise o ustvaritvi kvalificiranega delovnega kadra, o šolanju vajencev, tečajih, večernih šolah in podobnem;

14. predpise o izrednem, bolezenskem in rednem letnem dopustu;

15. predpise o skladu vodstva podjetja in

16. strokovni svet, njegovo sestavo in delovno področje.

Pravila podjetja izda operativni upravni voditelj.

7. člen

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ izreče na predlog vlade FLRJ, katera podjetja imajo splošen državni pomen.

Podjetja splošnega državnega pomena vodijo neposredno zvezni organi.

Vlada FLRJ ima pravico, da izroči podjetje splošnega državnega pomena vladi ljudske republike in postane s tem podjetje splošnega državnega pomena podjetje republiškega pomena. O tem mora vlada obvestiti Prezidij Ljudske skupščine FLRJ.

8. člen

Državna gospodarska podjetja se pri prehodu iz uprave ljudskih odborov oziroma ljudske republike v upravo zveznega organa in narobe prenesejo obenem z obratnimi sredstvi in sredstvi amortizacijskega sklada brez povračila protivrednosti.

3. Firma podjetja

9. člen

Vsako državno gospodarsko podjetje mora imeti firmo.

Firma podjetja je ime podjetja, s katerim se podjetje podpisuje in s katerim posluje.

10. člen

Firma obsega označbo, ki kaže na poslovni predmet podjetja, lahko pa ima razen tega še drugo označbo kot sestavni del firme.

Firma podjetja splošnega državnega pomena se mora glasiti v vseh jezikih ljudskih republik. Podjetje sme uporabljati firmo v katerem koli uradnem jeziku ljudskih republik.

Označba firme sme biti tudi skrajšana in velja v tem primeru kot popolno ime firme. Skrajšana firma sme biti samo v enem jeziku ljudskih republik.

Podjetje, ki posluje z inozemstvom, sme imeti firmo v tujih jezikih, ki se vpiše v register.

11. člen

Vsaka nova firma državnega gospodarskega podjetja se mora razločevati od firm državnih, združnih in zasebnih gospodarskih podjetij, ki so že vpisane ali pravilno prijavljena za vpis v ustrezne registre.

12. člen

Območje, na katerem firma podjetja uživa varstvo, se sklada s pristojnostnim območjem organa, ki opravi vpis v register.

13. člen

Popis firme se opravi tako, da se oseba, ki je pooblaščen za podpisovanje, lastnoročno podpiše poleg napisanega, natisnjenega ali s pečatnico odtisnjenega imena firme. Poleg podpisa se v oklepaju pristavi rojstno in rodbinsko ime podpisnika z mehaničnim sredstvom ali s čitljivim rokopisom.

Firmo podjetja podpisuje ravnatelj podjetja.

Operativni upravní voditelj lahko razen ravnatelja podjetja pooblasti še druge osebe za podpisovanje firme in določi obenem obseg in pogoje, ob katerih smejo te osebe podpisovati firmo.

4. Registriranje

14. člen

Vsa državna gospodarska podjetja morajo biti registrirana.

Podjetje pridobi lastnost pravne osebe in pravico poslovanja z vpisom v register državnih gospodarskih podjetij pri ministrstvu za finance tiste vlade, ki je izdala odločbo o ustanovitvi podjetja, ali pri finančnem oddelku glavnega izvršilnega odbora avtonomne pokrajine, če je podjetje pokrajinskega pomena, oziroma pri finančnem oddelku izvršilnega odbora avtonomne oblasti, oblasti, okrožja oziroma mesta s stopnjo okrožja, če je podjetje lokalnega pomena.

Za vpis v register državnih podjetij je treba vložiti priglasitev v 15 dneh po izdaji odločbe o ustanovitvi podjetja oziroma potem, ko so bili ravnatelju podjetja izročeni podatki iz 15. člena tega zakona.

15. člen

Priglasitev za vpis v državni register mora obsegati:

1. ime organa, ki je ustanovil podjetje ter številko in datum odločbe;
2. ime državnega organa, pod čigar operativnim upravnim vodstvom bo podjetje;
3. firmo podjetja;
4. znesek osnovnih in obratnih sredstev in način njihove ustvaritve;
5. seznam podružnic, poslovalnic in pomožnih naprav, ki so v sestavi podjetja, in krajev, kjer so;
6. sedež podjetja in
7. imena in položaje oseb, ki so pooblašcene za podpisovanje podjetja, in obseg pooblastila.

Priglasitvi je treba priložiti overjen prepis odločbe o ustanovitvi podjetja in pravila podjetja ter izvirne podpise oseb, ki so pooblašcene za podpisovanje podjetja.

Priglasitev in vse priloge je treba vložiti v treh izvirnih izvodih.

16. člen

Priglasitev za registriranje vloži ravnatelj podjetja.

Prav tako mora ravnatelj podjetja vložiti priglasitev o spremembah, ki nastanejo med poslovanjem in se nanašajo na spremembe glede firme, poslovnega predmeta ali glede združitve in spojitve podjetja, na spremembo operativnega upravnega voditelja in na spremembo glede pooblastila za podpisovanje firme.

Na isti način se napravi priglasitev o uvedbi postopka za likvidacijo podjetja.

Priglasitev je treba vložiti v 15 dneh po nastali spremembi.

V začetku vsakega proračunskega leta mora ravnatelj podjetja vložiti priglasitev o spremembah osnovnih in obratnih sredstev podjetja.

17. člen

Register državnih gospodarskih podjetij obsega podatke, ki so navedeni v 15. členu tega zakona.

Organ, ki opravlja registracijo, izda odločbo o vpisu v register in o spremembah.

Po opravljenem vpisu v register se objavi v Uradnem listu ustanovitev podjetja, njegova firma s kratko navedbo poslovnega predmeta, ime organa, ki je podjetje ustanovil, ter rodbinsko in rojstno ime ravnatelja podjetja.

Natančnejše določbe o registriranju podjetij predpiše minister za finance FLRJ.

18. člen

Ce ravnatelj podjetja ne vloži priglasitve po 15. in 16. členu tega zakona, se kaznuje z globo od 1.000 do 5.000 din. Kazen izreče finančni organ, ki je pristojen za vpis v register državnih podjetij.

Zoper odločbo o kazni se sme ravnatelj podjetja pritožiti.

5. Združitev podjetij

19. člen

Podjetja se lahko združijo, zato da se bolje organizira proizvodnja in zmanjšajo proizvodni oziroma režijski stroški, zato da se skupno izkoriščajo pogonske moči, nabavljajo surovine in polizdelki, skupno prodajajo proizvodi in izključijo ali omejijo posredniki pri razdelitvi blaga, zato da se izkoristijo odpadki in podobno.

20. člen

Podjetja se lahko združijo v podjetniške skupine in v podjetja pod skupno upravo.

Podjetja istega pomena (v smislu 3. člena tega zakona) lahko združi ali v podjetniško skupino ali v skupno upravo operativni upravni voditelj podjetij.

Podjetja različnih pomenov se lahko združijo samo v podjetniške skupine, in to na podlagi sporazuma med organi, ki so pristojni za njihovo ustanovitev.

21. člen

Podjetja lahko spoji (fuzionira) organ, ki je pristojen za ustanovitev podjetij.

Podjetje, ki je nastalo s spojitvijo dveh ali več obstoječih podjetij, ima lastnost na novo ustanov-

ljenega podjetja (5. in 14. člen tega zakona) in prevzame premoženje, kakor tudi pravice in obveznosti spojenih podjetij.

Pri spojitvi se ne uvede postopek za likvidacijo podjetij, ki se spojujejo.

6. Prenehanje podjetij

22. člen

Odločbo o prenehanju podjetij izda organ, ki je pristojen za ustanovitev podjetij.

Ta organ razpolaga s čistim premoženjem podjetij, ki preostane po likvidaciji podjetij.

7. Operativno upravno vodstvo

23. člen

Vsako državno podjetje je pod operativnim upravnim vodstvom določenega državnega organa.

Podjetja splošnega državnega pomena so pod operativnim upravnim vodstvom ministrstev, komisij oziroma njihovih uprav, ali pa komisij, samostojnih uprav, ravnateljstev in ustanov pri vladi FLRJ.

Državne organe za operativno upravno vodstvo podjetij republiškega, pokrajinskega in lokalnega pomena določi zakon ljudske republike.

24. člen

Operativni upravni voditelj je pristojen:

1. da izda pravila podjetja in da skrbi za pravilno organizacijo podjetja;
2. da sestavlja proizvajalne oziroma delovne načrte (za promet, za kreditiranje, za prevoz itd.), načrte za obnovo in izgraditev (investicijske načrte)

ter finančne načrte, kakor tudi, da določi naloge podjetij v okviru svojih načrtov;

3. da povečava in zmanjšuje obratna sredstva podjetja s prenašanjem teh sredstev na druga podjetja iste gospodarske panoge pod njegovim vodstvom;

4. da daje smernice za vse poslovanje podjetij in da nadzoruje poslovanje podjetij;

5. da pomaga podjetju pri organizaciji dela, nabavljanju, proizvodnji in prodaji blaga;

6. da vodi razvid o vsem poslovanju;

7. da opravlja revizijo in izdaja odločbe o izvedbi kompleksne revizije;

8. da daje predloge za nastavitve ravnateljev podjetij in da nastavlja druge uslužbenke, kolikor ta pravica ni prenesena na ravnatelja podjetja;

9. da razveljavlja, odpravlja, spreminja in za-
držuje odredbe in odločbe ravnatelja podjetja in

10. da skrbi za izvežbanje tehničnega in gospodarskega kadra podjetja.

8. Premoženje v upravi podjetja

25. člen

Državno premoženje, ki je dano podjetjem v upravo, je iz:

1. osnovnih sredstev;
2. obratnih sredstev;
3. amortizacijskega sklada in
4. sklada vodstva podjetja.

Državni organ, ki je podjetje ustanovil, določi katero splošno ljudsko premoženje iz njegove pristojnosti bo podjetje upravljalo.

26. člen

Osnovna in obratna sredstva podjetja se ustvarijo pri ustanovitvi podjetja.

Osnovna sredstva so: poslopja, zemljišča, stroji, strojne naprave, naprave za odpremo in prevoz, orodje, modeli, inventar in podobno.

Obratna sredstva so: zaloge surovin, pomožni in pogonski material, polizdelki, končni izdelki, denar in vrednostni papirji.

27. člen

Osnovna sredstva podjetij, ki imajo splošen državni pomen, lahko odsvoji iz državne lastnine vlada FLRJ oziroma državni organ, ki ga vlada pooblasti, a to samo za posamezne dele osnovnih sredstev.

Zakon republike določi, kateri organi in ob kakšnih pogojih smejo odsvojiti osnovna sredstva podjetij, ki imajo republiški, pokrajinski in lokalni pomen.

28. člen

Organ, ki je pristojen za ustanovitev podjetij, lahko prenese osnovna sredstva enega podjetja na drugo ne glede na gospodarsko panogo, v katero podjetja spadajo. V tem primeru jamči država za obveznosti podjetja v višini zmanjšane premoženja, kolikor organ, ki je pristojen za ustanovitev podjetja, ne prenese tega jamstva na podjetje, na katero je prenesel osnovna sredstva.

29. člen

Višino obratnih sredstev, izraženih v denarju, določa za vsako leto finančni načrt podjetja.

Podjetja prejemajo denarna obratna sredstva na način in v rokih, kot je to odrejeno v njihovem finančnem načrtu.

30. člen

Povečanje osnovnih in obratnih sredstev se lahko izvrši iz dobička samega podjetja, iz presežka obratnih sredstev podjetij iste gospodarske panoge in iz proračuna organa, ki je pristojen za ustanovitev podjetij.

Če se pri potrditvi finančnih načrtov ugotovi, da neka gospodarska panoga razpolaga s presežkom obratnih sredstev, se ta presežek da v proračun organa, ki je pristojen za ustanovitev podjetij.

Če se med izvrševanjem finančnega načrta ugotovi presežek obratnih sredstev v neki gospodarski panogi, lahko organ, ki je pristojen za ustanovitev podjetij, tak presežek da v svoj proračun.

31. člen

Amortizacijski sklad se ustvari iz amortizacijskih odpisov osnovnih sredstev in služi za kritje velikih popravil in za investicijska dela.

Vlada FLRJ predpiše z uredbo uporabo amortizacijskega sklada.

9. Uradna tajnost

32. člen

Da se zavaruje državno premoženje, veljajo vsi glavni podatki, ki se nanašajo na velikost, nalogo in področje podjetja, na njegovo poslovanje in organizacijo ter na metode in pogoje dela, kot uradna tajnost.

Varovanje uradne tajnosti je posebna dolžnost vseh državljanov, predvsem pa pristojnih državnih organov in uradnih oseb.

Izdaja uradne tajnosti se kaznuje po kazenskem zakonu.

Zlohotna izdaja uradne tajnosti je zločin proti ljudstvu in državi.

II. USTROJ IN POSLOVANJE PODJETIJ

10. Ustroj podjetij

33. člen

Notranji ustroj podjetij se predpiše s pravili po obsegu poslovanja in vrsti podjetij.

11. Ravnatelj in osebje podjetja

34. člen

Poslovanje podjetja vodi neposredno ravnatelj. Če je podjetje posebno velikega obsega, ga vodi generalni ravnatelj. Taka podjetja imajo lahko več ravnateljev za posamezne ločene panoge poslovanja.

35. člen

Za nastavitve in druga uslužbenska razmerja ravnatelja (generalnega ravnatelja) in drugih uslužbencev upravnega in tehničnega aparata podjetja veljajo predpisi zakona o državnih uslužbencih in predpisi pravil podjetja.

Vrstno sistemizacijo službenih mest v podjetju izdelata pristojni organ za sistemizacijo.

36. člen

Ravnatelj (generalni ravnatelj) podjetja vodi podjetje po navodilih, odločbah, odredbah in smer-

nicah operativnega upravnega voditelja in na podlagi pravil podjetja.

Ravnatelj mora pri vodstvu podjetja gledati na cilj in namen podjetja, da se uresničijo naloge, ki so zaupane podjetju v njegovi gospodarski panogi, in mora pri tem skrbeti za donosnost podjetja.

37. člen

Ravnatelj podjetja je predvsem dolžan:

1. da predlaga proizvodjalni delovni načrt in naloge (glede prometa, kreditiranja, prevoza itd.), načrt za obnovo in izgraditev (investicijski načrt) in finančni načrt podjetja, kakor tudi, da izdeluje načrte, ki jih prejme od operativnega upravnega voditelja;
2. da izvaja gospodarski načrt podjetja;
3. da organizira delo v podjetju po načelu sodobnega in čim bolj racionalnega proizvodjanja in poslovanja;
4. da vodi administracijo podjetja in finančno poslovanje podjetja;
5. da skrbi za pravilno personalno politiko in za izgradnjo kadra;
6. da pravilno razdeljuje delo;
7. da skrbi za pravilen tek vseh poslov in da daje v ta namen potrebne smernice in navodila; da skrbi za delovno disciplino;
8. da organizira stalen razvid in kontrolo, tako glede nabave in uporabe materiala, kakor glede proizvodnega procesa, nakupa in prodaje proizvodov, prevoza, kreditiranja, zavarovanja oziroma opravljenih storitev proti plačilu, kakor tudi stalen razvid in kontrolo finančnega poslovanja podjetja;
9. da skrbi pri odločanju o nabavah, pogodbah, oddaji poslov in dogovorih sploh, da se ti posli skle-

nejo na najugodnejši način in ob najugodnejših pogojih, ter se pri tem ravna po trgovskih (gospodarskih) običajih — uzancah, gospodarski zakonodaji (predpisih o cenah, o zatiranju špekulacije, o racioniranju itd.) in finančni zakonodaji (predpisih o taksah, carinah, davkih, devizah itd.) in

10. da izdela delovni red podjetja.

38. člen

Ravnatelj ima pravico v imenu podjetja skleniti poslovne dogovore, najematj posojila do višine dovoljene v pravilih,* kakor tudi disponirati z blagom, s finančnimi sredstvi, s storitvami in z vsemi obratnimi sredstvi podjetja, kolikor ne pridrži te pravice zase operativni upravni voditelj.

Ravnatelj zastopa podjetje pred državnimi organi in tretjimi osebami ter ima pravico, da za to tudi druge pooblasti.

39. člen

Ravnatelj podjetja po določbah pravil sprejema, premešča in odpušča delavce, kakor tudi nastavlja uslužbence in jim določa prejemke ter izdaja glede njih druge odločbe, kolikor to ne spada v pristojnost operativnega upravnega voditelja.

40. člen

Ravnatelj je glede vodstva podjetja odgovoren samo operativnemu upravnemu voditelju podjetja.

Operativni upravni voditelj odredi, kdo in v katerem obsegu nadomešča ravnatelja, če je zadržan.

* Popravljen po popr. v Ur. listu FLRJ št. 69-46.

Nastavljeni ravnatelj podjetja prevzame službo ravnatelja vpričo komisije, ki jo odredi operativni upravni voditelj in katere član je tudi zastopnik pristojnega finančnega organa.

41. člen

Vsi delavci in uslužbenci so za svoje delo v podjetju odgovorni ravnatelju.

Ravnatelj je v podjetju najvišji disciplinski starešina delavcev in uslužbencev. Delavci so disciplinsko odgovorni ravnatelju in svojim starešinam na podlagi posebnih disciplinskih predpisov.

Uslužbenci podjetij so disciplinsko odgovorni po predpisih zakona o državnih uslužbencih.

Disciplinske predpise za delavce v podjetju izda operativni upravni voditelj podjetja ali po njegovem pooblastilu ravnatelj.

42. člen

Delavci in uslužbenci so dolžni varovati državno premoženje in so odgovorni za vso škodo, ki jo napravijo po svoji krivdi ali iz malomarnosti.

Ravnatelj, delavci in uslužbenci so dolžni varovati vse podatke o podjetju kot uradno tajnost.

Podatke iz 32. člena tega zakona smejo dajati samo državnim organom in osebam, ki jih pooblašča zakon, ob pogojih in v mejah, ki so določeni z zakonom.

Uradno tajnost podjetja so zlasti dolžne varovati sindikalne organizacije.

43. člen

Sindikalna organizacija ima pravico dajati ravnatelju podjetja predloge glede povečanja storilno-

sti in učinkovitosti dela, organizacije dela v podjetju, izboljšanja delovnih pogojev, izboljšanja življenjskih pogojev delavcev in uslužbencev in glede personalnih vprašanj.

Sindikalna organizacija v podjetju ima pravico in dolžnost o vseh nepravilnostih o delu podjetja in ravnatelja obveščati operativnega upravnega voditelja in druge višje državne organe.

Ravnatelj razglasa po zaslišanju sindikalne organizacije udarnike.

44. člen

Ravnatelj je dolžan omogočati delo delavskim zaupnikom, s tem da jim daje potrebna pojasnila glede opravljanja njihovih nalog, ter z njimi sodelovati zaradi varstva socialnih in gospodarskih koristi delavcev in nameščencev.

12. Računovodstvo

45. člen

Glavnega računovodjo nastavlja in odvezuje od dolžnosti operativni upravni voditelj v sporazumu s pristojnim finančnim organom (3. odstavek 54. člena tega zakona).

Na isti način se nastavlja in odvezuje od dolžnosti, če je potrebno, tudi namestnik glavnega računovodje.

Glavni računovodja je neposredno odgovoren ravnatelju podjetja, a glede strokovnega opravljanja računovodske službe prejema smernice in navodila od neposredno višjega voditelja računovodske službe.

46. člen

Naloga glavnega računovodje je:

1. da organizira in vodi računovodstvo podjetja;
2. da organizira in vodi stalno računovodsko kontrolo in razvid in
3. da o pravem času sestavi predloge za finančne načrte in končne račune ter jih predloži ravnatelju.

47. člen

Glavni računovodja je obenem z ravnateljem podjetja odgovoren za pravilno računovodstvo in pravilnost končnih računov. Poleg ravnatelja podpisuje predlog za finančni načrt in končni račun.

Vse listine denarnega, materialnega, obračunskega in kreditnega značaja, na podlagi katerih se sprejema in izdaja denar, kakor tudi listine, na podlagi katerih se vknjižuje v poslovnih knjigah, podpisuje poleg ravnatelja ali določenega uslužbenca glavnega računovodja.

48. člen

Če pride glede kakšnega vprašanja iz področja računovodstva do nesoglasja med ravnateljem in glavnim računovodjem, se izvrši odredba ravnatelja. Glavni računovodja je dolžan o tem obvestiti operativnega upravnega voditelja.

49. člen

Računovodski uslužbenci podjetja so v svojem strokovnem delu neposredno podrejeni glavnemu računovodji.

Ravnatelj podjetja vpraša za mnenje glavnega računovodjo, preden izda kako odločbo o službenih razmerjih računovodskih uslužbencev.

13. Strokovni svet

50. člen

Operativni upravni voditelj lahko v vsakem podjetju postavi strokovni svet kot posvetovalni organ ravnatelja podjetja. Sindikalna organizacija v podjetju določi enega člana kot svojega zastopnika.

Ravnatelj podjetja se posvetuje s strokovnim svetom v vseh važnih vprašanjih, ki so v zvezi z delom podjetja.

Strokovni svet obvesti operativnega upravnega voditelja, če ravnatelj podjetja ne sprejme mnenja strokovnega sveta.

14. Finančno poslovanje

51. člen

Poslovno leto podjetja se ujema s proračunskim letom.

52. člen

Finančno poslovanje podjetja se vrši na podlagi finančnega načrta.

Finančni načrt se sestavi za vsako poslovno leto na podlagi proizvodnega oziroma delovnega načrta.

Finančni načrt obsega dohodke in izdatke podjetja in se potrdi po predpisih zakona o državnem proračunu.

53. člen

Za kritje sezonskih izdatkov (sezonske proizvodnje, odkupa in nabave), za finansiranje proizvodnje oziroma nabav, dokler se ne vnovči prodaja

no oziroma odpremljeno blago, za proizvodnjo iznad načrta in za druge gospodarske začasne* potrebe za razne posle lahko podjetja zaprosijo za kratkoročne kredite pri državnih bankah. Državne banke dajejo kratkoročne kredite na podlagi kreditnega načrta za posamezne panoge gospodarstev. Banka ima pravico kontrolirati uporabo teh kreditov.

Vsakemu podjetju se odpre račun pri določeni banki v smislu zakona o ureditvi in delovanju kreditnega sistema.

54. člen

Na podlagi potrjenega letnega finančnega načrta izdela podjetje finančni načrt za vsako trimesečje vnaprej in ga predloži operativnemu upravnemu voditelju v potrditev. Operativni upravni voditelj sestavi na podlagi potrjenih trimesečnih finančnih načrtov podrejenih podjetij skupni trimesečni načrt in ga predloži pristojnemu finančnemu organu.

Pristojni finančni organ je ministrstvo za finance tiste vlade, ki je ustanovila podjetje, oziroma finančni oddelek ali odsek izvršilnega odbora, ki je ustanovil podjetje.

55. člen

Ob koncu vsakega trimesečja sestavijo podjetja poročilo o stanju podjetja in ga predložijo operativnemu upravnemu voditelju.

Operativni upravni voditelj sestavi skupno trimesečno poročilo o stanju svojih podjetij in ga predloži pristojnemu finančnemu organu.

Del dobička, ki je določen v letnem finančnem načrtu za to, da pride v proračun, plača podjetje

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 69/46.

po trimesečnem načrtu v mesečnih obrokih do vsakega 27. v mesecu. Obračun plačil za vsako trimesečje napravi finančni organ na podlagi trimesečnih poročil o stanju podjetij.

56. člen

Razdelitev dobička se določi s finančnim načrtom.

Dobiček podjetij se lahko uporabi:

1. za povečanje obratnih sredstev;
2. za finansiranje investicij;
3. v korist sklada vodstva podjetja in
4. v korist proračuna organa, ki je podjetje ustanovil.

Pri potrditvi finančnih načrtov se lahko določi, da se operativnemu upravnemu voditelju dajejo na razpolago rezervna sredstva iz dobičkov podrejenih mu podjetij v določenem odstotku. Rezervna sredstva služijo za povečanje osnovnih in obratnih sredstev podjetij v teku leta.

57. člen

Ob koncu poslovnega leta zaključijo podjetja poslovne knjige in sestavijo končni račun. Končni račun je sestavljen iz treh delov: iz računskega in statističnega dela ter iz poročila o poslovanju.

Natančnejše določbe o končnem računu izda vlada FLRJ na predlog ministra za finance.

Obliko finančnih načrtov in končnih računov kakor tudi natančnejše določbe o finančnem poslovanju predpiše minister za finance FLRJ.

15. Revizija in kompleksna revizija

58. člen

V vsakem podjetju se mora najmanj enkrat na leto opraviti revizija z namenom:

1. da se preizkusi pravilno poslovanje podjetja;
2. da se ugotovi, kako podjetje izvaja proizvodni oziroma delovni načrt in dane naloge in
3. da se preizkusi finančno poslovanje, ugotovi način opravljanja računovodstva v podjetju, ugotovi pravilnost listin in posameznih vknjižb, kakor tudi, da se prepreči nepravilno, malomarno in zlohotno ravnanje z ljudskim premoženjem.

Operativni upravni voditelj je dolžan izdati potrebne ukrepe, da se odpravijo vse nepravilnosti, ki so bile ugotovljene pri reviziji.

Natančnejše določbe o reviziji podjetij izda vlada FLRJ na predlog ministra za finance.

59. člen

Zaradi vsestranskega preizkusa vsega poslovanja podjetja (tehničnega, proizvodjalnega, strokovnega, administrativnega, finančnega itd.) izda operativni upravni voditelj odločbo o izvedbi kompleksne revizije.

Kompleksno revizijo je treba izvesti najmanj enkrat na leto.

V ta namen sestavi operativni upravni voditelj komisijo iz gospodarskih, tehničnih, finančnih in drugih strokovnjakov, ki morajo vsestransko preizkusiti delovanje podjetja.

16. Sklad vodstva podjetja in osrednji sklad podjetij

60. člen

Sklad vodstva podjetja se uporablja za zgradbo delavskih in uslužbenskih stanovanj, kulturnih in socialnih ustanov za delavce in uslužbence podjetja (zavetišč, klubov, menz itd.), za nagrado udarnikom in iznajditeljem ter delavcem in uslužbencem, ki se posebno izkažejo, kakor tudi za izboljšanje strokovne izobrazbe delavcev in uslužbencev in podobno.

61. člen

Sklad vodstva podjetja upravlja ravnatelj. Ravnatelj se mora glede upravljanja sklada posvetovati s sindikalno organizacijo.

62. člen

Za podeljevanje nagrad voditeljem podjetij se lahko ustanovi osrednji sklad podjetij pri operativnem upravnem voditelju.

Sredstva za osrednji sklad se zbirajo iz skladov vodstva podjetij. Operativni upravni voditelj določi odstotek, ki se daje iz sklada vodstva podjetja za osrednji sklad.

Vlada FLRJ predpiše natančnejše določbe o teh skladih.

17. Rzsodišča

63. člen

O medsebojnih sporih državnih gospodarskih podjetij razsojajo rzsodišča (arbitraža).

Sodbe rzsodišč imajo moč pravnomočne sodbe rednega sodišča.

Natančnejše določbe o razsodiščih izda vlada FLRJ z uredbo.

18. Prehodne in končne določbe

64. člen

Državna gospodarska podjetja, ki so začela s poslovanjem, preden je bil izdan ta zakon, morajo biti vpisana v register državnih podjetij do 1. septembra 1946.

Pred vpisom v register državnih podjetij bo operativni upravni voditelj izdal pravila podjetij oziroma jih spravil v sklad s predpisi tega zakona.

65. člen

Vsa podjetja bodo podala poročilo o svojem premoženju s stanjem na dan 1. septembra 1946.

Natančnejše predpise o načinu sestavljanja teh poročil in o rokih predložitve bo izdala vlada FLRJ.

66. člen

Finančni načrti podjetij za leto 1946. se bodo potrdili na podlagi predpisov 10. člena finančnega zakona FLRJ za leto 1946.

67. člen

Predpisi uredbe o ustanovitvi revizijskih zavodov ljudskih republik št. 127 od 8. januarja 1946 se ne bodo uporabljali za državna gospodarska podjetja.

68. člen

Minister za finance FLRJ se pooblašča, da lahko začasno, dokler to razmere zahtevajo, posamezna podjetja oprosti predlaganja trimesečnih finančnih načrtov in trimesečnih poročil o stanju podjetja.

69. člen

Organi, ki so pristojni za ustanovitev podjetij v smislu 3. člena tega zakona in pod katerih uprave oziroma operativnim upravnim vodstvom so sedaj državna gospodarska podjetja, so dolžni, da do 1. septembra 1946 izdajo odločbe, s katerimi bodo spravili v sklad organizacijo in odnose državnih gospodarskih podjetij s tem zakonom.

Z izdajo te odločbe prenehajo veljati prejšnji predpisi, na podlagi katerih so bila podjetja ustanovljena.

70. člen

Vsi predpisi, ki so v nasprotju s tem zakonom, prenehajo veljati.

71. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po razglasitvi v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

U št. 374

Beograd dne 24. julija 1946.

**Prezidij Ljudske skupščine
Federativne ljudske republike Jugoslavije**

Sekretar:
Mile Peruničić l. r.

Predsednik:
dr. Ivan Ribar l. r.

Na podlagi 17. člena splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih predpisujem

pravilnik

o registriranju državnih gospodarskih podjetij*

1. člen

Vsa državna gospodarska podjetja morajo biti registrirana.

Za državno gospodarsko podjetje velja samo isto gospodarsko podjetje, ki je v izključni lasti države.

2. člen

Državno gospodarsko podjetje pridobi lastnost pravne osebe in pravico poslovanja, ko se vpiše v register državnih gospodarskih podjetij. Dokler se državno gospodarsko podjetje ne vpiše v register, ne more sklepati nobenih pogodb niti prevzemati poslov, ne more imeti v nobeni kreditni ustanovi niti žiro niti tekočega niti čekovnega računa ali vloge in tudi ne more sprejemati nikakršnih denarnih sredstev ali materialnih vrednosti.

3. člen

Registrirane morajo biti tudi vse podjetniške skupine in podjetja pod skupno upravo (20. člen

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 66—475/46.

splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih).

4. člen

Register državnih gospodarskih podjetij vodijo

1. finančno ministrstvo FLRJ za podjetja splošnega državnega pomena;

2. finančna ministrstva ljudskih republik za podjetja republiškega pomena;

3. finančni oddelek glavnega izvršilnega odbora avtonomne pokrajine za podjetja pokrajinskega pomena in

4. finančni oddelki izvršilnega odbora avtonomne oblasti, oblasti, okrožja oziroma mesta s stopnjo okrožja za podjetja lokalnega (oblastnega, okrožnega, mestnega, okrajnega ali krajevnega) pomena.

Finančno ministrstvo Ljudske republike Črne gore lahko pooblasti posamezne finančne odseke izvršilnih odborov okrajnih ljudskih odborov, da lahko vodijo registre državnih gospodarskih podjetij lokalnega pomena iz območja določenih okrajev.

V finančnem ministrstvu FLRJ vodi register državnih gospodarskih podjetij oddelek za finansiranje gospodarstva. V ministrstvih ljudskih republik vodijo register državnih gospodarskih podjetij odseki za finansiranje gospodarstva.

5. člen

Za vpis v register državnih gospodarskih podjetij se mora vložiti priglasitev.

Priglasitev mora vsebovati:

1. ime organa, ki je ustanovil podjetje, ter številko in dan odločbe;

2. ime državnega organa, pod čigar operativnim upravnim vodstvom bo podjetje;
3. firmo podjetja;
4. sedež podjetja;
5. znesek osnovnih in obratnih sredstev in način njihove ustvaritve;
6. seznam podružnic, poslovalnic in pomožnih naprav, ki so v sestavu podjetja, in krajev, kjer so;
7. imena in položaje oseb, ki so pooblašcene za podpisovanje podjetja, in obseg pooblastila.

Če ima podjetje tudi skrajšano označbo firme, se mora v priglasitvi navesti poleg polnega naziva firme tudi njena skrajšana označba.

Priglasitvi je treba priložiti odločbo o ustanovitvi podjetja in pravila podjetja ter izvirne podpise oseb, ki so pooblašcene za podpisovanje podjetja.

Priglasitev in vse priloge je treba vložiti v treh izvornikih. Potrjeni prepis odločbe velja po tem pravilniku za izvirnik. Priloge potrdi operativni upravni voditelj.

6. člen

Priglasitev za registriranje vloži ravnatelj podjetja.

Priglasitev je treba vložiti v 15 dneh od dneva izdaje odločbe o ustanovitvi podjetja oziroma od dne, ko so ravnatelju na razpolago podatki iz 5. člena tega pravilnika.

7. člen

Ravnatelj podjetja mora priglasiti tudi spremembe, ki nastanejo med poslovanjem in se nanašajo na: višino osnovnih oziroma obratnih sredstev, firmo, poslovni predmet, operativnega upravnega

voditelja, sedež, podružnice, poslovalnice, pomožne naprave, pravila, pooblastila za podpisovanje firme in na likvidacijo podjetja.

To priglasitev je treba vložiti v 15 dneh po nastali spremembi.

8. člen

Če se obstoječa podjetja spojijo (fuzionirajo), je treba na novo ustanovljeno podjetje posebej registrirati, podjetja pa, ki so se spojila, je treba izbrisati iz registra z navedbo, da so izbrisana zaradi spojitve.

Če se podjetja združijo v podjetniške skupine ali v podjetja pod skupno upravo, se morajo tudi te spremembe priglasiti finančnemu organu zaradi registriranja.

Priglasitev, ki jo vložijo podjetniška skupina oziroma podjetja pod skupno upravo, mora vsebovati spisek vseh podjetij, ki so v skupini oziroma pod skupno upravo.

9. člen

Če preide podjetje iz uprave ljudskega odbora, glavnega izvršilnega odbora oziroma ljudske republike v upravo zveznega organa ali narobe, je ravnatelj podjetja dolžan vložiti priglasitev finančnemu organu, pri katerem je bil registriran, da se izbriše iz prejšnjega registra, in drugo priglasitev finančnemu organu, ki je pristojen za registriranje glede na nastalo spremembo.

Priglasitev za vpis v novi register mora vsebovati vse podatke, navedene v 5. členu tega pravilnika.

10. člen

Priglasitvi za vpis sprememb iz 7., 8. in 9. člena tega pravilnika je treba priložiti odločbo pristojnega organa o zadevni spremembi. Priglasitev in priloge je treba vložiti v treh izvornikih.

11. člen

Za registriranje državnih gospodarskih podjetij se morajo uvesti te knjige:

1. register,
2. imenik,
3. zbirka listin.

12. člen

Registri se vodijo v obliki trdo vezanih knjig, katerih strani so oštevilčene, prešite z vrvico, konci vrvic pa zaliti s pečatnim voskom, na katerega finančni organ pritisne svoj pečat. Finančni organ potrdi register s svojim pečatom in podpisom načelnika oddelka ministrstva oziroma poverjenika za finance ljudskega odbora, v katerem se podjetje registrira.

13. člen

Vsako podjetje ima v registru svoj posebni list, na katerega se vpisujejo vsi podatki, navedeni v 5. členu tega pravilnika, kakor tudi poznejše spremembe, in sicer po obrazcu št. 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

Vsi vpisi v register se morajo opraviti s črnilom in ne smejo biti zamazani. Če se kaj napačno vpiše, se mora popraviti tako, da se napačna beseda prečrta, a da ostane pri tem prejšnji vpis viden, novi vpis pa se čitljivo izpiše nad njim. Popravki se izvršijo z rdečilom.

Ko se konča vpis, je treba izpod njega potegniti vodoravno črto čez ves list. Ko se list popiše, je treba firmo podjetja prenesti na nov list. Zadnji vpis na koncu lista se mora ves končati na tem listu in se ne sme delno prenesti na novi list.

Vsak vpis v register mora podpisati uslužbenec, ki ima za to posebno pooblastilo.

14. člen

Imenik obsega spisek vseh podjetij, vpisanih v register. Vanj se vpisujejo firme podjetij po abecednem redu, poleg njih pa se vpiše številka registrskega lista, na katerem je podjetje vpisano.

15. člen

Zbirka listin se vodi v obliki platnic, na katerih se napiše firma podjetja in številka registrskega lista. V zbirko listin se vlagajo vse listine, na podlagi katerih je bil opravljen vpis v register, to je priglasitve, njim priložene listine in odločbe, ki jih izda finančni organ o posameznih vpisih v register.

16. člen

Register, imenik in zbirka listin morajo biti v popolnoma ažurnem stanju, vložene priglasitve pa morajo biti vknjižene najpozneje v 48 urah po prejemu in o tem izdana predlagalcu odločba.

Register, imenik in zbirka listin se hranijo v posebni omari pod ključem, ki ga ima odgovorni uslužbenec, kateremu je zaupano registriranje.

17. člen

Finančni organ, ki opravlja registriranje, izda podjetju odločbo o vpisu v register, kakor tudi odločbo o vpisu poznejše spremembe.

V odločbi se navedejo vsi podatki, ki se vpišejo v register, in označi številka registrskega lista, na katerem je podjetje vpisano.

18. člen

Po vpisu v register objavi finančni organ* v Uradnem listu FLRJ oziroma v republiškem uradnem listu firmo podjetja, poslovni predmet v kratkem izvlečku, ime organa, ki je podjetje ustanovil, ime državnega organa, pod katerega operativnim upravnim vodstvom je podjetje, sedež podjetja ter rodbinsko in rojstno ime ravnatelja in oseb, ki so pooblašcene za podpisovanje podjetja.

19. člen

Finančno ministrstvo FLRJ vodi popis vseh državnih gospodarskih podjetij v državi, finančna ministrstva ljudskih republik pa popis vseh podjetij republiškega, pokrajinskega in lokalnega pomena v svojem območju.

Spisek podjetij mora obsegati te podatke: firmo podjetja, ime operativnega upravnega voditelja, višino osnovnih in obratnih sredstev, sedež podjetja, podružnice, poslovalnice in pomožne naprave podjetja.

Zaradi takega razvida mora finančni oddelk glavnega izvršilnega odbora in finančni oddelki izvršilnih odborov avtonomnih oblasti, okrožij oziroma mest s stopnjo okrožja poslati finančnemu ministrstvu ljudske republike, kateri pripadajo, spisek podjetij, ki so pri njih registrirana, in sicer v dveh izvodih. Finančno ministrstvo ljudske republike ob-

* Popravljen po pravilniku v Ur. listu FLRJ št. 19—48.

drži en izvod spiska zase, drugega pa pošlje do 25. septembra 1946 s spiskom podjetij, ki so pri njem registrirana, finančnemu ministrstvu FLRJ — oddelku za finansiranje gospodarstva.

20. člen

Uslužbenec, ki opravlja registriranje ali daje poročila, ki jih zahteva ta pravilnik, nepravilno, nemarno ali nepravočasno, zagreši disciplinsko kaznivo dejanje.

21. člen

Ravnatelj, ki ne prihlasi podjetja za registriranje ali ki ga ne prihlasi pravočasno ali ki ne prihlasi sprememb, se kaznuje z denarno kaznijo od 1.000 do 5.000 dinarjev.

Kazen izreče finančni organ, pristojen za vodstvo registra. Zoper odločbo o kazni je dopustna pritožba na višji finančni organ oziroma na vlado FLRJ ali vlado ljudske republike. Kazen gre kot izreden dohodek v korist proračuna tistega organa, ki je kazen izrekel.

22. člen

Finančni organi iz 4. člena tega pravilnika izdajo podjetjem, ki so bila prej registrirana pri okrožnih sodiščih v trgovskem registru, potrdilo o registriranju, na podlagi katerega zahtevajo podjetja pri okrožnih sodiščih izbris prejšnjega vpisa v trgovski register v 15 dneh po prejemu odločbe o registriranju.

23. člen

V smislu 6. člena pravilnika za izvajanje zakona o taksah so vse vloge in odločbe, ki se izdajo na podlagi predpisov tega pravilnika, proste taks.

24. člen

Ta pravilnik velja od dneva razglasitve v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

II, št. 813

Beograd dne 9. avgusta 1946

Finančni minister:
Sreten Žujović l. r.

Priloga pravilniku o registriranju

Leva stran lista:

Registrski list šte., zvezek, stran

Firma podjetja (podjetniške skupine, podjetij pod skupno upravo):

Skrajšana označba firme:

1	2	3	4	5	6	7	8
Zap. šte. vpisa	Dan in številka odločbe, na podlagi katere je opravljen vpis	Ime organa, ki je ustanovil podjetje, ter številka in dan odločbe	Operativni upravni voditelj	Poslovni predmet	Višina osnovnih sredstev in način njih ustvaritve	Višina obratnih sredstev	Sedež

državnih gospodarskih podjetij

Obrazec šte. 1

Desna stran lista:

Registrski list šte., zvezek, stran

Dan temeljne registracije:

9	10	11	12	13	14
Podružnice, poslovalnice in pomožne naprave ter kraji, kjer so	Ime podjetniške skupine ali podjetij, pod skupno upravo, kateri podjetje pripada	Imena in položaji oseb, pooblaščenih za podpisovanje firme, in meje pooblastila	Spremembe v naslovu firme	Podpis uslužbenca, ki je opravil vpis	Opombe

Odredba,

da se ob reorganizaciji državnih gospodarskih podjetij ne pobirajo takse po starem zakonu o taksah*

Da bi se olajšala reorganizacija državnih podjetij in z njo združeni medsebojni obračuni,

odrejam:

Nikakršne takse po starem zakonu o taksah (tar. štev. 12, 30, 33, 34 in druge) ni treba plačati: pri prenehanju državnega gospodarskega podjetja in prenosu njegovega premoženja na več drugih obstoječih ali na novo ustanovljenih podjetij, pri spojitvi več obstoječih državnih gospodarskih podjetij v eno na novo ustanovljeno, pri prenosu posameznih delov enega državnega gospodarskega podjetja na drugo in pri prenosu državnega gospodarskega podjetja splošnega državnega pomena iz pristojnosti zveznih organov državne uprave v pristojnost državnih organov v ljudskih republikah ali narobe.

V št. 7301

Beograd dne 6. avgusta 1946.

Finančni minister:

Sreten Žujović l. r.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 66—476/46.

Ukaz

Po 6. točki 74. člena ustave razglašajo Prezidij Ljudske skupščine FLRJ zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij, ki sta ga sprejela Zvezni svet in Svet narodov Ljudske skupščine FLRJ in ki se glasi:

ZAKON

o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij*

Da se v polni meri izvedejo družbeno-ekonomska načela ustave Federativne ljudske republike Jugoslavije:

načelo o pravilnem izkoriščanju vseh gospodarskih sil v državi,

načelo, da država usmerja gospodarsko življenje in razvoj s splošnim gospodarskim načrtom,

načelo, da je splošna ljudska lastnina nad proizvodnimi sredstvi glavna opora države v razvoju narodnega gospodarstva,

načelo o obrambi ljudstva pred izkoriščanjem in da se zavarujejo življenjske koristi ljudstva ter dvigne blaginja delovnega ljudstva

izdaja

Ljudska skupščina Federativne ljudske republike
Jugoslavije

Zakon

o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij*

I

Predmet in obseg nacionalizacije

1. člen

Z dnem, ko začne veljati ta zakon, se nacionalizirajo in preidejo v državno last vsa zasebna gospodarska podjetja splošnega državnega in republiškega pomena v tehle gospodarskih panogah:

1. v rudarstvu in ekstraktivni industriji;
2. v metalurgiji;
3. v industriji nafte in njenih derivatov (naravnih in umetnih);
4. v industriji naravnih plinov;
5. v industriji predelave premoga;
6. v industriji železniškega prometnega materiala;
7. v industriji strojev in orodja;
8. v ladjedelstvu;
9. v avtomobilski industriji;
10. v industriji kmetijskega orodja in strojev;
11. v industriji predelave kovin;
12. v električni industriji;
13. v proizvodnji električne energije in plinov (elektrarne in plinarne);
14. v vojni in pirotehnični industriji;
15. v veliki kemični industriji;
16. v električni kemični industriji;
17. v industriji kovinskih zlitin;
18. v industriji kemične predelave lesa, v industriji vžigalic, stisnjenih plinov, vodnega stekla,

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 98—677/46.

saj, barv, lakov, kleja in želatine, mila in glicerina, smole, voska, masti za čiščenje, apreture maziv ter v vsej drugi kemični industriji;

19. v grafični in tiskarski industriji;

20. v industriji lesovine, celuloze, papirja in njih predelave;

21. v industriji cementa, mavca, stekla; keramike, porcelana, fajanse, azbesta in negorljivega materiala;

22. v industriji nekovinskih mineralov in kamenja;

23. v industriji usnja, krzna in gumija (naravnega in umetnega);

24. v industriji tekstilij (naravnih in umetnih);

25. v žagarski in drugi industriji za predelavo lesa;

26. v industriji gradbenega materiala;

27. v industriji sladkorja, špirita, škroba, kvasa in dekstrina;

28. v industriji in rafineriji rastlinskega olja;

29. v mlinški industriji ter v industriji testenin in predelave moke;

30. v industriji predelave mesa, masti, rib, sadja, zelenjave in mleka;

31. v industriji rudninskih vod (naravnih in umetnih), sodavice in ledu;

32. v drugi živilski industriji;

33. v industriji tobaka in alkaloidov;

34. v industriji piva, alkohola in brezalkoholnih pijač;

35. v industriji zdravil, sanitetnega materiala in pribora ter kemičnih, farmacevtskih in kozmetičnih sredstev;

36. v gradbeništvu in projektiranju;

- 37. v gozdarski industriji;
- 38. v bančni in zavarovalni panogi;
- 39. v izkoriščanju kopališč in zdravilnih vod;
- 40. v trgovini na debelo;
- 41. v kopnem, letalskem, morskem, rečnem in jezerskem prometu;
- 42. v prevoznistvu.

2. člen

Za podjetja splošnega državnega in republiškega pomena je šteti po tem zakonu tista podjetja, ki so bila do dneva uveljavitve tega zakona razglašena kot taka podjetja z ukazi Prezidija Ljudske skupščine FLRJ oziroma prezidijev republiških ljudskih skupščin.

2a člen*

Poleg zasebnih gospodarskih podjetij iz 1. člena se v zvezi z 2. členom nacionalizirajo in preidejo v državno last vsa tista podjetja, ki so po svoji vrsti ali po svoji zmogljivosti splošnega pomena za zvezno ali republiško gospodarstvo, za varstvo ljudskega zdravja ali za kulturni razvoj ljudskih množic. Taka podjetja so:

- 1. vsa kreditna podjetja in zavarovalnice;
- 2. vsi rudniki in podjetja za rudarska raziskovanja;
- 3. vse elektrarne, ki so samostojni obrati;
- 4. vsa podjetja za eksploatacijo železnic in železniških naprav;
- 5. vsa podjetja radijske industrije;
- 6. morske ladje, ribiške ladje in jadrnice z nosilnostjo 50 ton in več ter ladje za prevoz potnikov z zmogljivostjo nad 50 potnikov;

* Dopolnjeno po zakonu v Ur. listu FLRJ št. 35—269/48.

7. rečne potniške ladje in tovarne ladje s 50 ks in več s pripadajočimi tovornjaki, tovornjaki z nosilnostjo 50 ton in več ter vsa tehnična plovna sredstva (bagerji, parni zabijači in podobno);

8. vsi sanatoriji, bolnišnice, javna kopališča, toplice in zdravilišča z zdraviliškimi poslopji in instalacijami;

9. vse tiskarne, litografije in cinkografije;

10. vsa kinogledališča;

11. tista podjetja (industrijska, trgovska, prevozna, gradbena, hoteli in podobno), ki jih prezidij ljudske skupščine ljudske republike s svojim ukazom, ki ga izda v treh dneh po izdaji tega zakona, razglasi za podjetja, pomembna za gospodarstvo ljudske republike, ki pa ne spadajo v vrsto obrti.

2b člen*

Z dnem uveljavitve tega zakona se nacionalizirajo in preidejo v državno last vsa zasebna trgovska skladišča z zmogljivostjo 100 ton in več ter zasebne trgovske in industrijske kleti z zmogljivostjo 3 vagonov in več — skupaj z napravami, ki so potrebne za uporabo skladišča oziroma kleti.

Katera skladišča in kleti veljajo za nacionalizirane po tem členu, določi vlada ljudske republike z odločbo, ki jo izda v treh dneh po izdaji tega zakona.

3. člen

Za eno podjetje je šteti po tem zakonu vse naprave, skladišča, pisarne, prodajalnice, prevozne naprave podjetij in njihove podružnice in posloval-

* Dopolnjeno po zakonu v Ur. listu FLRJ št. 35—269/48.

nice, če so poslovale pod skupno firmo ali pod skupno upravo do 6. aprila 1941 ali pa na dan, ko je začel veljati ta zakon.

4. člen *

Nacionalizacija podjetij obsega vse premočno in nepremično premoženje ter vse premoženjske pravice, ki pripadajo podjetju ali ki jih podjetje uporablja, kakor so n. pr. zlasti patenti, licence, dovolitve za delo, služnosti, rudniške pravice, vzorci, znamke, modeli in podobno.

Skupaj s podjetjem veljajo za nacionalizirane in preidejo v državno last tudi pravice industrijske lastnine bivšega lastnika podjetja.*

5. člen

Nacionalizirano podjetje postane z nacionalizacijo državno gospodarsko podjetje po splošnem zakonu o državnih gospodarskih podjetjih in se mora z odločbo pristojne vlade prilagoditi predpisom tega zakona. Na ta način oblikovano državno gospodarsko podjetje prevzame nase vse obveznosti nacionaliziranega zasebnega podjetja do višine njegovih aktiv.

Na državo oziroma na državno podjetje ne preidejo obveznosti:

1. ki so nastale v poslovanju izven delovnega področja samega podjetja;
2. ki so nastale v poslovanju med vojno ali iz dela za sovražnika;
3. ki so nastale pri poslih nedovoljene trgovine in nedovoljene špekulacije;
4. ki so bile preračunane na prezadolžitev podjetja;

* Dopolnjeno po zakonu v Ur. listu FLRJ št. 35—269/48.

5. ki izvirajo iz pogodb z nameščenci in člani organov podjetja.

6. člen

V šestih mesecih po dnevu, ko prevzame država oziroma državno gospodarsko podjetje nacionalizirano podjetje, sme razdreti vse pogodbe, ki so jih sklenile dotedanje uprave. Če je od del ali dobav, ki so bile izvršene na podlagi razprtih pogodb, podjetje imelo korist, da država sopogodbniku odškodnino.

7. člen

Če so podjetja, ki jih zadene ta zakon, skupna last države in zasebnih pravnih ali fizičnih oseb, tedaj se nacionalizira in preide v državno last celotni delež zasebnih pravnih oziroma fizičnih oseb v takem podjetju.

7a člen*

Z dnem uveljavitve tega zakona se nacionalizirajo in preidejo v državno last vse nepremičnine, ki so last tujih državljanov, tujih ustanov ali tujih zasebnih ali javnopravnih oseb.

Od tega so izvzete:

1. nepremičnine kmetov poljedelcev, ki sami obdelujejo svojo zemljo;
2. stanovanjske zgradbe, ki jih lastnik rabi v glavnem za svoje stanovanje;
3. nepremičnine predstavništva tujih držav, ki jih rabijo za službene potrebe.

Jugoslovanski državljan, ki prestopi v tuje državljanstvo, izgubi lastninsko pravico na nepremičninah v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji, ki

* Dopolnjeno po zakonu v Ur. listu FLRJ št. 35—269/48.

preidejo v državno last. Izjemo sme dovoliti samo minister za pravosodje FLRJ.

Minister za pravosodje FLRJ izda potrebna navodila za prenos lastninske pravice na nacionaliziranih nepremičninah na državo.

II

Odškodnina

8. člen

Lastnikom podjetja, ki je nacionalizirano po tem zakonu, da država odškodnino.

9. člen

Država da odškodnino v vrednosti čistih aktiv nacionaliziranega premoženja podjetja, kolikor znašajo na dan prevzema.

Če je bilo nacionalizirano premoženje sekvestrirano ali če je bilo na kakršni koli podlagi pod državno upravo, se njegova vrednost ugotovi z dnem, ko je država prevzela podjetje v svojo upravo. V tem primeru da država lastniku odškodnino za izkoriščanje premoženja podjetja za tisti čas, dokler je bilo pod državno upravo. Ta odškodnina se da v obliki zakonitih obresti od vrednosti nacionaliziranega premoženja do višine dejanskega dobička, ki ga je imela država iz upravljanja tega podjetja.

10. člen

Odškodnina se da v državnih obveznicah, ki se glasijo na prinosilca.

Za poslovanje z obveznicami in za njihovo izplačilo se ustanovijo zvezni in republiški skladi za nacionalizirano premoženje kot samostojne pravne osebe, za katerih obveznosti jamči država.

Vlada FLRJ izda z uredbo podrobnejše predpise o upravljanju skladov za nacionalizirano premoženje, o sredstvih teh skladov, o načinu in roku amortizacije obveznic, o obrestih in o uporabi obveznic v prometu, o vrstnem redu, po katerem se izplačujejo upniki, ter o postopku za ocenitev vrednosti nacionaliziranega premoženja.

11. člen

Vlada FLRJ sme odrediti, da se v posameznih primerih izplača odškodnina v gotovini, in sicer v celoti ali deloma, naenkrat ali v obrokih.

12. člen

Če je nacionalizirano premoženje pripadalo domači družbi, katerega premoženje je bilo razdeljeno na delnice ali na deleže, se da odškodnina naravnost lastnikom delnic ali deležev, in sicer sorazmerno z njihovo udeležbo v kapitalu družbe do višine aktiv.

13. člen

Izplačilo odškodnine lastnikom nacionaliziranih podjetij, zoper katere ni bil do dneva uveljavitve tega zakona dokončan postopek o kaznivih dejanjih, ki imajo za posledico kazen zaplembe premoženja, se zadrži, dokler se postopek ne dokonča.

Če se v primeru iz prejšnjega odstavka ne izreče kazen zaplembe ali če se prej izrečena kazen zaplembe po pristojni poti razveljavi, se da lastniku odškodnina po tem zakonu.

Če je lastnik nacionaliziranega podjetja obsojen na odvzem vojnega dobička, ki ga pa ni plačal, se ta vojni dobiček vračuna v odškodnino.

14. člen

Odškodnina se ne da za nacionalizirano premoženje, ki se je uporabljalo v socialne, dobrodelne, kulturne in podobne namene.

III

Postopek

15. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prevzamejo nacionalizirana podjetja in njihovo premoženje začasno od sedanjih lastnikov oziroma njihovih upraviteljev ministrstva vlade FLRJ oziroma ministrstva republiških vlad neposredno ali pa po drugih organih, ki jih ta odredi.

16. člen

Ministrstva oziroma od njih določeni organi opravijo ob prevzemu podjetja inventuro in primopredajo podjetja ter celokupnega njegovega in drugega premoženja, na katero se nanaša nacionalizacija. Po prevzemu izdajo lastniku oziroma njegovemu zastopniku potrdilo o primopredaji.

Ta ministrstva oziroma od njih določeni organi poskrbe za nepretrgano redno poslovanje podjetja, dokler ne bo uprava izročena pristojnim operativnim upravnim voditeljem po splošnem zakonu o državnih gospodarskih podjetjih.

17. člen

Če dosedanji lastnik nacionaliziranega premoženja sodi, da njegovo premoženje ne spada pod ta zakon, sme v petnajstih dneh od dneva, ko je premoženje prevzel organ iz 15. člena tega zakona, vlo-

žiti za podjetje splošnega državnega pomena pritožbo na vlado FLRJ, za podjetje republiškega pomena pa na republiško vlado. Njih odločitev je dokončna.

18. člen

Na zahtevo pristojnega operativnega upravnega voditelja prenesejo okrajna sodišča in drugi pristojni organi lastninske pravice ter druge pravice z dosedanjega lastnika na državo.

IV

Kazenske določbe

19. člen

Kdor stori kakršno koli dejanje z namenom, da prepreči ali otežkoči nacionalizacijo po tem zakonu, zlasti pa, kdor uniči, poškoduje, prikrije, odsvoji, obremenj ali na kakršen koli način zmanjša vrednost nacionaliziranega premoženja, ali kdor da državnemu organu ali uslužbencu netočne ali nepopolne podatke o takem premoženju, se kaznuje po zakonu o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže oziroma po zakonu o varstvu splošnega ljudskega premoženja in premoženja pod upravo države.

20. člen

Javni uslužbenec, ki ne izpolni svoje dolžnosti, predpisane s tem zakonom ali s predpisi, ki bodo na podlagi njega izdani, ali ki postopa zoper njegove določbe ter s tem prizadene državi škodo, se kaznuje po zakonu o varstvu splošnega ljudskega premoženja in premoženja pod upravo države.

V

Končne določbe

21. člen

Ustanovitev novih zasebnih gospodarskih podjetij iz gospodarskih panog, naštetih v 1. členu tega zakona, more dovoliti samo vlada FLRJ.

Vlada FLRJ oziroma vlada ljudske republike sme ob določenih pogojih dati nacionalizirano premoženje ali njega del v izkoriščanje zasebnim pravnim ali fizičnim osebam. Z zasebnim pravnim ali fizičnimi osebam lahko ustanavlja tudi skupna podjetja, v katera vloži nacionalizirano premoženje.

22. člen

Neveljavno je vsako pravno dejanje, ki bi nacionalizacijo preprečilo ali otežkočilo, kakor tudi vsako pravno dejanje, ki je na to preračunano. Kot dejanje, ki je preračunano na preprečitev ali otežkočenje nacionalizacije, se šteje tudi vsako pravno dejanje, ki zmanjša premoženje, če se ne dokaže nasprotno.

23. člen

Vlada LFRJ je pooblaščen, da z uredbo predpiše natančnejše določbe in da izdaja navodila za izvajanje tega zakona.

24. člen

Ta zakon začne veljati, ko ga sprejme Ljudska skupščina FLRJ.

U št. 644

Beograd-dne 5. decembra 1946.

Prezidij Ljudske skupščine

Federativne ljudske republike Jugoslavije

Sekretar:

M. Peruničić l. r.

Predsednik:

dr. I. Ribar l. r.

Na podlagi 23. člena zakona o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij izdaja vlada FLRJ

odredbo

o prenosu naprav in o združitvi nacionaliziranih podjetij z državnimi gospodarskimi podjetji ter o poprejšnjem popisu in ocenitvi premoženja teh nacionaliziranih podjetij*

1. Dokler ne bo po 23. členu zakona o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij izdana uredba o postopku z nacionaliziranim premoženjem, se smejo v nujnih primerih nacionalizirana podjetja združiti z državnimi gospodarskimi podjetji ter posamezne naprave nacionaliziranih podjetij prenesti na državna gospodarska podjetja samo na zahtevo pristojnega ministra in po postopku, ki je predpisan s to odredbo. Na nacionalizirana kreditna podjetja se predpisi te odredbe ne nanašajo.

2. Odločbe o združitvi nacionaliziranih podjetij z državnimi gospodarskimi podjetji, o prenosu premoženja in nepremičnin nacionaliziranih podjetij (temeljnih sredstev) na državna gospodarska podjetja ter o uporabi tega premoženja v namene državnih gospodarskih podjetij se bodo izdajale po predpisih, ki veljajo za državna gospodarska podjetja.

3. Premoženje nacionaliziranega podjetja se sme združiti in prenesti šele, ko se najprej opravi popis (opisni popis) in ocenitev premoženja nacionaliziranega podjetja, ki se združi oziroma prenese.

Popis in ocenitev opravi komisija, ki jo sestavljajo sodnik pristojnega okrožnega sodišča, ki vodi delo komisije, predstavnik operativnega upravnega

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 17—124/47.

voditelja nacionaliziranega podjetja in en strokovnjak glede na vrsto podjetja.

Komisija mora natančno opisati premoženje (proizvodna sredstva), ki se združi oziroma prenese, oceniti to premoženje po njegovi dejanski prometni vrednosti in navesti državno gospodarsko podjetje, s katerim se premoženje nacionaliziranega podjetja združi oziroma na katero se prenese.

Komisija ravna z nacionaliziranim premoženjem enako tudi tedaj, če se združita dve nacionalizirani podjetji ali če se nacionaliziranemu podjetju doda premoženje državnega gospodarskega podjetja, tako da nacionalizirano podjetje obstoji nadalje kot državno gospodarsko podjetje. Prav tako ravna tudi, če se premoženje nacionaliziranega podjetja da državnemu gospodarskemu podjetju v začasno uporabo.

4. Zahtevo, naj se po odločbi o združitvi oziroma o prenosu premoženja (2. točka) sestavi komisija, poda operativni upravni voditelj nacionaliziranega podjetja pristojnemu okrožnemu sodišču. Komisija se mora sestaviti v dveh dneh po podani zahtevi. Delo komisije velja za nujno.

5. Komisija obvesti o začetku dela prejšnjega lastnika, ki sme biti osebno navzoč pri delu komisije ali imenovati svojega zastopnika. Če bivališče prejšnjega lastnika ni znano, se začetek dela komisije objavi na sodni deski. Če je prejšnji lastnik tuj državljan in živi v inozemstvu, se obvestilo o začetku dela komisije pošlje diplomatskemu predstavniku države, katere državljan je prejšnji lastnik, in določi narok za ocenitev v roku, ki omogoča prejšnjemu lastniku, da se ga udeleži oziroma da imenuje svojega zastopnika.

6. Prejšnji lastniki imajo pravico, dajati komisiji obvestila in podajati svoje predloge in pripombe. Po končanem delu smejo prejšnji lastniki dati na zapisnik ali posebej svoje pripombe k delu in ocenitvi komisije, ki se bodo obravnavale, ko se začne redni postopek za ocenitev premoženja in določitev odškodnine. Prejšnji lastniki obdržijo pravico pritožbe zoper delo komisije, ki jo bodo mogli uveljaviti v rednem postopku za določitev odškodnine za nacionalizirano premoženje.

7. Komisija izroči po končani ocenitvi svojo ocenitev, zapisnike in drug material pristojnemu okrožnemu sodišču.

8. Ta poprejšnji postopek popisa in ocenitve se sme uporabiti samo za premoženje nacionaliziranih podjetij, ki se prenese, oziroma za nacionalizirana podjetja, ki se združijo z državnimi gospodarskimi podjetji. Poprejšnji postopek ima veljavo zavarovanja dokazov za redni postopek o odškodnini za nacionalizirano premoženje.

9. Predpisi odločbe vlade FLRJ z dne 16. decembra 1946 prenehajo veljati, kolikor so v nasprotju s to odredbo.

10. Ta odredba dobi veljavo takoj.

Št. 1230

Beograd dne 27. februarja 1947.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ
in minister za industrijo
Boris Kidrič l. r.

2. KNJIGOVODSTVO IN SKLEPANJE POGODB*

Ukaz

Na podlagi 6. točke 74. člena in 136. člena ustave razglša Prezidij Ljudske skupščine FLRJ zakon o potrditvi, spremembah in dopolnitvah odloka AVNOJ-a o enotnem računovodstvu z dne 1. februarja 1945 in odloka AVNOJ-a o uvedbi enotnega računovodstva z dne 1. februarja 1945, ki sta ga na podlagi pooblastila iz 136. člena ustave sprejela zakonodajna odbora Zveznega sveta in Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ in ki se glasi:

ZAKON

o potrditvi, spremembah in dopolnitvah odloka AVNOJ-a o enotnem računovodstvu z dne 1. februarja 1945 in odloka AVNOJ-a o uvedbi enotnega računovodstva z dne 1. februarja 1945

Odlok AVNOJ-a o enotnem računovodstvu z dne 1. februarja 1945 in odlok AVNOJ-a o uvedbi enotnega računovodstva z dne 1. februarja 1945 se potrdita s spremembami in dopolnitvami, ki jih navaja ta zakon, tako da se njuno enotno spreminjeno in prečiščeno besedilo glasi:

Zakon

o enotnem računovodstvu*

I

Splošne določbe

1. člen

Enotno računovodstvo se vodi zato, da bi gospodarska podjetja delovala čim pravilneje in da bi

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 94—658/46.

se omogočilo načrtovanje in uspešno nadzorstvo nad delom gospodarskih podjetij.

Naloga računovodstva je:

1. da ugotavlja premoženjsko stanje, letni uspeh ter uspeh za krajša razdobja.
2. da porazdeljuje stroške po stroškovnih mestih in po proizvodih,
3. da ugotavlja in nadzira stroške, cene in lastne cene;
4. da omogoča nadzorstvo nad delovanjem podjetij in
5. da omogoča disponiranje in načrtovanje.

2. člen

Računovodstvo gospodarskih podjetij se deli na tri temeljne oblike:

1. knjigovodstvo s kontom izravnave in kontom izgube in dobička,
2. obratni obračun,
3. kalkulacija.

Poleg računovodstva mora podjetje voditi tudi operativni in statistični razvid.

3. člen

Predpisi tega zakona veljajo za vsa državna, zadrúžna, zasebna ter mešana gospodarska podjetja, obrate in organizacije, kakor tudi za druge organizacije in ustanove, kar zadeva njihovo gospodarsko delavnost. V nadaljnjem besedilu tega zakona se s podjetjem razumejo vsa podjetja, obrati, organizacije in ustanove, ki so navedene v prejšnjem stavku.

Glede na poseben značaj kmetijske proizvodnje ne veljajo za kmetijska podjetja predpisi 4., 11. in 18. do 22. člena tega zakona. Minister za finance FLRJ izda zanje na predlog zveznega ministrstva za

kmetijstvo in gozdarstvo posebne predpise o vprašanjih, ki so urejena z zgoraj omenjenimi členi tega zakona.

4. člen

Vsa podjetja se glede uporabe predpisov tega zakona delijo na te kategorije:

1. Kategorija A, vanjo spadajo podjetja, ki izpolnjujejo katerega koli od teh pogojev:

- a) da zaposlujejo povprečno najmanj 50 oseb,
- b) da imajo instalirano pogonsko silo z najmanj 75 ks ali 55 kW,
- c) da se pečajo z bančnimi ali zavarovalnimi posli, če niso organizirana na združni podlagi,
- č) da imajo kot trgovinska podjetja, najmanj 30,000.000.— din, sicer pa najmanj 10,000.000.— din letnega prometa.

2. Kategorija B, vanjo spadajo podjetja, ki izpolnjujejo katerega koli od teh pogojev:

- a) da zaposlujejo povprečno najmanj 20 oseb,
- b) da imajo instalirano pogonsko silo z najmanj 20 ks ali 15 kW,
- c) da imajo kot trgovinska podjetja najmanj 3,000.000.— din, sicer pa najmanj 2,000.000.— din letnega prometa,
- č) da so gospodarske zadrage, a ne spadajo v kategorijo A,
- d) da so vključena v gospodarski načrt za ustrezno gospodarsko stroko.

3. Kategorija C, vanjo spadajo podjetja, ki izpolnjujejo katerega koli od teh pogojev:

- a) da imajo kot trgovinska podjetja najmanj 1,200.000.— din, sicer pa najmanj 1,000.000.— din letnega prometa,

b) da so dolžna voditi poslovne knjige po posebnih predpisih ministra za finance FLRJ, ne glede na višino letnega prometa, a ne spadajo v kategorijo A ali B.

5. člen

Pristojna ministrstva, poverjenišтва glavnega izvršilnega odbora pokrajine, oddelki oblastnega izvršilnega odbora avtonomne oblasti, okrožnih (oblastnih) izvršilnih odborov in mestnih izvršilnih odborov s stopnjo okrožja smejo glede na obseg, pomen in možnost izvajanja ustreznih predpisov uvrstiti posamezna podjetja v višjo kategorijo.

Vlada FLRJ je pooblaščen, da sme glede na spremembo gospodarskih razmer v državi spremeniti višino zneska letnega prometa, ki je predpisana v 4. členu tega zakona.

II

Knjigovodstvo

6. člen

Knjigovodstvo podjetja ima nalogo ugotoviti premoženjsko stanje, stroške, storitve, uspehe ter spremembe v obračunskem razdobju. Nuditi mora oporo za lahek preizkus vseh poslovnih obračunov, zlasti obratnega in kalkulacijskega obračuna, za sestavljanje razvida in statističnih podatkov in tudi za preizkus, ali je bil izveden gospodarski načrt.

Knjigovodstvo mora nuditi zadostno možnost za primerjanje sorodnih podjetij ter za razčlenbo strukture in razvoja premoženja, stroškov, lastne cene, prometa in uspeha, in sicer zaradi racionalizacije posameznega podjetja in vse skupine sorodnih podjetij.

Knjigovodstvo mora omogočati, da se loči letni obračun od mesečnega, kalkulacijski stroški in dohodki od nekalkulacijskih, izrednih in neposlovnih stroškov in dohodkov.

Posebna knjigovodstva, kakor poslovno (finančno) in obratno, glavno in stransko, knjigovodstvo centrale in podružnic, morajo biti med seboj tako povezana, da predstavljajo neločljivo organizacijsko celoto.

7. člen

Vsa podjetja, ki so navedena v 4. členu tega zakona, morajo voditi poslovne knjige po predpisih tega zakona.

8. člen

Poslovne knjige se delijo na:

1. temeljne knjige,
2. glavne knjige,
3. pomožne knjige.

Temeljne knjige so dnevniki, v katere se knjižijo vsi poslovni dogodki, posamič in po vrsti ter takoj, ko se dogodijo. Dnevnik je lahko ali eden, vanj se knjižijo vsi poslovni dogodki, ali pa jih je več za različne vrste poslovnih dogodkov.

Glavna knjiga sestoji iz posameznih kontov, v katere se knjižijo stanje in spremembe vsakega aktivnega in pasivnega premoženjskega dela, izdatkov in dohodkov ter poslovnih uspehov. V glavne knjige se knjiži s prenosom iz temeljnih knjig, bodisi s prepisovanjem ali s kopiranjem.

Pomožne knjige obsegajo podrobnosti, ki jih v temeljnih in glavnih knjigah ni ali pa v njih niso sistematično urejene. Sem spadajo skontri, salda konti, nabavna blagovna knjiga, prodajna blagovna

knjiga oziroma knjiga opravljenih storitev, skla-
liščne knjige, vsi razvidi, plačani seznam in vse
knjige, ki so predpisane z drugimi predpisi.

Poslovne knjige so lahko vezane ali pa v pro-
stih listih (kartoteki), ki sestavljajo organsko celoto.

9. člen

Poslovne knjige se morajo voditi zaradi reda
po teh načelih:

1. da se iz njih da ugotoviti skupno poslovanje,
razčlenjeno na posamezne poslovne dogodke v do-
ločenem poslovnem razdobju in po časovnem redu,
v kosmatih zneskih brez izravnave;

2. da se vse knjiži s črnilom, strojem ali kopir-
nim svinčnikom, in sicer neposredno ali s kopira-
njem;

3. da mesta, ki morajo biti praviloma popisana,
ne smejo ostati prazna;

4. kar je že napisano, se ne sme popravljati
ali brisati;

5. če se popravlja s prečrtavanjem, mora biti
prvotno besedilo čitljivo;

6. prepovedana je vsaka sprememba, za katero
ne bi bilo gotovo, ali je nastala ob prvem knjiženju,
ali pozneje;

7. iz vezanih poslovnih knjig se ne smejo trgati
listi in tudi ne dodajati novi, nevezani listi se ne
smejo uničevati;

8. vsa knjiženja se morajo opraviti na podlagi
knjigovodskih temeljnic, iz katerih se da ugotoviti
utemeljenost knjiženja.

Knjigovodska temeljnica je listina, v kateri so
označeni datum, vsebina poslovnega dogodka ter
podatki o času, količini in vrsti poslovnega dogod-

ka in o njegovi posamezni in skupni vrednosti; podpišejo jo pooblašcene osebe.

9. V enem mesecu po sklepu poslovnega leta morajo biti poslovne knjige zaključene, temeljne knjige pa morajo še podpisati ustrezni vodje.

Podatki v posameznih knjigah in temeljnice morajo popolnoma ustrezati dejanskemu stanju. Omogočati morajo nadzorstvo in primerjavo.

Podatki temeljnih knjig morajo biti podlaga za kalkulacijo, statistiko in tudi za sestavljanje in izvajanje gospodarskega načrta in nadzorstva nad njegovo izvedbo.

10. člen

Vlada FLRJ predpiše z uredbo način registracije in overitve poslovnih knjig.

11. člen

Podjetja so dolžna na začetku svojega poslovanja in ob sklepu vsakega poslovnega leta sestaviti inventar vseh svojih aktiv in pasiv in navesti njihov posamezni in skupni znesek. Investicijsko premoženje se vpiše v inventar po tako imenovanih knjižnih vrednostih.

Zaloge se ocenijo po teh načelih:

1. pri nabavljenem blagu in materialu se jemlje tista nabavna cena, ki so jo dobavitelju predpisala pristojna oblastva in ki velja na dan zaključka knjig, dodajo pa se prevozní stroški in drugi dejanski nabavni stroški;

2. za blago, izdelano v lastnem podjetju, se jemlje polna lastna cena, ugotovljena po predpisih tega zakona;

3. za nedovršene proizvode, to je za blago, ki je še v izdelavi ali predelavi, se jemlje tudi polna

lastna cena, izračunana za proizvodno stopnjo tega blaga na dan inventure.

Terjatve se vpišejo v njihovi tako imenovani knjižni vrednosti, dvomljive terjatve pa je treba navesti v znesku njihove verjetne izterljivosti.

Podjetja kategorije C morajo vpisati letni inventar v posebno vezano »inventarno knjigo«.

Na podlagi inventarja in glavne knjige sestavijo podjetja kategorije A in B zaključni račun za poslovno leto. Zaključni račun sestoji iz konta izravnave in konta izgube in dobička.

Podjetja kategorije C sestavijo na podlagi inventarja samo konto izravnave.

12. člen

Podjetja morajo svoje knjige in inventarne sezname hraniti 10 let, računajoč od dneva zadnjega vpisa. Prav toliko časa se morajo hraniti korespondenca, spisi, temeljnice in drugi poslovni zaznamki, ki upravičujejo knjiženje v teh poslovnih knjigah.

13. člen

Poslovne knjige se vodijo po načelih sistema dvojnega ali enostavnega knjigovodstva.

14. člen

Minister za finance FLRJ je pooblaščen, da izda po predlogu pristojnega strokovnega organa predpise o enotni tehniki vodstva poslovnih knjig in o njihovih obrazcih.

15. člen

Podjetja iz kategorije A in B morajo voditi poslovne knjige po načelih sistema dvojnega knjigovodstva.

Ta podjetja morajo voditi téle poslovne knjige:

1. dnevnik,
2. blagajniško knjigo,
3. glavno knjigo,
4. knjigo dolžnikov in upnikov,
5. nabavno blagovno knjigo,
6. prodajno blagovno knjigo in knjigo o opravljenih storitvah,
7. vse tiste knjige, ki so predpisane z drugimi predpisi,
8. vse pomožne knjige in razvide, ki so potrebni za pravilno uporabljanje predpisov tega zakona in za uspešno nadzodstvo nad njihovim izvajanjem.

16. člen

Podjetja iz kategorije C morajo voditi poslovne knjige po načelih sistema enostavnega knjigovodstva.

Ta podjetja morajo voditi téle poslovne knjige:

1. inventarno knjigo,
2. blagajniško knjigo,
3. nabavno blagovno knjigo,
4. prodajno blagovno knjigo oziroma knjigo o opravljenih storitvah,
5. knjige, ki so predpisane z drugimi predpisi,
6. tiste pomožne knjige in razvide, ki so potrebni za pravilno uporabo tega zakona in za uspešno nadzorstvo nad njegovim izvajanjem.

17. člen

Minister za finance FLRJ predpiše po predlogu resornega zveznega ministra za podjetja kategorije A in B obvezen kontni načrt. Ta načrt temelji na

okviru kontov decimalnega sistema in je razdeljen na deset kontnih razredov. Vsak razred se lahko deli na deset skupin, vsaka skupina pa na deset podskupin itd.

Podjetja kategorije A izvajajo kontni načrt v celoti, podjetja kategorije B pa skrajšani kontni načrt, kolikor se objavi za ono stroko, sicer se pa uporabljajo konti z dvestevilčno označbo (skupine), po potrebi pa s trištevilo označbo (podskupine).

Podjetja lahko po potrebi konte iz predpisanega kontnega načrta razčlenjujejo še dalje, držeč se decimalnega sistema. Normalna kontna načrta za proizvodna in trgovska podjetja sta priložena temu zakonu kot podlaga za sestavljanje kontnih načrtov za posamezne gospodarske panoge, stroke oziroma podjetja.

III

Obratni obračun

18. člen

Obratni obračun sestoji iz:

1. obratnega obračunskega lista (OBOL),
2. proizvodnega obračuna,
3. periodičnega poročila.

19. člen

Proizvajalna podjetja kategorije A morajo sestavljati popoln obratni obračun, druga podjetja pa sestavljajo samo periodično poročilo.

Obratni obračun se sestavlja periodično, praviloma mesečno.

Minister za finance FLRJ lahko po predlogu pristojnega resornega ministra določi tudi drugačna razdobja za obratni obračun, vpoštevaje pomen stroke in potrebo razvida in primerjave.

20. člen

Obratni obračunski list povzame v proizvodnih, rudniških in drugih podjetjih stroške po njihovih vrstah iz knjigovodstva ter jih porazvrsti po stroškovnih mestih v skupine in prevede v knjigovodstvo tako, da obremeni konto proizvodov in storitev.

OBOL je organska vez med 4. in 5. razredom kontnega načrta, OBOL se da uporabiti za vsak stroškovni obračun po mestih, tako pri uporabi dodatne kakor tudi delitvene kalkulacije.

Podjetja, ki imajo več različnih obratov, lahko sestavljajo za vsak obrat poseben OBOL. Prav tako lahko podjetja, ki imajo veliko stroškovnih mest, sestavijo več OBOL-ov. V tem primeru morajo sestaviti zbiralni OBOL, ki naj da nadzorstvo za posamezne OBOL-e.

Stroškovna mesta se delijo na skupine. Redna razdelitev stroškovnih mest je tale:

- pomožna stroškovna mesta,
- glavna stroškovna mesta za izdelavo,
- stranska stroškovna mesta za izdelavo,
- stroškovna mesta za material,
- stroškovna mesta za upravo,
- stroškovna mesta za prodajo.

Vrste stroškov se prenašajo v OBOL samo iz kontov 4. razreda. V obračunskem razdobju porabljeni material za izdelavo, pomožni, pogonski in drug material se preknjiži najprej iz 3. razreda v

4. razred. Drugi stroški, ki bremenijo proizvodnjo obračunskega razdobja, se knjižijo ali neposredno na konte 4. razreda ali pa se knjižijo na konte 4. razreda preko kontov 2. razreda (kalkulacijski stroški po časovni razmejitvi).

Obračun in knjiženje izdelavnih plač je treba strogo ločiti od obračuna in knjiženja delavskih plač in jih porazdeliti v OBOL-u po stroškovnih mestih. Izdelavne plače v posameznih stroškovnih mestih so redoma podlaga za izračunavanje pribitkov splošnih stroškov za izdelavo za ta stroškovna mesta.

4. razred obsega vse stroške enega obračunskega razdobja. OBOL porazdeljuje splošne stroške in izdelavne plače po stroškovnih mestih in razporeja vse stroške, tako splošne kakor posamezne in posebne, po skupinah obračunskega konta. Knjigovodstvo knjiži tako razporejene stroške na skupinske obračunske konte 5. razreda. Na ta način se zagotovi in preizkusi soglasje med OBOL-om in knjigovodstvom.

Obračun stroškovnih mest se lahko vodi tudi v knjigovodstvu; v tem primeru se uporablja 6. razred. Stroškovna mesta se obračunavajo v knjigovodstvu navadno v podjetjih, kjer se proizvajajo istovrstni proizvodi in se uporablja delitvena kalkulacija. Čeprav se stroškovna mesta obračunavajo v knjigovodstvu, se morajo vendar sestavljati OBOL-i.

21. člen

Proizvodni obračun zbira vse proizvodne stroške in jih razporeja na skupine proizvodov oziroma storitev ali na posamezne proizvode oziroma storitve.

Pri tem uporablja podatke iz OBOL-a, knjigovodstva in razvidov o porabi materiala in plač ter dnevna poročila obratov o proizvodnji posameznih stroškovnih mest in o predaji izdelanih proizvodov v skladišče ali v neposredno odpravo.

Podatki o materialnih stroških za izdelavo se jemljejo iz materialnega knjigovodstva, ki mora te stroške razporejati natančno po skupinah proizvodov ali storitev ali po posameznih proizvodih ali storitvah. Podatke o izdelavnih plačah nudi razvid plač; v tem razvidu je treba poprej porazdeliti izdelavne plače tako na posamezna stroškovna mesta kakor tudi na posamezne skupine proizvodov oziroma storitev in na posamezne proizvode oziroma storitve.

Taka porazdelitev izdelavnih plač je potrebna zaradi tega, da bi bil pravilno obremenjen vsak proizvod oziroma storitev tako z izdelavno plačo kakor tudi s splošnimi izdelavnimi stroški vseh tistih glavnih in stranskih mest izdelave, v katerih je bil proizvod izdelan oziroma bila storitev opravljena.

Splošni materialni stroški se izračunavajo v OBOL-u kot pribitek na material; ta pribitek se v proizvodnem obračunu zaračunava na izkazano vrednost porabljenega materiala za izdelavo. Pribitek na material je lahko za različne vrste ali skupine materiala različen.

Splošni upravni stroški se izračunavajo v OBOL-u kot enoten pribitek na izdelavne stroške; ta pribitek se v proizvodnem obračunu obračunava na isti način.

Na isti način se obračunavajo skupni upravni in prodajni stroški podjetja. Posebni stroški morajo biti obseženi in zaračunani posebej za vsak proiz-

vod oziroma storitev ali skupino proizvodov oziroma storitev.

Knjigovodstvo preknjiži vse obračunske konte iz 5. razreda na skupni proizvodni konto ali na posamezne proizvodne konte v 7. razredu, izvzemši obračunska konta prometnega davka in stroškov trgovine, ki se razbremenita na prometnem kontu v 8. razredu.

Za dovršene polizdelke in izdelke oziroma storitve se proizvodni konto razbremenj na breme konta polizdelkov in izdelkov oziroma storitev v 7. razredu in to po polni lastni ceni.

Na ta način predstavlja saldo proizvodnega konta nedovršeno proizvodnjo po polni lastni ceni.

Za prodane polizdelke in izdelke oziroma opravljene storitve se prometni konti obremenijo v 8. razredu s polno lastno ceno. Tisti del polizdelkov in izdelkov oziroma storitev, ki se znova vrača v proizvodnjo, se tudi obračunava po polni lastni ceni. Tako predstavlja saldo konta polizdelkov in izdelkov vrednost zalog po polni lastni ceni.

22. člen

Vsa podjetja kategorije A in B morajo pošiljati periodična poročila o izvedbi gospodarskega načrta in o stanju podjetja in vseh zalog ter druge podatke, ki so važni za podjetja in nadzorstvena oblastva.

Pristojni strokovni minister predpiše sporazumno s predsednikom zvezne načrtna komisije in ministrom za finance FLRJ obrazce periodičnih poročil, način, kako se izpolnjujejo, in rok, v katerem se morajo pošiljati.

Periodična poročila morajo biti v skladu z vsemi oblikami računovodstva.

IV

Kalkulacije

23. člen

S kalkulacijo se razume ugotavljanje načrtne in dejanske lastne cene za nabavljeno, pripravljeno ali izdelano enoto blaga ali storitve, po kateri se enota obračunava v proizvodnji ali se prodaja.

Prva kalkulacija se sestavlja, preden se sklene nakup, konča priprava ali proizvodnja, obračunska kalkulacija pa po končanem nakupu, pripravi ali proizvodnji.

Prva kalkulacija ugotavlja:

a) proračunsko lastno ceno, ki se sestavlja pri projekciranju novih oziroma pri rekonstrukciji ali razširitvi obstoječih podjetij ali pri novih proizvodih ali storitvah;

b) normativno lastno ceno, ki se sestavlja na podlagi obstoječih stroškovnih norm;

c) načrtno lastno ceno, ki se sestavlja na podlagi stroškovnih norm, ki so ugotovljene v načrtu za znižanje lastne cene.

Obračunska kalkulacija se sestavlja po končanem nakupu ali proizvodnji zaradi nadzorstva nad izvedbo načrta o lastni ceni.

Namen in naloga kalkulacije je:

a) da ugotavlja načrtne in dejanske lastne cene s pravilnim urejanjem, oblikovanjem in izkoriščanjem računovodskih podatkov;

b) da omogoča določanje načrtnih in dejanskih lastnih cen in nadzorstvo nad njimi;

c) da nadzira gospodarnost dela v podjetju.

V pravilni kalkulaciji morajo biti natančno obseženi in obračunani vsi stroški.

Stroški so v vrednosti izraženi poraba materialnega dela (dobrin in storitev) in plačana delovna moč za dosego določenih storitev.

Kalkulacija mora biti enotna, se mora dati primerjati tako za razna obračunska razdobja kakor tudi za razna podjetja in mora biti popolnoma povezana z drugimi oblikami računovodstva.

Kalkulacija mora biti številčni in računski odsev racionalnosti tehničnega napredka in rentabilnosti, kar je treba doseči v procesu gospodarske delavnosti za določeno enoto proizvodov ali storitev. Povečanje proizvodnosti dela se mora vzdržati v kalkulacijah z znižavanjem lastnih cen. Pravilno kalkuliranje mora vsak dan spremljati proces gospodarske delavnosti.

24. člen

Kalkulacija obsega stroške in jih deli na:

- a) stroškovne vrste,
- b) stroškovna mesta,
- c) stroškovne nosilce.

Stroškovne vrste se delijo glede na način zaračunavanja po stroškovnih mestih in nosilcih:

a) na neposredne stroške, to je na take stroške, ki se lahko neposredno zajamejo za enoto proizvoda ali storitve na stroškovna mesta;

b) na posredne stroške, to je na take stroške, ki jih ni mogoče neposredno zajeti za enoto proizvoda ali storitve ali na stroškovno mesto, ampak samo z razdelitvijo z ustreznim ključem v razmerju do določene osnove.

Neposredni stroški stroškovnega nosilca se imenujejo posamezni stroški. Vsi drugi stroški se imenujejo splošni stroški.

Eno glavnih načel kalkulacije zahteva, da se stroški po možnosti kar največ zaračunavajo neposredno na stroškovno mesto in stroškovne nosilce.

V

Sestav kalkulacije

25. člen

Vsaka prva in obračunska kalkulacija mora obsegati:

- a) natančno označbo predmeta kalkulacije,
- b) ime obrata, ki dobavlja, in oddelek izdelave,
- c) enoto, na katero se nanaša kalkulacija,
- č) dan, ko je bila kalkulacija končana,
- d) skupno količino, na katero se kalkulacija nanaša (po podatkih od a do č).

Pri obračunskih kalkulacijah je treba razen tega navesti še:

- e) čas, v katerem so nastali obračunani zneski,
- f) izkoriščena zmogljivost vsega obrata za čas, na katerega se nanaša kalkulacija,
- g) katere količine so že dobavljene in katere je po naročilu treba še dobaviti.

Te podatke je treba navesti posebej za vsako naročilo.

Kalkulacijo prodajne cene na debelo oziroma na drobno je treba razčleniti tako:

1	Material za izdelavo s pribitkom splošnih materialnih stroškov	I. Proizvodni stroški	II. Tovarniška lastna cena	III. Polna lastna cena	IV. Proizvodna cena	V. Proizvajalčeva prodajna cena	VI. Prodajna cena na debelo oziroma na drobno
2	Izdelavne plače s prispevki na te plače						
3	Splošni izdelavni stroški						
4	Kalkulacijski odpisi (amortizacija)						
5	Upravni stroški: a) stroški uprave podjetja b) skupni upravni stroški						
6	Prodajni stroški podjetja						
7	Dobiček						
8	Prometni davek						
9	Stroški trgovine						

Natančnejše določbe za sestavljanje kalkulacij gospodarskih podjetij izda vlada FLRJ po predlogu predsednika Gospodarskega sveta.

VI

Operativni in statistični razvid

26. člen

Zaradi racionalizacije poslovanja morajo podjetja kategorije A in B poleg računovodstva voditi tudi še operativni in statistični razvid o nakupih,

proizvodnji, prodaji in delovni moči, o plačilnem skladu, zlastj pa o lastni ceni.

Računovodstvo, operativni in statistični razvid morajo biti med seboj v skladu, tako da se na njihovi podlagi da izvesti analiza gibanja posameznih dogodkov v času in prostoru, zlasti pa, da je mogoče primerjati in preskušati načrtne, normirane in dejansko dosežene uspehe.

Minister za finance FLRJ je pooblaščen, da sporazumno s predsednikom zvezne načrtne komisije in resornim ministrom predpiše in spremeni po potrebi način in tehniko operativnega in statističnega razvida.

VII

Računovodski organi

27. člen

Glavni vodilni in nadzorstveni organ celotne organizacije računovodske službe gospodarskih podjetij je minister za finance FLRJ. Organizacijo računovodske službe izvajajo po pristojnih zveznih in republiških resornih ministrstvih oziroma komitejih.

Zvezna in republiška resorna ministrstva oziroma komiteji so odgovorni za stanje računovodske službe tako v ministrstvih oziroma komitejih samih, kakor tudi v podrejenih ustanovah oziroma podjetjih.

Za stanje računovodske službe v ustanovah in podrejenih jim podjetjih so odgovorni vodje ustanov in organi računovodske službe v ustanovi.

Za stanje računovodstva v posameznih podjetjih so odgovorni vodje oziroma lastniki podjetja in vodje računovodstva v podjetju.

Resorna ministrstva ljudskih republik, ustrezni oddelki ljudskih odborov kakor tudi glavne, zvezne oziroma federalne uprave in podjetja pošiljajo svoje predloge glede organizacije računovodske službe po pristojni poti po ustreznih resornih zveznih ministrstvih in komitejih ministru za finance FLRJ.

Natančnejše določbe o organih računovodske službe v resornih ministrstvih in komitejih kakor tudi pri podrejenih jim ustanovah se predpišejo z uredbami o organizaciji posameznih ministrstev, komitejev oziroma ustanov.

28. člen

Naloge, obveznosti, odgovornosti in pravice ravnateljev podjetij in vodij računovodstva državnih gospodarskih podjetij glede na računovodstvo so določene v splošnem zakonu o državnih gospodarskih podjetjih, vendar lahko ravnatelj podjetja in vodja računovodstva pooblastita osebe, ki smejo v njihovem imenu podpisovati listine, navedene v 47. členu splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih, in sicer tiste listine, ki izhajajo iz rednega in tekočega poslovanja podjetja.

Na državna gospodarska podjetja se ne nanašajo določbe 29., 30., 31., 32. in 33. člena tega zakona.

Pristojni nadzorstveni organ za državna gospodarska podjetja je po splošnem zakonu o državnih gospodarskih podjetjih operativni upravni voditelj podjetja.

29. člen

Naloga vodje računovodstva v podjetju je:

1. da organizira in vodi računovodstvo podjetja,

2. da organizira in vodi stalno službo računovodskega nadzorstva in razvida in

3. da pravočasno sestavlja in daje ravnatelju oziroma lastniku podjetja zaključne račune.

30. člen

Vodja računovodstva je hkrati z ravnateljem oziroma lastnikom podjetja odgovoren za pravilnost računovodske službe in zaključnih računov. On podpisuje poleg ravnatelja oziroma lastnika podjetja zaključni račun.

Vse, denarne, materialne, obračunske in kreditne listine, s katerimi se prejema in izdaja denar, kakor tudi listine, s katerimi se knjiži v poslovnih knjigah, podpisuje poleg ravnatelja oziroma lastnika podjetja tudi vodja računovodstva ali v njemvem imenu osebe, ki jih ti za to pooblastijo.

31. člen

Ako pride v nekem vprašanju s področja računovodstva do nesporazuma med ravnateljem oziroma lastnikom podjetja in vodjem računovodstva, se izvrši ukaz ravnatelja oziroma lastnika podjetja. Vodja računovodstva mora o tem obvestiti pristojni nadzorstveni organ.

Pristojni nadzorstveni organ v smislu tega zakona za združna, zasebna in mešana gospodarska podjetja, obrate in organizacije kakor tudi za druge organizacije in ustanove so glede njihove gospodarske delavnosti ministrstva, komisije in komiteji zvezne vlade ali vlade ljudskih republik, poverjenišтва glavnega izvršilnega odbora avtonomne pokrajine Vojvodine, oddelki oblastnega izvršilnega odbora avtonomne oblasti, izvršilnih odborov okrož-

nih (oblastnih) odborov in oddelki mestnih izvršilnih odborov s stopnjo okrožja, ki dajejo podjetju proizvodni ali delovni načrt oziroma ki podjetje redno nadzirajo.

32. člen

Poslovno leto podjetij se ujema s koledarskim letom.

Po sklepu poslovnega leta podjetja zaključujejo poslovne knjige in sestavljajo zaključni račun. Zaključni račun je sestavljen iz treh delov: računskega, statističnega in iz poročila o poslovanju.

Natančnejše določbe o zaključnem računu izda vlada FLRJ po predlogu ministra za finance FLRJ.

Obliko zaključnega računa predpiše minister za finance FLRJ.

33. člen

V vsakem podjetju se lahko opravi revizija:

1. da se preskusi pravilnost dela v podjetju,
2. da se ugotovi, kako podjetje izvaja proizvodni ali delovni načrt oziroma postavljene naloge,
3. da se preskusi finančno poslovanje, ugotovi način opravljanja računovodske službe, preskusi pravilnost listin in posameznih knjiženj ter da se prepreči nepravilno, površno in zlohotno podajanje stanja in dela v podjetju.

Odločbo, naj se izvede revizija, izda pristojni nadzorstveni organ iz 2. odstavka 31. člena tega zakona ali pristojni višji nadzorstveni organi. Natančnejše določbe o reviziji podjetij izda vlada FLRJ po predlogu ministra za finance FLRJ.

VIII

Kazenske določbe

34. člen

Vodja oziroma lastnik podjetja in vodja računovodstva podjetja se kaznujejo denarno od 1000.— do 20.000.— din vsak:

- a) če ne vodijo poslovnih knjig, ki so predpisane s tem zakonom,
- b) če ne dovolijo pregleda poslovnih knjig in knjižnih listin pristojnim nadzorstvenim organom,
- c) če ne hranijo predpisanih knjig in knjižnih listin v času, kakor ga določa ta zakon,
- č) če neredno vodijo knjige, da bi s tem prikrili premoženjsko stanje podjetja ali da bi onemogočili pravilno kalkulacijo ali nadzorstvo nad kalkulacijo,
- d) če sestavljajo in predlagajo lažne kalkulacije ali poročila,
- e) če v določenem roku ne prilagodijo svojega knjigovodstva predpisom tega zakona.

V hujših primerih se smejo te osebe kaznovati tudi še s kaznijo odvzema prostosti, če pa dejanje predstavlja sabotazo, s kaznijo, ki jo določa zakon o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaze.

35. člen

Vodja oziroma lastnik podjetja kakor tudi vodja računovodstva podjetja se kaznujejo denarno od 200 do 5000 din vsak:

- a) če neredno vodijo poslovne knjige, ki jih predpisuje ta zakon,

b) če o pravem času ne zaključijo poslovnih knjig in o pravem času ne predložijo zaključnega računa,

c) če o pravem času ne predložijo poročil, ki jih morajo predlagati na podlagi poslovnih knjig, ki jih bodo določili pristojni nadzorstveni organi.

36. člen

Denarne kazni izreka pristojni nadzorstveni organ, kazen odvzema prostosti pa sodišče, v čigar območju je sedež podjetja.

Z odločbo o denarni kazni se določi rok, v katerem se mora kazen plačati. Ta rok ne sme biti krajši kakor 8 dni in ne daljši kakor eno leto.

Vse pravnomočne odločbe o kaznih po tem zakonu, ki se izterjujejo v denarju, izvršuje finančni organ, ki je pristojen za obravnavo predloga finančnega načrta podjetja oziroma pri katerem podjetje plačuje neposredni davek.

Če kaznovana oseba po pravnomočni odločbi ne plača v določenem roku denarne kazni, se ta prisilno izterja.

Če denarne kazni tudi na ta način ni mogoče izterjati, se zamenja s kaznijo prisilnega dela brez odvzema prostosti, računajoč en dan prisilnega dela 50 din, vendar prisilno delo ne sme biti krajše kakor en dan in ne daljše kakor eno leto.

Plačane denarne kazni gredo v korist državne blagajne.

IX

Pritožbe

37. člen

Zoper vse prvostopne odločbe o denarni kazni po tem zakonu se prizadeti lahko pritoži pri nepo-

sredno višjem organu v 30 dneh od vročitve odločbe.

Za pritožbe in postopek pri sodiščih, ki izdajajo odločbe o kaznih po tem zakonu, velja sodni kazenski postopek.

X

Prehodne in končne določbe

38. člen

Kontni računski načrti, ki so izšli na podlagi odloka AVNOJ-â o enotnem računovodstvu z dne 1. februarja 1945, veljajo še nadalje, dokler ne bodo zamenjani na podlagi pooblastila iz 17. člena tega zakona.

39. člen

Vlada FLRJ je pooblašena, da po predlogu ministra za finance z uredbo predpiše obveznost in način vodstva poslovnih knjig za osebe prostih poklicev.

40. člen

Minister za finance FLRJ je pooblaščen, da sporazumno z resornimi zveznimi in republiškim ministri oziroma komiteji izda odločbe o rokih, v katerih morajo podjetja prilagoditi svoja računovodstva predpisom tega zakona.

Te odločbe izda minister za finance FLRJ za podjetja splošnega državnega pomena do 31. decembra 1946, za podjetja republiškega pomena do 31. marca 1947, za druga podjetja kategorije A in B do 31. junija 1947.

Podjetja kategorije C, ki doslej sploh niso vodila poslovnih knjig, jih morajo vpeljati 1. januarja 1947.

41. člen

Minister za finance FLRJ je pooblaščen, da na predlog ministra za finance ljudskih republik lahko posamezne skupine podjetij v kategoriji C oprosti obveznosti, voditi računovodstvo, v celoti oziroma oprosti obveznosti, voditi posamezne poslovne knjige.

42. člen

Vsa potrebna obvezna navodila, pravilnike in pojasnila tega zakona izda minister za finance FLRJ, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno.

43. člen

Predpisi tega zakona, ki se nanašajo na kalkulacijo, začno veljati 1. januarja 1947.

44. člen

Odpravijo se uredba o ustanovitvi Državnega revizijskega zavoda (Uradni list DFJ št. 46/45), uredba o prehodu Državnega revizijskega zavoda v sestav Gospodarskega sveta (Uradni list DFJ št. 85/45) in uredba o ustanovitvi revizijskih zavodov ljudskih republik (Uradni list FLRJ št. 4/46).

45. člen

Ta zakon začne veljati z osmim dnem po objavi v »Uradnem listu FLRJ«.

U št. 624

Beograd dne 20. novembra 1946.

**Prezidij Ljudske skupščine
Federativne ljudske republike Jugoslavije**

Sekretar:

Mile Peruničić l. r.

Predsednik:

dr. Ivan Ribar l. r.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vlade
FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega go-
spodarstva predpisuje vlada FLRJ

uredbo

o sklepanju pogodb v gospodarstvu*

1. člen

Državna gospodarska podjetja, državni uradi
in ustanove morajo sklepati pogodbe za vse posle,
ki izvirajo bodisi iz njih medsebojnih razmerij bo-
disi iz razmerij z zadrugami, združnimi ali zaseb-
nimi gospodarskimi podjetji ter zasebnimi fizičnimi
ali pravnimi osebami.**

2. člen

Sporazumi, ki izvirajo iz pogodb, sklenjenih po
predpisih te uredbe in pravilnikov, imajo moč civil-
nopravnih obveznosti.

3. člen

Pogodbeni stranki se morata natančno držati
pogodbenih obveznosti.

Stranki sta prosti pogodbenih obveznosti samo
v primeru višje sile. Za višjo silo se razen narav-
nih (elementarnih) dogodkov, ki se ob sklenitvi po-
godbe niso mogli pričakovati in so preprečili nje
izpolnitev, šteje tudi:

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 103—723/46.

** Popravljen po uredbi v Ur. listu FLRJ št. 58—48.

a) če je bil pogoj za izpolnitev pogodbe, da se uvozijo surovine ali blago iz inozemstva, ki pa zaradi objektivnih težav niso bile uvožene;

b) če je izpolnitev pogodbe onemogočena s splošnimi ukrepi, ki so jih izdali državni organi v svoji pristojnosti.

4. člen

Državni uslužbenec, po čigar krivdi je podjetje pri sklenitvi ali izpolnitvi pogodbe utrpelo kakršno koli škodo (plačilo konvencionalne globe, plačilo obresti, povračilo škode in pod.), mora podjetju škodo povrniti po stopnji svoje krivde.

Disciplinska in kazenska odgovornost takega uslužbenca se določi po veljavnih predpisih.

5. člen

Spori, ki nastanejo iz pogodb, sklenjenih med državnimi gospodarskimi podjetji, se rešujejo z državnim razsodništvom.

Spore, ki nastanejo med državnimi gospodarskimi podjetji na eni strani ter zadrugami, združenimi ali zasebnimi gospodarskimi podjetji, zasebnimi fizičnimi ali pravnimi osebami na drugi strani, rešujejo pristojna sodišča, če ni dogovorjeno državno razsodništvo.

6. člen

Predsednik Gospodarskega sveta vlade FLRJ je pooblaščen, da s posebnimi pravilniki predpiše pravila in pogoje za sklepanje posameznih vrst pogodb.

7. člen

Predsednik Gospodarskega sveta vlade FLRJ je pooblaščen dajati pojasnila in navodila, ki so potrebna za uporabo te uredbe.

8. člen

Vlade ljudskih republik smejo po potrebi izdajati predpise o sklepanju pogodb za mešana podjetja lokalnega pomena, za podjetja pod sekvestrom in za podjetja, ki so na kateri koli podlagi pod upravo državnih organov.

9. člen

Ta uredba začne veljati osmi dan po objavi v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

Beograd dne 16. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:

Josip Broz-Tito l. r.

Na podlagi 7. člena uredbe o sklepanju pogodb
v gospodarstvu predpisujem

pravilnik

o sklepanju pogodb o prodaji in nakupu blaga*

I

Sklepanje pogodb

1. člen

Po predpisih tega pravilnika se morajo ravnati državna gospodarska podjetja in državne ustanove, ki so premoženjskopravno samostojne in imajo poseben predračun dohodkov in izdatkov.

2. člen

Pogodba se šteje za sklenjeno, ko se stranki pisмено ali ustno oziroma po telefonu sporazumeta o njenih bistvenih sestavinah.

O pogodbi, katere vrednost presega znesek 5000 dinarjev, morata stranki zaradi dokaza o njeni vsebini v čim krajšem času sestaviti listino, razen če se je pogodba že v dveh dneh po sklenitvi izpolnila.

Če se pogodba sklepa z izmenjavo pisem ali brzojavov, velja za sklenjeno v trenutku, ko je ponudnik prejel pisмено ali brzojavno privolitev.

3. člen

Ponudba mora biti sprejeta v roku, ki ga je določil ponudnik. Če ponudnik ni določil roka, se mora

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 11—92/47.

ponudba, storjena navzočemu ali po telefonu, takoj sprejeti, ponudba, storjena nenavzočemu, pa najpozneje do časa, do katerega sme ponudnik, če je njegova ponudba prišla pravočasno, pričakovati odgovor, ako je bil pravočasno poslan; sicer velja ponudba za ugaslo. Pred potekom sprejemnega roka ponudnik ne more preklicati ponudbe.

4. člen

Listino o sklenitvi pogodbe je treba praviloma sestaviti v obliki sklepnega lista (sklepne pogodbe), ki mora vsebovati vse podatke o sestavinah pogodbe po 6. členu tega pravilnika. Sklepni list se sestavi v dveh enakih izvodih, ki ju podpišeta kupec in prodajalec. Če sta stranki navzoči pri sestavljanju sklepnega lista, podpišeta takoj oba izvoda in vzameta vsaka enega. Če stranki nista navzoči, je prodajalec dolžan v dveh dneh po sklenitvi pogodbe poslati kupcu podpisana izvoda sklepnega lista, ki ju je kupec prav tako dolžan podpisati in v dveh dneh vrniti prodajalcu en podpisani izvod.

Če stranka ne podpiše sklepnega lista ali če se ne drži zgoraj določenih rokov, ima to za posledico pogodbene sankcije; če sankcije niso določene, pa se šteje, da noče izpolniti pogodbe.

Po pošti morajo biti sklepni listi poslani priporočeno.

5. člen

Če so pogoji nove pogodbe, ki se sklepa, enaki pogojem pogodbe (sklepnega lista), ki sta jo stranki že prej sklenili, se stranki, namesto da bi določili posebne pogoje, lahko sklicujeta na pogoje iz prejšnje pogodbe.

6. člen

Bistvene sestavine pogodbe so:

1. navedba pogodbenih strank,
2. vrsta in količina blaga,
3. kakovost,
4. cena,
5. rok, način in kraj plačila,
6. rok in kraj dobave.

7. člen

Poleg teh bistvenih sestavin je treba v pogodbeni listini po naravi posla določiti pri pogodbah večje vrednosti in pri terminskih poslih tudi še drugo, a zlasti:

1. način ugotavljanja kakovosti (tip, risba, vzorec, norma in podobno),
2. način dobave,
3. način odprave, prevoza in zavijanja,
4. način količinskega prevzemanja blaga in ugotavljanja razlike v količini (štetje, merjenje, teža in podobno),
5. odstotek kala pri blagu, ki kalira (običajni, z zakonom določeni in podobno),
6. morebitne posebne* pogoje o blagu, dobavi in plačilu (n. pr. vprašanje zavarovanja blaga, embalaža, predajni in prevzemni stroški za blago, trošarina, merjenje, vskladiščenje, manipulacija itd.),
7. pogodbene kazni za neizpolnitev obveznosti iz pogodbe,
8. obveznost, da se morajo v primeru zamude plačila plačati obresti,
9. roke za reklamacijo in ugovore (proteste) zaradi kakovostnih ali količinskih pomanjkljivosti do-

* Popravljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 17—47.

bavljenega blaga ter roke, v katerih mora dobavitelj te pomanjkljivosti odpraviti,

10. primere, v katerih imata stranki pravico odstopiti od pogodbe ali spremeniti posamezne njene pogoje (zmanjšanje ali povečanje cene blagu in podobno),

11. pristojnost državnih razsodiščnih organov za vse premoženjske spore, ki bi utegnili nastati iz pogodb, pri katerih je ena pogodbeni stranka za druga, združeno ali zasebno gospodarsko podjetje, zasebna fizična ali pravna oseba,

12. če je ena izmed pogodbenih strank združena, združeno ali zasebno gospodarsko podjetje, zasebna fizična ali pravna oseba, mora v pogodbi biti tudi klavzula, da to podjetje oziroma oseba v vsem sprejema pogoje tega pravilnika, če ni drugače dogovorjeno.

II

Dobava blaga in ugovori

8. člen

Pri izpolnitvi sklenjenih pogodb se morajo podjetja držati tehle pravil:

1. Blago se šteje za dobavljeno tedaj, ko se dejansko izroči samemu kupcu, ali po njegovi dispoziciji.

2. Če je za izpolnitev pogodbe določen rok s pristavkom, da ima druga stranka pravico odstopa, če se pogodba ne izpolni o pravem času, mora stranka, ki ima to pravico, po preteku roka nemudoma sporočiti drugi stranki, ali ostaja pri pogodbi ali ne.

Če je določen rok brez izrečnega pristavka o odstopu, lahko druga stranka da primeren rok za naknadno izpolnitev pogodbe.

3. Če pride zadnji dan roka na nedeljo ali na državni praznik, se mora blago dobaviti oziroma prevzeti najpozneje naslednji delavnik.

4. Če ni drugače dogovorjeno, znaša pogodbeni kazni dva dinarja od vsakih tisoč dinarjev pogodbene vrednosti za vsak dan zamude pri izpolnitvi pogodbe.

5. Če ni drugače dogovorjeno, se količinski sprejem blaga izvrši na razkladalni postaji kupčevega skladišča, kakovostni pa na kupčevem skladišču.

6. Količinski sprejem in ugotovitev razlike v količini se opravi z uradnim tehtanjem oziroma štetjem na razkladalni oziroma nakladalni postaji po pogodbeni klavzuli. Če se ugotovi razlika, se sestavi seznam z voznikom (železnico, ladjo itd.) ali s prevoznikom.

7. Ugovori glede količine (protesti) in reklamacije se morajo podati takoj, kakor hitro se opazi pomanjkljivost, najpozneje pa v 15 dneh po prejemu blaga oziroma v rokih, ki ustrezajo pravilom za voznike, če so ti roki krajši. Reklamacije po preteku takega roka nimajo pravnega učinka.

8. Ugovori glede kakovosti (protesti) in reklamacije se morajo podati takoj, kakor hitro se hiba opazi. Če se blago kvari, je treba to storiti najpozneje v 12 urah, če je blago kvarno, v treh dneh, pri drugem blagu pa v osmih dneh po prejemu blaga. Skinite hibe, ki se praviloma ne pokažejo takoj, mora kupec sporočiti, kakor hitro se pokažejo.

9. Če kupec ugovarja kakovosti blaga, mora takoj na verodostojen način ugotoviti razliko oziroma hibe, če pa zavrne ali odloži sprejem, pa mora ukreniti vse potrebno, da se blago obvaruje pred kvarom, izgubo in drugimi škodami, ter o tem takoj obvestiti prodajalca.

10. Če ima blago kakovostne hibe, sme kupec dati prodajalcu primeren rok za odpravo teh hib ali za novo dobavo po pogojih pogodbe, ne da bi s tem izgubil pravico do povračila nastale škode in stroškov, nastalih z dobavo blaga, ki ne ustreza pogojem v pogodbi.

11. Če ima blago kakovostne pomanjkljivosti, ki presegajo običajno stopnjo, ima kupec, ki blago prevzame, pravico, da sorazmerno s kakovostnimi pomanjkljivostmi, ki so se pokazale, pridrži ustrezni del kupnine dotlej, dokler se ne odloči o utemeljenosti njegovih ugovorov.

12. Če prodajalec ne dobavi blaga v določenem roku, ima kupec pravico, kolikor to dovoljuje splošni gospodarski načrt, nabaviti blago na račun prodajalca drugod, malomarni prodajalec pa mu je dolžan povrniti morebitno razliko.

Če kupec ne prevzame blaga v določenem roku, ima prodajalec pravico, kolikor to dovoljuje splošni gospodarski načrt, prodati blago na račun kupca drugam, malomarni kupec pa mu mora povrniti morebitno razliko.

13. Ugovori (protesti), reklamacije, opomini k izpolnitvi pogodbe in podobno se morajo poslati v priporočenem pismu.

9. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

Št. 214

Beograd dne 23. januarja 1947.

Predsednik

Gospodarskega sveta vlade FLRJ:

Boris Kidrič l. r.

PRORAČUN, DAVKI, KREDIT, BANČNI RAČUNI

Ukaz

Na podlagi 6. točke 74. člena ustave v zvezi s členom zakona o Prezidijski Ljudski skupščini FLRJ razglasa predsedstvo Prezidijske Ljudske skupščine FLRJ osnovni zakon o proračunu, ki sta ga prejela Zvezni svet in Svet narodov Ljudske skupščine FLRJ in ki se glasi:

Temeljni zakon o proračunu*

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

V Federativni ljudski republiki Jugoslaviji ima vsak organ državne oblasti svoj proračun, s katerim si zagotovi denarna sredstva, potrebna za opravljanje svoje po ustavi in zakonih določene pristojnosti.

Proračuni vseh organov državne oblasti sestavljajo splošni državni proračun Federativne ljudske republike Jugoslavije.

2. člen

Splošni državni proračun je načrt, da se ustvari enoten sklad državnih denarnih sredstev, in načrt, da se ta sredstva uporabijo v skladu s splošnim državnim gospodarskim načrtom za gospodarsko izgradnjo, za materialno in kulturno dviganje in socialno zavarovanje ljudskih množic, za krepitev

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 105—737/46.

državne neodvisnosti in njene obrambne moči ter za vzdrževanje državnega aparata.

V splošni državni proračun ne pridejo lastna sredstva državnih gospodarskih podjetij, s katerimi podjetja samostojno razpolagajo.

3. člen

Splošni državni proračun obsega zvezni proračun in skupne zneske državnih proračunov ljudskih republik.

Zvezni proračun obsega predračune vseh zveznih državnih organov in ustanov ter njegova razmerja do zbiralnih finančnih načrtov zveznih organov državne uprave.

4. člen

Državni proračun ljudske republike obsega republiški proračun ter proračune okrožij oziroma okrajev (mest) v sumarnem pregledu.

V Ljudski republiki Srbiji obsega državni proračun: republiški proračun ter proračun Avtonomne pokrajine Vojvodine, proračun Avtonomne kosovsko-metohijske oblasti in proračune okrožij v sumarnem pregledu.

5. člen

Proračun avtonomne pokrajine obsega pokrajinski proračun in proračune okrajev (mest) v sumarnem pregledu.

Proračun avtonomne oblasti obsega proračun oblastnega ljudskega odbora in proračune okrajev (mest) v sumarnem pregledu.

Proračun okrožja (oblasti) oziroma mesta s stopnjo okrožja obsega proračun okrožnega (oblastnega) oziroma mestnega ljudskega odbora ter pro-

račune okrajev (mest) oziroma četrti v sumarnem pregledu.

Proračun okraja obsega proračun okrajnega ljudskega odbora ter proračune krajevnih ljudskih odborov v sumarnem pregledu.

Proračun mesta s stopnjo okraja obsega proračun mestnega ljudskega odbora in proračune četrti v sumarnem pregledu, če je mesto razdeljeno na četrti.

6. člen

Splošni državni proračun izda za eno leto na predlog zvezne vlade Ljudska skupščina FLRJ s finančnim zakonom.

Državni proračun Ljudske republike izda za eno leto na predlog vlade Ljudske republike, ljudska skupščina republike s finančnim zakonom v okviru splošnega državnega proračuna.

Proračun Avtonomne pokrajine Vojvodine izda za eno leto na predlog glavnega izvršilnega odbora ljudska skupščina Avtonomne pokrajine Vojvodine s finančno odredbo v okviru proračuna Ljudske republike Srbije.

Proračun avtonomne oblasti, oblasti, okrožja, okraja, mesta, četrti ter krajevne proračune izdajo na predlog izvršilnih odborov njihovi ljudski odbori na podlagi okvirnih postavk v državnem proračunu ljudske republike oziroma v višjem proračunu.

7. člen

Vsi dohodki in izdatki državnih organov in ustanov, najsi so na kakršni koli podlagi ali kakršne koli vrste, se morajo določiti v predračunu dohodkov in izdatkov ustreznega proračuna.

Postavke dohodkov in izdatkov v proračunu morajo biti stvarne.

8. člen

Vsak organ državne oblasti mora izdatke v svojem proračunu spraviti v ravnotežje s svojimi dohodki.

Če se nujni in z načrtom določeni izdatki ne morejo kriti z lastnimi dohodki, se v višjem proračunu določi kritje za ta primanjkljaj.

9. člen

Če se po potrditvi proračuna med proračunskim letom izdajo predpisi, ki zmanjšujejo dohodke ali povečujejo izdatke, določene s proračunom, se morejo s temi predpisi obenem zavarovati tudi viri dohodkov, s katerimi se nadomestijo zmanjšani dohodki ali krijejo povečani izdatki.

10. člen

Če s proračunom potrjeni izdatki ne zadoščajo ali če se med proračunskim letom pokaže potreba po izrednih izdatkih, ki v proračunu niso določeni, lahko vlada ljudske republike, glavni izvršilni odbor oblastni izvršilni odbor in izvršilni odbor ljudskih odborov odobrijo, da se nezadostno določeni izdatki naknadno povečajo oziroma da gredo izredni izdatki v breme proračunske rezerve, ki se v potrebnem znesku določi vsako leto v proračunu.

Prav tako se v zveznem proračunu določijo vsa leta, ko leto potrebna sredstva kot rezervni sklad vlade FLRJ. S tem skladom razpolaga vlada FLRJ.

Če se primanjkljaj v državnem proračunu ljudske republike ne more kriti s povečanjem njenih lastnih dohodkov oziroma z zmanjšanjem njenih izdatkov, lahko vlada FLRJ ta primanjkljaj krije iz sredstev svojega rezervnega sklada.

11. člen

Če se proračun za naslednje leto ne izda pravočasno, se začasno finansiranje vrši na podlagi proračunskega predloga za naslednje leto, toda največ tri mesece.

Začasno finansiranje po prednjem odstavku potrdi:

za zvezni proračun in državne proračune ljudskih republik vlada FLRJ;

za proračun avtonomne pokrajine, proračun avtonomne oblasti in proračune upravnih teritorialnih enot vlada ljudske republike.

12. člen

Proračunsko in računsko leto se začne 1. januarja in se konča 31. decembra.

II. SESTAVLJANJE PRORAČUNA

13. člen

Da se sestavijo višji proračuni, pošlje nižji izvršilni odbor, oblastni izvršilni odbor in glavni izvršilni odbor načrt proračuna višjemu izvršilnemu odboru, glavnemu izvršilnemu odboru avtonomne pokrajine oziroma finančnemu ministru ljudske republike.

Na se sestavi splošni državni proračun, pošlje finančni minister ljudske republike vladí FLRJ načrt državnega proračuna ljudske republike, potrjen od vlade ljudske republike.

Finančni minister FLRJ določa roke za predložitev načrtov državnih proračunov ljudskih republik in izdaja navodila za pravočasen in enoten postopek pri sestavljanju načrtov vseh proračunov v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

14. člen

Vsak proračun se sestavi na podlagi predlogov finančnega načrta državnih gospodarskih podjetij in predlogov predračuna dohodkov in izdatkov državnih uradov in ustanov, ki pridejo v okvir tega proračuna.

15. člen

Izdatki v proračunu se klasificirajo po delih, poglavjih, partijah in pozicijah, dohodki pa po delih, partijah in pozicijah.

a) Razdelitev dohodkov na proračune

16. člen

V vsakem proračunu se smejo določiti samo tisti dohodki, ki imajo svojo podlago v tem ali v drugih zakonih.

Pri določanju splošnega državnega proračuna se sme del zveznih dohodkov v določenem odstotku odstopiti republiškim, pokrajinskim, oblastnim in lokalnim organom državne oblasti.

17. člen

Viri dohodkov zveznega proračuna so: del dobička državnih gospodarskih podjetij splošnega državnega pomena, ki ni bil potrošen pri izvajanju gospodarskega načrta, ter dohodki ustanov splošnega državnega pomena, davek od prometa proizvodov, zvezne takse, carine, posojila, del dohodnine in drugi viri zveznih dohodkov.

18. člen

Viri dohodkov republiškega proračuna so: del dobička državnih gospodarskih podjetij republiške-

ga pomena, ki ni bil potrošen pri izvajanju gospodarskega načrta, ter dohodki ustanov republiškega pomena, dohodnina, del zveznih dohodkov, ki se pobirajo v območju ljudske republike v odstotku, ki se vsako leto določi v zveznem finančnem zakonu, ter drugi viri dohodkov, do katerih ima ljudska republika pravico po posebnih predpisih.

Pri določanju državnega proračuna ljudske republike se sme del republiških dohodkov in del odstopljenih zveznih dohodkov v določenem odstotku odstopiti pokrajinskim, oblastnim in lokalnim organom državne oblasti.

19. člen

Viri dohodkov pokrajinskega proračuna oziroma proračuna oblastnega ljudskega odbora so: del dobička državnih gospodarskih podjetij pokrajinskega oziroma oblastnega pomena, ki ni bil potrošen pri izvajanju gospodarskega načrta, in dohodki ustanov pokrajinskega oziroma oblastnega pomena, del zveznih in republiških dohodkov, ki se pobirajo v območju avtonomne pokrajine oziroma avtonomne oblasti, v odstotku, ki se vsako leto določi v finančnem zakonu ljudske republike, ter drugi viri dohodkov, do katerih ima avtonomna pokrajina oziroma avtonomna oblast pravico po posebnih predpisih.

Pri določanju proračuna avtonomne pokrajine oziroma avtonomne oblasti se sme del zveznih, republiških in pokrajinskih oziroma oblastnih dohodkov v določenem odstotku odstopiti ljudskim odborom.

20. člen

Viri dohodkov proračuna ljudskih odborov so: del dobička državnih gospodarskih podjetij in do-

hodki ustanov lokalnega pomena, trošarina, krajevna dohodnina, davek od dediščin in daril, posebni krajevni prispevek in del zveznih in republiških dohodkov, ki se pobirajo v njihovem območju, v odstotku, ki se vsako leto določi v finančnem zakonu ljudske republike, finančni odredbi avtonomne pokrajine oziroma avtonomne oblasti ali v finančnem odloku ljudskega odbora.

Pri določanju proračuna okrožja in okraja se sme del odstopljenih zveznih, republiških, pokrajinskih oziroma oblastnih dohodkov v določenem odstotku odstopiti nižjim ljudskim odborom.

21. člen

S polovico presežka dohodkov, ki presežejo postavke v republiškem proračunu, razpolaga vlada ljudske republike po dopolnilnem proračunu, ki ga na predlog vlade ljudske republike in glede na materialno ravnotežje v soglasju z zvezno načrtno komisijo naknadno potrdi ljudska skupščina ljudske republike.

S polovico presežka dohodkov, ki presežejo postavke v pokrajinskem proračunu, proračunu oblastnega ljudskega odbora ali v proračunu ljudskih odborov, razpolagajo glavni izvršilni odbor, oblastni izvršilni odbor in izvršilni odbori ljudskih odborov po dopolnilnem proračunu, ki ga na predlog pristojnega izvršilnega odbora potrdi višji izvršilni odbor oziroma vlada ljudske republike.

22. člen

Posojila z javnim vpisom sme razpisovati samo vlada FLRJ.

Posojila v inozemstvu katere koli vrste sklene vlada FLRJ s potrditvijo Ljudske skupščine.

23. člen

Primanjkljaj blagajniške gotovine za izvajanje posameznih proračunov, ki nastane zaradi neenakomernega pritekanja dohodkov v primeru z izdatki, se sme kriti s kratkoročnim notranjim posojilom pri kreditnih ustanovah. Rok takega posojila ne sme prekoračiti proračunske dobe, v kateri je bilo sklenjeno.

b) Finančni načrt

24. člen

V vsakem proračunu se morajo zagotoviti sredstva, ki so potrebna za finansiranje gospodarske dejavnosti iz okvira tega proračuna.

25. člen

Finančno poslovanje državnih gospodarskih podjetij se vrši na podlagi finančnega načrta.

Finančni načrt državnega gospodarskega podjetja se sestavi na podlagi proizvodjalnega oziroma delovnega načrta in obsega vse dohodke in izdatke podjetja, njegova razmerja do proračuna in razporeditev dobička oziroma kritje z načrtom predvidene izgube.

26. člen

Če lastna sredstva državnih gospodarskih podjetij ne zadoščajo, se iz proračuna finansirajo naslednje dejavnosti, določene v gospodarskem načrtu:

1. kapitalna izgradnja;
2. z načrtom določene racionalizacije in rekonstrukcije;
3. povečanje lastnih obratnih sredstev;
4. pokritje z načrtom predvidene izgube;

5. osnovna sredstva novih podjetij oziroma povečanje osnovnih sredstev že obstoječih podjetij.

27. člen

Državno gospodarsko podjetje mora sestaviti svoj finančni načrt kot denarni izraz gospodarskega načrta in kot način njegove finančne izvedbe.

Operativni upravni voditelji državnih gospodarskih podjetij sestavljajo zbiralne finančne načrte svojih podjetij in jih pošiljajo v pregled pristojnim finančnim odsekom in oddelkom oziroma finančnim ministrom.

Glavne, zvezne in federalne uprave dajo v zbiralni finančni načrt zadevne gospodarske panoge tudi svoj predračun dohodkov in izdatkov.

Zbiralni finančni načrt se predloži kot posebna priloga ustreznega proračuna in potrdi obenem z gospodarskim načrtom in proračunom.

Po dokončni potrditvi proračuna in gospodarskega načrta potrdijo zvezna ministrstva, ministrstva ljudskih republik, glavni izvršilni odbor Avtonomne pokrajine Vojvodine, oblastni izvršilni odbor Avtonomne kosovsko-metohijske oblasti in izvršilni odbor ljudskih odborov zbiralne finančne načrte svojih organov. Operativni upravni voditelji potrdijo na podlagi svojega potrjenega zbiralnega finančnega načrta finančne načrte svojih gospodarskih podjetij.

c) Predračun državnih uradov in ustanov

28. člen

Državni uradi in ustanove se financirajo na podlagi predračuna dohodkov in izdatkov.

Predračuni državnih uradov in ustanov obsegajo vse njihove dohodke in izdatke ter pridejo v proračun v kosmatih zneskih.

29. člen

Državne ustanove predložijo predlog svojega predračuna državnemu organu, pod katerega neposrednim vodstvom so. Državni organ sestavi predlog predračuna vseh svojih uradov in ustanov.

Tako sestavljen predlog se pošlje v pregled finančnemu ministru FLRJ oziroma finančnemu ministru ljudske republike ali finančnemu poverjeniku glavnega izvršilnega odbora avtonomne pokrajine, oblastnega izvršilnega odbora ali ljudskega odbora.

30. člen

Gospodarske ustanove se financirajo na podlagi lastnega predračuna, ki pride v proračun ustreznega organa v kosmatih zneskih dohodkov in izdatkov.

Te ustanove razpolagajo s svojimi v predračunu določenimi dohodki samostojno, v mejah predpisov za izvajanje proračuna.

S polovico presežka dohodkov, ki presežejo pričakovane, razpolagajo te ustanove po dopolnilnem predračunu, ki ga potrdi državni organ, pod katerega vodstvom so te ustanove.

III. IZVAJANJE PRORAČUNA

31. člen

Proračuni se izvajajo po trimesečnih načrtih.

Trimesečni načrt predloži odredbodajalec, sestavi ga finančni minister oziroma finančni pover-

jenik izvršilnega odbora, potrdi pa ga vlada FLRJ, vlada ljudske republike, glavni izvršilni odbor, oblastni izvršilni odbor oziroma izvršilni odbor ljudskega odbora.

V okviru trimesečnega načrta za izvajanje proračuna sestavljajo finančni minister FLRJ, finančni ministri ljudskih republik in finančni poverjeniki izvršilnih odborov mesečne blagajniške načrte. Mesečni blagajniški načrti se pošljejo določenim podružnicam Narodne banke zaradi zagotovitve sredstev.

32. člen

Proračun izvajajo odredbodajalci in računodajalci.

Kdo se šteje za odredbodajalca in računodajalca, določa za zvezne organe vlada FLRJ, za organe ljudske republike, avtonomne pokrajine, avtonomne oblasti in ljudske odbore pa vlada ljudske republike.

33. člen

Proračun se izvaja z angažiranjem kredita, zaradi odredbe za izplačilo z ugotovitvijo, da je obveznost izpolnjena in z izdajo plačilnega naloga.

Proračunski krediti se smejo angažirati samo v mejah odobrenih kreditov.

Odredbe za izplačilo se smejo izdajati samo v mejah trimesečnih proračunskih načrtov.

Plačilni nalogi se smejo izdajati samo v mejah mesečnih blagajniških načrtov.

34. člen

Plačilne naloge izvršuje Narodna banka.

Trenutek prenosa tega poslovanja za Narodno banko ter obseg in postopek tega poslovanja pred-

piše za zvezne organe finančni minister FLRJ, za državne organe v ljudskih republikah pa finančni ministri ljudskih republik v sporazumu s finančnim ministrom FLRJ.

35. člen

Vsi organi državne uprave, ustanove in podjetja, so dolžni v celoti in o pravem času izpolniti svoje obveznosti v skladu s proračunom in določene izdatke trošiti v določene namene ter v odobrenih mejah.

Neizpolnitev teh obveznosti pomeni prekršitev proračunske discipline. Za prekršitev proračunske discipline zadene odgovorne uradne osebe disciplinska in materialna, v hujših primerih pa tudi kazenska odgovornost.

V primeru prekršitve proračunske discipline smejo finančni minister FLRJ oziroma finančni ministri ljudskih republik ustaviti finansiranje iz proračuna v celoti ali deloma.

IV. KONTROLA IN REVIZIJA NAD IZVAJANJEM PRORAČUNA

36. člen

Splošno kontrolo nad izvajanjem vseh proračunov v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji in njih revizijo opravljajo finančni minister FLRJ in organi splošne državne kontrole.

V. ZAKLJUČNI RAČUN

37. člen

Po preteku proračunskega leta se sestavi zaključni račun za vsak proračun posebej.

Zaključni račun za preteklo proračunsko leto se predloži istočasno z načrtom proračuna za naslednje proračunsko leto.

Zaključni račun o izvedbi splošnega državnega proračuna sestavi finančni minister FLRJ in ga predloži v pretres vladi FLRJ. Po pretresu predloži vlada FLRJ zaključni račun o izvedbi finančnega državnega proračuna s poročilom finančnega ministra Ljudski skupščini FLRJ v potrditev.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

38. člen

Vlada FLRJ izda natančnejše predpise o rokih za predložitev proračunskih načrtov, o sestavljanju, pretresanju, izvajanju, klasifikaciji, kontroli in reviziji proračunov ter o postopku pri sestavljanju in odobritvi zaključnih računov.

Finančni minister FLRJ je pooblaščen, da predpiše metode, elemente in postopek pri sestavljanju finančnih načrtov državnih gospodarskih podjetij ter predračunov državnih uradov in ustanov.

39. člen

Na dan 31. decembra 1946 se konča poslovanje in ugotovi saldo zveznega obratnega kapitala in obratnih kapitalov ljudskih republik avtonomne pokrajine, avtonomne oblasti in upravnih teritorialnih enot.

Ugotovljeni saldo zveznega obratnega kapitala se izkaže v zveznem proračunu za leto 1947, ugotovljeni saldo obratnega kapitala ljudskih republik, avtonomne pokrajine, avtonomne oblasti in uprav-

nih teritorialnih enot pa se izkaže v republiških
proračunih za leto 1947.

40. člen

Ta zakon velja od dneva objave v »Uradnem
listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

U št. 731

Beograd dne 26. decembra 1946.

**Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine
Federativne ljudske republike Jugoslavije**

Sekretar:

Mile Peruničić l. r.

Predsednik:

dr. Ivan Ribar l. r.

Ukaz

Na podlagi 6. točke 74, člena ustave v zvezi s 7. členom zakona o Prezidijski Ljudski skupščini FLRJ razglasi predsedstvo Prezidijske Ljudske skupščine FLRJ zakon o davkih, ki sta ga sprejela Zvezni svet in Svet narodov Ljudske skupščine FLRJ in ki se glasi:

Zakon o davkih*

I

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Davek je prispevek, ki ga državna gospodarska podjetja in ustanove, zadruga, organizacije in državljani dajo državi od posameznih dohodkov, zaslužka, celotnega dohodka in premoženja za gospodarsko izgradnjo, materialno in kulturno dviganje in socialno zavarovanje ljudskih množic, za krepitev državne neodvisnosti in njene obrambne moči ter za vzdrževanje državnega aparata.

2. člen

Davčna obveznost je splošna.
Zadruga, organizacije in državljani plačajo davek sorazmerno svoji gospodarski moči.
Državna gospodarska podjetja in ustanove plačajo davek iz svoje akumulacije.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 105—736/46.

3. člen

Vrste davka so:

1. davek od prometa proizvodov,
2. dohodnina,
3. davek od dediščin in daril,
4. trošarina,
5. posebni krajevni prispevek.

Posamezne vrste davka imajo lahko razne oblike po kategorijah davčnih zavezancev ali po predmetih obdavčenja.

Nove vrste davkov se smejo uvajati samo z zakonom.

4. člen

Davek se odmerja v sorazmerju s potrebami po finančnih sredstvih za izvajanje gospodarskega načrta.

V ta namen se v splošnem državnem proračunu oziroma na njegovi podlagi v državnih proračunih ljudskih republik določijo za posamezne vrste davka skupni zneski, ki se imajo pobrati v tem letu.

Na podlagi določenih skupnih zneskov davka odreja pristojni organi davčne stopnje za posamezne vrste in oblike davkov.

II

POSEBNE DOLOČBE

1. Davek od dohodkov proizvodov

5. člen

Z davkom od prometa proizvodov se uresničuje državna akumulacija finančnih sredstev iz proizvodnje blaga vseh gospodarskih panog, izvzemši glavne kmetijske proizvode, ter iz drugega dela, ki prispeva

k ustvaritvi vrednosti proizvodov, kakor so: prevoz, obrtne storitve in podobno.

6. člen

Stopnja davka od prometa proizvodov se izrazi v odstotku od prodajne cene v trgovini ali proizvajalčeve prodajne cene ali proizvodne cene blaga ali v določenem znesku.

7. člen

Stopnje davka od prometa proizvodov določa vlada FLRJ.

To pravico lahko vlada FLRJ glede blaga, ki ga proizvajajo obrtniki, in blaga, ki je proizvod domače obrti, a ni obseženo s splošnim državnim in republiškim gospodarskim načrtom, prenese na vlado ljudske republike. Vlada ljudske republike odredi obenem, kolikšen delež imajo dohodkih od tega davka ljudski odbori.

8. člen

Davek od prometa proizvodov plača proizvajalec ob prodaji, pa bodisi da je to državno gospodarsko podjetje ali ustanova, bodisi da je zasebna pravna ali fizična oseba ali družbena organizacija.

9. člen

Davek od prometa proizvodov je splošni državni davek in pomeni osnovno sredstvo splošne državne akumulacije.

S splošnim državnim proračunom, državnimi proračuni ljudskih republik in drugimi proračuni se določi, kolikšen je delež republiškega proračuna in proračunov ljudskih odborov pri davku od prometa proizvodov, ki se pobere v njihovem območju,

• Dohodki davka od prometa proizvodov po drugem odstavku 7. člena tega zakona gredo praviloma v republiški proračun, izvzemši del, ki se v splošnem državnem proračunu določi za zvezni proračun.

10. člen

Na podlagi določb 5., 6., 7., 8. in 9. člena tega zakona se lahko obdavči tudi promet določenih drugih dobrin in storitve, ki ne prispevajo k ustvaritvi vrednosti.

2. Dohodnina

11. člen

Dohodnino plačajo državljani ali njihova gospodarstva ter pravne osebe, ki v območju Federativne ljudske republike Jugoslavije imajo kakršne koli dohodke. Davek se plača tudi od dohodkov iz inozemstva, kolikor se, ob pogoju vzajemnosti, ne dokaže, da je od njih plačan davek v inozemstvu.

Državna gospodarska podjetja in ustanove praviloma ne plačajo dohodnine.

Vlada FLRJ sme z uredbo odrediti, da državna gospodarska podjetja splošnega državnega in republiškega pomena plačajo dohodnino v določenem odstotku od dobička kot svoj prispevek v proračune ljudskih odborov za izvršitev njihovih komunalnih nalog.

Množične ljudske organizacije ne plačajo dohodnine od dohodkov iz tistih virov, ki so neposredno namenjeni njihovemu cilju.

12. člen

Oblike dohodnine se določijo po kategorijah davčnih zavezancev, kakor so zlasti: delavci, na-

meščenci in uslužbenci, poljedelci, zadruge, zasebni poklici itd., ali po virih dohodkov.

Oblike dohodnine določi vlada FLRJ z uredbo.

Za vsako obliko dohodnine se določijo posebne progresivne davčne stopnje, izračunane tako, da vsak državljan sorazmerno prispeva k izvajanju državnih nalog, in da se omogoči razvoj tistim dejavnostim, ki same po sebi dajejo večji prispevek skupnosti. Izjemno se za posamezne kategorije davčnih zavezancev lahko določijo sorazmerne davčne stopnje ali davek v določenem znesku.

13. člen

Stopnje dohodnine odredi za nekatere oblike vlada FLRJ, za druge oblike pa predpiše vlada FLRJ splošne stopnje, na podlagi katerih odredijo vlade ljudskih republik stopnje teh oblik dohodnine.

14. člen

Dohodnina se odmerja: pravnim osebam po dejanskem celotnem letnem dohodku iz območja vse države, državljanom in njihovim gospodarstvom pa po dejanskih letnih dohodkih ali po celotnem dohodku iz območja enega okraja oziroma mesta ali po dohodkih iz enega vira.

15. člen

Dohodnina gre praviloma v republiški proračun. Z državnim proračunom ljudske republike se določi, kolikšen del dohodnine gre v proračune ljudskih odborov. S splošnim državnim proračunom se lahko določi, da gre določen del dohodnine v zvezni proračun.

16. člen

Okrožni oziroma okrajni ljudski odbori v republikah, ki nimajo okrožij, smejo z odobritvijo vlade ljudske republike uvesti za kritje svojih potreb in potreb nižjih ljudskih odborov, ki so določene v proračunu, določen odstotek za dohodnino v njihovem območju oziroma v območju nekaterih ljudskih odborov. Dohodki od te krajevne dohodnine se ne morejo jemati za potrebe višjih organov državne oblasti.

Krajevna dohodnina se ne more uvesti na plače delavcev in nameščencev, na dohodke od hranilnih vlog ter na dohodke kmečkih delovnih zadrug.

3. Davek od dediščin in daril

17. člen

V obliki davka od dediščin in daril dajo svoj poseben prispevek državi tisti državljani, ki pridobijo premoženje z dediščino, volilom ali darilom.

Oblike in stopnje tega davka odredi vlada FLRJ z uredbo.

18. člen

Davek od dediščin, volil in daril se plača po čisti vrednosti dediščine, volila ali darila, po kolenu sorodstva in višini dohodnine davčnega zavezanca.

19. člen

Dohodki davka od dediščin in daril se določijo v proračunu okrajnega oziroma mestnega ljudskega odbora. Del tega davka se lahko s proračunom okraja prenese na proračune krajevnih ljudskih odborov.

4. Trošarina

20. člen

Trošarina je posebna vrsta davka, ki se praviloma plačuje v mestih in v delavskih naselbinah za splošne koristne namene mesta oziroma delavske naselbine.

21. člen

Trošarina se plača od uporabe določenih pravic in od opravljanja določenih storitev ter od blaga, ki se troši v posameznih krajih.

Vlada FLRJ in vlada ljudske republike lahko določita, od katerih vrst blaga, storitev in pravic se ne sme pobirati trošarina in do katerega najvišjega zneska se lahko pobira od določenih vrst blaga, storitev in pravic.

22. člen

Trošarina se plača po vrednosti ali količini blaga ali v določenih zneskih.

Oblike in stopnje trošarine odreja ljudski odbor mest oziroma delavskih naselbin s potrditvijo višjega organa državne oblasti, in sicer v okviru uredbe vlade ljudske republike.

23. člen

Trošarino plača tisti, ki prinese ali proda blago za potrošnjo v območju zadevnega mesta oziroma delavske naselbine, oziroma tisti, ki uporabi pravico.

24. člen

Prodajna cena blaga oziroma storitev, od katerih se plača trošarina, se poveča samo v teh mestih oziroma naselbinah za znesek plačane trošarine.

5. Posebni krajevni prispevek

25. člen

V krajih (vaseh in manjših mestih) se lahko s posebnim obdavčenjem uvede posebni krajevni prispevek za izvedbo določenih nalog za napredek in dviganje materialnega in kulturnega življenja državljanov tega kraja.

Odlok o določitvi posebnega krajevnega prispevka izda krajevni ljudski odbor na podlagi sklepa zbora volivcev o posebnem obdavčenju.

Odlok o posebnem prispevku je obvezen za vse državljane zadevnega kraja. Ljudski odbor lahko po sklepu zbora volivcev posamezne državljane oprosti plačevanja posebnega prispevka.

Posebni krajevni prispevek se ne sme uvesti v breme državnih gospodarskih podjetij in ustanov.

26. člen

Posebni krajevni prispevek se pobira po celotnem dohodku, premoženju ali sploh po gospodarski moči državljanov oziroma njihovih gospodarstev, in sicer v mejah, ki jih sme določiti vlada ljudske republike.

III

DAVČNE OPROSTITVE IN OLAJŠAVE

27. člen

Oprostitve plačevanja davka se smejo uvajati samo z uredbo vlade FLRJ na podlagi in v mejah tega zakona.

Prav tako sme na podlagi in v mejah tega zakona vlada FLRJ z uredbo predpisati, v katerih pri-

merih in ob katerih pogojih se smejo priznati davčne olajšave.

28. člen

Za davek od prometa proizvodov se praviloma ne morejo dajati oprostitve in olajšave, razen če je to v korist izvedbe gospodarskega načrta.

29. člen

Dohodnine smejo biti oproščeni v celoti ali delno:

- a) najrevnejši sloji državljanov;
- b) določene vrste dohodkov v obliki socialnih podpor ali socialnega zavarovanja;
- c) celoten dohodek določenih ustanov in množičnih ljudskih organizacij;
- č) celoten dohodek tujih držav in njihovih predstavnikov ob pogoju vzajemnosti;
- d) dohodki od določenih premoženjskih objektov zaradi napredka določene gospodarske panoge;
- e) dohodki od avtorske pravice.

30. člen

Davka od dediščine, volil in daril smejo biti oproščeni:

- a) najbližji sorodniki zapustnika ali darovalca, če gre za žrtve vojne;
- b) revni sloji državljanov, če gre za premoženje manjše vrednosti;
- c) dediščine, volila in darila v korist države, ustanov (zadružbin) in množičnih ljudskih organizacij;
- č) običajna darila manjše vrednosti med sorodniki.

IV

POSTOPEK PRI ODMERI IN POBIRANJU DAVKA

31. člen

Organi za individualno odmero in pobiranje vseh vrst davkov, razen posebnega krajevnega prispevka in trošarine so okrajni in mestni izvršilni odbori, v katerih območju imajo davčni zavezanci svoje prebivališče, premoženje ali vire dohodkov, oziroma v katerih območju opravljajo promet, za odmero davka od dediščin in volil pa je pristojen okrajni ali mestni izvršilni odbor kraja, v katerem je umrli imel svoje bivališče.

Krajevni ljudski odbori so dolžni omogočiti, zagovarjati in pomagati pri pobiranju davka v svojem območju.

Za odmero posebnega krajevnega prispevka in trošarine je pristojen izvršilni odbor mestnega ljudskega odbora oziroma krajevni ljudski odbor, v katerega korist se pobirata.

Za odmero in pobiranje davka se smejo pri krajevnih in okrajnih ljudskih odborih ustanoviti davčne komisije. Organizacijo, sestav in poslovanje teh komisij predpiše vlada ljudske republike z uredbo v okviru splošnih načel, predpisanih od vlade FLRJ.

32. člen

Za odmero davka se ugotovi davčna osnova na podlagi poslovnih knjig ali po oceni pristojnih organov, kolikor ni davek odrejen v določenem znesku.

Vsak državljan je dolžan na poziv pristojnega organa dati potrebne podatke za odmero svojega ali tujega davka.

33. člen

Davek se pobira neposredno od davčnih zavezancev ali po drugih osebah, ki jim imajo kaj plačati. Te osebe jamčijo za plačilo davka.

34. člen

Davek se plača v gotovini ali z uporabo davčnih znamk ali davčnih vrednostnih papirjev.

35. člen

Davek se mora plačati v rokih, ki jih določi vlada FLRJ z uredbo.

Do odmere davka za tekoče leto se plačuje predujem.

Na zneske davkov in kazni, ki niso plačani v določenih rokih, se računajo redne ali kazenske obresti.

36. člen

Če se davek ne plača pravočasno, se sme izterjati prisilno.

Nepremičnine se smejo za izterjanje davka prodati samo po poprejšnji sodni odločbi.

Vlada FLRJ izda natančnejše določbe o prisilnem izterjevanju davka, s katerim uredi tudi višino stroškov izvršbe.

37. člen

Kontrolo in revizijo nad pravilnim izvajanjem določb tega zakona in na podlagi njega izdanih predpisov opravljajo finančni ministri ljudskih republik oziroma finančni minister FLRJ neposredno ali po izvršilnih odborih ljudskih odborov.

38. člen

Zoper vse prvostopne odločbe je dopustna pritožba na neposredno višji organ.

V
KAZENSKÉ DOLOČBE

39. člen

Kaznuje se z dvojným do petkratným zneskom zatajenega davka, a najmanj s 500 dinarji:

1. davčni zavezanec, ki zataji kak dohodek, premoženje ali promet, ali da neresnične ali nepopolne podatke z namenom, da se izogne plačilu davka v celoti ali deloma. Namen, izogniti se plačilu davka, se presoja pri pravnih osebah po namenu odgovornih uslužbencev oziroma se presoja po namenu staršine gospodarstva državljanov v tistih primerih, v katerih se gospodarstvo šteje za davčnega zavezanca;

2. kdor blago, katerega promet je oproščen davka ali za katerega je davek plačan po nižji stopnji, uporabi v drug namen, ne pa v namen, zaradi katerega je promet oproščen davka, oziroma zaradi katerega je plačan davek po nižji stopnji;

3. oseba, pri kateri se najde blago brez predpisanega znamenja ali potrdila, če je predpisano, da sta znamenje ali potrdilo dokaz o plačanem davku;

4. kdor pri opravljanju prometa ne uporabi davčne znamke ali davčnega vrednostnega papirja niti ne plača davka v gotovini v primerih, v katerih je predpisano, da se davek plača z uporabo davčnih znamk oziroma davčnih vrednostnih papirjev.

Poleg oseb iz prvega odstavka tega člena se kaznuje z denarno kaznijo do 100.000 dinarjev njihov zastopnik, če sam stori katero izmed dejanj, navedenih v prednjem odstavku, ali če sodeluje pri njih storitvi. Če dejanje iz prvega odstavka tega

člena stori zastopnik osebe, ki je pod skrbstvom ali pod roditeljsko oblastjo, se z določeno kaznijo kaznuje samo tak zastopnik.

V posebno hudih primerih se za dejanje iz prvega odstavka tega člena storilec kaznuje tudi z odvzemom prostosti do pet let.

V primerih, ki bodo določeni z uredbo vlade FLRJ, se bo kazen za davčno utajitev odmerila v odstotku utajenega davka glede na čas, za katerega je bil davek pozneje plačan, z omejitvijo, da kazen ne sme presegati petkratnega zneska utajenega davka.

40. člen

Kdor ponareja ali razpečuje ponarejene davčne znamke, davčne vrednostne papirje ali davčna znamenja, se kaznuje kot ponarejevalec denarja.

Kdor že uničene ali uporabljene davčne znamke, davčne vrednostne papirje ali davčna znamenja razpečuje, da bi se ponovno uporabile kot davčne vrednotnice, se kaznuje s kaznijo odvzema prostosti do enega leta in v denarju do 50.000 dinarjev.

Z isto kaznijo se kaznuje tudi poskus dejanj, navedenih v prednjih odstavkih.

41. člen

Kršitve drugih določb tega zakona, kakor tudi predpisov, izdanih na njegovi podlagi (davčne nerednosti), se kaznujejo v denarju do 50.000 dinarjev ali v odstotku od davka največ do 50.000 dinarjev, v hujših primerih pa v denarju do 200.000 dinarjev.

42. člen

Določbe o kaznih, ki so predpisane v tem zakonu, se ne uporabljajo za državna gospodarska podjetja, državne ustanove in državne urade.

Državni uslužbenci, ki prekršijo določbe tega zakona (davčne nerednosti), se kaznujejo v denarju do 20.000 dinarjev, v hujših primerih pa v denarju do 100.000 dinarjev.

Za ta dejanja (davčne nerednosti) državnih uslužbencev je pristojno disciplinsko sodišče.

43. člen

Za izrekanje kazni za davčne nerednosti so pristojni finančni poverjeniki okrajnih (mestnih) izvršilnih odborov. Zoper njihove odločbe je dopustna pritožba na neposredno višjega poverjenika oziroma na finančno ministrstvo ljudske republike.

44. člen

Za izrekanje kazni za dejanja iz 39. in 40. člena tega zakona so pristojna okrajna sodišča.

Poprejšnje poizvedbe o teh dejanjih opravljajo finančni poverjeniki okrajnih (mestnih) izvršilnih odborov, pristojnih za odmero davka.

VI

ZASTARANJE

45. člen

Pravica države do odmere davka in izrekanja kazni ter pravica do izterjanja davkov in kazni zastara v petih letih.

Pravica davčnega zavezanca do povračila davkov in kazni, ki jih ni bil dolžan plačati, zastara v petih letih.

Zastaranje se prekine z vsakim uradnim aktom pristojnega organa, ki se po predpisih da v vednost davčnemu zavezancu ali kaznovani osebi oziroma njunemu poroku.

46. člen

Država ima za izterjanje davka, obresti in kazni iz dohodkov in premoženja davčnega zavezanca oziroma poroka pet let prednostno pravico.

47. člen

Pravnomočno dokončani postopek za odmero davka se lahko obnovi, če se v treh letih izve za dejstva, iz katerih izhaja, da je bil davek nepravilno odmerjen, ta dejstva pa ob odmeri davka niso bila znana.

VII

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

48. člen

Ta zakon se bo uporabljal tudi pri odmeri dohodnine za leto 1946 zavezancem II. in IV. skupine iz 2. člena zakona o neposrednih davkih z dne 11. avgusta 1946. Izjemno plačajo državna gospodarska podjetja in ustanove neposredni in krajevni davek tudi za leto 1946 po določbah, ki so veljale do dne, ko je dobil veljavo ta zakon.

49. člen

Pri odmeri davka od dediščin in daril osebam, katerih taksna oziroma davčna zaveza je nastala v času do 31. decembra 1945, taksa oziroma davek pa nista bila odmerjena, se vzame za davčno osnovo vrednost dediščine oziroma darila na dan 1. januarja 1946. Če ni mogoče ugotoviti vrednosti na dan 1. januarja 1946, se ta ugotovi po vrednosti, ki jo je stvar imela v času od 1. januarja do 6. aprila 1941 po tečaju en stari jugoslovanski dinar za en dinar DFJ.

50. člen

Dokler ne bodo izdani novi predpisi o carinah, se bosta pri uvozu pobirala davek od prometa in državna trošarina po predpisih, ki so veljali do dne, ko je dobil ta zakon veljavo.

51. člen

Z dnem, ko dobi ta zakon veljavo, prenehajo veljati vse doslej priznane oprostitve po kakršnih koli predpisih, izvzemši po predpisih mednarodnih pogodb in po predpisih, izdanih od 1. januarja 1946 naprej.

52. člen

Davki, takse in trošarine, ki dospejo v plačilo, preden dobijo veljavo predpisi za izvajanje tega zakona, se bodo pobirali v zneskih in na način, kakor so se pobirali, dokler ni dobil veljave ta zakon.

53. člen

Vlada FLRJ je pooblaščen, da z uredbami predpiše natančnejše določbe za izvajanje tega zakona.

54. člen

Ta zakon se bo uporabljal od 1. januarja 1947, kolikor ni v njem drugače predpisano.

55. člen

Ta zakon začne veljati z dnem objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

U št. 730

Beograd dne 26. decembra 1946.

**Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine
Federativne ljudske republike Jugoslavije**

Sekretar:

Mile Peruničić l. r.

Predsednik:

dr. Ivan Ribar l. r.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vladi FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva izdaja vlada FLRJ na predlog predsednika Gospodarskega sveta vlade FLRJ

uredbo

o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev*

1. člen

Vsa podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, na katera se nanašajo uredba o določanju dobička rudarskih in industrijskih podjetij, uredba o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij, uredba o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij, so dolžna ves dobiček vplačevati in knjižiti na posebne bančne račune dobička pri Narodni banki. Prav tako morajo tudi operativni upravni voditelji teh podjetij vplačevati pri Narodni banki dobiček na posebne bančne račune.

Vsa razpolaganja v breme svojega dobička opravljajo podjetja oziroma operativni upravni voditelji s svojih bančnih računov dobička.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 106—765—46.

2. člen

Podjetja oziroma njihovi operativni upravni voditelji odprejo pri Narodni banki naslednje bančne račune dobička:

- a) za načrtni redni (predvideni, redni) dobiček;
- b) za načrtni presežek dobička (ekstra dobiček);
- c) za nadnačrtni (nepredvideni, izredni) dobiček.

3. člen

Podjetja položijo ob koncu vsakega meseca na ustrezen bančni račun dobička tretjino z načrtom predvidenega dobička za zadevno trimesečje.

Po preteku trimesečja se dobiček ugotovi in razporedi po posebnih predpisih.

Prav tako položijo podjetja ob koncu vsakega trimesečja na bančni račun dobička ves doseženi nadnačrtni dobiček.

Dokončno se dobiček ugotovi in razporedi ob koncu poslovnega leta.

4. člen

Dokler ne bodo posamezne poslovalnice Narodne banke mogle odpreti za vsako podjetje posebnega bančnega računa dobička v smislu 2. člena te uredbe, lahko finančni minister FLRJ odredi, da začasno in izjemno bančnih računov dobička ne odpirajo posamezna podjetja, temveč njihovi operativni upravni voditelji (uprave), in sicer tako, da imajo uprave pri Narodni banki zbiralne račune vseh svojih podjetij po vrstah bančnih računov iz 2. člena te uredbe.

Podjetja imajo pravico izdajati neposredno Narodni banki v mejah veljavnih predpisov o razdelitvi dobička naloge za izplačilo v breme posebnega

računa dobička svojega operativnega upravnega voditelja.

5. člen

Tekoči račun uprave za njeno redno poslovanje vodi Narodna banka v tisti računski podskupini, ki ustreza gospodarski panogi podjetja.

Bančne račune dobička iz 2. člena te uredbe vodi Narodna banka vsakega posebej.

6. člen

Uprave, ki imajo zbiralne račune dobička pri Narodni banki za vsa svoja podjetja, morajo za vsako podjetje voditi poseben račun dobička.

Prav tako vodijo podjetja v svojih knjigah ustrezne račune za popoln razvid vseh oblik dobička, ki so jih knjižila na zbiralen račun uprave.

7. člen

Narodna banka je dolžna, da z organizacijo računovodske službe omogoči finančnemu ministru FLRJ, da dobi potrebne podatke o vseh računih uprav, razdeljenih po vrstah dobička, kakor je to določeno v 2. členu te uredbe.

Finančno ministrstvo FLRJ in Narodna banka imata pravico vpogleda v račune dobička uprav in podjetij in kontrole nad njimi. Uradne osebe morajo za opravljanje te kontrole imeti pooblastilo.

8. člen

Natančnejša navodila za dokončno ugotavljanje in razdelitev dobička predpiše finančni minister FLRJ.

9. člen

Vlade ljudskih republik izdajo po načelih te uredbe predpise o bančnih računih državnih gospodarskih podjetij lokalnega pomena.

10. člen

Predpisi te uredbe se nanašajo tudi na tista podjetja, za katera se naknadno odredi obveznost vplačevanja in knjiženja dobička na posebne bančne račune dobička.

11. člen

Natančnejša navodila za izvajanje te uredbe izda finančni minister FLRJ.

12. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajati pa se bo začela 1. januarja 1946.

Beograd dne 31. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Predsednik
Gospodarskega sveta vlade FLRJ:
Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 11. člena uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev predpisujem

navodilo

za izvedbo uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev*

I. Otvoritev bančnih računov dobička

1. Da izkažejo podjetja celoten dobiček, odpro operativni upravni voditelji (uprave) po odredbi ministra za finance FLRJ IV št. 44 z dne 10. januarja 1947 zbiralne bančne račune dobička podjetij pod svojim vodstvom pri poslovalnici Narodne banke (poslovne enote), pri katerih imajo svoj redni tekoči račun.

2. Zbiralni računi dobička podjetij pod vodstvom iste uprave se odpro za vsako vrsto dobička, in sicer:

- a) za načrtni redni (predvideni, redni) dobiček (skrajšano: redni dobiček);
- b) za načrtni presežek dobička — ekstra dobiček (skrajšano: presežek dobička);
- c) za nadnačrtni (nepredvideni, izredni) dobiček (skrajšano: nadnačrtni dobiček).

Računi pod točko b) se odpro samo za rudarska in industrijska podjetja.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 50/6—47.

3. Poleg računov iz 2. točke tega navodila morajo odpreti uprave pri isti poslovalnici (poslovni enoti) Narodne banke poseben račun dobička za dobiček, ki pripada njim.

Na ta račun se knjiži:

a) za uprave državnih rudarskih in industrijskih podjetij del presežka dobička (ekstra dobiček), ki se po prvem odstavku 6. člena uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih knjiži na bančni račun dobička uprave;

b) za operativne upravne voditelje državnih trgovskih podjetij razlika med maksimalno in individualno določeno stopnjo po petem odstavku 6. člena uredbe o stroških trgovine na debelo in na drobno;

c) za operativne upravne voditelje državnih gostinskih podjetij del rednega dobička, ki se po 6. členu uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij knjiži na bančni račun dobička operativnih upravnih voditeljev; in

č) za operativne upravne voditelje državnih gradbenih podjetij del predvidenega dobička, ki se po 3. členu uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij, knjiži na bančni račun dobička operativnega upravnega voditelja.

4. Zadevna poslovalnica (poslovna enota) Narodne banke obvesti operativnega upravnega voditelja o številki, pod katero bo vodila vsakega izmed spredaj navedenih bančnih računov dobička.

5. Operativni upravni voditelj mora takoj po odprtvi zbiralnih računov dobička podjetij obvestiti vsa podjetja pod svojo upravo, pri kateri po-

slovalnici (poslovni enoti). Narodne banke se vodi zbiralni račun dobička, ter sporoči številke računov, na katerih se vodijo posamezne vrste dobička.

II. Vplačilo dobička

6. Podjetja morajo vsaj do 27. v mesecu vplačati tretjino po načrtu predvidenega dobička za zadevno trimesečje na ustrezni zbiralni račun dobička svojega operativnega upravnega voditelja. Podjetja, ki delajo sezonsko, ali podjetja, pri katerih se proizvodjalni proces ne razvija enakomerno v vseh trimesečjih (opekarne, gradbena podjetja), imajo lahko v posameznih trimesečnih načrtih načrtno izgubo, oziroma nimajo dobička. Taka podjetja v zadevnem trimesečju ne knjižijo dobička na bančni račun dobička.

Gradbena podjetja dajo ob koncu vsakega trimesečja na ustrezni bančni račun po načrtu predvideni dobiček za zadevno trimesečje, in sicer za vse tiste objekte, ki so dograjeni, kolavdirani in za katere je bila določena višina skupne lastne cene vsaj mesec dni pred koncem zadevnega trimesečja. Dobiček od del, končanih v zadnjem mesecu zadevnega trimesečja, se izkaže v naslednjem trimesečju.

7. Ob koncu vsakega trimesečja mora podjetje vplačati na bančni račun dobička podjetja ves doseženi (proizvedeni) nadnačrtni (nepredvideni, izredni) dobiček. Kot doseženi dobiček je razumeti dobiček, ki je obračunan po veljavnih predpisih, ne glede na to, ali je s prodajo izdelkov vnovčen ali ne.

8. Vplačuje se z virmanom in ne z gotovino. Ko podjetje da nalog, mora posebej navesti zneske, ki se morajo knjižiti na bančni račun rednega do-

bička, na bančni račun presežka dobička in na bančni račun nadnačrtnega dobička, ter navesti številko računa in poslovalnico (poslovno enoto) Narodne banke, pri kateri se vodijo zbiralni računi dobička podjetja in operativnega upravnega voditelja.

9. Za izvršena vplačila obremenijo podjetje pristojno upravo na kontih 1511—1513 normalnega kontnega načrta za proizvajalna oziroma trgovska podjetja ter odpre za vsako vrsto dobička poseben konto z označbo vrste dobička.

10. Po 6. členu uredbe morajo operativni upravni voditelji, ki imajo za podjetje pod svojo upravo zbiralne račune dobička pri Narodni banki, voditi za vsako podjetje poseben konto dobička. Ti konti se vodijo med konti skupine 181 normalnega kontnega načrta za proizvajalna oziroma trgovska podjetja, in sicer poseben konto za vsako vrsto dobička. Na teh kontih se knjižijo vsa vplačila in izplačila.

11. Terjatve vodijo operativni upravni voditelji na zbiralnih bančnih računih dobička pri Narodni banki kot konte 1101—1103, račun dobička, ki jim pripada, pa na kontu 1104 normalnega kontnega načrta, t. j. ločeno od svojega rednega računa pri Narodni banki.

III. Razpolaganje z zbiralnimi bančnimi računi dobička

12. Z zbiralnimi računi dobička imajo pravico razpolagati samo podjetja, ki so vplačevala na zbiralni račun dobička podjetja, in sicer v mejah svojih vplačil in odprtega akreditiva. Ko podjetje daje dispozicije, mora navesti številko računa, s katerega odreja izplačilo.

13. Izplačila po 12. točki tega navodila se izvršujejo s pridržkom, da so pravilna, in je Narodna banka upravičena, da po nalogu operativnega upravnega voditelja brez poprejšnje privolitve podjetja stornira izplačilo v breme rednega računa podjetja, če je podjetje disponiralo z večjim zneskom, kot ga je vplačalo. O vseh takih primerih mora Narodna banka obvestiti pristojno kontrolno komisijo.

14. Podjetje vknjiži zneske, ki jih dvigne z zbiralnih bančnih računov dobička, v korist zadevnih kontov 1511—1513 ter na ta način zmanjša terjatve za prej izvršena vplačila.

IV. Druge določbe

15. Narodna banka mora o vsaki spremembi na zbiralnem bančnem računu podjetja obvestiti operativnega upravnega voditelja podjetja, na katerega ime se glasi račun.

16. Bančne račune dobička zaključi Narodna banka polletno ter pošlje en izvod pristojnemu operativnemu upravnemu voditelju.

17. Za poslovanje z bančnimi računi dobička ne računa Narodna banka niti stroškov niti provizije. Prav tako tudi ne računa nobene provizije za akreditive po 12. točki tega navodila.

18. Vplačila na bančne račune dobička veljajo do končnega obračuna ob koncu poslovnega leta kot akontacije. V bilancah podjetja se torej vodijo redno na aktivni strani, v bilancah operativnih upravnih voditeljev pa na aktivni (konti 1101—1103, 1104, 151) oziroma na pasivni strani (konto 181) normalnega kontnega načrta. Ti zneski se likvidirajo šele po končanem obračunu na podlagi natančnejših določb, ki bodo izdane.

19. Dokler podjetja, oziroma operativni upravni voditelji, ki imajo v svojih kontnih načrtih konte 1101—1103, 1104, 1511—1513, 151, 181 zavzete, ne preidejo na nov kontni načrt, lahko vodijo navedene konte na drugih številkah istega razreda, paziti pa morajo, da ime skupine ustreza naravi posla.

20. Narodna banka mora poslati ministrstvu za finance FLRJ po preteku meseca, in sicer do 10. v prihodnjem mesecu, pregled vplačil in izplačil na bančnih računih dobička, in sicer: po vrstah dobička, po gospodarskih panogah in po operativnih upravnih voditeljih.

21. Narodna banka obvesti ministrstvo za finance FLRJ o vseh nepravilnostih v delu podjetja glede vplačil, disponiranja in evidentiranja dobička, prav tako pa tudi v delu operativnih upravnih voditeljev. Pristojna ministrstva za finance in Narodna banka organizirajo nadzorstvo nad poslovanjem podjetij in operativnih upravnih voditeljev z bančnimi načuni dobička po posebnih odposlancih. Ti odposlanci morajo imeti pooblastilo ministrstva za finance oziroma Narodne banke.

22. To navodilo velja od dneva objave, izvaja pa se od 1. januarja 1947.

II št. 150

Beograd dne 14. januarja 1947.

Zast. ministra za finance
minister za industrijo:

Boriš Kidrič l. r.

V 8. točki 34. člena finančnega zakona za proračunsko dobo julij—december 1945 je predpisano, da so državni uradi, ustanove in podjetja dolžna vsako plačilo za nabave dela in storitev, ki znaša nad 5000 dinarjev, plačati z virmanom v korist upnikovemu računu pri Poštni hranilnici ali pri kakem drugem javnopravnem denarnem zavodu ter da so upniki dolžni odpreti račune pri teh kreditnih ustanovah. Zaradi pravilne rabe tega predpisa predpisujem na podlagi 44. člena finančnega zakona

navodilo

za izvajanje obveznosti gospodarskih podjetij, da morajo odpreti račune pri javnopravnih denarnih zavodih*

1. Vsako gospodarsko podjetje, državno, združeno ali zasebno, je dolžno v enem mesecu po objavi tega navodila odpreti svoj čekovni račun, žiro ali tekoči račun bodisi pri Poštni hranilnici ali pri kakem drugem javnopravnem denarnem zavodu oziroma pri njihovih podružnicah, ako ga še nima.

2. Gospodarska podjetja odprejo te račune praviloma pri tistih javnopravnih denarnih zavodih, ki so specializirani za delo v tisti gospodarski panogi, kateri pripada podjetje. Po pravilu torej odprejo svoje račune:

* Obj. v Ur. listu DFJ št. 61—579/45.

industrijska in zvezna trgovska podjetja pri Industrijski banki Jugoslavije;

kmetijska in zadružna podjetja pri Privilegirani agrarni banki;

obrtna podjetja pri Obrtni banki;

vsa druga trgovska in prometna podjetja pri federalni (gospodarski) banki svoje federalne enote.

Če je podjetje zelo oddaljeno od poslovalnice take javnopravne banke, ki je specializirana v njegovi stroki, sme odpreti račun pri najbližji poslovalnici kake druge javnopravne ustanove, kakor je na primer podružnica federalne (gospodarske) banke, Industrijske banke Jugoslavije, Državne hipotekarne banke, Poštne hranilnice ali mestne oziroma krajevne hranilnice.

3. Vsa gospodarska podjetja so dolžna v svojih računih in drugih pismih navajati javnopravni zavod, pri katerem imajo račun.

4. Obveznega odpiranja računov so oproščena vsa gospodarska podjetja, ki po 4. členu zakona o enotnem računovodstvu (Uradni list FLRJ št. 94 z dne 22. novembra 1946) niso dolžna voditi poslovnih knjig.*

5. Ministrstva, okrožni in mestni narodni odbori, državna podjetja in ustanove ter podjetja in ustanove narodnih odborov ne smejo izplačati računov na zneske nad 5000 dinarjev takim upnikom, ki nimajo odprtega računa pri kakem javnopravnem denarnem zavodu, dokler ga ne odprejo, pa tudi tedaj izključno le v virmanom. Izjeme veljajo v primerih, določenih v 2. odstavku 8. točke v 34. členu omenjenega finančnega zakona.

* Spremenjeno po navodilu v Ur. listu FLRJ št. 6/47.

6. Vsak prekršek tega navodila se kaznuje z
denarno kaznijo do 20.000 dinarjev.*

VIII št. 5088

Beograd dne 11. avgusta 1945.

Finančni minister:

Sr. Žujović l. r.*

* Spremenjeno po navodilu v Ur. listu FLRJ št. 61/48.

Na podlagi 4. člena uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev izdajam

odredbo

o začasnem knjiženju dobička državnih gospodarskih podjetij na zbiralne račune njihovih operativnih upravnih voditeljev (uprav)*

I. Operativni upravni voditelji (uprave) odpro pri poslovalnicah (poslovnih enotah) Narodne banke na svojem sedežu zbiralne račune po vrstah dobička (2. člen uredbe), na katerih se začasno knjiži dobiček vseh podjetij, ki so pod njihovim vodstvom.

Operativni upravni voditelji knjižijo dobiček, ki jim pripada, na posebnih bančnih računih dobička.

II. Zbiralni računi se odpro:

1. za načrtni redni (predvideni, redni) dobiček,
2. za načrtni presežek dobička (ekstra dobiček),
3. za nadnačrtni (nepredvideni, izredni) dobiček.

Za načrtni presežek dobička (ekstra dobiček) se odpro posebni računi samo za rudarska in industrijska podjetja.

III. Da bi se pravilno izvajala določba drugega odstavka 4. člena uredbe, morajo operativni

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 5—40/47.

upravni voditelji (uprave) odpreti za vsako trimesečje in za vsako podjetje akreditiv pri poslovalnici (poslovni enoti) Narodne banke, pri kateri se vodijo zbiralni računi dobička, v korist podjetij, ki so pod njihovim vodstvom. Znesek akreditiva obsega neizrabljene zneske, s katerimi je bilo podjetje upravičeno razpolagati v preteklih trimesečjih, in načrtni znesek dobička v trimesečju, za katerega se izda akreditiv.

Podjetje je upravičeno, da v mejah akreditiva izdaja Narodni banki plačilne naloge, vendar le v mejah dejansko vplačanih zneskov, ki pripadajo podjetju.

IV. Ko se določa višina akreditiva, lahko operativni upravni voditelj omeji zneske, ki jih sme podjetje uporabiti za sklad vodstva in za del dobička, s katerim podjetje prosto razpolaga izven predpisanega načrta, na 75% vsote:

a) ostankov zneskov, ki so bili vplačani v prejšnjih trimesečjih v prvi in drugi namen, ker niso bili izrabljeni do konca zadnjega trimesečja, in

b) zneskov, ki se bodo po načrtu vplačali za vsakega teh dveh namenov v trimesečju, za katerega se daje akreditiv.

V. Če se akreditiv ne odpre pravočasno ali pa se odpre akreditiv in izda nalog v nasprotju s predpisi te odredbe, je to disciplinski prekršek odgovornega uslužbenca v operativnem upravnem vodstvu oziroma ravnatelja in vodje računovodstva podjetja.

VI. Dobički, ki se nanašajo na zbiralne račune dobička, se vključijo pri administrativnem upravnem voditelju (upravi) in v podjetju po predpisih navodila za izvrševanje uredbe o bančnih

računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev.

VII. Računi se morajo takoj odpreti.

VIII. Ta odredba začne veljati, ko se objavi v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«, izvajala pa se bo od 1. januarja 1947.

II št. 44

- Beograd dne 10. januarja 1947.

Zast. ministra za finance
minister za industrijo:

Boris Kidrič l. r.

Na podlagi 9. člena uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev z dne 31. decembra 1943 (Uradni list FLRJ št. 106/765 z dne 31. decembra 1946) izdaja vlada Ljudske republike Slovenije

uredbo

o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij lokalnega pomena in njihovih operativnih upravnih voditeljev*

1. člen

Državna gospodarska podjetja lokalnega pomena, za katera bodo pristojni državni organi izdali predpise o dobičku in razdelitvi dobička, morajo ves dobiček vplačevati in knjižiti na posebne bančne račune dobička pri Denarnem zavodu Slovenije, centrali Narodne banke FLRJ za Ljudsko republiko Slovenijo oziroma pri njegovih poslovalnicah. Denarni zavod Slovenije pa lahko, dokler ne ustanovi svojih poslovalnic po vseh okrajih LRS, pooblasti za začasno opravljanje teh poslov tudi državna lokalna kreditna podjetja (20. člen zakona o ureditvi in delovanju kreditnega sistema z dne 21. avgusta 1946).

Prav tako morajo tudi operativni upravni voditelji (izvršilni odbori ali lokalne uprave) navedenih državnih gospodarskih podjetij lokalnega pomena vplačevati in knjižiti svoj dobiček pri Denarnem

* Obj. v Ur. listu LRS št. 5—24/47.

zavodu Slovenije oziroma pri njegovih poslovalnicah ali pooblaščenih državnih lokalnih kreditnih podjetjih na posebne bančne račune.

Vsa razpolaganja v breme svojega dobička opravljajo podjetja oziroma njihovi operativni upravni voditelji s svojih bančnih računov dobička.

2. člen

Podjetja oziroma njihovi operativni upravni voditelji odprejo pri kreditnih podjetjih, navedenih v 1. členu, naslednje bančne račune dobička:

- a) za načrtni redni (predvideni, redni) dobiček,
- b) za načrtni presežek dobička (ekstra dobiček) in
- c) za nadnačrtni (nepredvideni, izredni) dobiček.

Za načrtni presežek dobička (ekstra dobiček) se bodo odpirali posebni računi samo za rudarska in industrijska podjetja lokalnega pomena.

3. člen

Podjetja položijo ob koncu vsakega meseca na ustrezni bančni račun dobička tretjino z načrtom predvidenega dobička za zadevno trimesečje.

Po preteku trimesečja se dobiček ugotovi in razporedi po posebnih predpisih.

Prav tako položijo podjetja ob koncu vsakega trimesečja na bančni račun dobička ves doseženi nadnačrtni dobiček.

Dokončno se dobiček ugotovi in razporedi ob koncu poslovnega leta.

4. člen

Dokler ne bodo izdani predpisi o ugotavljanju in razdelitvi dobička za vsa podjetja iz 1. člena te

uredbe, nalagajo podjetja začasno ves dobiček na račun, ki je bil odprt za načrtni dobiček. Dokončno bo razdeljen dobiček na druge račune dobička po objavi teh predpisov.

Del dobička, ki bo predviden za samostojno razpolaganje podjetja, se začasno določi v višini 10% vsega dobička.

5. člen

Dokler ne bodo kreditna podjetja, navedena v 1. členu, mogla odpreti za vsako državno gospodarsko podjetje posebnega računa dobička po 2. členu te uredbe, morajo operativni upravni voditelji začasno odpreti bančne račune za podjetja lokalnega pomena, in sicer tako, da imajo pri navedenih kreditnih podjetjih zbiralne račune vseh svojih podjetij po vrstah bančnih računov iz 2. člena te uredbe.

Podjetja imajo pravico izdajati neposredno tem kreditnim podjetjem v mejah veljavnih predpisov o razdelitvi dobička naloge za izplačilo v breme posebnega računa dobička svojega operativnega upravnega voditelja.

6. člen

Tekoči račun operativnega upravnega voditelja za njegovo redno poslovanje vodi kreditno podjetje v tisti računski podskupini, ki ustreza gospodarski panogi podjetja.

Bančne račune dobička iz 2. člena te uredbe vodijo kreditna podjetja vsakega posebej.

7. člen

Operativni upravni voditelji, ki imajo zbiralne račune dobička pri kreditnem podjetju za vsa svoja

podjetja, morajo za vsako podjetje voditi poseben račun dobička.

Prav tako vodijo podjetja v svojih knjigah ustrezne račune za popoln razvid vseh oblik dobička, ki so jih knjižila na zbiralni račun operativnega upravnega voditelja.

8. člen

Kreditna podjetja, navedena v 1. členu, so dolžna, da z organizacijo računovodske službe omogočijo ministrstvu za finance LRS, da dobi potrebne podatke o vseh računih operativnih upravnih voditeljev, razdeljenih po vrstah dobička, kakor je to določeno v 2. členu te uredbe.

Državna lokalna kreditna podjetja, ki imajo pooblastilo iz 1. člena, so glede vodstva v 2. členu navedenih računov podrejena Denarnemu zavodu Slovenije, centrali Narodne banke FLRJ za LRS, in se morajo ravnati po njegovih navodilih.

Ministrstvo za finance LRS in Denarni zavod Slovenije, centrala Narodne banke FLRJ za LRS, imata pravico vpogleda v račun dobička operativnih upravnih voditeljev in podjetij in kontrole nad njimi. Uradne osebe morajo za opravljanje te kontrole imeti pooblastilo.

9. člen

Natančnejša navodila za dokončno ugotavljanje in razdeljevanje dobička predpiše minister za finance LRS.

10. člen

Predpisi te uredbe se nanašajo tudi na tista podjetja, za katera se bo naknadno odredila obveznost vplačevanja in knjiženja dobička na posebne bančne račune dobička.

11. člen

Podrobnejša navodila za izvajanje te uredbe izda minister za finance LRS.

12. člen

Ta uredba velja od dneva objave; izvaja pa se od 1. januarja 1947.

Ljubljana dne 20. januarja 1947.

Minister za finance LRS: Predsednik vlade LRS:
Polič Zoran l. r. Marinko Miha l. r.

4. RAZGLASITEV UDARNIKOV

Na predlog glavnega odbora Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Jugoslavije, da bi se enotno določalo merilo in način za doseg naziva udarnika, izdaja zvezna načrtna komisija

pravilnik

o načinu in pogojih za razglasitev udarnikov v podjetjih in ustanovah*

1. člen

Naziv udarnika je časten naziv, ki se podeljuje delavcem in nameščencem kot priznanje za njihove goreče napore pri obnovi in gospodarski izgradnji države.

2. člen

Udarnike razglasi uprava podjetja ali ustanove. Razglasitev udarnikov se izvrši s posebno objavo sporazumno s sindikalno organizacijo, a kjer te ni, pa sporazumno z delavskimi zaupniki.

3. člen

Naziv udarnika se podeljuje delavcem in nameščencem:

a) ki se individualno ali kolektivno udeležijo delovne tekme in v osemurnem delavniku v teku treh mesecev sistematično prekoračijo najmanj za 20% normo, kjer je določena, kjer pa ni določena, pa obstoječe ali običajne norme ob dobri kakovosti izdelka najmanj za 30%;

* Obj. v Ur. listu FLRJ/št. 33—221/46.

b) ki izpolnijo, toda ne prekoračijo norme in proizvodne naloge, pa med tekmovanjem dosežejo prihranke pri materialu, gorivu, mazivu in podobnem najmanj za 10% ob pogoju, da prihranki ne gredo v škodo kakovosti proizvodnje, strojev, orodja itd.;

c) ki s svojimi predlogi in iznajdbami racionalizirajo in pospešujejo proizvodnjo in podjetju ali ustanovi prinašajo materialno korist.

4. člen

Podeljeni naziv udarnika traja tri mesece od dne razglasitve. Naziv udarnika odvzame uprava podjetja ali ustanove po svoji uradni dolžnosti spoznamo ali na predlog sindikalne organizacije oziroma zaupnikov, če udarnik ne izpolnjuje pogojev iz 3. člena tega pravilnika in če s svojim vedenjem ruši ugled naziva udarnika.

5. člen

Uprave podjetij smejo po svoji preudarnosti ali na predlog sindikalne podružnice predložiti pristojnim ministrstvom za denarno nagrado tiste udarnike, ki so se posebno odlikovali pri izpolnjevanju pogojev iz 3. člena.

6. člen

Za udarnike se uvaja dopolnilna preskrba z živili, obleko, obutvijo, s kurjavo in drugimi življenjskimi potrebščinami po navodilu ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ.

7. člen

Za udarnike se izdajo udarniške karte, ki jih dodeljuje uprava podjetja ali ustanove.

8. člen

Udarniki imajo na podlagi udarniške karte pravico do nakupa železniških, ladijskih in avtomobilskih kart, gledaliških, kinematografskih in podobnih vstopnic, ne da bi čakali v vrsti, pravico do takojšnjega pregleda in sprejema v bolnišnicah in drugih zdravstvenih ustanovah.

9. člen

Vsi doslej podeljeni nazivi udarnika se morajo prilagoditi temu pravilniku.

10. člen

Ta pravilnik velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

Št. 25

Beograd dne 16. aprila 1946.

Predsednik zvezne načrtne komisije:

A. Hebrang l. r.

Obrazložitev

**k pravilniku o načinu in pogojih za razglasitev
udarnikov v podjetjih in ustanovah št. 25 z dne
16. aprila 1946***

Na podlagi pravilnika o načinu in pogojih za razglasitev udarnikov v podjetjih in ustanovah z dne 16. aprila 1946 dajem tole

obrazložitev:

Pravilnik o načinu in pogojih za razglasitev udarnikov v podjetjih in ustanovah se v vsem uporablja tudi za tiste mladince, ki so na prostovoljnem delu pri graditvi mladinske proge Brčko—Banovići in pri drugih splošnokoristnih delih, s tem, da morajo v določenem delovnem času — v najmanj dveh mesecih — sistematično prekoračiti normo v višini, ki je določena v točki a) in 3. členu omenjenega pravilnika, ali pa izpolniti pogoje iz točk b) in c) istega člena.

Vsem mladincem z mladinske proge Brčko—Banovići in pri drugih splošnokoristnih delih, ki jim je bil do sedaj podeljen naziv udarnika, se izdajo udarniške nakaznice, da lahko uporabljajo pravice, določene v 6. členu omenjenega pravilnika, če izpolnjujejo pogoje, določene s 1. odstavkom tega pojasnila.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 79—565/46.

Podelitev naziva udarnika se razglasi v skladu s 30. členom pravilnika o delovnih brigadah, ki ga je predpisal osrednji svet Ljudske mladine Jugoslavije.

Št. 6163

Beograd dne 25. septembra 1946.

Predsednik
zvezne načrtne komisije:

A. Hebrang l. r.

Approved For Release 2009/07/07 : CIA-RDP83-00415R008000010003-1

**Gozdno in kmetijsko
gospodarstvo**

Approved For Release 2009/07/07 : CIA-RDP83-00415R008000010003-1

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vlade FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva predpisuje vlada FLRJ na predlog ministra za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ

uredbo
o organizaciji gozdarstva*

I. Organi gozdarske službe

1. člen

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ ima v vsej Federativni ljudski republiki Jugoslaviji splošno vodstvo gozdarske službe. Poleg tega opravlja druge zadeve gozdarstva, ki spadajo v zvezno pristojnost. Zlasti pripravlja splošni državni načrt za zasaditev, gojitev, ureditev in izkoriščanje gozdov ter načrt za zgraditev gozdnih prometnih sredstev in gozdnih industrijskih naprav, nadzira izvajanje teh načrtov ter neposredno upravlja gozdna gospodarstva splošnega državnega pomena in gozdne industrijske naprave, ki so v sestavi teh gospodarstev.

2. člen

Za operativno upravno vodstvo gozdnih** gospodarstev splošnega državnega pomena se ustanovi pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo zvezna uprava gozdnih gospodarstev.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 106—773/46.

** Popravljen po popravku v Ur. listu št. 6—47.

3. člen

Gozdarsko službo v ljudskih republikah vodijo ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo oziroma ministrstva za gozdarstvo ljudskih republik.

V pristojnost teh ministrstev spada:

- a) vodstvo vseh organov gozdne službe v ljudski republiki;
- b) neposredno upravljanje gozdnih gospodarstev republiškega pomena in gozdnih industrijskih naprav, ki so v sestavi teh gospodarstev;
- c) dajanje smernic in načel ljudskim odborom za upravljanje gozdov in gozdnih gospodarstev, ki so pod njihovo upravo;
- č) nadzorstvo nad vsemi organi gozdarske službe v ljudski republiki.

4. člen

Na področju gozdarstva vodijo ljudski odbori neposredno te zadeve:

1. upravljajo gozdna gospodarstva lokalnega pomena;
2. upravljajo podjetja lesne industrije lokalnega pomena v sestavi vaških gospodarstev;
3. skrbijo za pogozdovanje goličav, melioracijo gozdov in gozdnega zemljišča, ureditev hudournikov, kolikor tega ne delajo gozdna gospodarstva republiškega ali zveznega pomena;
4. skrbijo, da se zadosti vsem ljudskim potrebam po gozdnih proizvodih (drva in tehnični les, gozdna semena in plodovi, gozdna paša, stelja in protje itd.), in sicer predvsem iz zasebnih in združenih gozdov in gozdov, ki so pod njihovo neposredno upravo, potem pa tudi iz državnih gozdov, ki so v sestavi republiških gozdnih gospodarstev, s katerimi sklenejo pogodbe;

5. nadzirajo nedržavne gozdove in gozdna zemljišča;

6. skrbijo za pašo, nabiranje žira in za izkoriščanje postranskih gozdnih proizvodov v gozdovih;

7. skrbijo, da se obvarujejo gozdovi škode in da se gozdovi in gozdna zemljišča ne izkoriščajo neupravičeno ali nepravilno;

8. vršijo propagando za zasaditev in varstvo gozdov ter za racionalno izkoriščanje gozdnih proizvodov in za varčevanje z lesom.

5. člen

Pod neposredno upravo ljudskih odborov spadajo državni gozdovi lokalnega pomena. Za take veljajo gozdovi, ki so v neposredni bližini naselbin in imajo izključno ali pretežno nalogo, zadostiti ljudskim potrebam, ki pa se zaradi boljše arondacije republiških ali splošnih državnih gozdnih gospodarstev po svoji velikosti in legi ne morejo vključiti v sestav republiških in splošnih državnih gozdnih gospodarstev.

Pod neposredno upravo ljudskih odborov spadajo tudi tisti gozdovi in gozdna zemljišča, katerim proizvodnja lesa ni glavni namen, temveč so namenjena za počivališče ali za okras (naravni parki), ali za varstvo zemljišč v samem gozdu ali izven njega, kakor tudi gozdovi in gozdna zemljišča, ki se morajo ameliorirati ali pa dogozditi.

Krajevne gozdove lahko unpravljajo ljudski odbori neposredno, ne da bi ustanavljali gozdna gospodarstva.

6. člen

Kateri gozdovi sestavljajo gozdna gospodarstva republiškega pomena, kateri pa gozdna gospodar-

stva lokalnega pomena, odredi po predpisih ljudske republike prezidij ljudske skupščine republike.

Vlada FLRJ odloči, kateri gozdovi ostanejo v sestavu kmetijskih gospodarstev splošnega državnega pomena, vlada ljudske republike pa odloči, kateri gozdovi ostanejo v sestavu kmetijskih gospodarstev republiškega in lokalnega pomena.

7. člen

Ljudske republike določijo s svojimi predpisi v skladu s splošnim zakonom o ljudskih odborih, katere izmed zadev iz 4. člena te uredbe spadajo v pristojnost okrožnih in katere v pristojnost okrajnih oziroma krajevnih ljudskih odborov, kakor tudi dolžnosti ljudskih odborov na področju gozdarstva.

8. člen

Nadzorstvo nad nedržavnimi gozdovi in gozdni-
mi zemljišči obsega:

a) nadzorstvo nad pravilnim izkoriščanjem gozdov, da se sekajo samo zreli gozdovi, da se gozdovi pravilno negujejo, da se poseke takoj pogozdijo, stare poseke in goličave pa v določenem roku; da se gozdovi ne krčijo brez dovoljenja, da se gozdna zemljišča, ki so pod prepovedjo, ne uporabljajo za pašo, nabiranje stelje in smukanje listja;

b) skrb, da se ukrepe vse potrebno za varstvo gozdov in gozdnega zemljišča, kakor n. pr.: da se varujejo pred napadi žuželk in gljiv, da se varujejo pred škodami inustošenjem, da se spoštujejo predpisi o kurjenju ognja in uredi služba za varstvo pred požarom, da se zasadijo in vzdržujejo pasovi za varstvo pred vetrom, uredi izkoriščanje postranskih gozdnih proizvodov, zemljišča zavarujejo pred usajanjem, izpiranjem in odnašanjem po vetru;

- c) ureditev izvoza gozdnih proizvodov iz gozdov in odločanje o zasilnih poteh;
- č) določanje gospodarskih nalog v okviru gospodarskega načrta in nadzorstvo nad njihovim izvajanjem;
- d) razvid o posekanem lesu.

II. Gozdna gospodarstva

9. člen

Gospodarski organi za neposredno upravljanje gozdov so gozdna gospodarstva, ki so lahko:

- a) zvezna gozdna gospodarstva,
 - b) republiška gozdna gospodarstva in
 - c) gozdna gospodarstva krajevnega pomena.
- Gozdna gospodarstva so državna gospodarska podjetja, ki se ustanavljajo po predpisih splošnega zakona o državnih gospodarskih podjetjih.

10. člen

Za splošno ljudsko premoženje, ki se da v upravo gozdnim gospodarstvom, se štejejo tile gozdovi in gozdna zemljišča:

- a) gozdovi in gozdna zemljišča bivšega Državnega gozdnega erarja;
- b) bivši banovinski, okrajni, občinski, mestni in vaški gozdovi in gozdna zemljišča;
- c) razlaščeni in zaplenjeni gozdovi in gozdna zemljišča, ki se ne razdele ali zamenjajo;
- č) državna zemljišča, glede katerih se ugotovi, da imajo značaj gozdnih zemljišč.

11. člen

Kot osnovna sredstva pridejo v gozdno gospodarstvo lokalnega pomena državni gozdovi krajev-

nega pomena (prvi odstavek 5. člena) in gozdne industrijske naprave, ki so dane v upravo ljudskemu odboru.

12. člen

Gozdna gospodarstva praviloma lahko ustanovijo okrajni in mestni ljudski odbori, po odločbi vlade ljudske republike pa tudi oblastni in okrožni ljudski odbori.

13. člen

Gozdnemu gospodarstvu kot gospodarskemu podjetju načeljuje ravnatelj.

14. člen

V področje gozdnega gospodarstva spadajo predvsem naslednje zadeve:

a) sodelovanje s federalnim uradom za taksacijo glede vsega, kar se tiče ureditve gozdov;

b) sestavljanje predloga načrta, predvsem za ureditev gozdne posesti (ugotavljanje višine in vrste predvidenih dohodkov), zasaditev in nego gozdov, melioracije in povezavo gozdnih zemljišč; za gozdno proizvodnjo, razdelitev proizvodov v lokalnem preskrbovanju, izgraditev, obnovo in vzdrževanje gozdnih industrijskih naprav, prometnih sredstev in zgradb, načrta lastnih potreb in finančnega poslovanja;

c) izvajanja gospodarskega načrta gozdnega gospodarstva, ki obsega zlasti naslednje:

izkoriščanje glavnih gozdnih proizvodov s sekanjem dreves in izdelovanjem gozdnih sortimentov, njih izvoz iz gozda, dovoz do komunikacij in prevoz po komunikacijah za nadaljnje predelovanje v napravah tega gozdnega gospodarstva ali prodajo gozdnih sortimentov;

izkoriščanje postranskih gozdnih proizvodov, njih zbiranje, izvoz iz gozda, dovoz in prevoz zaradi predelave, uporabe ali prodaje;

izkoriščanje glavnih in postranskih gozdnih proizvodov z njih prodajo v primarnem stanju v gozdu, predvsem za lokalno preskrbo prebivalstva;

predelovanje tehničnega lesa lastne proizvodnje in drugega porekla v gozdnih industrijskih napravah, ki jih upravlja to gozdno gospodarstvo;

prodajo proizvodov lastne lesne industrije;

obnovo, izgraditev, vzdrževanje lesnih industrijskih naprav;

izgraditev, obnovo in vzdrževanje gozdnih prometnih sredstev in objektov;

gradnjo, obnovo in vzdrževanje zgradb;

pogozdovanje posek in goličav, nego sestojev in vzdrževanje gozdnih drevesnic;

melioracijo gozdnih zemljišč;

uresničenje dohodkov in izdatkov v okviru finančnega načrta gozdnega gospodarstva;

č) razvid količine in vrednosti proizvodov oziroma uporabljenih sredstev gozdnega gospodarstva po vrstah, zlasti: za proizvode v primarnem stanju, gozdne sortimente, proizvode lesne industrije, pogozdovanje, melioracije gozdnega zemljišča, zgraditev in obnovo lesnih industrijskih naprav, prometnih sredstev, zgradb in objektov, namenjenih gojitvi gozda;

d) varstvo in zaščita gozdov in gozdnega zemljišča pred neupravičenim in nepravilnim izkoriščanjem, pred poškodbami in škodo v gozdih od elementarnih neizgib, boleznih in zajedalcev. V ta namen ima gozdno gospodarstvo svoje logarje in gozdne čuvaje, organizirane po predpisih ministrstva za gozdarstvo ljudske republike;

e) vzgajanje, nega in varstvo divjačine in nadzorstvo nad pravilnim izvrševanjem lova v svojem območju;

f) vzgajanje, nega in varstvo rib v salmonidnih vodah in nadzorstvo nad pravilnim izvrševanjem ribolova v teh vodah v območju gozdnega gospodarstva;

g) sodelovanje in pomoč pristojnim državnim organom, zlasti pri preskrbi prebivalstva z gozdnimi proizvodi, pri pogozdovanju, melioraciji zemljišč, obnovi, gradnji in vzdrževanju prometnih sredstev in zgradb, ter pri izobraževanju ljudstva v gozdarstvu;

h) odločanje o sprejemu v službo, premestitvi, razvrstitvi in prestopu službe uslužbencev gozdnega gospodarstva v mejah pooblastil, ki jih da uprava gozdnih gospodarstev;

i) vzgajanje novih kadrov s tečaji po določbah ministrstva in uprave gozdnih gospodarstev;

j) opravljanje drugih zadev, ki so po odločbah uprave gozdnih gospodarstev dodeljene gozdnemu gospodarstvu.

15. člen

Gozdno gospodarstvo upravljajo praviloma tiste lesne industrijske naprave, ki se pretežno oskrbujejo iz gozdnega gospodarstva, h kateremu spadajo.

16. člen

Načrt gozdnega gospodarstva določa vrsto, zmogljivost in kraj za naprave lesne industrije, ki jih bo gozdno gospodarstvo v svojem sestavu obnovilo, dalo v obrat ali na novo zgradilo. V okviru načrta lahko gozdna gospodarstva ustanavljajo industrijska podjetja na bazi kombinata.

Pri sestavljanju načrta imajo izvršilni odbori okrajnih ljudskih odborov, v katerih območju so gozdovi, ki spadajo v sestav gozdnega gospodarstva, pravico, da podajo svoje predloge glede sestave načrta.

Da se koordinirajo potrebe prebivalstva po gozdnih proizvodih iz okrajev, ki gravitirajo h gozdnemu gospodarstvu, sklicuje ravnatelj gozdnega gospodarstva konference s predstavniki okrajnih ljudskih odborov:

- a) zaradi sestave načrta,
- b) zaradi proučevanja vprašanj o varstvu gozdov,
- c) zaradi sodelovanja z ljudstvom pri povzdigi gozdov,
- č) zaradi preskrbe ljudstva s tehničnim lesom in z drvmi,
- d) zaradi vseh drugih vprašanj o sodelovanju z ljudstvom in ljudskimi organizacijami pri gozdnem gospodarstvu.*

Če predlog okrajnega ljudskega odbora ni sprejet, lahko odbor zahteva, da o tem odloči uprava gozdnih gospodarstev.

17. člen

Za oskrbovanje lesne industrije, ki ni v sestavu gozdnih gospodarstev, morajo gozdna gospodarstva v okviru načrta skleniti pogodbe z industrijskimi podjetji. S temi pogodbami se določi tudi obseg udeležbe industrijskega podjetja pri izkoriščanju gozda, kolikor je to potrebno za pravilno izkoriščanje gozda in oskrbovanje industrije.

* Ves tretji odstavek 16. člena je vstavljen po popravku v Ur. listu FLRJ št. 6—47.

18. člen

Zaradi preskrbe ljudstva z lesom, paše, nabiranja žira, izkoriščanja služnosti in podobno sklenejo gozdna gospodarstva pogodbe z okrajnimi ljudskimi odbori oziroma gospodarskimi podjetji okrajnih ljudskih odborov.

19. člen

Da se spnavi v sklad delo in pravilno izkoriščanje gozdov, se ustanovijo pri krajevnih in okrajnih ljudskih odborih gozdni sveti.

Gozdni svet sestavljajo zastopniki krajevnih ljudskih odborov ter zastopniki zadrug, organizacij za izkoriščanje gozdov, gozdnih gospodarstev, družbenih organizacij in sindikatov, ki jih določi okrajni izvršilni odbor.

Gozdni sveti delajo pod vodstvom izvršilnih odborov ljudskih odborov. Dajejo nasvete pri sklepanju pogodb, pri sestavljanju načrta in pri dajanju smernic za varstvo, izkoriščanje in zasaditev gozdov.

III. Prehodne in končne določbe

20. člen

Ljudske republike izdajo na podlagi te uredbe in v okviru v njej postavljenih splošnih načel predpise o organizaciji gozdarstva v ljudski republiki.

21. člen

Vlada FLRJ predloži Prezidijski skupščini FLRJ, katera gozdna gospodarstva so splošnega državnega pomena in kateri gozdovi tvorijo osnovna sredstva teh gospodarstev.

Vlade ljudskih republik predložijo prezidijem ljudskih skupščin ljudskih republik, katera gozdna

gospodarstva, ki se ustanovijo v območju ljudske republike, naj bodo republiškega, katera pa krajevnega pomena, in kateri gozdovi pridejo v posamezna gozdna gospodarstva kot osnovna sredstva.

Vlada FLRJ določi, katere industrijske naprave splošnega državnega pomena pridejo v sestav zveznih gozdnih gospodarstev, vlada republike pa, katere industrijske naprave (podjetja) republiškega pomena pridejo v sestav republiških gozdnih gospodarstev.

22. člen

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ je pooblaščen, da v sporazumu z ministrom za industrijo FLRJ izda natančnejše predpise za izvajanje te uredbe.

23. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

Beograd dne 27. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito l. r.

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo:
dr. Vaso Čubrilović l. r.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vlade FLRJ za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva izdaja vlada FLRJ po predlogu ministra za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ

uredbo

o arondaciji državnih kmetijskih posestev splošnega državnega pomena*

1. člen

Da bi se racionalno obdelovala in čim bolje izrabljala zemlja, se vsa nearondirana državna kmetijska posestva, ki jih upravlja vlada FLRJ in njeni organi in ki spadajo pod zakon o državnih kmetijskih posestvih, arondirajo po predpisih te uredbe.

Med državna kmetijska posestva spadajo tudi kmetijska posestva, določena za proizvodnjo veterinarskih cepiv in zdravil, ter planinska in šolska posestva.

2. člen

Nepremičnine (zemljišča in poslopja) fizičnih in zasebnih pravnih oseb in združenih organizacij, ki ležijo med zemljiščem državnega kmetijskega posestva, ki ga upravlja vlada FLRJ in njeni organi, preidejo brez bremen v last Federativne ljudske republike Jugoslavije in se izročijo v upravo državnega kmetijskega posestva.

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 99—699/46.

Kot odškodnino za odvzeto zemljišče dobijo fizične in zasebne pravne osebe iz zemljiškega sklada agrarne reforme in kolonizacije neobremenjeno zemljišče, ki po svoji vrednosti ustreza odvzetemu zemljišču. Če je ta zemljiški sklad izčrpan, se da odškodnina iz obmejnega zemljišča državnega kmetijskega posestva.

Kot odškodnino za odvzeto planinsko zemljišče dobe fizične in zasebne pravne osebe in združne organizacije brez bremen v last posamezne dele državnega gozdnega zemljišča z gozdom ali brez njega.

Pri dodeljevanju se je treba ozirati na kakovost, kulturo, lego zemljišča in na druge okoliščine, ki vplivajo na vrednost zemljišča.

3. člen

Če so na nepremičninah, ki preidejo v last Federativne ljudske republike Jugoslavije, poslopja in drugi objekti, se dajo fizičnim in zasebnim pravnim osebam in združnim organizacijam poslopja in drugi objekti državnega kmetijskega posestva, če stojijo na zemljišču, ki se jim da za odškodnino.

Če državno kmetijsko posestvo nima poslopij, ki bi se mogla dati za odškodnino po prednjem odstavku, se dajo posestnikom odvzetega zemljišča v last hiše in poslopja iz sklada stanovanjskih in kmetijskih zgradb, če so na razpolago, ali pa dobijo denarno odškodnino po oceni komisije, ki izvede arondacijo.

4. člen

Vse vknjižbe, zaznambe in predznambe na nepremičninah fizičnih in zasebnih pravnih oseb in združnih organizacij se prenesejo, kolikor ne bodo

izbrisane do dneva prenosa zemljišča v last države FLRJ, na nepremičnine, ki jih bodo te osebe dobile kot odškodnino.

5. člen

Arondacija je obvezna in jo izvede na zahtevo ravnatelja državnega kmetijskega posestva komisija za arondacijo.

Komisija za arondacijo sestoji iz po enega člana, ki ga odredi krajevni ljudski odbor, okrajni izvršilni odbor, republiško ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo in ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ.

Zoper odločbo komisije za arondacijo je dopustna pritožba na ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ v 15 dneh po prejemu odločbe.

Odločba, ki se izda o pritožbi, je dokončna.

6. člen

Pravnomočna odločba o arondaciji je podlaga za zemljiškoknjižni prenos lastninske pravice in drugih pravic na dodeljenih nepremičninah.

7. člen

Vsi pravni posli po tej uredbi kakor tudi zemljiškoknjižni prenos lastninske pravice dodeljenega zemljišča so oproščeni takse.

8. člen

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ je pooblaščen, da izda pravilnik za izvajanje te uredbe.

9. člen

V skladu z načeli te uredbe izdajo republiške vlade uredbe o arondaciji tistih državnih kmetijskih

posestev, ki so v njihovi upravi ali v upravi ljudskih odborov v njihovem območju.

10. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

Beograd dne 4. decembra 1946.

Predsednik vlade FLRJ
in minister za narodno obrambo,
maršal Jugoslavije:

Josip Broz-Tito l. r.

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo:

dr. Vaso Čubrilović l. r.

Na podlagi 8. člena uredbe o arondaciji državnih kmetijskih posestev splošnega državnega pomena predpisujem

pravilnik

za izvajanje uredbe o arondaciji državnih kmetijskih posestev splošnega državnega pomena*

1. člen

Uredba o arondaciji državnih kmetijskih posestev splošnega državnega pomena velja za vsa ne-arondirana zvezna kmetijska, planinska in šolska posestva, kakor tudi za kmetijska posestva »Vetseruma«, ki jih upravljajo vlada in njeni organi.

2. člen

Posestva se arondirajo s tem, da se prenesejo brez bremen v državno last nepremičnine fizičnih in zasebnih pravnih oseb in združenih organizacij, ki so obkrožene z zemljiščem zveznega kmetijskega posestva ali ki segajo v zvezno kmetijsko posestvo, vzeto kot celoto. V povračilo za odvzete nepremičnine se jim da brez bremen v last državno zemljišče ustrezne vrednosti.

Arondirano in v državno last preneseno zemljišče se izroči zveznemu kmetijskemu posestvu v upravo.

Fizičnim in zasebnim pravnim osebam in združenim organizacijam se dajo predvsem nepremičnine,

* Obj. v Ur. listu FLRJ št. 5—37/47.

ki jih same želijo, če pa to ni mogoče, je treba gledati, da je odstopljena nepremičnina čim bliže kraju, kjer stanuje tisti, ki se mu dodeli.

3. člen

Za dodelitev zemljišča fizičnim in zasebnim pravnim osebam in združenim organizacijam ter za prenos v njihovo last prihaja v poštev predvsem nerazdeljeno zemljišče iz zemljiškega sklada agrarne reforme in kolonizacije. Če je zemljiški sklad izčrpan, jim komisija dodeli in prenese v last zemljišče iz perifernega dela zveznega kmetijskega posestva.

Kot zemljišče zveznega kmetijskega posestva je razumeti tudi zemljišče, zaplenjeno ali razlaščno po zakonu o agrarni reformi in kolonizaciji, ki je bilo po 1. členu zakona o državnih kmetijskih posestvih izločeno iz zemljiškega sklada agrarne reforme in kolonizacije za zvezno kmetijsko posestvo in ie kot tako pod upravo zveznega kmetijskega posestva.

4. člen

Če se ob arondaciji zveznega planinskega posestva vzame zasebno zemljišče, ki je livada, pašnik ali gozd, se dodeli lastnikom takega zemljišča zemljišče istovrstne kulture in enake vrednosti.

Pri dodelitvi državnega gozdnega zemljišča dodeli komisija lastnikom tolikšno površino gozda, da ta po svoji vrednosti skupaj s sestojem ustreza vrednosti tistega gozda s sestojem, ki preide z arondacijo iz zasebne lasti v državno last.

5. člen

Komisija izroči fizičnim in zasebnim pravnim osebam ter združenim organizacijam v last enako

površino zemlje, če je vrednost zemlje, arondirane v korist zveznega kmetijskega posestva, enaka vrednosti zemlje, ki se jim dodeli. Če je vrednost arondirane zemlje večja zaradi njene ugodnejše lege glede na prometne zveze, bližino nastanjenega kraja, gradbeno vrednost zemlje ali iz drugih razlogov, da komisija takim lastnikom ustrezno večjo površino zemlje. Večja površina zemlje se da po ocenitvi v razmerju razlike vrednosti med dobljeno zemljo in med tisto, ki je z arondacijo prišla v državno last. Manjša površina zemlje se da, če država odstopi zemljišče večje vrednosti za zemljišče manjše vrednosti.

Če se lastniku vzame sadovnjak, vinograd in podobno, pa se mu namesto tega ne more dati zemljišče z isto kulturo, se oceni vrednost teh nasadov in se jim da na podlagi ocenitve odškodnina v zemlji. Ta odškodnina se sme po lastnikovi privolitvi izplačati tudi v denarju.

6. člen

Kot zgradbo je razumeti vse stanovanjske in kmetijske zgradbe in druge objekte s postranskimi napravami (vodovodnimi, električnimi in pod.).

Odškodnino v denarju za zgradbe in druge objekte plača fizičnim in zasebnim pravnim osebam in združenim organizacijam zvezno kmetijsko posestvo po ocenitvi komisije za arondacijo oziroma po ocenitvi cenilcev (drugi odstavek 15. člena).

Če lastnik zgradbe ne sprejme odškodnine v denarju, ima pravico v šestih mesecih po pravnomočnosti odločbe komisije za arondacijo podreti zgradbo in material odpeljati.

7. člen

Ravnatelj zveznega kmetijskega posestva predloži v 30 dneh po uveljavitvi tega pravilnika pristojni komisiji zahtevo za arondacijo z naslednjimi podatki:

1. naslov katastrske občine, ime lastnika in površina zemljišča, ki prihaja v poštev za arondacijo;

2. podatki o zemljišču, ki bi ga bilo treba odstopiti v last fizičnim in zasebnim pravnim osebam in združenim organizacijam, z označbo, ali je predloženo zemljišče v zemljiškem skladu agrarne reforme in kolonizacije ali pa v posesti zveznega kmetijskega posestva;

3. potrjeni izpiski iz katastrskih posestnih listov in zemljiškoknjižnih vložkov za zemljišči pod 1. in 2. točko tega člena.

Podatke iz 3. točke tega člena sme ravnatelj predložiti tudi po določenem roku, če jih ni mogoče pravočasno priskrbeti.

8. člen

Ravnatelj zveznega kmetijskega posestva obvesti v roku iz 7. člena tega pravilnika komisijo za arondacijo, katero zemljišče iz zemljiškega sklada agrarne reforme in kolonizacije prihaja v poštev za arondacijo. Komisija za arondacijo zahteva po prejemu obvestila od pristojne okrajne komisije za agrarno reformo in kolonizacijo, da s takim zemljiščem ne razpolaga, dokler se arondacija ne dokonča.

9. člen

Vsa tehnična dela, potrebna za razpravo in odločbo, da se arondacija izvede v zemljiških knjigah, opravi geometer, ki ga določi uprava državnih

kmetijskih posestev in podjetij pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ.

10. člen

Za vsako zvezno kmetijsko posestvo, ki ni arondirano, se sestavi posebna komisija za arondacijo, v katero odredijo po enega člana krajevni ljudski odbor, okrajni izvršilni odbor, ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo ljudske republike in ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ.

Predsednik komisije je član, ki ga določi ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ.

Če se arondira zvezno kmetijsko posestvo, ki se razteza na ozemlju več krajevnih ljudskih odborov v istem okraju, odredi člana v komisijo tisti krajevni ljudski odbor, na katerega ozemlju se izvaja arondacija. Če se zvezno kmetijsko posestvo razteza na ozemlje več okrajev ali ljudskih republik, odredi člana v komisijo tisti okrajni izvršilni odbor oziroma ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo tiste ljudske republike, na katerih ozemlju se arondacija izvaja.

11. člen

Kjer se pri arondaciji zveznega planinskega posestva odstopi fizičnim in zasebnim pravnim osebam in združenim organizacijam del državnega gozdnega zemljišča, določi ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ oziroma ministrstvo za gozdarstvo ljudske republike za člana komisije gozdarskega strokovnjaka.

12. člen

Komisija za arondacijo začne z delom najpozneje v 30 dneh, ko dobi veljavo ta pravilnik.

Predsednik komisije za arondacijo vodi delo komisije in skrbi za pravilno in hitro opravljanje dela.

Naslov komisije je: »Komisija za arondacijo zveznega kmetijskega posestva.....«

13. člen

Na predloženo zahtevo zbere komisija za arondacijo potrebne podatke za razpravo in določi dan, kraj in čas, ko se bo razprava vršila. Razprava se določi sedem dni poprej in se nanjo povabijo predstavniki zveznega kmetijskega posestva in lastniki, katerih zemljišča prihajajo v poštev za arondacijo, ali pa njihovi pooblaščenih zastopniki.

Če stranka ni pravočasno prejela vabila, se razprava preloži.

14. člen

Če pravočasno povabljen stranka ne pride, to ni ovira, da se razprava ne bi vršila.

V razpravni zapisnik vpiše komisija zahtevo predstavnika zveznega kmetijskega posestva glede površin in zgradb, ki naj preidejo v sestav zveznega kmetijskega posestva, in njegov predlog glede površin in zgradb, ki se morejo dati lastnikom namesto njihovih zemljišč in zgradb, izjave lastnikov ali njihovih pooblaščenih zastopnikov glede površin in zgradb ter morebitne odškodnine, ki jo zahtevajo za svoja zemljišča in zgradbe, ter druge važne okoliščine v zvezi z arondacijo.

15. člen

Če je vrednost zemljišč fizičnih in zasebnih pravnih oseb in združenih organizacij, ki preidejo v državno last, večja ali manjša od vrednosti držav-

nega zemljišča, ki preide v njihovo last, se opravi cenitev in ocenjena vrednost vpiše v razpravni zapisnik.

Vrednost kmetijskega zemljišča ocenijo cenilci. Po enega cenilca izbereta zvezno, kmetijsko posestvo in lastnik zemljišča, tretjega pa določi komisija za arondacijo.

Vrednost gozda oceni komisija treh članov, sestavljena iz gozdarskih strokovnjakov. To komisijo določi minister za kmetijstvo in gozdarstvo ljudske republike, na katere ozemlju se izvajajo arondacije.

16. člen

Po končani razpravi izda komisija odločbo o arondaciji, v kateri navede ime dosedanjega lastnika zemlje, od katerega se lastninska pravica prenese na državo, ter katastrska občina, v kateri leži zemljišče, številka zemljiškoknjižnega vložka, številke topografskih označb zemljišča ter njegova površina in kultura. Prav tako navede komisija v odločbi katastrsko občino, številko zemljiškoknjižnega vložka, številke topografskih označb s površino in kulturami zemljišča, ki se prenese od države v last fizičnih in zasebnih pravnih oseb in združenih organizacij. V isti odločbi se odredi, da se zemljišče brez bremen in brez prenosnih in drugih taks prenese po zemljiških knjigah, ter določi višina odškodnine za zgradbe in druge objekte.

Če so na nepremičninah fizičnih in zasebnih pravnih oseb in združenih organizacij, ki preidejo v državno last, bremen, se v odločbi odredi, da se vse vknjižbe, zaznambe in predznambe prenesejo v zemljiških knjigah na zemljišče, ki se po tej odločbi prenese v last teh oseb. Prav tako se izbrišejo vse morebitne vknjižbe, zaznambe in predznambe z

državnega zemljišča, ki se prenese v last fizičnih in zasebnih pravnih oseb in združenih organizacij.

17. člen

Komisija za arondacijo izroči lastniku nova zemljišča v posest takoj po pravnomočnosti odločbe o arondaciji in predloži zahtevo, da se vpiše lastninska pravica na novem zemljišču v zemljiških knjigah.

Če je bilo zemljišče ob času, ko je bila izdana odločba o arondaciji, obdelano, se izroči v posest, ko se poberejo pridelki, razen če se predstavnik zveznega kmetijskega posestva ne sporazume z lastniki drugače.

18. člen

Če je bila arondacija izvedena po sporazumu med lastniki in zveznim kmetijskim posestvom, preden je bila izdana uredba o arondaciji državnih kmetijskih posestev splošnega državnega pomena, pa zemljišče še ni preneseno po zemljiških knjigah, izda komisija za arondacijo v smislu 16. člena tega pravilnika odločbo o arondaciji, ki je podlaga za zemljiškoknjižni prenos. Ta odločba je dokončna.

19. člen

Komisija za arondacijo pošlje svojo odločbo na vročilnico zveznemu kmetijskemu posestvu, lastnikom, pristojnemu krajevnemu ljudskemu odboru in ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo ljudske republike; če je zemljišče dodeljeno iz zemljiškega sklada agrarne reforme in kolonizacije, pa še pristojni okrajni komisiji za agrarno reformo in kolonizacijo.

20. člen

Zoper odločbo komisije za arondacijo ima nezadovoljna stranka pravico pritožbe na ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ v 15 dneh po prejemu odločbe.

Odločba ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ je dokončna.

21. člen

Za postopek arondacije veljajo načela splošnega upravnega postopka, razen če ni s predpisi tega pravilnika določeno drugače.

22. člen

Stroški arondacije gredo v breme zveznega kmetijskega posestva, ki je arondacijo zahtevalo.

23. člen

Komisija za arondacijo izroči po končanem delu arhiv v hrambo pristojni upravi ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo FLRJ.

24. člen

Ta pravilnik velja od dneva objave v »Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije«.

Minister za kmetijstvo in gozdarstvo:

dr. V. Čubrilović l. r.

STVARNO KAZALO

Stvarno kazalo obsega I. in II. del »Zbirke gospodarskih predpisov«.

Arabske številke pomenijo strani, dočim rimski številki: I oziroma II pomenita prvi oziroma drugi del »Zbirke gospodarskih predpisov«, n. pr. 490/I pove 490. stran prvega dela, 9/II pa pove: 9. stran drugega dela.

A. SPLOŠNI GOSPODARSKI PREDPISI

Arbitraža:

- državna arbitraža, zakon, 9/II
- arbitražne takse, pravilnik, 24/II
- vnovčenje denarnih kazni, navodilo, 31/II

Arondacija:

- arondacija državnih kmetijskih posestev splošnega državnega pomena, uredba, 530/I
- pravilnik, 534/I
- republiškega in lokalnega pomena, uredba, 91/II

Artikli, zvezni in republiški, glej: Enotne cene!

Bančni računi dobička:

- bančni računi dobička, uredba, 490/I
- navodilo o izvedbi uredbe, 494/I
- navodilo za izvajanje obveznosti gospodarskih podjetij, da morajo odpreti račune pri denarnih zavodih, s spremembami, 500/I
- začasno knjiženje dobička na zbiralne račune operativnih upravnih voditeljev (uprav), odredba, 503/I
- bančni računi dobička lokalnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev, uredba, 506/I

Bilanca:

- sestavljanje bilance in pregleda izdatkov in dohodkov državnih gospodarskih podjetij za leto 1947, navodilo, 326/II

Bilanca...

- sestavljanje bilance in pregleda izdatkov in dohodkov: državnih trgovskih in gostinskih podjetij za leto 1947, navodilo, 352/II
- končni, zaključni računi, glej: Knjigovodstvo

Blagajniški maksimum:

- določitev blagajniškega maksimuma, odredba, 240/II

Borza za izvoz in uvoz:

- uredba, 622/II

Davki:

- zakon, 474/I

Delavske preskrbovalnice:

- uredba, 433/II

Dobiček:

- načrt za del dobička, ki se vplača v proračun, glej: Proračun!

Državna arbitraža, glej: Arbitražal

Državna gospodarska podjetja:

- splošni zakon, 371/I
 - registracija, pravilnik, 397/I
 - registracija gospodarskih podjetij, ki se bavijo z izvozom in uvozom, odredba, 619/II
 - oprostitvev od taks ob reorganizaciji, odredba, 408/I
- Glej tudi: Prenos državnih gospodarskih podjetij!

Državna kmetijska posestva, glej: Arondacija!

Državne zgradbe:

- določitev zvezne pristojnosti glede upravljanja državnih stanovanjskih zgradb, ukaz, 421/II
- določitev zveznih organov za upravljanje državnih zgradb, ukaz, 423/II
- določitev republiške in okrajne pristojnosti glede upravljanja državnih stanovanjskih zgradb, ukaz, 426/II
- določitev republiških in okrajnih organov za upravljanje državnih zgradb, ukaz, 428/II

Enotne cene:

- uredba, 341/I
- obvezna razlaga ter navodilo za uporabljanje uredbe o enotnih cenah in za obračunavanje prevoznih stroškov, ki gredo v breme proizvajalnih podjetij, 346/I
- določanje in obračunavanje prevoznih stroškov za izdelke z enotnimi cenami, veljavnimi za območje LRS, navodilo, 698/II
- zvezni artikli, odredba, 350/I
- republiški artikli, odredba, 358/I
- odvajanje in razpolaganje s posebnimi razlikami v cenah LRS, uredba, 364/I
- navodilo k uredbi, 366/I
- postopek za določanje enotnih cen v območju LRS, uredba, 691/II
- določanje in uporaba enotnih cen za območje LRS, odločba, 693/II
- vplačevanje razlike med višjo in nižjo enotno ceno blaga, navodilo, 694/II
- višje enotne cene (trgovske cene) za industrijske izdelke v prosti prodaji, odločba, 704/II
- državne (vezane) cene za kmetijske pridelke, odredba, 706/II
- nižje enotne cene v nadrobni prodaji za sol, petrolej za razsvetljavo, vžigalice in za tobačne izdelke, odločba, 721/II

Enotno računovodstvo:

- zakon, 424/I
- razporedi kontov:
 - za gradbena podjetja, odločba, 291/II
 - za rudarstvo in industrijo, odločba, 292/II
 - spremembe in dopolnitve, odločba, 293/II
 - za podjetja elektrogospodarstva, odločba, 299 II
 - za gozdna podjetja republiškega pomena, odločba, 300/II
 - za kmetijske strojne postaje, odredba, 301/II
 - za trgovino, odločba, 302/II
 - za državna kmetijska posestva, odločba, 304/II
 - za gostinstvo, odločba, 305/II
 - za kreditna podjetja, 308 II
- uporaba novih razporedov kontov v letu 1948, navodilo, 307/II

Finančni načrti:

- sestavljanje in predlaganje predlogov za finančne načrte državnih gospodarskih podjetij zveznega, republiškega, pokrajinskega in oblastnega pomena za leto 1948, odredba, 248/II

Gospodarski načrt:

- splošni državni gospodarski načrt in državni organi za načrtovanje, zakon, 9/I

Gozdarstvo:

- organizacija gozdarstva, uredba, 519/I

Gradbeni material:

- načrtno razdeljevanje gradbenega materiala, uredba, 170/II

Invalidska gospodarska podjetja:

- gospodarska podjetja invalidskih organizacij, uredba, 443/II
- registracija, pravilnik, 452/II

Izplačevanje računov, glej: Plačevanje!

Izpolnitev pogodb iz leta 1947, glej: Razdeljevanje industrijskega blaga!

Izvoz, glej: Borza za izvoz in uvoz!

Javne lekarne:

- enotna tehnika vodstva knjig in o njihovih obrazcih, pravilnik, 309/II

Knjigovodstvo:

- knjiženje finansiranja državnih gospodarskih podjetij iz proračuna in njih vplačevanje v proračun, začasno navodilo, 250/II
- knjiženje kalkulacijskih in knjigovodskih odpisov, začasno navodilo, 259/II
- knjiženje povprečne prevozne postavke, začasno navodilo, 262/II
- knjiženje prispevka v sklad vodstva pri državnih rudarskih in industrijskih podjetjih, ki nimajo načrtnega dobička ali ki ga imajo premalo, imajo pa pravico do prispevka, začasno navodilo, 264/II

Knjigovodstvo...

- knjiženje dobička in izgube pri državnih rudarskih in industrijskih podjetjih, začasno navodilo, 266/II
 - knjiženje rabata za proizvode, za katere se odreja enotne prodajne cene na drobno, veljavne za vso FLRI, začasno navodilo, 282/II
 - knjiženje načrtnega znižanja proizvodnih stroškov na drugo polletje in knjiženje drugega načrtnega znižanja proizvodnih stroškov v IV. tromesečju 1947 rudarskih in industrijskih podjetij, navodilo, 289/II
 - sestava, pregled in potrditev končnih računov državnih gospodarskih podjetij za leti 1946 in 1947, odredba, 392 II
 - sestava, pregled in potrditev zaključnih računov državnih gospodarskih podjetij za leti 1946 in 1947, navodilo, 395 II
 - sestavljanje bilance, glej: Bilanca!
- Glej tudi: Enotno računovodstvo, javne lekarne in blagajniški maksimum!

Knjižba lastninske pravice na državnih nepremičninah:

- uredba, 81/II

Komercialne (trgovske) cene, glej: Enotne cene!

Končni računi:

- sestava, pregled in potrditev, glej: Knjigovodstvo!

Konti:

- razporedi kontov, glej: Enotno računovodstvo!

Kredit:

- ukrepi zoper neredne dolžnike iz državnega in združnega gospodarskega sektorja, odredba, 246/II

Lastninska pravica na državnih nepremičninah, glej: Knjižba lastninske pravice!

Medsebojno plačevanje, glej: Plačevanje!

Nacionalizacija:

- nacionalizacija zasebnih gospodarskih podjetij, zakon s spremembami in dopolnitvami, 409/I

Nacionalizacija...

- prenos naprav in združitev nacionaliziranih podjetij z državnimi gospodarskimi podjetji ter poprejšnji popis in ocenitev premoženja teh nacionaliziranih podjetij, odredba, 421/I
- postopek za ocenitev vrednosti in ugotavljanje odškodnine za nacionalizirano premoženje, uredba, 111/II
- navodilo za uporabo 7. člena uredbe, 124/II

Načrt uvoza:

- sestavljanje načrta uvoza in načrtno razdeljevanje iz inozemstva uvoženega blaga, uredba, 140/II

Načrtno razdeljevanje industrijskega blaga, glej: Razdeljevanje industrijskega blaga!

Nižje enotne cene, glej: Enotne cene!

Organi za načrtovanje, glej: Gospodarski načrt!

Plačevanje:

- medsebojno plačevanje v gospodarstvu, uredba, 45/II
- navodilo o izvajanju uredbe, 56/II
- način plačevanja in likvidacije faktur za blago in storitve v breme obveznosti iz prejšnjih proračunskih let, navodilo, 64/II
- postopek za vključitev zadrug v plačilni sistem po uredbi o medsebojnem plačevanju v gospodarstvu, navodilo, 66/II
- postopek pri vnovčevanju faktur (računov) za dobavljeno blago in opravljene storitve Jugoslovanski armadi, odredba, 70/II

Pogodbe:

- sklepanje pogodb v gospodarstvu, uredba, 450/I
 - uredba o spremembi uredbe, 33/II
 - sklepanje pogodb o prodaji in nakupu blaga, pravilnik, 453/I
 - sklepanje pogodb o dobavi predmetov, ki so bili v letu 1947 v prosti prodaji, navodilo, 75/II
 - sklepanje pogodb o kontingentih blaga, ki je po načrtu namenjeno za izvoz, navodilo, 162/II
- Glej tudi: Razdeljevanje industrijskega blaga!

Pospesjevanje proizvodnje:

- organizacija uprav za pospeševanje proizvodnje, uredba, 18/I

Prejemki trgovskih uslužbencev:

- prejemki uslužbencev in nameščencev v državnih trgovskih podjetjih, uredba, 628/II
navodilo za izvajanje uredbe, 636/II

Prenos državnih gospodarskih podjetij:

- prenos državnih gospodarskih podjetij iz pristojnosti enega v pristojnost drugega državnega organa, uredba, 84/II

Preskrba prebivalstva:

- uredba, 175/II

Prevozni stroški:

- določanje in obračunavanje, glej: Enotne cene!

Pristojnost glede upravljanja državnih zgradb, glej: Državne zgradbe!

Prodaja industrijskega blaga kmetom pridelovalcem po nižjih enotnih cenah:

- izdelki, odredba, 195/II

Prodaja kmetijskih pridelkov po vezanih cenah:

- prodaja kmetijskih pridelkov, vezana s pravico do nakupa določenih industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah, uredba, 179/II
- določitev kmetijskih pridelkov, ki se bodo kupovali od kmetov pridelovalcev in kmečkih delovnih zadrug po določenih državnih cenah (vezanih cenah), odločba, 183/II in 186/II
- odkup semenskega blaga po državnih (vezanih) cenah v gospodarskem letu 1947/48; odredba, 189/II

Prodajni servisi, glej: Servisi!

Proračun:

- temeljni zakon, 459/I
izvajanje proračuna, uredba, 202/II

Proračun...

- sestavljanje načrta za del dobička državnih gospodarskih podjetij, ki se vplača v proračun, in o kontroli nad njegovim izvajanjem, navodilo, 219/II
- Glej tudi: Knjigovodstvo!

Prosta prodaja industrijskih izdelkov po višjih enotnih cenah:

- odredba, 199/II

Računovodstvo, glej: Enotno računovodstvo!

Razdeljevanje industrijskega blaga:

- načrtno razdeljevanje, uredba, 125/II
 - najmanjše količine blaga, ki se dobavljajo naravnost iz proizvodnih podjetij, pravilnik, 133/II
 - sestavljanje načrta uvoza in načrtno razdeljevanje iz inozemstva uvoženega blaga, uredba, 140/II
 - sklepanje pogodb, ki jih določajo uredba o načrtnem razdeljevanju industrijskega blaga in predpisi o sestavljanju načrta uvoza in o načrtnem razdeljevanju iz inozemstva uvoženega blaga, odredba, 148/II
 - spremembe in dopolnitve odredbe, 159/II
 - izpolnitev pogodb in obveznosti iz leta 1947, odredba, 166/II
- navodilo za izvajanje odredbe, 168/II
- Glej tudi: Gradbeni material!

Razlastitev:

- temeljni zakon, 95/II
- obvezna razlaga 1. odstavka 15. člena temeljnega zakona, 110/II

Razlike v cenah:

- odvajanje in razpolaganje, glej: Enotne cene!

Razporedi kontov, glej: Enotno računovodstvo!

Registracija podjetij, glej: Državna gospodarska podjetja in invalidska gospodarska podjetja!

Servisi:

- prodajni servisi, uredba, 625/II

Stanovanjske državne zgradbe:

- upravljanje, glej: Državne zgradbe!

Trgovske (komercialne) cene, glej: Enotne cene!

Trgovski uslužbenci:

— prejemki, glej: Prejemki trgovskih uslužbencev!

Udarništvo:

— način in pogoji za razglasitev udarnikov v podjetjih in ustanovah, pravilnik, 511/I
obrazložitev k pravilniku, 514/I

Upravljanje državnih zgradb, glej: Državne zgradbe!

Uvoz, glej: Borza za izvoz in uvoz! Razdeljevanje industrijskega blaga!

Vezane cene, glej: Prodaja kmetijskih pridelkov po vezanih cenah! in Enotne cene!

Zadruga — medsebojno plačevanje:

— postopek za vključitev zadrug v plačilni sistem po uredbi o medsebojnem plačevanju v gospodarstvu, navodilo, 66/II

Zaključni računi:

— sestava, pregled in potrditev, glej: Knjigovodstvo!

Znižanje proizvodnih stroškov:

— knjiženje, glej: Knjigovodstvo!

B. PREDPISI O AKUMULACIJI IN CENAH

1. V industriji in rudarstvu:

Amortizacija:

- splošni državni amortizacijski sklad rudarske in industrijske proizvodnje in amortizacijski sklad državnih rudarskih in industrijskih podjetij, uredba, 116/I
- amortizacijske stopnje v rudarstvu in industriji, odločba, 122/I
- višina dela amortizacije, ki bi se mogel od normiranih amortizacijskih stopenj uporabiti za velika popravila v posameznih industrijskih proizvodnih panogah, odločba, 463/II
rudarskih proizvodnih panogah, odločba, 466/II

Amortizacija...

- razdelitev amortizacije med splošni državni amortizacijski sklad in amortizacijski sklad industrijskih in rudarskih podjetij za leto 1948, odločba, 468/II
- vplačevanje amortizacijskih zneskov državnih gospodarskih podjetij, navodilo, 471/II

Dobiček in delitev dobička:

- določanje dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih uredba, 38/I
navodilo za izvajanje uredbe s popravkom, 64/I
- splošna stopnja dobička, odločba, 44/I
- povprečne stopnje dobička, odločba, 45/I
- delitev dobička, uredba, 48/I
navodilo za izvajanje uredbe, 51/I
- višina dela dobička, s katerim sme podjetje oziroma glavna direkcija prosto razpolagati, odločba, 481/II
- nadnačrtni dobički, navodilo, 483/II
- povprečna stopnja dobička za globinsko vrtanje, odločba 485/II

Načrtno znižanje proizvodnih stroškov:

- za drugo polletje 1947 v podjetjih splošnega državnega pomena, odločba, 487/II
- republiškega pomena, odločba, 491/II

Obvezna uporaba elementov iz strukture cen za leto 1948:

- odredba, 494/II

Sklad vodstva:

- sklad vodstva in osrednji sklad podjetij zveznega in republiškega pomena, uredba, 59/I
navodilo za izvajanje uredbe s popravkom, 64/I
- splošni odstotek načrtnega dobička, odstotki nadnačrtnega dobička in odstotek dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva, odločba, 111/I
- povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva, odločba, 113/I
- povprečni odstotek načrtnega dobička za sklad vodstva podjetij za globinsko vrtanje ministrstva za rudarstvo FLRJ, odločba, 486/II

Upravni in prodajni stroški:

- upravni in prodajni stroški v podjetjih zveznega in republiškega pomena, uredba, 27/I
navodilo za izvajanje uredbe s popravkom, 64/I

Upravni in prodajni stroški...

- normirani upravni in prodajni stroški v podjetjih zveznega in republiškega pomena, odredba, 29/I
sprememba in dopolnitev odredbe, 480/II
- normiranje upravnih in prodajnih stroškov za skupine proizvodov, katerim se odrejajo enotne cene za vso FLRJ,
v industrijskih podjetjih, odločba, 32/I
v rudarskih podjetjih, odločba, 36/I

2. V gradbeništvu:

Amortizacija:

- amortizacijski sklad državnih gradbenih podjetij, uredba, 496/II
- amortizacijske stopnje gradbenih podjetij
splošnega državnega in republiškega pomena, odločba, 502/II
lokalnega pomena, odločba, 504/II
- vplačevanje amortizacijskih zneskov državnih gospodarskih podjetij, navodilo, 471/II

Cene dobiček in razdelitev dobička:

- cene gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter dobiček in razdelitev dobička teh podjetij, uredba, 125/I
navodilo za izvajanje uredbe, 129/I
- elementi, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev podjetij
splošnega državnega pomena, navodilo, 164/I
republiškega in lokalnega pomena, navodilo, 185/I
- višina dela predvidenega dobička in višina dela nepredvidenega dobička, s katerim smejo podjetja prosto razpolagati, odločba, 179/I
- cene gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja lokalnega pomena, ter dobiček in razdelitev dobička teh podjetij, uredba, 181/I

Dobiček:

- način računanja odstotka predvidenega dobička, odločba, 173/I

Dobiček ...

- izračunavanje nepredvidenega dobička pri delih, za katere se ni mogla ugotoviti norma stroškov v državnih gradbenih podjetjih splošnega državnega pomena, odločba, 177/I
- podlaga za računanje nepredvidenega dobička pri stroških, za katere ni mogoče ugotoviti stroškovnih norm iz razlogov, navedenih v 4. odstavku 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev, odločba, 175/I

Sklad vodstva:

- sklad vodstva in osrednji sklad podjetij splošnega državnega in republiškega pomena, uredba, 194/I
navodilo za izvajanje uredbe, 198/I
lokalnega pomena, uredba, 204/I
navodilo za izvajanje uredbe, 506/II
- splošni računski faktor, odstotki nepredvidenega dobička in odstotek dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva, odločba, 207/I

Splošni stroški gradbišča, upravni in prodajni stroški in dodelek na bruto plače:

- odstotki splošnih stroškov gradbišča ter upravnih in prodajnih stroškov in odstotki dodatkov na bruto plače v cenah gradbenih podjetij splošnega državnega pomena, odločba, 171/I
republiškega in lokalnega pomena, odločba, 192/I

3. V gostinstvu:

Amortizacija:

- vplačilo amortizacijskih zneskov v splošni državni amortizacijski sklad II, začasna odredba, 525/II
- vplačevanje amortizacijskih zneskov državnih gospodarstvenih podjetij, navodilo, 471/II

Dobiček:

- stroški in dobiček, uredba, 209/I
navodilo za izvajanje uredbe, 214/I
- stopnja dobička podjetij zveznega pomena, odločba, 224/I
republiškega pomena, odločba, 259/I

Dobiček..

- odstotek rednega dobička, ki se knjiži v korist specialnih podjetij zveznega pomena, odločba, 230/I
- višina dela dobička, s katerim smejo podjetja republiškega pomena samostojno razpolagati, odločba, 514/II

Kategorizacija gostišč:

- kategorizacija podjetij, odredba, 226/I
- kategorizacija gostišč v LRS, odredba, 515/II

Lokalna gostinska podjetja:

- pooblastitev ljudskih odborov, da sami odredijo odstotke režijskih stroškov in stopnje dobička za podjetja lokalnega pomena, odredba, 263/I
- navodilo za izvajanje odredbe, 265/I

Sklad vodstva:

- sklad vodstva in osrednji sklad, uredba, 231/I
- navodilo za izvajanje uredbe, 507/II
- splošni računski faktor, odločba, 256/I
- prispevki v sklad vodstva iz izrednega dobička, odločba, 257/I
- odstotek prispevka v sklad vodstva iz izrednega dobička podjetij zveznega pomena, odločba, 258/I

Stroški — splošni stroški:

- stroški in dobiček, uredba, 209/I
- navodilo za izvajanje uredbe, 234/I
- elementi, iz katerih sestojijo posamezne vrste stroškov, navodilo, 220/I
- odstotek splošnih stroškov (režije) v podjetjih splošnega državnega pomena, odločba, 225/I
- republiškega pomena, odločba, 261/I

4. V trgovini:

Amortizacija:

- določitev odstotka za obračunavanje prispevka za amortizacijo, odločba, 282/I
- vplačilo amortizacijskih zneskov v splošni državni amortizacijski sklad II, začasna odredba, 525/II
- vplačevanje amortizacijskih zneskov državnih gospodarskih podjetij, navodilo, 471/II

Dostavni pasovi:

- določitev dostavnih pasov, odločba, 551/II
- / — dopolnitev odločbe o odreditvi dostavnih pasov zaradi določitve popusta (rabata) in prebitka (marže) za trgovska podjetja na drobno, odločba, 559/II

Kadri:

- določitev odstotka za obračunavanje prispevka za vzgojo kadrov, odločba, 285/I

Marže, glej: Rabat in maržer

Nakup po vezanih cenah, glej: Rabat in maržer

Norme izgub pri blagu:

- norme izgub pri blagu v trgovskem prometu, odredba, 536/II
- sprememba in dopolnitev odredbe, 549/II

Povračilo:

- dajanje povračila (regresa) podjetjem, ki odkupujejo meso, mast, jedilno olje, fižol, krompir, mleko in jajca za zagotovljeno preskrbo po cenah, ki so višje od enotnih cen v nadržbni prodaji, navodilo, 681/II

Prodaja po nižjih enotnih cenah:

- trgovski obrati, ki imajo pravico prodajati industrijske izdelke in živila po nižjih enotnih cenah, odredba, 687/II
- navodilo za uporabo odredbe, 689/II

Rabat in maržer:

- razdelitev določenih celotnih rabatov za proizvode oziroma skupine proizvodov, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah, odločba, 292/I
- rabati in maržer za proizvode oziroma skupine proizvodov, za katere so predpisane enotne cene, veljavne za vso FLRJ, odločba, 303/I
- trgovske maržer za kmetijske pridelke, ki se kupujejo od pridelovalcev po vezanih cenah, in način izračunavanja prodajnih cen za take pridelke, odločba, 331/I
- pogoji za nakup kmetijskih pridelkov po državnih (vezanih) cenah in maržer za državna trgovska podjetja in zadruge, navodilo, 676/II

Racionalizacija poslovanja in povzdiga ravni kulturnega trgovanja:

- določitev odstotka za obračunavanje prispevka v sklad za racionalizacijo poslovanja in povzdigo ravni kulturnega trgovanja, odločba, 286/I
 - odstotek — znesek — za racionalizacijo poslovanja in dvig kulturne ravni odkupa državnih odkupnih podjetij, ki se poglavitno bavijo z neposrednim odkupom proizvodov od proizvajalcev, odločba, 595/II
- Glej tudi: Stroški trgovine!

Regres, glej: Povračilo!

Sklad vodstva:

- določitev odstotka za obračunavanje prispevka za sklad vodstva, odločba, 288/I
- sklad vodstva in osrednji sklad državnih odkupnih podjetij, uredba, 337/I
- republiškega in lokalnega pomena, uredba, 582/II
- sklad vodstva in osrednji sklad državnih podjetij, ki se bavijo z izvozom in uvozom, uredba, 600/II
- navodilo za izvajanje uredbe, 603/II
- sprememba in dopolnitev 10. točke navodila za izvajanje uredbe, 615/II
- temeljni odstotek — znesek — prispevka za sklad vodstva državnih odkupnih podjetij, ki se bavijo z odkupom živine, mesa in maščob ter z odkupom žita, odločba, 593/II

Stroški trgovine:

- stroški državnih trgovskih podjetij, uredba, 272/I
- določitev odstotka za obračunavanje prispevka za najemnine poslovnih prostorov, odločba, 290/I
- stroški državnih odkupnih podjetij, uredba, 572/II
- republiškega in lokalnega pomena, uredba, 577/II
- stroški državnih podjetij, ki se bavijo z izvozom in uvozom, uredba, 596/II
- navodilo za izvajanje uredbe, 603/II
- sprememba in dopolnitev 10. člena navodila za izvajanje uredbe, 615/II
- elementi, iz katerih sestojijo normirani odkupni in prodajni stroški državnih gospodarskih podjetij, ki se poglavitno bavijo z odkupom žita, živine, mesa ter živalskih in rastlinskih maščob za prehrano, navodilo, 586/II

Stroški trgovine...

— višina dela dodatnega odstotka, s katerim državna od-
kupna podjetja nagradijo zadrage komisionarje, od-
redba, 594/II

Glej tudi: Kadri! Rabat in maržel Racionalizacija poslo-
vanja in povzdiga ravni kulturnega trgovanja! in Sklad
vodstva!

**Vpis državnih gospodarskih podjetij v razvid za izvozno in
uvozno poslovanje:**

— odredba, 617/II

OPOZORILO

Po zaključeni redakciji te izdaje so izšli nekateri pravni
predpisi, ki določbe, obsežene v tem prvem oziroma drugem
delu popravljajo, dopolnjujejo ali spreminjajo, a jih ni bilo
več mogoče upoštevati v tisku tega dela, in sicer:

1. Popravek odločbe o določitvi odstotka za obračuna-
vanje prispevka za sklad vodstva državnih trgovskih podjetij
z dne 3. 8. 1948 (Ur. l. FLRJ šte. 68/1948);

2. Obvezna razlaga 4. odstavka 3. člena zakona o spre-
membah in dopolnitvah zakona o nacionalizaciji zasebnih go-
spodarskih podjetij z dne 17. 7. 1948 (Ur. l. FLRJ šte. 63/1948);

3. Uredba o maksimiranju obrestnih mer z dne 14. 8. 1948
(Ur. l. FLRJ šte. 71/1948);

4. Odredba o obrestnih merah z dne 20. 8. 1948 (Ur. l.
FLRJ šte. 72/1948);

5. Odredba o izplačevanju računov zasebnim podjetjem in
osebam za dobavljeno blago in opravljene storitve z dne
16. 10. 1948 (Ur. l. FLRJ šte. 96/1948).

Razveljavljeni prejšnji predpisi o obrestnih merah in o
izplačevanju računov so v stvarnem kazalu izpuščeni.

Dasi je za izvajanje uredbe o stroških in dobičku držav-
nih gostinskih podjetij izšlo že novo navodilo z dne 22. 5. 1948
(Ur. l. FLRJ šte. 45—347/48), obseženo v tem prvein delu na
214. strani, vendar smo obdržali na 234. strani tudi prejšnje
navodilo z dne 25. 1. 1947 (Ur. l. FLRJ šte. 12—101/47), ker
obsega v prilogi tudi navodila za izvajanje uredbe o skladu
vodstva in o osrednjem skladu državnih gostinskih podjetij,
pri čemer je upoštevati nov kontni načrt za gostinstvo. Ob-
enem to prejšnje navodilo za izvajanje uredbe o stroških in
dobičku državnih gostinskih podjetij v celoti služi kot pripo-
moček za pregled poslovanja v letu 1947, vendar je v stvar-
nem kazalu izpuščeno.

Vsebina

	Stran
Predgovor	3
Gospodarski načrt in organi za načrtovanje	
Uprava za pospeševanje proizvodnje	
Zakon o splošnem državnem gospodarskem načrtu in državnih organih za načrtovanje	9
Uredba o organizaciji uprav za pospeševanje proizvodnje	18

Predpisi o akumulaciji in cenah

1. V industriji in rudarstvu

Uredba o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena	27
Odredba o normiranih upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena	29
Odločba o normiranju upravnih in prodajnih stroškov v industrijskih podjetjih za skupine proizvodov, katerim se odrejajo enotne cene za vso FLRJ	32
Odločba o normiranju upravnih in prodajnih stroškov v rudarskih podjetjih za skupine proizvodov, katerim se odrejajo enotne cene za vso FLRJ	36
Uredba o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih	38
Odločba o splošni stopnji dobička za rudarsko in industrijsko proizvodnjo	44
Odločba o povprečnih stopnjah dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih	45
Uredba o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij	48
Navodilo za izvajanje uredbe o delitvi dobička državnih rudarskih in industrijskih podjetij	51

	Stran
Uredba o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega pomena	59
Navodilo za izvajanje uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena, uredbe o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih rudarskih in industrijskih podjetij zveznega in republiškega pomena ter uredbe o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih	64
Odločba o splošnem odstotku načrtnega dobička, o odstotkih nadnačrtnega dobička in o odstotku dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva	111
Odločba o povprečnem odstotku načrtnega dobička za sklad vodstva rudarskih in industrijskih podjetij	113
Uredba o splošnem državnem amortizacijskem skladu rudarske in industrijske proizvodnje in o amortizacijskem skladu državnih rudarskih in industrijskih podjetij	116
Odločba o amortizacijskih stopnjah v rudarstvu in industriji	122

2. V gradbeni stroki

Uredba o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij	125
Navodilo za izvajanje uredbe o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja splošnega državnega in republiškega pomena, ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij	129
Navodilo o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena	164
Odločba o odstotkih splošnih stroškov gradbišča ter upravnih in prodajnih stroškov in o odstotkih dodatkov na bruto plače delovne sile v cenah gradbenih storitev državnih gradbenih podjetij splošnega državnega pomena	171

	Stran
Odločba o načinu računanja odstotka predvidenega dobička gradbenih podjetij	173
Odločba o podlagi za računanje nepredvidenega dobička pri stroških, za katere ni mogoče ugotoviti stroškovnih norm iz razlogov, navedenih v 4. odst. 1. člena uredbe o cenah gradbenih storitev z dne 31. 12. 1946 (Ur. l. FLRJ štev. 106/766 z dne 31. 12. 1946)	175
Odločba za izračunanje nepredvidenega dobička pri delih, za katera se ni mogla ugotoviti norma stroškov v državnih gradbenih podjetjih splošnega državnega pomena	177
Odločba o višini dela predvidenega dobička in o višini dela nepredvidenega dobička, s katerim smejo podjetja prosto razpolagati	179
Uredba o cenah gradbenih storitev, ki jih opravljajo državna gradbena podjetja lokalnega pomena ter o dobičku in razdelitvi dobička teh podjetij	181
Navodilo o elementih, iz katerih sestoji cena gradbenih storitev gradbenih podjetij republiškega in lokalnega pomena	185
Odločba o odstotkih splošnih stroškov gradbišča in stroškov uprave in prodaje kakor tudi o odstotkih dodatka na bruto plače delovnih moči za državna gradbena podjetja republiškega in lokalnega pomena	192
Uredba o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena	194
Navodilo za izvajanje uredbe o skladu vodstva podjetja in o osrednjem skladu podjetij državnih gradbenih podjetij splošnega državnega in republiškega pomena	198
Uredba o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gradbenih podjetij lokalnega pomena	204
Odločba o splošnem računskem faktorju, o odstotkih nepredvidenega dobička in o odstotku dobička za leto 1946, ki ga plačajo podjetja v sklad vodstva	207

	Stran
3. V gostinstvu	
Uredba o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij	209
Navodilo za izvajanje uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij	214
Navodilo o elementih, iz katerih sestojе posamezne vrste stroškov državnih gostinskih podjetij	220
Odločba o stopnji dobička državnih gostinskih podjetij zveznega pomena	224
Odločba o odstotku splošnih stroškov (režije) v državnih gostinskih podjetjih splošnega državnega pomena	225
Odredba o kategorizaciji državnih gostinskih podjetij	226
Odločba o odstotku rednega dobička, ki se knjiži v korist posebnih gostinskih podjetij zveznega pomena	230
Uredba o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih gostinskih podjetij	231
Navodilo za izvajanje uredbe o stroških in dobičku državnih gostinskih podjetij s prilogo (glej: Opozorilo!)	234
Odločba o splošnem računskem faktorju pri državnih gostinskih podjetjih	256
Odločba o prispevkih v sklad vodstva iz izrednega dobička državnih gostinskih podjetij	257
Odločba o odstotku prispevka v sklad vodstva iz izrednega dobička državnih gostinskih podjetij zveznega pomena	258
Odločba o stopnji dobička državnih gostinskih podjetij republiškega pomena	259
Odločba o odstotku splošnih stroškov (režije) za državna gostinska podjetja republiškega pomena	261
Odredba o pooblastitvi ljudskih odborov, da sami odredijo odstotke režijskih stroškov in stopnje dobička za državna gostinska podjetja lokalnega pomena	263
Navodilo za izvajanje te odredbe	265
4. V trgovini	
Uredba o stroških državnih trgovskih podjetij	272
Odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za amortizacijo osnovnih sredstev (inventarja, naprav in prevoznih sredstev) državnih trgovskih podjetij	282
Odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za vzgojo kadrov v državnih trgovskih podjetjih	285

	Stran
Odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka v sklad za racionalizacijo poslovanja in povzdigo ravni kulturnega trgovanja državnih trgovskih podjetij . . .	286
Odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za sklad vodstva državnih trgovskih podjetij . . .	288
Odločba o določitvi odstotka za obračunavanje prispevka za najemnine poslovnih prostorov državnih trgovskih podjetij . . .	290
Odločba o razdelitvi določenih celotnih rabatov za proizvode oziroma skupine proizvodov, ki se prodajajo po višjih enotnih (trgovskih) cenah . . .	292
Odločba o rabatih in maržah za proizvode oziroma skupine proizvodov, za katere so predpisane enotne cene, veljavne za vso FRLJ . . .	303
Odločba o trgovskih maržah za kmetijske pridelke, ki se kupujejo od pridelovalcev po določenih državnih (vezanih) cenah, ter o načinu izračunavanja prodajnih cen za take pridelke . . .	331
Uredba o skladu vodstva podjetja (skladu vodstva) in o osrednjem skladu podjetij (osrednjem skladu) državnih odkupnih podjetij . . .	337

Enotne cene

Uredba o enotnih cenah . . .	341
Obvezna razlaga in navodilo za uporabljanje drugega odstavka 10. člena uredbe o enotnih cenah in za obračunavanje prevoznih stroškov, ki gredo v breme proizvajalnih podjetij . . .	346
Odredba o določitvi skupin proizvodov in storitev, za katere se bodo odrejale enotne cene za vso FRLJ oziroma za katere se bodo odrejale odkupne cene . . .	350
Odredba o določitvi skupin proizvodov in storitev, za katere se bodo določale enotne cene z veljavnostjo za vse območje LRS . . .	358
Uredba o odvajanju in razpolaganju s posebnimi razlikami v cenah . . .	364
Navodilo k uredbi o odvajanju in razpolaganju s posebnimi razlikami v cenah vlade LRS z dne 5. 2. 1947 . . .	366

Splošni predpisi		Stran
o upravi državnih gospodarskih podjetij		
1. Ustanavljanje in upravljanje državnih gospodarskih podjetij, registracija, nacionalizacija podjetij in prenos ter združitve nacionaliziranih podjetij		
Splošni zakon o državnih gospodarskih podjetjih	371	
Pravilnik o registriranju državnih gospodarskih podjetij	397	
Odredba, da se ob reorganizaciji državnih gospodarskih podjetij ne pobirajo takse po starem zakonu o takсах	408	
Zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij	409	
Odredba o prenosu naprav in o združitvi nacionaliziranih podjetij z državnimi gospodarskimi podjetji ter o prejšnjem popisu in ocenitvi premoženja teh nacionaliziranih podjetij	421	
2. Knjigovodstvo in sklepanje pogodb		
Zakon o enotnem računovodstvu	424	
Uredba o sklepanju pogodb v gospodarstvu	450	
Pravilnik o sklepanju pogodb o prodaji in nakupu blaga	453	
3. Proračun, davki, kredit, bančni računi		
Temeljni zakon o proračunu	459	
Zakon o davkih	474	
Uredba o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev	490	
Navodilo za izvedbo uredbe o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij in njihovih operativnih upravnih voditeljev	494	
Navodilo za izvajanje obveznosti gospodarskih podjetij, da morajo odpreti račune pri javnopravnih denarnih zavodih	500	
Odredba o začasnem knjiženju dobička državnih gospodarskih podjetij na zbiralne račune njihovih operativnih upravnih voditeljev (uprav)	503	
Uredba o bančnih računih dobička državnih gospodarskih podjetij lokalnega pomena in njihovih operativnih upravnih voditeljev	506	

	Stran.
4. Razglasitev udarnikov	
Pravilnik o načinu in pogojih za razglasitev udarnikov v podjetjih in ustanovah	511
Obrazložitev k pravilniku o načinu in pogojih za razgla- sitev udarnikov v podjetjih in ustanovah št. 25 z dne 16. 4. 1946	514
Gozdno in kmetijsko gospodarstvo	
Uredba o organizaciji gozdarstva	519
Uredba o arondaciji državnih kmetijskih posestev sploš- nega državnega pomena	530
Pravilnik za izvajanje uredbe o arondaciji državnih kme- tijskih posestev splošnega državnega pomena	534
Stvarno kazalo:	
A. Splošni gospodarski predpisi	543
B. Predpisi o akumulaciji in cenah	551
Opozorilo	558
Priloge:	
Prispevek v sklad vodstva podjetij A, B in C iz načrtnega in nadnačrtnega dobička	
Uporaba obrazcev za primer	
Knjiženje v glavni knjigi	
Prva individualna načrtna kalkulacija podjetja N. N., pro- izvodne panoge z 10% povprečnega dobička	
Povprečna kalkulacija gospodarske panoge za načrtni obseg proizvodnje	
Proizvodni obračun in obračunska stvarna kalkulacija	
Individualna načrtna kalkulacija za stvarni obseg proizvodnje	
Povprečna kalkulacija za stvarni obseg proizvodnje	
Povprečna kalkulacija za gospodarsko panogo	
Proizvodni obračun in obračunska stvarna kalkulacija	
Računanje dobička	
Tabelarni pregled prispevka v sklad vodstva gradbenega pod- jetja iz predvidenega in nepredvidenega dobička	

I. POVPREČNA KALKULACIJA ZA GOSPODARSKO PANOGO

	Podjelite A		Podjelite B		Podjelite C		Podjelite D		Vsa panoga za 10 enot	Povpreček panoge za enoto
	za 5 enot	za enoto	za 3 enote	za enoto	za 1 enoto	za enoto	za 1 enoto	za enoto		
1. I. Individualni načrtni proizvodni stroški	500	100	345	115	105	105	50	50	1000	100
2. II. Kalkulacijski odpisi (amortizacija)	25	5	15	5	5	5	5	5	50	5
3. II. Individualna načrtna tovarniška lasna cena	525	105	360	120	110	110	55	55	1050	105
4. Individualni načrtni upravnji in prodajni stroški	100	20	54	18	27	27	19	19	200	20
5. III. Individualna načrtna polna lasna cena	625	125	414	138	137	137	74	74	1250	125
6. Individualni načrtni redni dobiček (% od 1.)	50	10	-4,35%	-5	4,76%	5	5	20%	10	65
7. Individualna z nacrtom predvidena izguba (% od 1.)			-15	-5	-7	-7			-15	-7
8. Razlika med višjimi ind. nacrt. uprav. in prod. stroški in normiranimi (4)			-15	-5	-2	-2	10	10	50	5
9. Skupni prvi redni dobiček oziroma prva z nacrtom predvidena izguba po načrtni kalkulaciji	50	10	-15	-5	-2	-2	50	50	50	5
10. Prvi presežek dobička (ekstra dobiček)			-15	-5	-2	-2	60	60	93	9,3
11. Skupni prvi načrtni dobiček po načrtni kalkulaciji	50	10	-15	-5	-2	-2				
12. Razlika med nižjimi individualnimi načrtnimi upravnimi in prodajnimi stroški in normiranimi			6	2	-2	-2	1	1	7	0,7
13. Skupni prvi dobiček po načrtni kalkulaciji	50	10	-9	-3	-2	-2	61	61	100	10

KONTROLA

II. PROIZVODNI OBRACUN IN OBRACUNSKA STVARNA KALKULACIJA

	Podjelite A		Podjelite B		Podjelite C		Podjelite D		Vsa panoga za 14 enot	Povpreček panoge za enoto
	za 6 enot	za enoto	za 5 enot	za enoto	za 1 enoto	za enoto	za 2 enoti	za enoto		
17. I. Stvarni proizvodni stroški	570	95	560	112	109	109	100	50	1339	95,64
18. Kalkulacijski odpisi (amortizacija)	30	5	25	5	5	5	10	5	70	5
19. II. Stvarna tovarniška lasna cena	600	100	585	117	114	114	110	55	1409	100,64
20. Stvarna upravnji in prodajni stroški	114	19	80	16	27	27	40	20	261	18,64
21. III. a Stvarna polna lasna cena	714	119	665	133	141	141	150	75	1670	119,28
22. III. b Individualna načrtna polna lasna cena (9)	750	125	690	138	137	137	148	74	1725	123,22
Obratunski nadnacrtni dobiček	35	6	25	5	-4	-4	-2	-1	55	3,93

III. RACUNANJE DOBIČKA

23. X Obratunski individualni redni dobiček (6)	60	10	-25	-5	5	5	20	10	85	4,29
24. X Obratunski individualna načrtno-predvidena izguba (7)					-7	-7			-25	-0,50
25. X Obratunski razlika med višjimi ind. nacrt. uprav. in prodaj. stroški in normiranimi (9)									-7	
26. Skupni obratunski redni dobiček oziroma obratunski z nacrtom predvidena izguba (9)	60	10	-25	-5	-2	-2	20	10	53	3,79
27. X Presežek dobička (ekstra dobiček)									100	7,14
28. Skupni obratunski načrtni dobiček	60	10	-25	-5	-2	-2	120	60	153	10,93
29. X Obratunski razlika med nižjimi ind. nacrtimi upravnimi in prodajnimi stroški in normiranimi									12	0,86
30. X Obratunski nadnacrtni dobiček oziroma nepredvidena izguba	36	6	25	5	-4	-4	-2	-1	55	3,93
31. Skupni obratunski nadnacrtni dobiček oziroma nepredvidena izguba	36	6	35	7	-4	-4	120	60	67	4,79
32. Skupni obratunski načrtni dobiček oziroma z nacrtom predvidena izguba	60	10	-25	-5	-2	-2	120	60	133	10,93
33. Skupni obratunski dobiček oziroma obratunski izguba	96	16	10	2	-6	-6	120	60	220	15,72

KONTROLA

34. Povprečna proizvodna cena (16)	810	135	675	135	135	135	270	135	1890	135
35. Stvarna polna lasna cena (21)	714	119	665	133	141	141	150	75	1670	119,28
36. Skupni obratunski dobiček oziroma obratunski izguba	96	16	10	2	-6	-6	120	60	220	15,72

Zneski v vrsticah, ki so označene z X, so zaporedne številke 23, 24, 25, 27, 29 in 30, ter se preknjujejo na konto obratunskega dobička oziroma na konto obratunski izguba.

4. priloga k »Navodilu za izvajanje uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih in industrijskih podjetjih (str. 64).

I. PRVA INDIVIDUALNA NAČRTNA KALKULACIJA PODJETJA N. N., PROIZVODNE PANOGE Z 10% POVPREČNEGA DOBIČKA

	Proizvod A		Proizvod B		Proizvod C		Skupaj
	ind. n.	3 enote	ind. n.	5 enot	ind. n.	10 enot	
1. Individualni načrtni proizvodni stroški	100	300	220	1100	250	2500	3900
2. Kalkulacijski odpisi (amortizacija)	5	15	10	50	13	130	195
3. Individualni načrtni upravni in prodajni stroški	20	60	40	20	52	520	780
4. Individualna načrtna polna lastna cena	125	375	270	1350	315	3150	4875

Povprečna stopnja dobička 10%
 Individualna stopnja dobička = $\frac{4290 \times 10}{3900} = 11\%$

II. POVPREČNA KALKULACIJA GOSPODARSKE PANOGE ZA NAČRTNI OBSEG PROIZVODNJE

5. Povprečni proizvodni stroški	110	330	192	960	300	3000	4290
6. Kalkulacijski odpisi (amortizacija)	5	15	10	50	13	130	195
7. Normirani upravni in prodajni stroški	20,90	62,70	36,70	183,50	57	570	816,20
8. Povprečna polna lastna cena	135,90	407,70	238,70	1193,50	370	3700	5301,20
9. Povprečni dobiček	11	33	19,20	96	30	300	429
10. Proizvodna cena	146,90	440,70	257,90	1289,50	400	4000	5730,20
11. Individualna načrtna polna lastna cena	125	375	270	1350	315	3150	4875
12. Skupni kazalnik z načrtom predvidenega dobička oz. z načrtom predvidene izgube po prvi načrtni kalkulaciji	21,90	65,70	— 12,10	— 60,50	85	850	855,20

Redni dobiček = $\frac{3900 \times 11}{100} = 429$ din
 Presežek dobička = 4290 din — 3900 din = 390 din
 Razlika med nižjimi individualnimi načrtnimi upravnimi in prodajnimi stroški in normiranimi = 816,20 din — 780 din = 36,20 din

III. PROIZVODNI OBRACUN IN OBRACUNSKA STVARNA KALKULACIJA

	Proizvod A		Proizvod B		Proizvod C		Skupaj
	za 1 enoto	3 enote	1 enoto	6 enot	1 enota	8 enot	
13. Stvarni proizvodni stroški	95	285	215	1290	260	2080	3655
14. Kalkulacijski odpisi (amortizacija)	5	15	10	60	13	104	179
15. Stvarni upravni in prodajni stroški	17,10	51,30	39,70	238,20	46,80	374,40	663,90
16. Stvarna polna lastna cena	117,10	351,30	264,70	1588,20	319,80	2558,40	4497,90

IV. INDIVIDUALNA NAČRTNA KALKULACIJA ZA STVARNI OBSEG PROIZVODNJE

17. Individualni načrtni proizvodni stroški	100	300	220	1320	250	2000	3620
18. Kalkulacijski odpisi (amortizacija)	5	15	10	60	13	104	179
19. Individualni načrtni upravni in prodajni stroški	20	60	40	240	52	416	716
20. Individualna načrtna polna lastna cena	125	375	270	1620	315	2520	4515
21. Stvarna polna lastna cena	117,10	351,30	264,70	1588,20	319,80	2558,40	4497,90
22. Obračunani nadnačrtni dobiček	7,90	23,70	5,30	31,80	— 4,80	— 38,40	17,10

Redni dobiček = $\frac{3620 \times 11}{100} = 398,20$ din
 Po 2. odstavku 4. člena uredbe o določanju dobička ne sme podjetje doseči večjega absolutnega zneska rednega dobička od tistega zneska, ki se dobi, če se povprečna stopnja dobička ustrezne proizvodne panoge uporabi za povprečne proizvodne stroške iste količine proizvodov.
 Potemtakem je redni dobiček (3882 × 10) din : 100 = 388,20 din
 Obračunani nadnačrtni dobiček 17,10

V. POVPREČNA KALKULACIJA ZA STVARNI OBSEG PROIZVODNJE

23. Povprečni proizvodni stroški	110	330	192	1152	300	2400	3882
24. Kalkulacijski odpisi (amortizacija)	5	15	10	60	13	104	179
25. Normirani upravni in prodajni stroški	20,90	62,70	36,70	220,20	57	456	738,90
26. Povprečna polna lastna cena	135,90	407,70	238,70	1432,20	370	2960	4799,90
27. Povprečni dobiček	11	33	19,20	115,20	30	240	388,20
28. Proizvodna cena	146,90	440,70	257,90	1574,40*	400	3200	5188,10
29. Stvarna polna lastna cena	117,10	351,30	264,70	1588,20	319,80	2558,40	4497,90
30. Skupni obračunani dobiček oziroma izguba	29,80	89,40	— 6,80	— 40,80	80,20	641,60	690,20

Obračunani presežek dobička je 3882 din — 3620 din = 262 — din
 Razlika med nižjimi individualnimi načrtnimi upravnimi in prodajnimi stroški ter normiranimi: 738,90 din — 716 din = 22,90

Skupni obračunani nadnačrtni dobiček oziroma izguba 690,20 din

*Zbirka gospodarskih predpisov (I. del).

2. priloga k »Navodilu za izvajanje uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih« (str. 64) (I. prilogo »Knjigovodstveni primer« glej na 96. strani)

* Popravljen po popravku v Uradnem listu FLRJ št. 21/1947.

KNJIŽENJE V GLAVNI KNJIGI

083 Sklad vodstva		084 Sredstva, s katerimi podjetje prosto razpolaga	
(10)	1.47	(9)	29.50
1100 Narodna banka — redni konto		1511 Uprava — konto rednega dobička	
(8)	29.50	(7)	388.20
(14)	48.28	(8)	11.64
1512 Uprava — konto presežka dobička		(14)	37.66
(7)	262.—	1513 Uprava — konto nadnačrtnega dobička	
		(7)	40.—
		(8)	10.—
		(14)	3.—
1810 Obveznosti do uprave		50 Obračunski stroški izdelavnega materiala	
(11)	1.47	(1)	2300.—
(12)	177.90	52 Obračunani splošni izdelavni stroški	
51 Obračunane izdelavne plače s prispevki		(1)	1500.—
		54/55 Obračunani upravni in prodajni stroški	
53 Obračunani kalkulacijski odpisi		(4)	663.90
		710 Konto izvršitve načrta za izdelek A	
70 Proizvodni konto		(2)	285.—
(1)	4855.—	(3)	15.—
		(4)	51.30
711 Konto rezultatov izdelka A		720 Konto izvršitve načrta za izdelek B	
(6)	89.40	(2)	1290.—
721 Konto rezultatov izdelka B		(3)	60.—
		(4)	238.20
731 Konto rezultatov izdelka C		730 Konto izvršitve načrta za izdelek C	
(6)	641.60	(2)	2080.—
7991 Povprečni kalkulacijski odpisi		(3)	104.—
		(4)	374.40
7994 Redni dobiček po povprečni stopnji		7990 Konto povprečnih proizvodnih stroškov	
		(5)	3882.—
820 Konto zaloge izdelka B		7992 Normirani upravni in prodajni stroški	
(5)	1574.40	(5)	738.90
960 Obračunani redni dobiček		810 Konto zaloge izdelka A	
		(5)	440.70
962 Obračunani nadnačrtni dobiček		830 Konto zaloge izdelka C	
		(5)	3200.—
		961 Obračunani presežek dobička	
		(6)	262.—
		965 Konto oddvojenega dobička	
		(9)	29.50
		(13)	177.90
		(15)	48.28

»Zbirka gospodarskih predpisov« (I. del).

3. priloga k »Navodilu za izvajanje uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih« (str. 64).

UPORABA OBRAZCEV ZA PRIMER

Obrazci po 3 in 5. členu uredbe o določanju
dobička rudarskih in industrijskih podjetij:

S (osnovna in obratna sredstva) 1786.— din

Do splošna stopnja dobička 7%

Ps polna lastna cena 1250.— din

Dp povprečna stopnja dobička
ustrezne proizvodne panoge

$$D_A = \frac{Tp \cdot Dp}{Ti} = \frac{500 \cdot 10}{500} = 10\%$$

10% od (Ti) 500 = 50 din

$$Gi_B = \frac{[Ti - (Tp + Mp)] \cdot 100}{Ti} =$$

$$= \frac{[345 - (300 + 30)] \cdot 100}{345} = \frac{1500}{345} =$$

$$= 4,3478 = 4,35\%$$

4,35% od Ti 345 = 15 din (načrtne izgube)

$$Di_C = \frac{[(Tp + Mp) - Ti] \cdot 100}{Ti} =$$

$$= \frac{[(100 + 10) - 105] \cdot 100}{105} = \frac{500}{105} = 4,76\%$$

4,76% od 105 din = 5 din

$$Di_D = \frac{Tp \cdot Dp}{Ti} = \frac{100 \cdot 10}{50} = 20\%$$

20% od 50 din = 10 din

$$Dp = \frac{S \cdot Do}{Ps} = \frac{1786 \cdot 7}{1250} = \frac{12502}{1250} = 10\%$$

Di_A = individualna stopnja rednega dobička podjetja A

Di_C = individualna stopnja rednega dobička podjetja C

Di_D = individualna stopnja rednega dobička podjetja D

Gi_B = stopnja z načrtom predvidene izgube podjetja B

Tp = povprečni proizvodni stroški za določeno množino glavnih predmetov ustrezne proizvodne panoge

Ti = individualni proizvodni stroški za določeno množino glavnih predmetov ustrezne proizvodne panoge

Mp = $\frac{Dp \cdot Tp}{100}$ = absolutni znesek povprečnega dobička ustrezne proizvodne panoge

Mp za podjetje B = $\frac{10 \cdot 300}{100} = \frac{3000}{100} = 30$

5. priloga k »Navodilu za izvajanje uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih rudarskih in industrijskih podjetjih« (str. 64).

I. panoga

PRISPEVEK V SKLAD VODSTVA PODJETIJ A, B IN C IZ NAČRTNEGA IN NADNAČRTNEGA DOBIČKA

Podjetja	Polna lastna cena (skupni proizvodni stroški)	Z načrtom predvideni dobiček podjetja	Prispevek v sklad vodstva iz načrt- nega dobička podjetja		Število v podjetju zaposlenih delavcev in uslužbencev	Prispevek v sklad vodstva na posamezne- ga delavca in usluž- benca	Zmanjšanje polne lastne cene, skupni proizvodni stroški podjetja		Progresivni prispevek v sklad vodstva iz nad- načrtnega dobička podjetja		Prispevek v sklad vodstva na posa- meznega delavca in uslužbenca od načrtnega in nadenačrtnega dobička podjetja	Skupni prispevek v sklad vodstva iz načrtnega in nadenačrtnega dobička podjetja	Prispevek v osrednji sklad 5% od vsega zneska sklada vodstva podjetja
			din v milijonih	din v milijonih		v %	din v tisočih	din	v %	din v milijonih	v %	din v milijonih	din
A	350	54,4	1,6	875	3.500	250	10	35	25	8,75	2.750	9.625.000	481.250
B	400	30	3,33	1000	4.000	250	20	80	38	30,4	7.850	31.400.000	1.570.000
C	250	15,6	4	625	2.500	250	30	75	50	37,5	15.250	38.125.000	1.906.250
O	1000	100	2,5	2500	10.000	250	19	190	30	57	7.915	79.150.000	3.957.500

»Zbirka gospodarskih predpisov« (I. del).

Priloga k »Navodilu za izvajanje uredbe o upravnih in prodajnih stroških v državnih, rudarskih in industrijskih podjetjih« (str. 64).

TABELARNI PREGLED PRISPEVKA V SKLAD VODSTVA GRADBENEGA PODJETJA IZ PREDVIDENEGA IN NEPREDVIDENEGA DOBIČKA

Polna lastna cena (brez kalkul. odpisov)	Število normira- nih delovnih ur	Splošni računski faktor	Predvideni dobi- ček podjetja	Prispevek v sklad vodstva iz predvidenega dobička podjetja		Število zaposle- nih delavcev in uslužbencev	Prispevek v sklad vodstva na po- sameznega de- lavca in usluž- benca	Zmanjšanje polne lastne cene (brez kalkulacijskih odpisov)		Progresivni prispevek v sklad vodstva iz ne- predvidenega dobička podjetja		Prispevek v sklad vodstva na posamez- nega delavca in uslužbenca iz nepred- videnega in nepred- videnega dobička podjetja	Skupni prispevek v sklad vodstva iz predvidenega in nepredvide- nega dobička podjetja	Prispevek v osred- nit sklad, 5% od skupnega zne- ska sklada vod- stva podjetja
din v milijonih	v milijonih		din v milijonih	v %	din v tisočih		din	v %	din v milijonih	v %	din v milijonih	din	din	din
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
90	2,125	10	1,60	13,282	212,5	850	250	5	4,5	40	1,800.000	2.376	2,012.500	100.625
Če je polna lastna cena (brez kalkulacijskih odpisov) znižana za 12%, je efekt								12	10,8	40	4,320.000	5.332	4,532.000	226.625
Če je polna lastna cena (brez kalkulacijskih odpisov) znižana za 20%, je efekt								20	18	50	9,000.000	10.838	9,212.500	460.625

Priloga k »Navodilu za izvajanje uredbe o skladu vodstva gradbenih podjetij« (str. 198).

Approved For Release 2009/07/07 : CIA-RDP83-00415R008000010003-1

CENA 88.— DIN

Approved For Release 2009/07/07 : CIA-RDP83-00415R008000010003-1